ပျဉ်းမနားမြို့
ပခုက္ကူနိကာယဂဏဝါစက
"နှင့်"
သာသနဓဇ သိရီပဝရ ဓမ္မာစရိယ
"အရှင်ဝိစာရ"
၏

ယမကဋီကာကျမ်း

★ ပထမတွဲ ★

★ပခုက္ကူတိုက်ခွဲ★

*ဦးထွန်းရှင်*ဒေါ်ကြည်ရှင်* ဗိရုံ ဈေးချို
အမှတ် ဂ*ဥ*မန္တလေးမြို့

အတိုး (၅ိ)

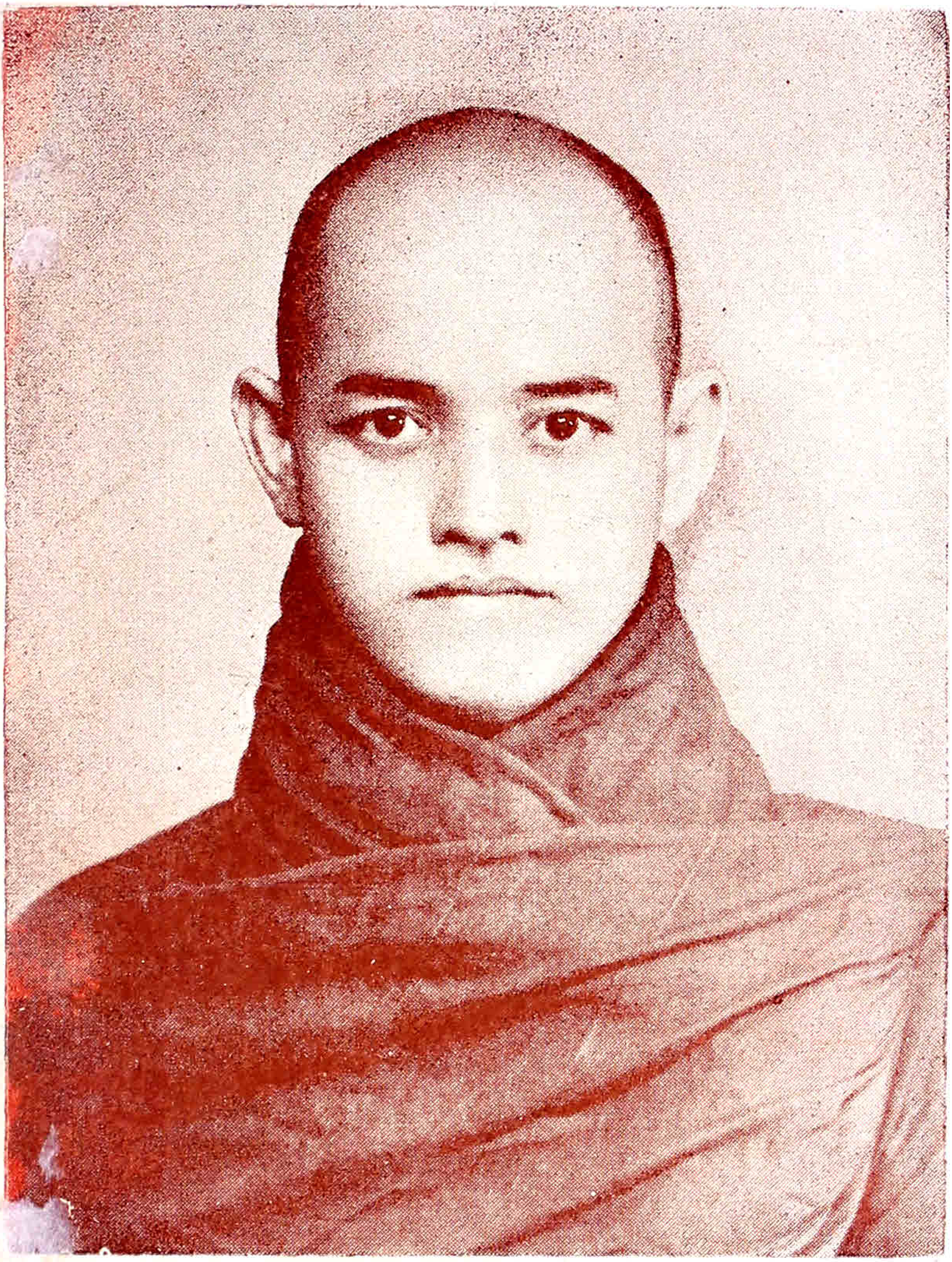

"အရှင်ဝိစာရ"
ကျွမ်းပြုဆရာတော်
မဟာဝိသုတာရာမ ဈေးကုန်းကျောင်းတိုက်
ပျဉ်းမနားမြို့

ဓါတ်ပုံဘလောက်ကို ထိန်ကန်ရွာ ရွှေဟင်္သာဆေးလိပ်ခုံပိုင်ရှင် ဦးမင်းစိ-ဒေါ်အိ
သား-သမီးတစုတို့က လှူဒါန်းပါသည်။

၂၇၊၂၂၁

ပျဉ်းမနားမြို့ * ပခုက္ကူတိုက်ခွဲ

မဟာဝိသုတာရာမ(ခေါ်)ဈေးကုန်းကျောင်းတိုက်
ပခုက္ကူနိကာယ ဂဏဝါစက နှင့် သာသနဓဇ သိရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ
သီးခြား စာချဆရာတော်

အရှင်ဝိစာရ

ရေးသား စီရင်အပ်သော

ယမကဋီကာကျမ်း

ပထမတွဲ

အမြို့မြို့ရှိ စာမေးပွဲဟူသမျှ အောင်ပန်း ဆွတ်ခူးနိုင်ရန်
ဤကျမ်းက တာဝန်ခံပါသည်

တည်းဖြတ်သူ အရှင်ကဝိသာရ ပါဠိဓမ္မာစရိယ
ကြည့်ကြပ် ပြင်ဆင်သူ အယ်ဒီတာ ဦးအောင်ကြည် ဓမ္မာစရိယ
ဦးထွန်းရှင်၊ ဒေါ်ကြည်ရှင်၊ အမှတ် ၈၊ ၉၊ စီရုံ၊ ဈေးချို မန္တလေးမြို့
ပထမအကြိမ် အုပ်ရေ ၁၀၀၀၊

ဤ-ကျမ်းစာကို တည်းဖြတ်သည့် အရှင်ကဝိသာရ ၏

“ ထုတိမင်္ဂလာ ”

******

အသစ်အဟောင်း ခေတ်အပြောင်း: အဟောင်း အဟောင်း ဖြစ်သော ခေတ်သည် အသစ် အသစ်ဖြစ်သော ခေတ်သို့ တခေတ်ပြီး တခေတ် တလှစ် လှစ်နှင့် ပြောင်းလဲလျက် ရှိလေသည်။ ဤကဲ့သို့ ပြောင်းလဲခြင်းသည် ခေတ်က ပြောင်းလဲခြင်းမဟုတ်ပေ၊ ခေတ်ကို အမှီပြုနေကြသည့် ရဟန်း, ရှင်,လူ,တို့၏ ကိုယ်အလုပ်,နှုတ်အပြော,စိတ်မနော, အတွေး အကြံ တို့က ပြောင်းလဲခြင်းသာ ဖြစ်လေသည်။ ဤသည်တို့ ပြောင်းလဲခြင်းကိုပင်၊ ခေတ်ပေါ်၌ တင်စားကာ “ ခေတ်ပြောင်းသည် ”ဟု ပြောဆိုနေကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ။

ခေတ်နှင့် အညီ ဖြန့်ဝေချီ အဟောင်းဖြစ်သော ခေတ်မှ အသစ် ဖြစ်သောခေတ်သို့ တခေတ်ပြီးတခေတ် ပြောင်းလဲလာသလို၊ ထိုနည်းအတူ ကျမ်းပြုဆရာများသည်လည်း ပြောင်းလဲနေသောခေတ်ကြီးကို အမှီလိုက်သော သဘောဖြင့် ခေတ်နှင့်အလျှော်ဆုံးသော ကျမ်းစာများကို ထုတ်ဝေလျက်ရှိရာ ဤ “ယမကနိတိကျမ်း ”ပြု “ အရှင်ဝိစာရ ” သည်လည်း ခေတ်အလိုက် နှစ်ခြိုက်ဘွယ်ကောင်းသော အသုံး အနှုန်း အတွေး အခေါ်၊ အရေးအသားတို့ဖြင့် “ ယမိုက်ကျမ်း ”ကြီးကို လေးစား ရိုသေစွာ ခေတ်မှီသူတို့အား ချစ်ကြည်ဖြူဘို့ရန် ရေးသားထွက်ပေါ်စေခဲ့လေပြီ။ ။

သမုဒ် ပမာ ဤ ကျမ်းစာ ခေတ်အလိုက် နှစ်ခြိုက်ဘွယ်ရာ ထွက်ပေါ်လာသော ဤကျမ်းစာကို ကျွန်ုပ်သည်ပင်,စွမ်းအင်ရှိသမျှ ရေးသားကူညီခဲ့ပေရာ.... ဤ-ကျမ်းစာသည် မဟာသမုဒ္ဒရာကြီးနှင့် တူလှပေသည်။ မဟာသမုဒ္ဒရာအတွင်းရှိ ရွှေ, ငွေ, စိန်, ကျောက်, နီလာ, ဥဿဖယား ပတ္တမြားစသော ရတနာများကို အသုရာ, နတ်, နဂါးများ ပျော်ပါးရွှင်မြူးစွာသုံးစွဲ၍ အားမရနိုင်သလို "ယမကနီတိကျမ်း"တည်းဟူသော မဟာသမုဒ္ဒရာအတွင်းရှိ ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်, သစ္စာစသော လောကုတ္တရာ ရတနာများကိုလည်း နတ်, အသူရာနှင့်တူသည့် စာချ စာသင်၊စာပွဲဝင်,မဝင် အရှင်မြတ်များ ပျော်ပါးရွှင်မြူးစွာ လေ့လာကြည့်ရှု သိမှုတို့ဖြင့် အားမရနိုင်ပေ။ ။

နိတိဂုဏ်ရည် ခန်းရောင်ခြည် ထို့ပြင် ဤ "ယမကနီတိကျမ်း" သည် ခေတ်စခန်းဖွင့်လျက် အဆင့်အတန်းမြင့်မြင့်နှင့် အသစ်အဆန်းအဖြစ်ဖြင့် တင့်တင့်တယ်တယ်ကြီး ထွက်ပေါ်လာလေရာ ယုဂန္ဓိုရ်တောင်စွန်းမှ တင့်ရွှန်းထွက်ပေါ်လာသော လစန်းရောင်ခြည်နှင့်တူလေသည်။ အဆိုပါလစန်းရောင်ခြည်သည် ကုမုဒြာကြာဖြူတောရှိ၊ ကြာငုံအပေါင်းကို ပွင့်နိုးစေသလို ဤ"ယမက နီတိကျမ်း" တည်းဟူသော လစန်းရောင်ခြည်သည်လည်း ပရိယတ္တိသာသနာ,ပဋိပတ္တိ သာသနာတည်းဟူသော ကုမုဒြာကြာဖြူတောရှိ ပရိယတ္တိ အဖူးအညွန့် ပဋိပတ္တိ အဖူး အညွန့်တို့ဖြင့် မြူးကွန့်ငုံသောနေသည့် စာပွဲသဘင်၊ဝင်, မဝင် မောင် မယ်စုံတည်းဟူသော ကြာငုံအပေါင်းအား ပဋိဝေဓခေါ်သော ပန်းပွင့်ကြီးကို ကားကားစွင့်စွင့် ပွင့်နိုးစေနိုင်လေသည်။ ။

ဂုဏ်ရည်ဝေဿျခြင်း နိတိကျမ်း

ထို့ပြင် ဤ "ယမက နီတိကျမ်း" သည် သတိ ကင်းပျောက်လောက်အောင်ခက် သည့် ဝိဘင်းအကောက် အနက်တို့၌ အတိအလင်း ဖေါက်ဖျက်ကာ အနှောက်အယှက်ဝေးစေသည့်ပြင် ပါဠိ မြန်မာခက်ဆစ် အဓိပ္ပါယ် အယူအဆတို့၌လည်း စာအရှိ အလာ တွက်စစ်ကာ၊မိတ်သဘွယ် အကူအညီရစေခြင်းငှါ အသိဉာဏ် လွှာစရာနိယံကဗျာ အဖုံဖုံတို့ဖြင့် အစုံအစုံ ဝမ်းသာရွှင်လန်းကြသို့ တန်ဆာဆင်မြန်းကာရေးသားထားသဖြင့် သဘောအနုအရင့်ဖြစ် ကြသော သောတုနှင့် ဓမ္မာစရိယတို့အား အသိဉာဏ် အောင်ပန်း ကို အခေါင်ပဋ္ဌမ လှမ်းဆွတ်ပေးမည့် ကျမ်းဖြစ်ကြောင်း ထုတိ မင်္ဂလာ ရေးသားလိုက်ရပေသတည်း။ ။

တည်းဖြတ်သူ............

ပခုက္ကူ နိကာယ ဂဏဝါစက

(သာသန ၀၉ သိရိပဝရ ဓမ္မာ စရိယ)

"အရှင်ကဝိသာရ"

ပျဉ်းမနားမြို့။

" နိဒါန-မင်္ဂလာ "

——o——

နိတိ နိတိ....ဟူသော ပါဠိကို " နေတီတိ နိတိ "ဟု ဝစနတ္ထ ပြုကာ ပို့ဆောင်တတ်,ညွှန်ပြတတ်သော ကတ္တု သတ္တိရှိသည့် သဘောကို အရကောက်ရလေသည်။ တစုံ တယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အစီးအပွါးကိုဖြစ်စေ, များစွာသော ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းတို့၏ အစီးအပွါးကို ဖြစ်စေအောင်မြင်မှု၏ အထွဋ် အထိပ်သို့.... ရောက်အောင် ပို့ဆောင်တတ် ညွှန်ပြတတ်သော သဘောသည် "နိတိ"မည်၏။ အချုပ်အားဖြင့် ဆိုရသော် "နိတိ" ဆိုသည်မှာ လမ်းညွှန်ပင် ဖြစ်လေရာ တစုံတယောက်သော သက်ရှိ, သက်မဲ့ အရာဝတ္ထု အစုစု၏ အကြောင်း အရာ များကို မအောင်မြင်မှု၏, အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်အောင် ပို့ဆောင်ညွှန်ပြနိုင်သည့် မီးရှူးတိုင်ကြီးသဘွယ်ပင် ဖြစ်လေသည်။

ယမကနိတိ "ယမကဿ အတ္ထံ နေတီတိ ယမကနိတိ"ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့် အညီ ဤ "ယမကနိတိကျမ်း" သည်လည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သော ယမိုက် ဒေသနာတော်၏ မြင်နိုင်ခဲသော ပါဠိ, သိနိုင်ခဲသော အနက်,ကွယ်ဝှက် တိမ်မြုပ်လှသော အဓိပ္ပါယ်စသည့် အသွယ်သွယ် အဝဝသော သိဘွယ်သိရာ အဖြာဖြာတို့ကို စာသင်ပျို့နှံ့နှင့် ဓမ္မာစရိယ အခြေပြုတို့အား ဉာဏ်အမြင်ကျယ်မှု(၀၁)အောင်မြင်မှု၏ အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်အောင် ဆောင်ယူသွားမည့်ကျမ်း, ညွှန်ပြ နည်းပေး သွားမည့် ကျမ်းလည်း ဖြစ်ပေသည်။

နီတိ မသင်
အကာဏ်းသွင်

"ကျမ်းစာနီတိ၊တတ်မသိက၊မျက်စိစုံကာဏ်း၊
လူဖြစ်ဆန်းမျှ၊ပေါက်ပန်းပမာ၊မှတ်တို့ရာ၏"

ဟူသော ပေါရာဏ ဆရာကြီးများ၏ ဆုံးမ မိန့်မှာချက်အရ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ် ရှိသူတိုင်းသည် နီတိကျမ်းကို သင် ရလေသည်။ နီတိသင်မှ ပီတိရွှင်မည် နီတိမသင်က ပီတိမရွှင်နိုင် နီတိ မတတ်သော သူများသည် မျက်စိစုံကာဏ်းသော သူများနှင့် တူသည်။မျက်စိ စုံကာဏ်းသောသူသည် ဖြူ,နီ, ကြောင်,ကြား စ သော ရုပါရုံ အဖုံဖုံ ကို မမြင်နိုင်သလို နီတိမသင်သော သူများ လည်း သိအပ်,သိသင့်,သိထိုက်သော ပရိယတ္တိနှင့် ပဋိပတ္တိ တို့၏ အ ရသာ အဆီ,အနှစ်များကို မသိနိုင်(အကျိုးဆော့ အကာဏ်းမော့) ဟူသော ပေါရာဏ ဝေါဟာရ အတိုင်း သူတပါးတို့ တွေးဆ ကြံ စည် ပြုလုပ်ရာတို့၌ ပါးစပ်ဟ,ပြီး မော့လျှက် ငေး၍သာ နေရ တတ်လေသည်။

နီတိမသင်
ပေါက်ပန်းသွင်

ထို့ပြင် နီတိ မသင်သော သူသည် ပေါက် ပန်းပွင့်နှင့်လည်း တူသည်။ ပေါက်ပန်းပွင့် များသည် အရောင်အဆင်းအားဖြင့် လှ,ပ, ယဉ်ကျေး နီထွေးထွေးကလေး ချစ်စရာ ဖြစ်သော်လည်း ထုံ သင်းပြန့်သည့် ဂုဏ်သတင်း အနံ့ကင်းသလို နီတိကျမ်း မသင် မိသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ပစ္စည်းအင်အားတို့ဖြင့် ပြည့်စုံနေသည် ဖြစ်စေ ကိုယ် ရေ သား, နုထွား စိုပြေကာ မျက်လုံး မျက်ဖန် နှာတန် မျက်နှာ အဖြာဖြာတို့၊ မည်သို့ပင် ကြည့်ရှုလို့ မဝအောင် လှပနေငြားသော်လည်း အတွင်းအဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌ ပညာမရှိဘဲ ဆရာတော် ဦးရန်ကုန် အမိန့်ရှိသလို ဗိုက်ထဲမစင်တွေချည်းသာ ပြည့်နေပါက "ဂုဏ်ထုတ်တိုင်း- ဂုဏ်ယုတ်ပြီး" "ဂုဏ်လုပ်လေ ဂုဏ်

ပုပ်လေ” ဖြစ်မည့်အပြင် “ဂုဏ်လိုလေ- ဂုဏ်ပြိုလေ” ဖြစ်ကာ ဂုဏ်သတင်း ကျော်စောခြင်းတို့ ကင်းကွာတတ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ် ရှိသူများသည် ဤ မည်သော “ယမက နီတိကျမ်း” ကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ကြည့်ရှုလေ့လာသင့်လေသည်။

မမှန်ကန်သော အသိဉာဏ်သည် မိမိကိုယ်တိုင် ထိုးထွင်း၍ အတွင်းအဇ္ဈတ္တ သန္တာန်မှ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ် မဟုတ်ချေ။ ထိုပြဿနာကို ဤ မည်သော “ယမက နီတိကျမ်းက” သင်တို့၏ လိုအင်ဆန္ဒကို ဖြေရှင်းလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်သည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးပေါရာဏ ဆရာကြီးများ ဆုံးမစကား ထားခဲ့ပုံ လင်္ကာကား “အရင်းမရှိ ပျင်းရိရိနှင့် နီတိမသင် နွားသွင်ယောကျ်ား၊ အပျော်ပါးနှင့် အိပ်စားတတ်ကာ၊ ပညာဝမ်းတွင်၊ မရှိကြဉ်က၊ ထန်းပင်ထက်ဖျား ပတ္တမြားကို၊ အများ ဒုက္ခ ဆင်းရဲရအောင် လုံးလကြီးစွာ၊ ကန်ဒ္ဒရှာခဲ့” ဟု ဆိုခဲ့ကြဟန် တူသည်။

သိန်းအမတ်သို့ မဖြစ်ဘို့ ထိုကဲ့သို့ မိမိကိုယ်ပိုင် ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ် မရှိခြင်းကြောင့်ပင် လျှင် မဟောသဓာဇာတ်လာ သိန်းအမတ်ကြီးသည်၊ ထန်းပင်ပေါ်ရှိ ပတ္တမြားကို တတ်တောင်တာ ဗိုလ်ထုနှင့် ရေကန်ထည်း၌ ဆင်းရဲကြီးစွာ ရှာသော်လည်း ပတ္တမြားကို မတွေ့သကဲ့သို့ ကျမ်းစာတွေ ပေါများလှသော ဤ ခေတ်ကြီးထွင် စိတ်တွေ့ ကစားနေသည့် မိတ်ဆွေအများတို့အား သိန်းအမတ်ကြီးကဲ့သို့ မဖြစ်စေရန် ထန်းပင် ထက်ဖျားမှာ ပတ္တမြားရတနာ ရှိကြောင်း မဟောသဓာ ပညာရှိ သုခမိန် ညွှန်ကြားပြသ, သလို ဤကျမ်းထည်းမှာ အောင်မြင်မှု အခြေခံ ခန္ဓာ,အာယတန,

ခေတ်သစ္စာ, စသော ခေတ်မှီသည့် အနှစ်အဆီ ရတနာတွေရှိကြောင်း ဤ "ယမက နိတိကျမ်း"က ညွှန်ကြား ပြသ ကူညီလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ပေသည်။

တင်တုံ့တထူး သူ့ကျေးဇူး တင်တုံ့တထူး သူ့ကျေးဇူးကို၊ တိမ်မြှုပ်သမှု, မပြုသင့်ပေ, သိတတ်စေ၏" ဟူသော မာတောဝါဒ ပျို့လာစကား အရ ဤ "ယမက နီတိကျမ်း"ကို ရေးသားရာ၌ ကျွန်ုပ်သည်ကား ပညာတည်းဟူသော ဆီမီးတံဆောင် ထွန်းလင်းအောင် နည်းပေါင်းစုံနှင့် တကွ ပစ္စယမ္မာ နှစ်ဖြာသော အနုဂ္ဂဟတို့ဖြင့် ထောက်မ, ချီးမြှင့် ပညာဂုဏ်ရည် မြင့်သည့် တိုင်အောင် ပေးသနားတော်မူကြပေကုန်သော ကျေးဇူးတော်ရှင်"ရမည်းသင်းမြို့- နိုင်ငံတော် ဩဝါဒါစရိယ ရွှေဂူဂိုဏ်းထောက် လေသာ အနောက်ကျောင်း ဆရာတော်, သိမ်ဦးအရှေ့ကျောင်း ဂဏဝါစက ဆရာတော်(ဦးပညာ) နှင့် ပျဉ်းမနားမြို့ ပခုက္ကူတိုက်ခွဲ မဟာဝိသုတာရာမ ဈေးကုန်းကျောင်းတိုက် အာရာမိဿရ ဆရာတော်, မြင်းမိုရ်တောင်မျှ, မကကျေးဇူး အထူး ရှိကြပေကုန်သော "ရမည်းသင်းမြို့ ထိန်ကံရွာဘ,ခမည်းတော် ဦးဆိတ်, မယ်တော် ဒေါ်မြ, သဒ္ဓါကြည်ဖြူ သာသန ဒါယဇ္ဇအလှူ ရဟန်းဒါယကာ အဖြစ်ခံယူကြသည့်၊ ကူတိုရွာ မြေပိုင်ရှင် ဦးချစ်ထွေး ဒေါ်ခင်မြင့် တို့အား ဤ "ယမက နီတိကျမ်း"ကို ထုတ်ဝေ ဖြန့်ချီခြင်းဖြင့် သင်းပြန့်မွှေးထုံ ကျေးဇူးဂုဏ်တော်ကိုလည်း မမေ့အပ်ဘဲ ကျေးဇူးဆပ်ပါ၏။

ဤ " ယမကနိတိကျမ်း " စာတစောင် ဖြစ်မြောက်လာရေး အတွက် အဘက်ဘက်မှ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ အပင်းပန်းခံကာ ဝိုင်း ဝန်းထောက်ပန့် ချီးမြှောက်ကူညီတော်မူကြကုန်သော ပခုက္ကူ တိုက်ခွဲ မဟာဝိသုတာရာမ စျေးကုန်းကျောင်းတိုက် " သာသန ဓဇ သိရီပဝရ ဓမ္မာစရိယနှင့် ပခုက္ကူနိကာယ ဂဏဝါစက ဆရာ တော် အရှင်ကဝိသာရ အရှင်ဥဿဖ ပါဠိတက္ကသိုလ်ဝင် ရှင်ဓမ္မ သာရ, ရှင်ကောဝိဒ စသော များစွာ သောင်းသောင်း တပည့် အပေါင်း တို့အားလည်း ကျေးဇူးဥပကာရ အထူးတင်ရှိပါ ကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

အကျိုးမျှော်မှန်း နိတိကျမ်း

ဤ " ယမကနိတိကျမ်း "သည် ကျမ်း စာအုပ်ငယ် ဖြစ်ပေါ်လာရုံ သဘော မထားဘဲ ဤကျမ်းကို လေ့လာကြည့် ရှုသူ သောတုဇန မောင်, မယ်စုံတို့မှာ ယမိုက်ကျမ်းနှင့်သက်ဆိုင် သော မေးလာသမျှ ပုစ္ဆာတွေကို ထုံးလိုချေ ရေလိုနှောက်ပြီး ချက်ဆိုနားခွက်က မီးတောက်နိုင်သည့်ပြင် စစ်နိုင်သော စစ်သူ ကြီးအလား ယမကဘာသာ၏ အခက်အခဲကို တချက်ထဲ ဖျက် ခွဲကာ အောင်မြင်နိုင်ရမည်။ စာသဘင်၏ ဒဏ်ကို စိန်တောင်ထွင့် ပမာ ခိုင်မြဲစွာ ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်ရည် ရှိရပေမည်။

စာမေးပွဲ အောင်လောက်ရုံတွင်မက ပရိယတ္တိ သာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ နယ်တခွင်သို့ တကယ်ပင်ဝင်ရောက်၍ သာသနာတော် ကြီး တနေ့တခြား တိုးပွါးလာအောင် ကြိုးစားစွာ စာပေကို ပို့ချ နိုင်ရပေမည်။

စာသင်မျိုးတရ တောင်းပန်မှု အထက်ပါ အရှင်မြတ်များနှင့် များစွာ သောင်းသောင်း တပည့်အပေါင်းတို့က စာပေပို့ချရင်း ပေးခဲ့သော နည်းနာနယ အဝဝ တို့ကို ကျမ်းစာ တစောင် အဖြစ် တပည့်များအား ထုတ်ဝေဖြန့်ချိနိုင်ပါမူကား ကောင်းလေစွ ဟု တိုက်တွန်းကြပါသဖြင့် ကျေးဇူးတော်ရှင်ဆရာသမားတို့၏ ပညာရည်နို့ သောက်စို့၍ ထားအပ်သော ဗဟုသုတများနှင့် မိမိ ထိုးထွင်းဉာဏ်များကိုပါ ဖြည့်စွက်ကာ ဤ "ယမကနိတိကျမ်း" ကို ဖြန့်ချိ ထုတ်ဝေလိုက်ရပေတော့သတည်း။

........☆..... ..

ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်.... အရှင်ဝိစာရ

မဟာဝိသုတာရာမ (ခေါ်)

ဈေးကုန်းကျောင်းတိုက်။ ရွာကောက်ရပ်၊

ပျဉ်းမနားမြို့။

၁၃၂၀- ခု၊ ပထမ ဝါဆိုလဆုတ်- ၅ -ရက်။

" ဇိန,သာသနံ၊ စိရံ၊ တိဋ္ဌတု။"

"ကျမ်းဦး–မင်္ဂလာ"

——o——

"ကျမ်းဦးအစ ပဏာမ"

ဝန္ဒာ မဟံ ဣမံ ဂန္ထံ၊
ရတနာနဉ္စ သာဒရံ။
အာစေရာနံ ကရိဿာမိ၊
ပရောက္ခတ္ထာဿ ဒဿကံ။ ။

အဟံ၊ပထမပြန်အောင်ပန်းကို၊ အလျှင်အမြန်၊ဆောင်စွမ်းနိုင်မည့်"ယမက နိတိ"မည်ရှိတင့်ဆန်း၊ဤသည့်ကျမ်းကို၊ ကြိုးပမ်းတကုတ်၊ အားထုတ်ခြီရင်, တည်ယှင်ရေးသားတော့မည်ဖြစ်သော ငါသည်။ ရတနာနဉ္စ- ဗုဒ္ဓ, ဓမ္မ, သံဃာ့ခေါ်ကြွား၊ သုံးပါးသော ရတနာတို့အားရင်း။ အာစေရာနဉ္စ- ဂန္ထန္တရ၊ လမ်းမှန်ကျအောင်၊သင်ပြပေရှာ၊ မြတ်ဆရာဖြစ်ကြပေကုန်သော။ ရမည်းသင်းမြို့ နိုင်ငံတော် ဩဝါဒါစရိယ ရွှေဂူဂိုဏ်းထောက် လေသာအနောက်ကျောင်းဆရာထော်, သိမ်ဦးအရှေ့ကျောင်းဆရာတော် (ဦးပညာ) နှင့် ပျဉ်းမနားမြို့ ပဒုက္ကာတိုက်ခွဲ မဟာဝိသုတာရာမ

(ခေါ်) **ဈေးကုန်းကျောင်းတိုက်၊ အာရာမိဿရဆရာတော်** တို့ အားရှင်း။ **သာဒရံ**-ဟတ္ထာဆယ်စုံ၊ ကြာပဒုံသို့၊ အာရုံတင့်ဆန်း၊ လက်အုပ်ပန်းဖြင့် ရှင်လန်းကြည်သာ၊ ရိုသေလေးမြတ်စွာ၊ **ဝန္ဒာ မိ**-စေတနာသုံးမည်၊ သုံမလည်ဘဲ၊ ယုံကြည်မြတ်နိုး၊ရှိခိုးပါ၏ဘု ရား။**ဝန္ဒိတွာ**- ရှိခိုးပြီး၍ **ပရောက္ခတ္ထဿ**၊ ကြံစည်လျှို့ဝှက်၊ ခက်ခဲ သောအနက်ကို။ **ဒဿကံ**- မျက်ဝါးထင်ထင်၊ လက်ဝါးပြင်မှာ၊ တင်ခါထားသည့်၊ ပတ္တမြားအသွင်လို၊ မမှားသိမြင်အောင် ပြ တတ်သော၊ **ဠမံ ဂန္ထံ**။ လိုရာစခန်း၊ ပို့ဆောင်စွမ်းသည့်၊ သင်ညီ တင့်ဆန်း ဤ" **ယမက နိတိကျမ်း** "ကို။ **ကရိဿာမိ**- ရေးသားပြု ပြင်၊ စီရင်ရပေတော့အံ့။ ။**ကရိဿာမိ**- ဝိဘင်းမှောင်ကွယ်၊အ ကောက်လွယ်စေလျက် ခေတ်မှီသော အစီအစဉ်တို့ဖြင့် တည်ထွင် ရေးသားရပေတော့အံ့။ ။

............o............

ကျမ်းပြုအရှင် ပဋိညာဉ်

ဘဒ္ဒန္တ ဿ အယံဂန္ထော၊
ဝိ ဓမိတွာန သောတုနံ။
စာ လေန္တာနံ တမံ စိတ္တံ၊
ရ က္ခဏတ္ထာယ နိက္ခမီ။ ။

စာလေန္တာနံ....ဝိဘင်းစသည့်အဖြေမှာ၊ အတိအလင်းမရရှိ၍ မသေချာ၊ အခြေမပါ၊မရေမရာ၊ ပွေလီစွာလျှပ်ရှား၍ နေကြပေ ကုန်သော၊**သောတုနံ**၊စာသဘင် တံဆိပ်အောင်ပန်းကို၊ င အလျှင် ထိပ်ခေါင်လှမ်းမည်ဟု၊မျှော်မှန်းနေကြား၊စာသင်သားတို့၏။**စိတ္တံ** အောင်ပွဲမှန်သမျှ၊ ယိုကျလျှံဖိတ်၊ အောင်ချင်သည့်စိတ်ကို။**ရက္ခ**-

ကာတ္တာယ- ထင်တိုင်းမလွဲ၊ ဝင်တိုင်းစွဲသည့်ပြင်၊ နွဲတိုင်းမရှောင်၊ ပွဲတိုင်းအောင်လှင်း၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ **တမ**ံ- ဝိဘင်း သွေဖယ်၊အကောက်လွယ်ပြီး၊ဓိပ္ပါယ်မဆိုက်၊မှောင်အမိုက်ကို။ **ဝိဓမိတ္တွာန**-မီးရှူးမကိုင်၊ဥာဏ်မဏ္ဍိုင်ဖြင့်၊ ခိုင်ခိုင်ထီးထီး၊ ပိုင်ပိုင်ကြီး ပယ်ဖျောက်ဖျက်ဆီးနိုင်သည်ဖြစ်၍။ **ဘဒ္ဒန္တဿ- သာသနဓဇသိရိပဝရဓမ္မာစရိယ, ပဒုက္ကူနိကာယ မဟာဝိသုတာရာမိက, ဂဏဝါစကအဖွဲ့ဝင်**၊ ပျဉ်းမနားနဂရတွင် မဟာဝိသုတာရာမ ဈေးကုန်း ဝိဟာရဋ္ဌ၊ ဂဏဝါစက နာမပေါ်ထင် ထေရ်အရှင်၏၊ **အယံ** ဂန္ထော ''**ယမကနိတိ**'' မည်ရှိတင့်ဆန်း၊ ဤသည့်ကျမ်းသည်၊ **နိက္ခမိ** - ဝိဘင်းမှောင်ကွယ်၊ အကောက်လွယ်စေလျက်၊ ဓိပ္ပါယ်ပေါ်လွင်၊ ခေတ်မှီသော အစီအစဉ်တို့ဖြင့်၊ တည်ထွင်ကာ ထွက်ပေါ်၍လာခဲ့လေပြီတကား။ ။

....

" အောင်ဆုဝေဖြာ ပတ္ထနာ "

ဓမ္မာ စရိယ သောတူနံ
စ န္ဒေန သဒိသော အယံ။
ရိ ပုံပဘာယ ဘိန္ဒိတွာ၊
ယ သံ ဒဒါတု သာသနေ။ ။

စန္ဒေန- အာကာသမြင့်အကျယ်မှာ၊ တင့်တယ်စွာ,လျှံဝါတွေ "ပ" ဝင်းသည့် စန္ဒာငွေ "လ" မင်းနှင့်။ **သဒိသော**- ပုံပြင်ပမာတို့ဖြင့်၊ စုံလင်စွာနှိုင်းယှူ၊ ရှုတိုင်းတူပေသော၊ **အယံ ဂန္ထော "ယမကနိတိ"** မည်ရှိတင့်ဆန်း၊ ဤသည့်ကျမ်းသည်။ **ရိပုံ**၊ အသိခက်ခဲ၊ နက်နဲတွေ့ကြုံ၊ ဒွမ်းမွန်းတည်းဟူသော ညစ်မျိုးအစုံ၊ ရန်သူပုန်ကို

ပဘာသ၊ သမာဓိတည်းဟူသော ဗဟိုရ်မဏ္ဍိုင်မြေမှာ နဂိုရ်အကြံ ပိုင်ပိုင်၊ အလုပ်တခုထားလျက်၊ အဟုတ်ရှုစါးကာ၊ အလျှံပြောင် သည့်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်နှင့်တူသော ရောင်ခြည်ဖြင့်။ **ဘိန္ဒိတွာ-** ဗိုးစိန်မသုံး ဖျက်ဆီးချေမှုန်း၍၊ **သာသနေ**၊ပရိယတ္တိအဖူးအညွန့်တို့ ဖြင့်၊မြူးကွန့်ဟောဖေါ်၊ သာသနာတော်၌၊ဓမ္မာစရိယ **သောတူနံ-** ဓမ္မာစရိယ နာမထင်ရှား အရှင်မြတ်များနှင့်၊ နာကြားမှီခို၊တပည့် ပျိုတို့အား။ ယသံ (**အောင်ပဥ္စမ သွေ့မက္ခာ, အောင်စရာ့ဖွေရှာ အောင်ဓမ္မ ဒေသနာ**) အောင်မြေမှာ အောင်ပင် ပျိုးလို့မို့၊ အောင်မိုဃ်းဝေလျှံ အောင်မြင်ခြင်းအခြံအရံကို။ ဒါတု- ပေး ပါစေသတည်း။ ။ဒါတု- ဤသည့်ကျမ်းစာ၊ ကြည့်ကာရှုလျှင် ဖြင့်၊ဆီထိဂွမ်းပမာ သိလာမှုတို့ကြောင့် ပီတိလျှမ်းဖြာ၊ငြိကာစုပြီး လျှင် ယခုပင်မနွေး၊ အောင်မြင်မှုအရေးတွေကို အေးချမ်းစွာ ပေးစွမ်းနိုင်ပါစေသတည်း။ ။

——o——

"တောင်းပန်လွှာ"

ကျွန်ုပ်တွေးဆ၊ ရေးပြုရာတွင်။
အရှင့်စိတ်ထဲ၊ ဝေခွဲမမြင်။
မသက်ဝင်ဘဲ၊ ရှောင်လွှဲပါလျှင်။
ပြစ်တင်မှု၊ ခွင့်ပြုပါစေချင်။ ။

ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်...........

"အရှင်ဝိစာရ"

ပျဉ်းမနားမြို့။

"တိုက်တွန်းသွာ"

ဦးဝိစာရ၊ ရေးရစိစဉ်။
ယမိုက်ကျမ်းလှ၊ ပန်း့မြပုံသွင်။
ဆွတ်သိကုံးလို့၊ ရှင်ပြုံး ကြည်လင်။
ပန်ဆင်ကြ၊ နေ့ညထာဝစဉ်။ ။

သောတုအမျာ၊ မှတ်သားဘို့ပင်။
ယမကကျမ်း၊ ငါးခဏ်းစီစဉ်။
ဝိပ္ပါယ်မခက်၊ အနက်လွှင်လွှင်။
စာပွဲသုံး၊ ရှင်ပြုံးအောင်ဘို့ပင်။ ။

ယမကပန်း၊ ဆင်မြန်းဝေဝေ။
ပန်ကြဆင်ကြ၊ များလှအဆွေ။
မေတ္တာညွန်းလို့၊ တိုက်တွန်းရပေ။
စာပွဲမျိုး၊ မညှိုးအောင်ဆုဝေ။ ။

............☆............

* ယောင်ပေပေ့၊
တောင်ခြေမှာတွေးတောလို့ ။
ငေးမောနေဆဲ။ ။

ယောင်မစွန့်လျှင်ဖြင့်၊
တောင်ညွှန့်ကို ဘယ်လိုရောက်ပါ့မယ်။
အောက်ကျစမြဲ။ ။

သု - စိ - ပု - ဘာ - လိ - ခ။
ဝိနိမုတ္တော ပဏ္ဍိတောနာမ နတ္ထိ။ ။

——o——

မာတိကာ ။

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁	ယမကဆယ်ပါး ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ။	၁
၂	ဝါရဆယ်ပါး။ ။	၂
၃	ယေကေစိကုသလာဓမ္မာ၌အနက်ပေးပုံ	။
၄	ကုသလသဒ္ဒါ အနက်ပေးပုံ ရှင်းလင်းချက်။	၃
၅	သဗ္ဗေ တေကုသလမူလေန ကေမူလာ၌ အနက်ပေးပုံ။	၄
၆	အညမညမူလာ သဒ္ဒါအနက်ပေးပုံ။	၅
၇	ယမကခေါ် ဆိုပုံ။	၆
၈	အစုံအချုံဖြစ်ပုံ။	။
၉	အတ္ထ, ဓမ္မ, ပုစ္ဆာအားဖြင့်စုံပုံ။	၇
၁၀	အဘိဓမ္မာကျမ်းလာ ယမကနှင့် အလင်္ကာကျမ်းလာ ယမကတို့အထူး။	။
၁၁	ယမိုက်ကျမ်းခေါ်ပုံ။	၈
၁၂	ယမိုက်ဆယ်ကျမ်းလုံးကို "ယမက" ဟုခေါ်သင့် မခေါ်သင့်။	။
၁၃	ကထာဝတ္ထုကျမ်း၏ အခြားမဲ့၌ ယမိုက်ကျမ်းကို ဟောကြောင်း။	၉
၁၄	အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ်ပုံ။	။

မာတိကာ။

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၅	မူလယမိုက်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူကြောင်း။	၁၀
၁၆	ဥဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူကြောင်း။	၁၁
၁၇	တိကမာတိကာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူကြောင်း။	။
၁၈	ကုသလတိက်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူကြောင်း။	။
၁၉	ဝါရဆယ်ပါး အဓိပ္ပါယ်။	၁၂
၂၀	ပဒလေးပါး အဓိပ္ပါယ် နှင့် ပဒလေးပါး ဟောထားပုံ။	၁၅
၂၁	နယလေးပါးအဓိပ္ပါယ်။	၁၆
၂၂	မူလ မူလနယကို ထပ်ဟောပုံ။	၁၇
၂၃	ယမကသုံးပါး အဓိပ္ပါယ်။	။
၂၄	ပုစ္ဆာနှစ်ပါး အဓိပ္ပါယ်။	၁၉
၂၅	သန္နိဋ္ဌာန်,သံသယ အဓိပ္ပါယ်။	၂၀
၂၆	သန္နိဋ္ဌာန်,သံသယ အမြဲမရှိပုံ။	၂၁
၂၇	သန္နိဋ္ဌာန်ကို ရှေးဦးစွာဟောရပုံ။	၂၂
၂၈	ပုစ္ဆာပါဠိ ဟောပုံချင်း ထူးခြားချက်။	၂၃
၂၉	သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာကုသလာ ဟု ဟောကြားပုံ။	၂၄

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၃၀	ကုသလတိုက် မူလဝါရ ၌ ဝါရစသည် ရေတွက်ပုံ။	၂၈
၃၁	မူလယမိုက် တိကမာတိကာ ဥဒ္ဒေသ ၌ ရထိုက်သော ဝါရစသည်သိရှိရန်။	၃၁
၃၂	မူလယမိုက် ဒုကမာတိကာ - ဥဒ္ဒေသ၌ ဝါရစသည်ရေတွက်ပုံ။	၃၂
၃၃	တိက်-ဒုက် နှစ်ပါးလုံး အတွက် ကဗျာ။	၃၄
၃၄	မူလယမိုက် နိဒ္ဒေသ၌ ရှေးဦးစွာ မှတ်သားရန်။	၃၆
၃၅	ကုသလပဒ၌ ဝိသေသအားဖြင့် ခွဲပုံ။	၃၈
၃၆	အကုသလပဒ၌ဝိသေသအားဖြင့် ခွဲပုံ။	၄၁
၃၇	အဗျာကတ ပဒ၌ ဝိသေသခွဲပုံ။	၄၄
၃၈	နာမပဒ၌ ဝိသေသအားဖြင့်ခွဲပုံ။	၄၇
၃၉	ယမက ဒေသနာတော်ကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူရခြင်းအကျိုး။	၄၉
၄၀	မူလယမိုက်၌ ဝိဘင်းထုတ်ပုံ နှင့် အရကောက်ပုံ စံနမူနာသစ်။	၅၁
၄၁	ဒွိဟိတ်၌ ရှိသော ဟိတ်ပါဝင်နိုင်ပုံ။	၇၅
၄၂	အဝသေသော အရထူးခြားချက်။	။
၄၃	ပဋ္ဌဝေါက်ာရဘုံ၌ဖြစ်သော အခါဟု အထူးမှ၍ ကောက်ပုံ။	၆၅

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၄၄	ကုသလ သမုဋ္ဌာန်ရုပ် ၌ ကမ္မဇရုပ်ကို ထည့်သွင်းမကောက်ရပုံ ။	၆၀
၄၅	စိတ္တဇရုပ်တို့ ယထာရဟာပြုပုံ အဓိပ္ပါယ်	။
၄၆	စိတ္တဇရုပ်ကို စိတ္တစေတသိကဇရုပ်ဟု ခေါ်သင့် မခေါ်သင့်။	၆၁
၄၇	ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့် ယထာရဟာ အတူဥပါဒ်ပုံ ။	၆၃
၄၈	ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်သောစိတ်များ။	၆၄
၄၉	အရူပ ဝိပါက်ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်ပုံ ။	၆၇
၅၀	ယေဘေစိ ကုသလမူလေန ကေမူလာ မမွာ၌ တူသောမူလရှိပုံ ။	၆၈
၅၁	ကေမူလအရ အပေါင်းအားဖြင့် တူသောမူလရှိပုံ ။	၆၉
၅၂	စိတ်စေတသိက် နိဗ္ဗာန်တို့၏ နာမ်မည်ပုံ ။	၇၀
၅၃	ရုပ်တရားများ နာမ်မမည်ကြောင်း ။	။
၅၄	နာမပဒ၌ ပါဠိဝိနိစ္ဆယ။	၇၁
၅၅	ဝိဘင်းခေါ်ကြောင်း အဓိပ္ပါယ်။	။
၅၆	မုချ ဥပစာခွဲဝေပုံ ။	၇၂
၅၇	ဝိဘင်းငါးမျိုးတို့၏ သဘောသွား ခြားနားပုံ ။	၇၄

မာတိကာ။

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၅၈	အမေးလေးထွေ အဖြေငါးပါးတို့၏ သရုပ်အဓိပ္ပါယ်။	၇၈
၅၉	အမေးလေးထွေ အဖြေငါးပါး တွဲပြပုံ	၇၉
၆၀	ပဥ္စာလေးမျိုးအဓိပ္ပါယ်။	၈၂
၆၁	အဖြေငါးပါး အဓိပ္ပါယ် ကောက်နုတ်ချက်။	၈၅
၆၂	ဝိဘင်းငါးမျိုး နှင့် အနုလုံ,ပစ္စနိက် ဝေဘန်ပုံ။	၈၈
၆၃	ပဥ္စာငါးမျိုး နှင့် ။ ။ ။	။
၆၄	ဝိသဇ္ဇနာငါးမျိုးနှင့် ။ ။ ။	၈၉
၆၅	ပဋိက္ခေပ ဝိသဇ္ဇနာနှင့် ပဋိသေဓ ဝိ	
၆၆	သဇ္ဇနာ ထူးခြားပုံ။	၉၀
	၎င်း နှစ်မျိုးတို့ကို ဟောရခြင်းအကျိုး။	၉၁
၆၇	သံသယပုဒ် အရ မရှိခြင်း တူသော ပါဠိဂတိ, ပဋိသေဓထူးပုံ။	။
၆၈	မဟာဝါရ သုံးပါးအဓိပ္ပါယ်။	၉၃
၆၉	ဝါရသုံးပါးနှင့် ညာဏ်တွဲစပ်ပုံ။	၉၄
၇၀	အန္တရဝါရ သုံးပါးအဓိပ္ပါယ်။	။
၇၁	ပဒသော ဓနုစသော ဝါရလေးမျိုး အဓိပ္ပါယ်။	၉၅

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၇၂	အနုလုံ ပစ္စနိက် အဓိပ္ပါယ် ပစ္စနိက် နှစ်မျိုးအထူး။	၉၆
၇၃	ခန္ဓယမက ဥဒ္ဒေသ၌ ဂါရစသည် ရေတွက်ပုံ။	၉၇
၇၄	ခန္ဓာရူပံစသည်၌ အနက်ပေးပုံ။	၁၀၀
၇၅	မူလယမိုက်၏ အခြားမဲ့၌ ခန္ဓယမိုက်ကို ဟောတော်မူခြင်း။	၁၀၁
၇၆	ထို့နောင် အာယတနဓာတုယမိုက်ကို ဟောတော်မူခြင်း။	၁၀၃
၇၇	ဓာတုယမိုက်၏ အခြားမဲ့၌ သစ္စယမိုက်ကို ဟောတော်မူခြင်း။	၁၀၄
၇၈	ခန္ဓသဒ္ဒါ၏ သဒ္ဒနယနှင့် အဓိပ္ပါယတ္ထ။	၁၀၄
၇၉	ခန္ဓာငါးပါးဥပမာ။	၁၀၈
၈၀	ခန္ဓာငါးပါးကို ရှေ့နောက် စီစဉ်၍	
၈၁	ဟောကြားပုံ။	
၈၂	အဘယ့်ကြောင့်.... ခန္ဓာငါးပါးသာ ဟောတော်မူရသနည်း။	၁၁၁
၈၃	ခန္ဓယမိုက် ပဏ္ဏတ္တိဝါရ၌ ဟောနိုင်သော တရားစု။	၁၁၂
၈၄	လေးချက် စက်ဖွဲ့၍ ခွဲပုံ။	၁၁၃

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၇၅	ခန္ဓယမက ပဏ္ဏတ္တိဝါရ နိဒ္ဒေသ ဝိဘင်း ထုတ် အရကောက်ပုံ။	၁၁၃
၇၆	ပိယရူပံ သာတရူပံ၌ အဓိပ္ပါယ်။	၁၁၇
၇၇	သင်္ခါရအရချင်း ထူးခြားပုံ။	၁၂၃
၇၈	ပဒသောဓနမူလ စက္ကဝါရ အဓိပ္ပါယ်။	၁၂၇
၇၉	စက္က၏ အဓိပ္ပါယ်။	၁၂၈
၈၀	ပဝတ္တိဝါ၌ရ ဥဒ္ဒေသကို မဟောကြားခြင်းအကြောင်း။	၁၂၉
၈၁	ဥပ္ပါဒစသော ဝါရသုံးပါးအဓိပ္ပါယ်။	။
၈၂	အဘယ် ဝါရဖြင့် အဘယ် ခဏကိုဟော သနည်း။	၁၃၀
၈၃	ဥပါဒ်ခဏ ဘင်ခဏကိုသာ ဟောတော် မူပုံ။	။
၈၄	အထက်အထက် ခန္ဓာတို့ကို မူလီသွင်း၍ မဟောရခြင်း။	၁၃၁
၈၅	ပစ္စုပ္ပန္န ဝါရကို ပဌမ ဟောခြင်း အ ကြောင်း။	။
၈၆	မိဿကဝါရ တို့ကို အစဉ်ထား ဟော ကြောင်း။	၁၃၂
၈၇	အတီတ ပစ္စုပ္ပန္န စသော ဝါရသုံးပါ ကို မဟောကြောင်း။	။

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၉၈	ပုဂ္ဂလစသော ဝါရဲသုံးပါး အဓိပ္ပါယ်။	၁၃၃
၉၉	ပဝတ္တိဝါရ၌ ဟောသော ပုဂ္ဂိုလ်မဟော သောပုဂ္ဂိုလ်။	၁၃၃
၁၀၀	မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို မဟောကြောင်း။	၁၃၄
၁၀၁	သေ ရှင် နှစ်ပါးခွဲခြား၍ စက်လှည့်ပုံ။	၁၃၅
၁၀၂	ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်း, ခုနှစ်စည်း လေးစည်း,ရှင်းပုံ။	၁၃၆
၁၀၃	ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ခန္ဓာငါးပါးကို ဖြစ် ဘူး ရသင့် မရသင့်။	၁၃၉
၁၀၄	သုဒ္ဓါဝါသ ဘူးမရအဓိပ္ပါယ်။	၁၄၀
၁၀၅	အကနိဋ္ဌ တုမရ အပါယိကစစ်မရ အဓိပ္ပါယ်။	၁၄၁
၁၀၆	သုဒ္ဓါဝါသ ဘူးမရဟူသော စကားအရ အမြဲမှတ်သင့် မမှတ်သင့်။	၁၄၂
၁၀၇	အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံနိုင် သောပုဂ္ဂိုလ်။	၁၄၃
၁၀၈	ပစ္ဆိမ ဘဝိက အစစ် အတု ရွေးချယ်ရန်	၁၄၅
၁၀၉	အစစ်ကောက်ခြင်း အတု ကောက်ခြင်း တို့၏ အထူး။	၁၄၆
၁၁၀	ဘုံအလိုက် ဖြစ်ပြန်ကောင်း မဖြစ်ပြန် ကောင်း ရွေးချယ်ရန်။	၁၄၇

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၁၁	ဘဝင်္ဂသုံးမျိုးအစိပ္ပါယ်။	၁၄၈
၁၁၂	သဗ္ဗေသံစဝန္တ ဘနဲ့ချင်း ထူးခြားပုံ။	၁၄၉
၁၁၃	ချုပ်လတ္တံ့ ဖြစ်လတ္တံ့ နှစ်ပါးအထူး။	၁၅၀
၁၁၄	ပရိညာသုံးပါးအစိပ္ပါယ်။	၁၅၁
၁၁၅	ပရိညာဝါရ၌ ဟောသောပုဂ္ဂိုလ်ခွဲဝေပုံ	။
၁၁၆	ပရိညာဝါရ၌ ပုဂ္ဂလဝါရကိုသာ ဟောသင့်ပုံ ။	၁၅၃
၁၁၇	ပဝတ္တိဝါရနှင့် ပရိညာဝါရတို့၏ ကာလချင်း ထူးပုံ ။	၁၅၄
၁၁၈	ပရိညာဝါရ၌ ပဝတ္တိတမျိုးသာ ယူသင့်ပုံ။	။
၁၁၉	ပုထုဇဉ်လေးမျိုးအစိပ္ပါယ်။	၁၅၅
၁၂၀	ပရိဇာနာတိအရ လိုအပ်သော.... မဂ်ခဏ်။	။
၁၂၁	ပရိဇာနာတိ အရ မကောက်သင့် သောပုဂ္ဂိုလ်။	၁၅၆
၁၂၂	ပရိညာဝါရ မရှိသောယမိုက်ကျမ်းများ	။
၁၂၃	ပဏ္ဏတ္တိဝါရ ဥဒ္ဒေသဝါရစသည် ရေတွက်ပုံ ။	၁၅၈
၁၂၄	အာယတန ခေါ်ကြောင်း။	၁၆၁

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၂၅	ဘာ့ကြောင့် အာယတန ၁၂-ပါး ကို သာ ဟောတော်မူသနည်း။	၁၆၄
၁၂၆	အာယတန '၁၂'ပါး ဒေသနက္ကမအား ဖြင့် ဟောတော်မူပုံ။	၁၆၅
၁၂၇	စက္ခုငါးပါးနှင့် တရားကိုယ် တွဲစပ်ပုံ။	၁၇၀
၁၂၈	ပု-ဒိါအာ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး။	၁၇၁
၁၂၉	စက္ခု စက္ခာယတနန္တိ၌ လိုအပ်သော စက္ခု။	၁၇၂
၁၃၀	ဘာ့ကြောင့် တဏှာကို သောတ ဟု ခေါ်ဆိုရသနည်း။	၁၇၃
၁၃၁	ဘာ့ကြောင့် သီလစသည်ကို ဂန္ဓ ဟု ခေါ်ဆိုရသနည်း။	။
၁၃၂	သီလဂန္ဓ စသည်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်။	၁၇၄
၁၃၃	ဘာ့ကြောင့် အတ္ထရသစသည် တို့ကို ရသဟု ခေါ်ဆိုရသနည်း။	၁၇၅
၁၃၄	ပဒသောဓနဝါရနှင့် သဒ္ဒါယတနကာယာယတန ယမကချင်း ထူးပုံ။	၁၈၄
၁၃၅	ဥပတ္တိဝါရ၌ သဒ္ဒါယတနကို မဟောကြောင်း။	၁၉၃
၁၃၆	ပဋိသန္ဓေ အခါ သဒ္ဒါယတန မရခြင်း အကြောင်း။	။

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၃၇	သဒ္ဒါယတနကို ပဝတ္တိအခါ၌ ရသော်လည်း မဟောသင့်။	၁၉၄
၁၃၈	သံသေဒဇ နှင့် ဥပပါတ် အထူး။	၁၉၆
၁၃၉	ဘုံနှင့် ပဋိသန္ဓေ ယှဉ်တွဲ ရှုခွဲပြပုံ။	၁၉၇
၁၄၀	ယောနိလေးပါးနှင့် ပုဂ္ဂိုလ် ဝေဘန်ပုံ။	။
၁၄၁	ချို့ကောင်းသော အာယတန-ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ။	၁၉၉
၁၄၂	ဘုံပုဂ္ဂိုလ်သို့လိုက်၍ ချို့ကောင်းသော အာယတနများ။	၂၀၀
၁၄၃	သ စက္ခုကာနံ သ သောတကာနံ အနက်ပေးပုံ။	၂၁၂
၁၄၄	အဿာနက ဥပပစ္စန္တ၌ နိရယကြဉ်ရပုံ။	။
၁၄၅	အဇိဝ က ဥပ ပစ္စန္တ၌ နိရယ ကြဉ်ရပုံ။	၂၀၃
၁၄၆	ပဝတ္တိ ဥပ္ပါဒခွဲဝေပုံ။	။
၁၄၇	ဓာတုယမိုက် ခက်ဆစ် အဓိပ္ပါယ်။	၂၂၇
၁၄၈	ဓာတ်-၁၈-ပါးသာ ဟောတော်မူပုံ။	၂၂၈
၁၄၉	ဓာတုယမိုက် ပဝတ္တိဝါရ၌ ဟောသော ဓာတ် မဟောသောဓာတ်။	၂၂၉
၁၅၀	သစ္စာယမိုက် ပဏ္ဏတ္တိဝါရ အဓိပ္ပါယ်နှင့် မှန်ကန်ပုံ။	၂၃၀

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၅၁	သစ္စာလေးပါးကို ရှေ့နောက် စဉ်၍ ဟောကြားပုံ။	၂၃၂
၁၅၂	သစ္စာအနက် ၁၆-ချက်။	၂၃၅
၁၅၃	ခေတုယမိုက်၏ အခြားမဲ့၌ သစ္စာယမိုက်ကို ဟောခြင်းအကြောင်း။	၂၃၆
၁၅၄	ပဏ္ဏတ္တိဝါရ၌ ဝါရ နယစသည်မှတ်သားဘွယ်များ။	၂၃၇
၁၅၅	ပဒသောဓနဝါရ၌ ခွဲဝေပုံများ။	၂၃၈
၁၅၆	ပဋ္ဌိကမဂ်စသည်ခေါ်ပုံ။	၂၄၂
၁၅၇	သစ္စာယမိုက် ပဏ္ဏတ္တိဝါရ၌ ခက်ဆစ်အဓိပ္ပါယ်များ။	၂၄၈
၁၅၈	ဒုက္ခံ ဒုက္ခသစ္စံ၌ လိုအပ်သောဒုက္ခ။	။
၁၅၉	အဝသေသံ ဒုက္ခသစ္စံ န ဒုက္ခံဟု ဟောတော်မူရကြောင်း။	၂၅၀
၁၆၀	ဘာသာကြောင့်သစ္စဝိမှတ်ထုတ်ရသနည်း။	၂၅၁
၁၆၁	နိရောဓသစ္စံ၌ လိုအပ်သောနိရောဓ။	၂၅၂
၁၆၂	မဂ္ဂသစ္စံ၌ လိုအပ်သောမဂ္ဂ။	၂၅၃
၁၆၃	မဂ္ဂသဒ္ဒါနှစ်ခု ထူးခြားပုံ။	။
၁၆၄	ပဝတ္တိဝါရ၌ ဟောနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်, သစ္စာ, ကာလ။	၂၅၆

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၆၅	အဘယ် ယမိုက်မျိုး၌ အဘယ် ကာလဖြင့် မှတ်၍ဟောသနည်း။	၂၅၇
၁၆၆	ပဝတ္တိဝါရကို ထည့်သွင်း၍ ဟောရခြင်းအကြောင်း။	။
၁၆၇	သစ္စာလေးပါးကို ကာလ,ဘုံ, ပုဂ္ဂိုလ်ဝေဘန်ပုံ။	၂၅၈
၁၆၈	ပစ္စုပ္ပန္န ပုဂ္ဂလဝါရ ခွဲဝေပုံ။	၂၅၉
၁၆၉	အရကောက် ရှင်းလင်းချက်များ။	၂၆၆
၁၇၀	အရကောက်ဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ။	၂၆၇
၁၇၁	အတီတဝါရ ဥပ္ပါဒ ပုဂ္ဂလဝါရ။	၂၇၂
၁၇၂	အနာဂတ ဥပ္ပါဒ ပုဂ္ဂလဝါရ။	၂၈၂
၁၇၃	သစ္စယမိုက် ပရိညာဝါရ အဓိပ္ပါယ်။	၂၈၈

အမှား အမှန် ပြင်ဆင်ချက်

စာမျက်နှာ၊	အမှား၊	အမှန်၊	ကြောင်းရေ၊
၂၁၅	ရှစ်ရေး၊	မှတ်ရေး။	....
၂၁၆	ယမယ၊	ယမက။	....
၂၂၄	စက္ခု စက္ခုဓါတူတိ၊	စက္ခုဓါတူတိ။	....
၂၂၅	န စက္ခု ဓါတူတိ၊	န ဓါတူတိ။	....

အမှား၊ အမှန် ပြင်ဆင်ချက်

စာမျက်နှာ	အမှား	အမှန်	ကြောင်းရေ
၂	ပ ဘဝေစ	ပဘာဝေနစ	၁
၈	အလကာ	အလင်္ကာ	၁
၁၂-၁၃-၁၄	မူလဝါရ စသည်ကို	မူလစသည်ဟု ပြင် ဘတ်ပါ	
၁၂	ဟေတုဝါရ	ဟေတု	၁၆
၅၂	ကေဝါပန	ယေဝါပန	၇
၇၅	ဝိဘင်းငါးဖြာ မြန် မာဂါထာ	မြန်မာဂါထာ	၅
၈၃	ယန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ် ၏ အ ရကား	ရင်း စကား ပိုနေ သည်။	၂
၉၄	အရန္တဝရာ သုံးပါး	အန္တရဝါရသုံးပါး	၅
၁၀၈	မဋ္ဌတော	ပဋ္ဌတော	၁၄
၁၁၇	ထပေတွာ န စေဂ ရှုပံ	ထ ပေတွာ အဝ သေသာ နစေဝရှုပံ	၈
၁၂၃	နသင်္ခါရာ	သင်္ခါရာ.	၉
၁၃၈	ဘင်္ဂခဏ	ဘင်္ဂက္ခဏ	၁၆
၁၄၈	ဘဝသေဋ္ဌ	သေဋ္ဌဘဝ	၁၈
၁၉၆	နစုတ္တီတိ	နဝ စုတ္တီတိ	၁၄
၂၀၁	ကောက်သင့်ပုံ	မကောက်သင့်ပုံ	။
၂၇၆	မဂ္ဂသစ္စာ ဖြစ်ဘူး သည်ကို	သမုဒယသစ္စာ ဖြစ် ဘူးပြီးသည်ကို	၁၁

ယမကနိတိကျမ်း

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓဿ ။

မူလယမိုက်

ယမက ဆယ်ပါး ဥဒ္ဒါန်းစည်းဂါထာ

မူလ ခန္ဓ-မာယတနံ၊ ဓာတု သစ္စ-မထာပရံ ။
သင်္ခါရာ-နုသယာစိတ္တံ၊ ဓမ္မိန္ဒြိယာတိမေဒသ ။

ယမက ဆယ်ပါး မြန်မာဂါထာ

မူလ, ခန္ဓ, အာယတနံ
ဓာ, သစ်, သင်္ခါ, အနု,စိတ္တံ၊
ဓမ္မ, ဣန္ဒြေ၊ ပေါင်းထည့်လေပြန်၊
ယမက၊ ဆယ်ဝမှတ်ကြရန် ။

ဝါရဆယ်ပါး ဆောင်ပုဒ် ဥဒါန်းစဉ် ဂါထာ

မူလံ ဟေတု နိဒ္ဒါနဥ္စ၊ သမ္ဘဝေါ ပဘဝေစ၊
သမုဋ္ဌာန-ဟာရာ-လမ္ဗဏံ၊ ပစ္စယော သမုဒယေနစ။

ဝါရဆယ်ပါး မြန်မာဂါထာ

မူလ,ဟေတု၊ ယူမှု နိဒါန်၊
သမ္ဘ,ပဘ၊ ထည့်ကြ သမုဋ္ဌာန်၊
အာဟာ-ရမ္မဏ၊ ပစ္စယမှန်၊
သမုဒယ၊ ဝါရဉ္စဆယ်တန်။

ယေကေစိ ကုသလာ စသည်၌ အနက်ပေးပုံ

ယေကေစိ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်မည်ကုန်သော။ တနည်းကား....အပြစ်မရှိ ကောင်းသော အကျိုးကိုပေးခြင်း လက္ခဏာ ရှိကုန်သော။

ယေကေစိသဒ္ဒါ အနက်ပေးပုံ ရှင်းလင်းချက်

ယေကေစိသဒ္ဒါသည် အလုံးစုံဟူသော "သကလဝါစက" အနက်ကို ဟောသည်ဟုမှတ်။

ဤကား........... "ကိံ သဒ္ဒါနောက်၊ စိလျှင်ရောက်က၊ အပ္ပ ဝါစကာ၊ နောက်မှာ တတန်"ယ" ဝင်ပြန်က၊သကလဝါစကာ၊ ဝင်လာမဘက်၊ ကိံ သက်သက်ကား၊ ပုစ္ဆာဝါစက ကောန်တည်း"ဟူသော နိယံ လင်္ကာနှင့် အညီတည်း။

တတ္ထ ယေကေစီတိ အနဝသေသသဝစနံ ဟူသော မူလ ယ

မိုက် အဋ္ဌကထာ အဖွင့်နှင့် အညီ ....အနဝသေသ- အကြွင်း မရှိအလုံးစုံ ဟူသောအနက်ကို ဟော၏ဟု မှတ်သား လေဦး။

ကုသလသဒ္ဒါ အနက်ပေးပုံ ရှင်းလင်းချက်

ကုသလသဒ္ဒါသည်-- အာရောဂျ, အနာကင်းခြင်း၊ အနဝဇ္ဇ, အပြစ် မရှိခြင်း၊ ဆေက, လိမ္မာခြင်း၊ ဣဋ္ဌဝိပါက, ကောင်းကျိုး ကို ပေးခြင်း၊ ဟူသော အဘိဓာန်လာ အနက်လေးမျိုးကို ဟော နိုင်၏ဟုမှတ်။

ထိုအနက်လေးမျိုးတို့တွင်,

ဓမ္မသင်္ဂဏီ အဋ္ဌကထာအလို.......ကုသလ သဒ္ဒါသည် အာရောဂျ, အနဝဇ္ဇ, ဣဋ္ဌဝိပါက, ဟူသောအနက်သုံးမျိုး၌ ဖြစ်၏ဟုမှတ်။

ယမိုက် အဋ္ဌကထာ အလို........ အနဝဇ္ဇ, ဣဋ္ဌ ဝိပါက ဟူသော အနက် နှစ်မျိုး၌ ဖြစ်၏ဟုမှတ်။

ဆောင်ရန် မြန်မာ ဂါထာ

အနာ ကင်းလစ်၊ အပြစ် ကင်းကွာ၊
လိမ္မာ,ကောင်းကျိုး၊ လေးမျိုး ဟောရှာ၊
လိမ္မာ ကြဉ်က၊ ကြွင်းဝ သေသာ၊
ကုသလ၊ ဟောကြ နက်သုံးဖြာ။

ဓမ္မ သဒ္ဒါ၏ ဟောအပ်သော အနက်........

ဓမ္မော သဘာဝေ ပရိယတ္တိပညာ၊ (လ) နိသတ္တတာပတ္တီသု ကာရဏာဒေါ ဟူသော အဘိဓာန်ကျမ်းလာအရ သဘာဝ စသော အနက်များစွာကို ဓမ္မ သဒ္ဒါ ဟောနိုင်သော်လည်း၊ ဤယမိုက် အဋ္ဌကထာ အလိုအားဖြင့် သဘာဝ ဟူသော အနက်ကိုဟောပါသည်။

ဓမ္မသင်္ဂဏီ အဋ္ဌကထာ အလိုအားဖြင့် နိသတ္တတ္ထ, နိဇ္ဇီဝတ္ထ, ဟူသော အနက် နှစ်ပါး၌ ဖြစ်ပါသည်။

ဤ၌ အလိုရှိအပ်သော အနက်မှာ.... သဘာဝ အနက်ကို လိုအပ်ပါသည်။

သဒ္ဒေ ဘေ ကုသလ မူလေန ကေမူလာဘြ အနက်ပေးပုံ

ကုသလမူလေန- ကုသိုလ်မူလနှင့်၊ တနည်း.... ကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော မူလအားဖြင့်- ကေမူလာ- တူသောမူ လ ရှိကုန် သလော။

ရှင်းလင်းပါဦးအံ့ ....ကုသလမူလေန ဟူသောပုဒ်ကို ၊ အနက် နှစ်မျိုး ယောဇနာရာ၌၊ ပဌမ အနက်ကား စပ်ရန် ပုဒ်မရှိသောကြောင့် မသင့် ဟု အချို့ ဆရာတို့ ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ကေ သဒ္ဒါ၌ စပ်ပါမူကား၊စင်စစ် သင့်သည်သာတည်း။ ထို့ကြောင့် ကေမူလာ၌ ကေသဒ္ဒါကား သဒိသ, တုလျ, သမာန သဒ္ဒါတို့နှင့်၊ ပရိယာယ်ဟော သဒ္ဒါချင်း တူလေသောကြောင့် သဟာဒိယောဂေစ သုတ်၌ အာဒိသဒ္ဒါ ဖြင့် ရေတွက်၍ သ ဟာ ဒိ ယေ ၁၈ ယူက သင့်၏ဟုမှတ်။

ထိုသို့ ကုသလမူလေနှ၊ ကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော မူလနှင့်-ဟု အနက်ယောဇနာက ကေမူလာ၌ ကေဟူသော ပုဒ်တစ်ပိုဒ် ဝယ် သဟာဒိယောဂ, သဟာဒိယောဂဝတ္တ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ပါလေ။

ကေမူလာ၌.... ကေ သမာနံ မူလံ ဧတေသန္တိ ကေမူလာ ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၍ "ကေမူလာ" တူသောမူလရှိကုန်သောဟု အနက် ယောဇနာပါလေ။ ကေ သဒ္ဒါသည် သချ်ာ,တုလျ, အသဟာယ, အညာ, ဂဏန, သမာန ဟူသော အနက်တို့တွင်............... ကေမူလာတိတ္ထေ ဂဏနတ္ထေန ကေမူလံ တံ အဂ္ဂဟေတွာ သမာနတ္ထေန ဂဟေတဗ္ဗော ဟူသော ယမိုက် အဋ္ဌကထာ ပါဌ်၌ နှင့်အညီ သမာန- **တူသော** အနက်ကို ဟောပါသည်။
တူသောမူလရှိပုံကို နောက်၌ ဖေါ်ပြထားပါသည်။

"အညမည မူလာ သဒ္ဒါ အနက်ပေးပုံ"

အညမညမူလာ- တပါးသည် တပါး၏ မူလ မည်ကုန်သလော၊ **တနည်း** = တပါးသည် တပါး၏ မူလ ရှိကုန်သလော....ဟု ဤသို့ နှစ်နည်းယောဇနာရပါသည်။

ရှင်းလင်းပါဦးအံ့.... အထက်ပါ နှစ်နည်း ယောဇနာရာတွင် ပဌမ ယောဇနာနည်းကို "မ"တ လုံး ကြေ ဆရာတော်က မသင့်ဟု မိန့်ဆိုတော်မူ၏။

အညမညဿ မူလာ ဧတေသန္တိပိ အညမညမူလာဟု မူလဋီကာ ဆရာ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်ဖြင့် ဖွင့်ပြသောကြောင့် ၎င်းအဖွင့်လာ ပိသဒ္ဒါဖြင့် "အညမညဿ မူလာ အညမညမူလာ" ဟူသော ဆဋ္ဌီ တပ္ပုရိသ် သမာသ် အဖြစ်ကို ဆည်းယူရကား နှစ်နည်းစလုံး အ

သင့်ဟုမှတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ပဌမယောဇနာနည်းကား ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ် သမာသ်အလို။ ဒုတိယ ယောဇနာနည်းကား ဗဟုဗ္ဗီဟိ သမာသ်အလိုအားဖြင့် အတ္ထယောဇနာ ထားသည်ဟု ခွဲခြား မှတ်သားပါလေ။

ဥဒ္ဒေသ၌ ကြည့်ရှုရန် အခေါ်ပုဂ္ဂိုလ်များ

ယ မ က ခေါ်ဆိုပုံ.... အ စုံ အ စုံ ဟူသောအနက်သဘောရှိသော ကြောင့် "ယမက"ဟု ခေါ်ဆိုပါသည်။

ရှင်းလင်းပါဦးအံ့.... ယမကသဒ္ဒါသည် ယ မ က ပါဠိဟာရိယ ဟူ သော ပုဒ်၌ ရေ,မီးအစုံဟူသော အနက်ကို ဟော သ ကဲ့ သို့ ၎င်း၊ ယမကသာလာ ဟူသောပုဒ်၌ ယမကသဒ္ဒါသည် အင်ကြင်းပင်ပျို အစုံဟူသော အနက်ကို ဟောသကဲ့သို့၎င်း၊ ဤကျမ်းလာ ယမက သဒ္ဒါသည်လည်း ယုဂဠတ္ထ (အစုံ) ဟူသောအနက်ကို ဟော ၏ မှတ်။

ထို့ ကြော င့်.... ဤအလို ယမကသဒ္ဒါကား အ စုံ ဟူ သော ယုဂဠတ္ထဝါစီ ရုဠ္ဍီအနိပ္ဖန္န ပါဠိပဒိက ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဝိဂ္ဂဟ မပြုရပါ။ **ဤကား ယမိုက်အဌကထာအလို**

အစုံအစုံဖြစ်ပုံကား.... အတ္ထအားဖြင့်၎င်း, ပါဠိဓမ္မအားဖြင့်၎င်း, ပုစ္ဆာအားဖြင့်၎င်း, ဖြစ်သောအစုံကို "ယမက" ဟု ခေါ်၏။

တနည်း = သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအားဖြင့်၎င်း, ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာအား ဖြင့်၎င်း,အနုလုံ ပစ္စနိက်အားဖြင့်၎င်း,အ စုံ အ စုံ ဖြ စ် နိုင်ပါသေး သည်ဟုမှတ်။

အတ္ထ,ဓမ္မ,ပုဂ္ဂလအားဖြင့် ခုံပုံ

အနုလောမပုဂ္ဂလ- သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်အရ ကုသိုလ်ဟူသော အနက်တစုံ၊ ပဋိလောမပုဂ္ဂလ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်အရ ကုသိုလ် မူလဟူသော အနက်တစုံ အားဖြင့် သန္နိဋ္ဌာန်အနက် နှစ်ပါးစုံသည်ကို၊ အတ္ထခုံပုံ ဟုမှတ်ပါ။ **အတ္ထယမက မည်ပုံ ဟူလို**

တနည်း = ပဋိလောမပုဂ္ဂလ၌ သဗ္ဗေ တေဓမ္မာ ကုသလာဟူ သော သံသယပုဒ်၏အရ ကုသိုလ်ဟူသော အနက်တစုံ၊အနုလောမ ပုဂ္ဂလ၌ 'သဗ္ဗေ တေကုသလမူလာ ဟူသော သံသယပုဒ်အရ ကုသိုလ်မူလ ဟူသော အနက်တစုံ၊ ဤ သို့ သံသယအနက် နှစ်ပါးစုံသည်ကို အနက်အားဖြင့် စုံပုံ ဟု မှတ်ထားပါဦး။

အနုလောမပုဂ္ဂလ ပါဠိဓမ္မ....ပဋိလောမပုဂ္ဂလ ပါဠိဓမ္မအားဖြင့် ပါဠိဓမ္မနှစ်ပါးစုံသည်ကို ဓမ္မအစုံဟု ခေါ်၏။ **ဓမ္မယမကမည်ပုံ ဟူလို**

အနုလောမပုဂ္ဂလ,ပဋိလောမပုဂ္ဂလအားဖြင့် ပုဂ္ဂလနှစ်ပါးစုံသည်ကို ပုဂ္ဂလအစုံဟုခေါ်၏။ **ပုဂ္ဂလယမကမည်ပုံ ဟူလို**

အဘိဓမ္မာကျမ်းလာ "ယမက" နှင့်
အလင်္ကာကျမ်းလာ "ယမက" တို့၏ အထူး

အဘိဓမ္မာကျမ်းလာ ယမက မှာ- ဥပ္ပါဒ,နိရောဓအစုံ။ အနုလုံ, ပစ္စနိက်အစုံ။အနုလောမ, ပဋိလောမအစုံ။ပုဂ္ဂလ,ဝိဿဇ္ဇနာ အစုံ။ သန္နိဋ္ဌာန်, သံသယအစုံ။ ဤသို့အစုံကိုခေါ်သည်။

အလင်္ကာကျမ်းလာ ယမကမှာ- ဂါထာပါဒ၏ အစ, အလယ်, အဆုံးတို့၌ အထပ်ထပ် ရွတ်ဘာသ်အပ်သော များသော အက္ခရာတို့ဖြင့် ဖြစ်သော ပုဒ်အစုံကို ခေါ်ပါသည်။

ဤကားထူးခြားပုံတည်း။

ယမိုက်ကျမ်းခေါ်ပုံ။ အတ္ထအားဖြင့်ရင်း, ပါဠိဓမ္မအားဖြင့်ရင်း, ပုစ္ဆာအားဖြင့်ရင်း, အစုံအစုံပြု၍ ဟောကြားအပ်သော ကျမ်းဖြစ်သောကြောင့် "ယမိုက်ကျမ်း" ဟု ခေါ်ပါသည်။

ယမိုက်ကျမ်းကိုရအောင် ဝစနတ္ထပြုပုံ

ယမံ ကမတိ အတိက္ကမတိ အနေနာတိ ယမကံ ဟု ဝစနတ္ထပြုရပါသည်။ အနေန- ဤကျမ်းဖြင့်၊ ယမံ-မရဏာ၏ အကြောင်းဖြစ်သောဇာတိ၊ ထိုမရဏာ၏ နယ်ပယ်ဖြစ်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို၊ ကမတိအတိက္ကမတိ- လွန်မြောက်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ- ထိုသို့ လွန်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်၊ တံပကရဏံ - ထိုကျမ်းသည်၊ ယမကံ - ယမက မည်၏။

ယမိုက်ဆယ်ကျမ်းလုံးကို ယမက ဟု ခေါ်သင့် မခေါ်သင့်

မူလယမက, ဧကမူလယမက စသော အစိတ်အစိတ် ဟူသော ယမကတို့၏ အမည်ကို အပေါင်းဖြစ်သော မူလ,ခန္ဓစသော ယမိုက်ဆယ်ကျမ်းလုံးအပေါ်၌ တင်စား၍ "အဝယဝူပစာ" အားဖြင့် ယမကဟု ခေါ်သင့်ပါသည်။

တနည်း = အစုံအစုံဖြစ်သော ယမကတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဟော တော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် အစိတ်အမည်ကို အပေါင်း၌ တင်စားသော "အဝယဝူပစာ" အားဖြင့် တကျမ်းတကျမ်းကိုရင်း ဆယ်ကျမ်းလုံးကိုရင်း ယမကဟု ခေါ်ဆိုသင့်ပါသည်။

ကထာဝတ္ထုကျမ်း၏အခြားမဲ့၌ ယမိုက်ကျမ်းကို ဟောတော်မူရခြင်း အကြောင်း

ကထာဝတ္ထုကျမ်းဖြင့် ခန္ဓာစသောတရားတို့၌ ဖေါက်ပြန် သောအားဖြင့် မှားယွင်းသော မိစ္ဆာအယူကို တားမြစ်ပြီး၍ ကုသိုလ်စသော တရားတို့၌ပင် ဘုံပုဂ္ဂိုလ်လျှင် မှီရာရှိကုန်သော သန္နိဋ္ဌာန် သံသယတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် အ ထူး ထူး အပြားပြား လိမ္မာစေခြင်းအကျိုးငှါ(ဝါ)အထူးထူး အပြားပြား လိမ္မာစေလို သောကြောင့် ကထာဝတ္ထုကျမ်း၏ အခြားမဲ့၌ ယမိုက်ကျမ်းကို ဟောရပါသည်။ **ဤကား** မူလဋီကာနှင့် အညီတည်း။

ဆိုလိုရင်း အကျဉ်းချုပ်ကား....ကထာဝတ္ထုကျမ်းနှင့် ယမိုက်ကျမ်း ကား အကြောင်း, အကျိုး အဖြစ်ဖြင့် ဆက်စပ်သောကြောင့် ကထာဝတ္ထုကျမ်း၏ အခြားမဲ့၌ ယမိုက်ကျမ်းကို ဟောတော်မူ သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

အကြောင်းအကျိုးဆက်စပ်ပုံကား

ကုသိုလ်စသော သဘာဝဓမ္မတို့၌ ပုဂ္ဂိုလ်,သတ္တဝါ,ဇီဝ စသည် ဖြင့် ထင်မှတ်သော မှားယွင်းသောက်ပြန် မမှန်ကန်သော မိစ္ဆာ

ဉာဏ် သက်ဝင်သောသူတို့အား မဖြစ်နိုင်။ ထို မှားယွင်း ဘောက်ပြန် မမှန်ကန်သော မိစ္ဆာအယူကိုကား ကထာဝတ္ထု ကျမ်းဖြင့် တားမြစ် သုင်သင်ခြင်းကြောင့် ထို မိစ္ဆာဉာဏ် ကင်းပျောက်ခြင်း သည်- အကြောင်း,ယမိုက်ကျမ်းဖြင့် သန္နိဋ္ဌာန်သံသယတို့၏ အစွမ်းဖြင့် အထူးထူးအပြားပြား လိမ္မာကျွမ်းကျင်စေခြင်းကား-အကျိုး ဤသို့ ကထာဝတ္ထုကျမ်းသည် အကြောင်း, ယမိုက်ကျမ်းကား အကျိုးဖြစ်၏။ **ဤကား အကြောင်း အကျိုး စပ်ပုံ ဟုမှတ်။**

အဘယ်ယမိုက်မျိုးကို မူလယမိုက် ခေါ်ဆိုသနည်း မေးလျှင်.... လောဘ,ဒေါသ,မောဟ စသော မူလတရား (၆) ပါးတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပုစ္ဆာ,ဝိသဇ္ဇနာ ပြုလုပ်၍ ဟောသောယမိုက်ကို မူလ ယမိုက်ဟု ခေါ်ဆိုရ၏ဟု ဖြေဆိုလေ။

(မှတ်ချက်) ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပုစ္ဆာ,ဝိဿဇ္ဇနာပြုလုပ်၍ ဟောသော ယမိုက်ကို ခန္ဓယမိုက် ခေါ်ဆိုသည်ဟု- အာယတန, ဓာတု စသော ယမိုက်တို့၏ ခေါ်ပုံကိုလည်း နည်းမှီး၍ သိရှိကြပါလေ။

မူလယမိုက်ကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူရခြင်း အကြောင်း

မူလယမိုက်၌ ဟောတော်မူအပ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် စသော တရားတို့ကို ခန္ဓာစသည်ဖွဲ့၍ ခန္ဓာဒေသနာပြုလုပ်၍ ဟောကြားတော်မူလိုသောကြောင့် ခန္ဓယမိုက်စသည်ကို ရှေးဦး စွာ မဟောဘဲ မူလယမိုက်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောရပါသည် ဟု မှတ်ပါ။

ဥဒ္ဒေသ နိဒ္ဒေသ နှစ်မျိုးတို့တွင် ဥဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူကြောင်း။

အကျဉ်း ပြအပ်ပြီးသော ဥဒ္ဒေသအစဉ်ဖြင့် အကျယ် နိဒ္ဒေသကို ပြအပ်သောကြောင့်.... ဥဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောပါသည်ဟု မှတ်ပါလေ။

ဥဒ္ဒေသနှစ်မျိုးတို့တွင် တိကမာတိကာ ဥဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူကြောင်း။

တိကမာတိကာ ဥဒ္ဒေသသည် ဒုကမာတိကာဥဒ္ဒေသထက် မှတ်သားရာဝယ် လွယ်ကူသောကြောင့်ရင်း၊ ဒုကမာတိကာ ဥဒ္ဒေသအောက် ဘေဒအားဖြင့် နည်းသောကြောင့်ရင်း၊ တိကမာတိကာ ဥဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာဟောပါသည်။

(၂၂) တိက်တို့တွင် ကုသလတိက်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူကြောင်း။

ကုသလတိက်သည် ကြွင်းမဲ့ ဥဿုံ အလုံးစုံသော ရုပ်, နာမ်ဓမ္မတို့ကို သိမ်းကျုံးမိသောကြောင့်ရင်း, ကုသိုလ်ဟူသော အနဝဇ္ဇဓမ္မ,.... အကုသိုလ်ဟူသော သာဝဇ္ဇဓမ္မတို့၏ အချင်းချင်း ရောရှက်ခြင်း မရှိသောကြောင့်ရင်း, ကုသိုလ်ဟူသော အာဒိကလျာဏနှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့်ရင်း ကုသလတိက်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူပါသည်။

ဝါရဆယ်ပါး အဓိပ္ပါယ်

မူလဝါရ........အကျိုးတရားတို့၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် ဟိတ်ခြောက်ပါးကို မူလဟု ခေါ်၏။

မူလတိ ပတိဋ္ဌာတိ ဖလံ ဧတ္ထာတိ မူလံ

ဝါရ....ဟူသည်မှာ အလှည့်အကြိမ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့် ဝါရဟု ခေါ်၏။

၎င်းအလို ဝါရသဒ္ဒါသည် ပရိယာယတ္တဝါစီ အနိဗ္ဗန္ဒ ပါဋ္ဌိပဒိကပုဒ်(ဝါ)ရုဠ္ဌီပုဒ်ဖြစ်၍ ဝိဂ္ဂြိုဟ်မပြုကောင်းဟု မှတ်။
တနည်း = ပိုင်းခြားကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဝါရဟုခေါ်၏။

၎င်းအလို ဝါရသဒ္ဒါကို **ဝါရိယတိ ပရိစ္ဆိန္ဒိယတိ အနေနာတိဝါရော** ဟု ဝိဂ္ဂဟပြုလေ။

မူလဝါရမည်ပုံမှာ........မူလအားဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ဟောကြားအပ်သော ဝါရဖြစ်သောကြောင့် မူလဝါရမည်၏ဟု မှတ်။
ဟေတုဝါရမည်ပုံစသည်ကိုလည်း နည်းမှီး၍ သိရှိတော်မူကြပါကုန်လော့။

ဟေတုဝါရ........ အကျိုးပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် ဟိတ်ခြောက်ပါးကိုပင် ဟေတုဝါရဟု ခေါ်သည်။

ဟိနောတိ ပတိဋ္ဌာတိ ဖလံ ဧတ္ထာတိ ဟေတု။ ဟိ- ဓါတ် တု-ပစ္စည်း

နိဒါနဝါရ....မိမိ၏ အကျိုးတရားကို ဆောင်တတ်သောကြောင့် ဟိတ်ခြောက်ပါးကိုပင် နိဒါန ဟု ခေါ်သည်။
အတ္တနော ဖလံ နိဒေတီတိ နိဒါနံ နိဒ္ဒေသရှိသော ဒါ,ဓာတ် ယု,ပစ္စည်း။

သမ္ဘဝဝါရ.... အကျိုးတရားတို့၏ ဖြစ်ရာဖြစ်သောကြောင့် ဟိတ်ခြောက်ပါးကိုပင် သမ္ဘဝ-ဟုခေါ်သည်။
သမ္ဘောတိ ဖလံ တေသ္မာတိ သမ္ဘဝေါ
သံ,ပုဗ္ဗ ဘူ,ဓာတ် ဏ,ပစ္စည်းတည်း။

ပဘဝဝါရ....အကျိုးတရားတို့၏ အပြားအားဖြင့် ဖြစ်ရာဖြစ်သောကြောင့် ဟိတ်ခြောက်ပါးကိုပင် ပဘဝ,ဟု ခေါ်သည်။
ပဘဝတိ ဖလံ တေသ္မာတိ ပဘဝေါ
ပ,ပုဗ္ဗ ဘူ,ဓာတ် ဏ,ပစ္စည်းတည်း။

သမုဋ္ဌာနဝါရ....အကျိုးတရားတို့၏ ကောင်းစွာဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဟိတ်ခြောက်ပါးကိုပင် သမုဋ္ဌာန ဟု ခေါ်သည်။
သမုဋ္ဌာတိ ဖလံ တေနာတိ သမုဋ္ဌာနံ
သံ,ပုဗ္ဗ ဌာ,ဓာတ် ယု, ပစ္စည်းတည်း။

အာဟာရဝါရ.... မိမိ၏ အကျိုးတရားကို ဆောင်တတ်သောကြောင့် ဟိတ်ခြောက်ပါးကိုပင် အာဟာရ,ဟု ခေါ်သည်။
အတ္တနော ဖလံ အာဟာရတီတိ အာဟာရော
အာ,ပုဗ္ဗ ဟရ,ဓာတ် ဏ,ပစ္စည်းတည်း။

အာလမ္ဗဏဝါရ .... မိမိ၏ အကျိုးတရားသည် ဆွဲငင်အပ်သော ကြောင့် ဟိတ်ခြောက်ပါးကိုပင် အာလမ္ဗဏ,ဟု ခေါ်သည်။

အတ္တနော ဖလေန အာလမ္ဗိယတိတိ အာလမ္ဗဏံ
အာ,ပုဗ္ဗ လမ္ဗ,ဓာတ် ယု,ပစ္စည်းတည်း။

ပစ္စယဝါရ .... အကျိုးတရားသည် စွဲ၍ဖြစ်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် ဟိတ်ခြောက်ပါးကိုပင် ပစ္စယ,ဟု ခေါ်သည်။

ပဋိစ္စ ဖလံ ဧတိ ဧတသ္မာတိ ပစ္စယော
ပတိ,ပုဗ္ဗ ဣ,ဓာတ် ဏ,ပစ္စည်းတည်း။

သမုဒယဝါရ....အကျိုးတရားတို့၏ ကောင်းစွာ တက်ရာဖြစ်သော ကြောင့် ဟိတ်ခြောက်ပါးကိုပင် သမုဒယ, ဟု ခေါ်သည်။

သမုဒေတိ ဖလံ ဧတသ္မာတိ သမုဒယော
သံ,ဥ,ပုဗ္ဗ ဣ,ဓာတ် ဏ,ပစ္စည်းတည်း။

အထူးမှတ်သားဘွယ် .... ဤဟေတုဝါ စသည်ကား မူလဝါရနှင့် အလုံးစုံ အရကောက်အားဖြင့် ထူး ထွေ ကွဲ ပြား ခြားနားခြင်း မရှိပါဘဲ တဖန်ထပ်ဟောက "ပုနရုတ္တိဒေါသ" သင့်ရောက်သည် မဟုတ်ပါလော ဟု မေးက "ဒေသနာ ဝိလာသ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ" အားဖြင့် ဟေတုဝါရစသည် တို့ကို ဟောပါသည်၊ ထိုကြောင့် ပုနရုတ္တိဒေါသ မသင့်ရောက်နိုင်ဟုမှတ်။

ပဒလေးပါးအဓိပ္ပါယ်

ကုသလပဒ....ပဇ္ဇတေ ဉာယတေ အတ္တော ဧတေနာတိ ပဒံ ဟူ သော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ အနက်ကို သိကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် "ပဒ"ဟု ခေါ်၏ဟုမှတ်။

ကုသလ ဝသေန ဒေသိတံ ပဒံ ကုသလပဒံ ဟူသော ဝစနတ္ထ နှင့်အညီ ကုသိုလ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဟောအပ်သော ပဒ ဖြစ် သောကြောင့် ကုသလပဒဟု ခေါ်၏။

အကုသလပဒ စသည်တို့ကိုလည်း နည်းမှီး၍သိကြပါကုန်လော။

ပဒလေးပါးဟောထားပုံ

အထူးမှတ်ချက် .... ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်း၌ ပဒသုံးပါး ဟောပါလျက် ဤယမိုက်ကျမ်း၌ ပဒလေးပါးထား၍ အဘယ်ကြောင့်(ဝါ) အဘယ်အကျိုးငှါ ဟောပါသနည်းဟုမေးက....

ကုသိုလ်စသော နာမ်တရားအပေါင်းသည် ကုသလတိက်၌ အတွင်းဝင်သည်၏အဖြစ်ကို ပြလိုသောကြောင့် နာမပဒကို ဟော ပါသည်။

ဆိုလိုရင်း .... ကုသိုလ်စသောတရားကို ကုသလတိက်၌ သိမ်း ကြုံး၍ ဟောကြားတော်မူလိုသောကြောင့် (ဝါ) ဟောကြား တော်မူခြင်းအကျိုးငှါ နာမပဒကို ဟောတော်မူသည်ဟူလို။

နယလေးပါးအစီပွါပ်

မူလနယ....နိယတီတိ နယော ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ သိအပ်သောကြောင့် "နယ"ခေါ်သည်ဟုမှတ်။

တနည်း = နယန္တိ အနေနာတိ နယော ဝစနတ္ထနှင့် အညီ သိကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် "နယ" ဟု ခေါ်နိုင်သေး၏ဟု မှတ်။ နယောသည် နီဓာတ် ကံ ယော အပစ္စည်းဖြင့်ပြီး၏။ နီဓာတ်သည် ဆောင်ခြင်းအနက်ကို မဟော သိခြင်းအနက်ကို ဟော၏ဟုမှတ်။

မူလာနံ နယော မူလနယော ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ မူလတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပုစ္ဆာ,ဝိသဇ္ဇနာ ပြုလုပ်၍ ဟောအပ်သော နယဖြစ်သောကြောင့် "မူလနယ"ဟုခေါ်၏။

မူလခေါ် ဟိတ်ခြောက်ပါး ဟူသောအနက်တို့ကို သိကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် "မူလနယ"ခေါ်ဆိုသည်ဟူလို။

မူလမူလနယ.... မူလ မူလ မည်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး တို့ကို သိကြောင်းဖြစ်သော နယ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် "မူလ,မူလနယ" ဟု ခေါ်သည်။

မူလက နယ....မူလံ အဿ အတ္ထီတိ မူလကံ ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့် အညီ မူလရှိသော သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ မောဟမူဒွေ့ဌ မောဟ ကြဉ်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ,သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်, သဟိတ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် ဟူသော ဟေတုပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့သည် "မူလက" မည်၏ ဟု မှတ်လေ။ မူလရှိသောကြောင့် မူလကမည်၏ဟူလို

မူလ မူလနယကို ထပ်ဟောပုံ

အထူးမှတ်သားဘွယ်.... မူလ မူလ နယသည် "မူလနယ" နှင့်ရင်း, မူလ မူလက နယသည် "မူလက" နယနှင့်ရင်း, အလုံးစုံ အရကောက် တူလျက် အဘယ့်ကြောင့် တဖန် ထပ်၍ ဟောသနည်းဟု မေးလျှင်........

မူလနယ၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော ကုသိုလ်စသော တရားတို့ကို ပရိယာယ်ထူးဖြင့် ပြခြင်းငှါ (ဝါ) ပြလိုသောကြောင့်.... ဟောတော်မူသည် ဟု ဖြေလေ။

မူလက နယကို ဟောတော်မူပုံ

မူလနှင့်အတူတကွ ယှဉ်သောတရားတို့ကို ပြခြင်းငှါ မူလက နယကို ဟောတော်မူသည်ဟု မှတ်လေ။

ယမကသုံးပါး အဓိပ္ပါယ်

မူလယမက....မူလအားဖြင့် တရားတို့ကို ပုစ္ဆာ(အမေး)ပြုလုပ်၍ ဟောအပ်သော အစုံဖြစ်သောကြောင့် "မူလယမက" ခေါ်သည်ဟု မှတ်လေ။

မူလေန ဒေသိတံ ယမကံ မူလယမကံ, ဟုပြု

ကေမူလ ယမက .... "ကေသမာနံ မူလံ ယေသန္တိ ကေမူလာ" ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ (သဟိတ်စိတ် ကေ သတ္တတိ, မောဟမူဒွေ့ဌ မောဟကြဉ်သော-စေ တသိတ် ဒွေပညာသ,သဟိက်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်တို့သည်) တူသောမူလရှိ သောကြောင့်"ကေမူလ ယမက"ဟုခေါ်သည်။

ဤကား.... ကေမူလ မည်အပုံတည်း။

ကေမူလေန ဒေသိတံ ယမကံ ကေမူလယမကံ့နှင့်အညီ ကေ မူလအားဖြင့် "သဟိတ်စိတ္တုပ္ပါဒ် သဟိတ်ရုပ်တို့ကိုပင်" အမေးအ ဖြေပြုလုပ်၍ ဟောအပ်သော အစုံဖြစ်သောကြောင့် "ကေမူလ ယမက"ခေါ်သည်ဟုမှတ်လေ။

အညမည မူလယမက.... အညော အညဿ မူလံ အညမညမူလံ

တနည်း = အညော အညဿ မူလံ ယေသန္တိ အညမညမူလံ.... ဟူ သောဝစနတ္ထနှင့်အညီ တပါးသည်တပါး၏ မူလလည်း မည် တပါးသည် တပါး၏ မူလလည်း ရှိသော ကြောင့်"အညမည မူလ "ဟု ခေါ်သည်။

အညမည မူလေန ဒေသိတံ ယမကံ အညမည မူလကံ ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ မောဟမူဒွေ့ဌ မောဟကြဉ်သော ဟိတ်ခြောက် ပါးတို့ကို အညမည မူလအားဖြင့် ဟောအပ်သော အစုံဖြစ်သော ကြောင့် အညမညမူလ ယမကခေါ်သည်ဟု မှတ်ပါလေ။

မှတ်ချက်....မူလ ယမက စသည်တို့၏ ခေါ်ပုံကိုလည်း နည်းမှီ၍ သိကြပါလေ။

"ပုစ္ဆာနှစ်ပါး အဓိပ္ပါယ်"

အနုလောမပုစ္ဆာဟူသည်-- ပါဠိတော်ဓမ္မအားလျော်စွာမေး သော ပုစ္ဆာကို "အနုလောမပုစ္ဆာ"ဟု ခေါ်သည်။

လောမယာ ကမယာ အနုရူပံ အနုလောမံ
ပုစ္ဆိယတိ အတ္တော တောယာတိ ပုစ္ဆာ
အနုလောမဥ္စ တံပုစ္ဆာစာတိ အနုလောမပုစ္ဆာ

* သန္နိဋ္ဌာန် သံသယတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် အစဉ်အားလျော် သောကြောင့် "အနုလောမပုစ္ဆာ "

* အနက်ကို မေးကြောင်းဖြစ်ခြင်းကြောင့်...."ပုစ္ဆာ"မည်၏ ။

* ပါဠိတော်ဓမ္မ အစဉ် အားလျော်စွာ မေးသောကြောင့် "အနုလောမပုစ္ဆာ"မည်၏ဟုမှတ်။

ဟောဟန်ကား.... ယေကေစိ ကုသလာဓမ္မာ........စသည်တည်း

ချဲ့ဦးအံ့··· ကုသလပဒ၌ "ယေကေစိ ကုသလာဓမ္မာ သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလာ" အရ ကုသိုလ် ဓမ္မတို့ကို ပဓာနထား ပြီး ကုသိုလ် မည်ကုန်သော တရားတို့သည်၊ ကုသိုလ် မူလ မည်ကုန်ယလော ဟု ပါဠိတော် ဓမ္မ အစဉ်အား လျော်စွာ မေးမြန်းသည်ကို "အနုလောမပုစ္ဆာ" ဟု ဆိုလိုသည် ။

ဎင်း အနုလောမ ပါဠိဓမ္မအရ ကုသိုလ် ဓမ္မတို့ကိုပင် သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအားဖြင့် ပြောင်းပြန်ထား၍ ကုသိုလ် မူလ မည်ကုန်သော

တရားတို့သည် ကုသိုလ်မည်ကုန်သလောဟု ပါဠိဓမ္မကို အပြန် (ပြောင်းပြန်)အားဖြင့် မေးပြန်သောကြောင့် "ပဋိလောမပုစ္ဆာ" ဟု ခေါ်ဆိုသည်ဟူလို။

ပဋိလောမပုစ္ဆာ.... အနုလောမ ပါဠိဓမ္မကိုပင် ဆန့်ကျင်ဘက် အပြန်အားဖြင့် မေးသောကြောင့်"ပဋိလောမပုစ္ဆာ" မည်၏ဟုမှတ်။

သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ အဝိ ပ္ပါယ်

သန္နိဋ္ဌာန်.... အမြဲမှတ်သားအပ် (ဆုံးဖြတ်အပ်)သောကြောင့် "သန္နိဋ္ဌာန်"ဟုခေါ်၏။

သန္နိဋ္ဌီယတေ ဝိနိစ္ဆိယတေတိ သန္နိဋ္ဌာနံ

တနည်း.... ဆုံးဖြတ်အပ်သော အနက်သဘော ရှိသောကြောင့် "သန္နိဋ္ဌာနတ္ထ"ဟုခေါ်သေး၏။

သန္နိဋ္ဌာနော အတ္ထော ယဿာတိ သန္နိဋ္ဌာနတ္ထော

အကျယ်မှတ်ဘွယ်....

အဘယ်သို့ အဘယ်ပုံ အမြဲမှတ်အပ်သော အနက်ရှိသနည်းဟု ဆိုလျှင်'ယေကေစိ ကုသလာဓမ္မာ'ဟူသော ပုဒ်အရ,ကု-၂၁,စေ-၃၇ တို့သည်၊ ကုသိုလ်မည်လေသလော,ကုသိုလ်မမည်လေသလော,ဟု တွေးတောယုံမှားဘွယ်မရှိ။

ဧင်းဓမ္မတို့သည် စင်စစ်ကေန် အမှန်အားဖြင့် ကုသိုလ်မည်သည် သာတည်းဟု အမြဲမှတ်ပြုသေါကြောင့်“ယေကေစိ ကုသလါဓမ္မာ” ဟူသောပုဒ်သည်၊ “သန္နိဋ္ဌာန်”ဟု ခေါ်၏။

သံသယ.... ယုံမှားအပ်သော အနက်သဘောရှိသောကြောင့်.... “သံသယ”ဟု ခေါ်သည်။

သံသယိတဗ္ဗောတိ သံသယော

ရှင်းလင်းပါဦးအံ့.... “သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလာ”အရ ကုသိုလ် တရားတို့သည် ကုသိုလ်မည်သလော-မမည်သလောဟု ကုသိုလ် မူ၌ ယုံမှားတွေးတောဘွယ်ရာ သံသယဖြစ်သောကြောင့် “သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလာ”ဟူသော ပုဒ်သည် “သံသယ”ဟုခေါ်၏။

သန္နိဋ္ဌာန်, သံသယ အမြဲ မရှိပုံ။

ဝေနေယျ ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ များသော(အမျိုးမျိုးသော)အလို အဇ္ဈာသယ ရှိကြသောကြောင့် အချို့ပုဂ္ဂိုလ်က ကုသိုလ် မည် သောတရားတို့သည်၊ ကုသိုလ်မူလမည်သလော, ဧင်းတရားတို့ ကိုပင် ကုသိုလ်မည်လေသလော,ဟု ယုံမှားသံသယ ဖြစ်ကြလေ သည်၊ ထို့ကြောင့်.... “သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ”အမြဲမရှိပါဟုဆိုသည်။

ဆိုလိုရင်း.... သတ္တဝါတို့အား အမျိုးမျိုးသော အဇ္ဈာသယ ရှိ သောကြောင့် “သန္နိဋ္ဌာန် သံသယတို့”က မမြဲပုံ ရှိ သည်ဟူလို။

သန္နိဋ္ဌာန် ကို ရှေးဦးစွာဟောရပုံ၊

ယမိုက်ကျမ်းကို ဟောတော်မူအပ်သော မြတ်စွာဘုရားအား သန္နိဋ္ဌာန်သည် ရှေးဦးစွာဖြစ်လေသောကြောင့် သန္နိဋ္ဌာန်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူပါသည်ဟု မှတ်လေ။

မှတ် ချက်.... ဤယမိုက်ကျမ်း၌ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ နှစ်မျိုးကို အတ္ထ ဟု ခေါ်၏။

ချဲ့ဦးအံ့.... ၎င်းအတ္ထသည် မုက္ချတ္ထ, ဥပစာရတ္ထ ဟု နှစ် မျိုး ပြား၏။ ။

ကုသိုလ်စသော တရားတို့ကို မုက္ချတ္ထဟုယူ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယပုဒ်တို့ကို **ဥပစာရတ္ထ**ဟု ခွဲခြားမှတ်သားပါလေ။

ဥပစာမှာလည်း မုချအားဖြင့် အကျိုးဖြစ်သော ကုသိုလ် စသော-တရားတို့၏ အတ္ထဟူသောအမည်ကို အကြောင်းဖြစ်သော သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ ပုဒ်တို့၌ တင်စား၍ ၎င်းသန္နိဋ္ဌာန် သံသယပုဒ်တို့ကိုပင် အတ္ထဟု ခေါ်ဆိုထားသောကြောင့် ကာရိယူပစာ ဟု မှတ်လေ။

အတ္ထသဒ္ဒါကား သဘာဝအနက်ကိုမဟော သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ ဟူသော အနက်ကိုဟော၏ဟု မှတ်။ ။

............o............

ပုန္တာပါဠိ ဟောပုံချင်း ထူးခြားချက်

နှ { ယေကေစိ ကုသလမူလေန ကေမူလာဓမ္မာ၊
သဗ္ဗေ တေကုသလမူလေန အညမညမူလာတိ,ဠ

"ယေကေစိ ကုသလာဓမ္မာ"ဟု မဟောမူ၍ "ယေကေစိ ကုသလ မူလေန ကေမူလာ"ဟု ဟောတော်မူရခြင်းအကြောင်း။

"ယေကေစိ ကုသလာဓမ္မာ" ဟု ဟောလျှင် " ယေကေစိ ကုသလ မူလေန ကေမူလာ"ဟူသော ဝါကျ၏ အနက်သည်ပင် ဖြစ်သင့်သောကြောင့် " ယေကေစိ ကုသလာ "ဟု မဟောဘဲ.... "ယေကေစိ ကုသလမူလေန ကေမူလာဓမ္မာ"ဟု ဟောတော်မူပါ သည်။

ဆောင်ရန် အကျဉ်းချုပ်.... ဋ္ဌမိနာပိ ဗျဥ္ဇနေန တဿေဝတ္ထဿ
သမ္ဘဝတော။ ယမိုက်အဋ္ဌကထာ

ဋ္ဌမိနာပိဗျဥ္ဇနေန ဤ"ယေကေစိ ကုသလာဓမ္မာ"ဟူသော-ဝါကျဖြင့်လည်း၊ တဿ၊ ထို "ယေကေစိ ကုသလမူလေန ကေမူလာ ဓမ္မာ"ဟူသော ဝါကျ၏၊ အတ္ထဿေဝ-အနက်၏သာလျှင်၊ သမ္ဘဝ တော- ဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း။

ရှင်းလင်းချက်.... ယေကေစိ ကုသလာဓမ္မာ
သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလာ....ဟူသော မူလယ မက အနုလောမပုစ္ဆာအရ " ယေကေစိ ကုသလာဓမ္မာ "ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရ ကုသိုလ်စိတ် စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ

တို့ကို၊ အရကောက်ရသောကြောင့်" သဗ္ဗေ တေကုသလမူလာ" ဟူသော သံသယ ပုဒ်အရ ကုသလမူ သုံးခုကို အရ ကောက် ရသလို၊

အကယ်၍ "ယေကေစိ ကုသလာဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူ လေန အညမညမူလာ" ဟောတော်မူသည် ရှိသော်၊ အထက်ပါ မူလ ယမက အနုလောမ ပုစ္ဆာ အရကောက်နှင့် တူနေပေမည်။

ထိုမူလယမက အနုလောမပုစ္ဆာနှင့် ဤ အညမည မူလယမက ပုစ္ဆာတို့ အရကောက် မတူကွဲပြား ထူးခြားစိမ့်သောငှါ "ယေကေစိ ကုသလာဓမ္မာ" ဟု မဟောမူ၍ " ယေကေစိ ကုသလမူလေန ကေ မူလာဓမ္မာ "ဟု ဟောတော်မူပါသည်ဟူလို။

"သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ" ဟု ဟောကြားပုံ။

" ယေဝါပန ကုသလ မူလေန အညမညမူလာ သဗ္ဗေ တေဓမ္မာ ကုသလမူလေန ကေမူလာ"ဟု မဟောမူ၍။ "သဗ္ဗေ တေဓမ္မာ ကု သလာ" ဟု ဟောတော် မူရခြင်းအကြောင်းကို ဝါဒကွဲများဖြင့် စုံလင်စွာ ဖေါ် ပြပါဦးအံ့။

(ယမိုက်အဋ္ဌကထာဝါဒအလိုကျ) အနက်ထူးမရှိသောကြောင့် ဟောတော်မူပါသည်။

ရှင်းလင်းချက်.... "သဗ္ဗေ တေ ကုသလ မူလေန ကေမူလာ" ဟု ပုစ္ဆာ ထုတ်လိုက်ပါက "မူလာနိ ယာနိ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အစရှိသော အနုလောမပုစ္ဆာ၌ဟောတော် မူသည့်အတိုင်း မူလ တရားကိုပင် အရကောက်ပြီး ဝိသဇ္ဇနာ ထုတ်၍ ဖြေဆိုရာ ရောက်နေ၏။

"သဗ္ဗေ တေဓမ္မာ ကုသလာ"ဟု မေးသောအခါ၌လည်း မူလ တရားကိုပင် အရကောက် ဝိသဇ္ဇနာထုတ်၍ ဖြေဆိုရာ ရောက် နေ၏။

ဤသို့ "အနုလောမ ပဋိလောမ" ပုစ္ဆာနှစ်ရပ်စလုံးပင် မူလ တရားကိုချည်း ကောက်ရမည်ဖြစ်၍ ဝိသဇ္ဇနာ တူနေသဖြင့် အ နက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် အထူးမရှိသောကြောင့်"သဗ္ဗေ တေဓမ္မာ ကုသလာ"ဟု ပုစ္ဆာထုတ် ဟောတော်မူသည်ဟူလို။

မှတ်ချက်.... "သဗ္ဗေတေဓမ္မာ ကုသလမူလေန ဧကမူလာ"ဟု ပုစ္ဆာထုတ်ခဲ့သော် "မူလာနိယာနိ ဧကတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ....ဟူသော-သန္နိဋ္ဌာန်အရ ဝိသဇ္ဇနာ နှင့် အ တူ ဝိဘင်းထွက်နေသဖြင့် အနက်အထူး မရှိဟူ သော အဋ္ဌကထာစကားသည် "သဗ္ဗေ တေ ကုသ လမူလေန ဧကမူလာ" ဟု မေးမေး.... သို့မဟုတ် "သဗ္ဗေ တေဓမ္မာကုသလာ"ဟုမေးမေး...."မူလာ နိ ယာနိ"စသော ဝိသဇ္ဇနာ မထွက်နိုင်ဘဲ "အာ မန္တာ"သာ ထွက်နိုင်သောကြောင့် ၎င်းအဋ္ဌက ထာစကားကို မူလဋီကာဆရာ ပယ်ထားပြန်၏။

ဆောင်ရန်.... တယောဝ ပဋိလောမ ပုစ္ဆာယ သဗ္ဗေ တေဓမ္မာ ကု သလ မူလေန ဧကမူလာတိ အဝတွာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာတိ ဝုတ္တံ။ ကသ္မာ အတ္ထဝိသေသာ ဘာဝတော။

(ယမိုက်အဋ္ဌကထာ) အနက်လွယ်ပြီ။

မူလဋီကာ ဝါဒအလိုကျ.... အညမည မူလ အဖြစ်ကို သန္နိဋ္ဌာန်ကျ ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသည်ရှိသော် ကေမူလအဖြစ်၌ ယုံမှား သံသယဖြစ်ရန် မရှိသောကြောင့် "သဗ္ဗေ တေ ကုသလ မူလေန ကေမူလာ" မဟောကြားဘဲ "သဗ္ဗေ တေမမ္ဘာ ကုသလာ" ဟု ဟောတော်မူပါသည်။

ရှင်းလင်းချက်.... "ယေဝါပန ကုသလမူလေန အညမည မူလာ သဗ္ဗေ တေ ကုသလ မူလေန ကေမူလာ" ဟု ဟောသော်လည်း သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ် အရကျဉ်း၍ သံသယပုဒ် အရကျယ်ခြင်းကြောင့်-အာမန္တာ ပင် ဖြေဆိုနိုင်ရာ၏။

ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ "ယေဝါပန ကုသလမူလာ သဗ္ဗေ တေမမ္ဘာ ကုသလာ"ဟု ဟောပြန်ကလည်း ဋ္ဌာန်,သံ,နှစ်ပါးအရ ကျဉ်းကျယ် ဖြစ်၍ အာမန္တာပင်ဖြစ်၏ ထို့ကြောင့်....ယုံမှားဘွယ် မရှိသော ကြောင့်ဟု ဖြေဆို၏။

အဋ္ဌကထာဝါဒအရဆိုလျှင်.... "သရူပ ဒဿန ဝိသဇ္ဇနာ"မျိုးကို ဖြေရမည်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်မျိုးသို့ ဆိုက်ရောက်နေသဖြင့် ယင်း အဋ္ဌကထာအလိုကို ဆင်ခြင်ရန်သင့်၏။

ထို့ကြောင့်.... မူလဋီကာ ဝါဒ အတိုင်း သဘောကျကြောင်း ကို ဂဏ္ဌိဆရာ - မှာကြားတော်မူ၏။

သင့်ရာဝါဒကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်၍ ယူတော်မူကြပါကုန်

ဆောင်ရန်.... အညမည မူလတ္တေ ပနိစ္ဆိတေ ကေမူလတ္တာ သံ သယာ ဘာဝတော သဗ္ဗေ တေမမ္ဘာ ကုသလမူ လေန ကေမူလာတိ ပုစ္ဆာ နကထာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

အာစရိယဝါဒ အလိုကျ.... " ယေဝါပန ကုသလမူလေန အညမညမူလါ သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလေန ကေမူလာတိ" ဟု မေးလျှင်လည်း အာမန္တာပင်၊

" ယေဝါပန ကုသလမူလေန အညမညမူလာ သဗ္ဗေ တေဓမ္မာ ကုသလာတိ " ဟုမေးလျှင်လည်း "အာမန္တာ" ပင်.... ဤသို့"အာမန္တာ"အရ ကုသလမူ သုံးခုကို အရကောက်ရ၍ ဝိသဇ္ဇနာ အား ဖြင့် အထူးမရှိသောကြောင့် " သဗ္ဗေ တေဓမ္မာ ကုသလာတိ "ဟု မေးတော်မူသည်။

မူလဝါရ၌-ပဒ-နယ-ယမက ယှဉ်တွဲပုံ၊

(၁) ကုသလပဒ (၂) အကုသလပဒ

(၃) အဗျာကတပဒ (၄) နာမပဒ....ထိုတွင် တပဒ၌

မူလ နယ <
- မူလ ယမက
- ကေမူလ ယမက
- အညမညမူလ ယမကါ

မူလမူလ နယ <
- မူလ မူလ ယမက
- ကေမူလ မူလ ယမက
- အညမည မူလ မူလ ယမက

မူလက နယ < မူလက ယမက
ကေမူလက ယမက
အညမည မူလက ယမက

မူလမူလက နယ < မူလမူလက ယမက
ကေမူလ မူလက ယမက
အညမည မူလ မူလက ယမက

(အမှာ).... ဟေတု ဝါရ စသည်တို့မှာလည်း "ဟေတု" သဒ္ဒါ "နိဒါန"သဒ္ဒါစသည် ထည့်ဆိုရုံသာထူးပါသည်။

——o——

တိကမာတိကာ ဥဒ္ဒေသ၌ ဝါရ,ဒပ,စသည် ရေတွက်ရန်အခက်း

မူလယမိုက် တိကမာတိကာ ဥဒ္ဒေသ ကုသလတိက် မူလဝါရ၌ ရေတွက်ပုံ။

ဆောင်ရန်.... ပဒလေးဖြာ နယစစ်တော့၊
တဆဲ့ခြောက်ဖြစ် သိပါစေ၊
လေးဆဲ့ရှစ်ဖြာ ယမကနောက်၌၊
ကိုးဆဲ့ခြောက်ပါး ပုစ္ဆာတွေ၊
တရာ့ ကိုးဆယ် နှစ်ခုထားလို့၊
အတ္တခေါ် ငြား မြဲမသွေ၊
ကုသလတိက သူ့မူလ၊ ပဒ စသည်ပေ၊
ဆောင်ကုန်ကြ နည်းသစ်ထွင်ပြ၊ ဗုဒ္ဓဝစနာတွေ။

မူလယမိုက် တိကမာတိကာ ဥဒ္ဒေသ ကုသလတိက်၌ ရထိုက်သော ဝါရစသည် မည်မျှစီရှိကြောင်းသိရှိရန်။

ဆောင်ရန်.... ပဒလေးဆယ် နယစစ်တော့၊
တရာ့ခြောက်ဖြစ် သိပါစေ၊
လေးရာ့ရှစ်ဆယ် ယမကနောက်၌၊
ကိုး ခြောက် သုံည ပုစ္ဆာပေ၊
တထောင့်ကိုးရာ နှစ်ဆယ်ထားလို့၊
အတ္ထထွေပြား မှတ်ပါလေ၊
တိက်ကုသလ ဆယ်ဝါရ၊ ထိုကအစဉ်ပေ၊
ဆောင်ကုန်ကြ၊ နည်းသစ်ထွင်ပြ၊ ဗုဒ္ဓဝစနာတွေ။

ရေတွက်ပုံအဓိပ္ပါယ်

တိက မာတိကာ ဥဒ္ဒေသ၌ ကုသလတိက်ဝယ် အရင်းခံ ဝါရ--၁၀--ပါး၊ ပဒ-၄-ပါး၊ နယ-၄-ပါး၊ ယမက-၃-ပါး၊ ပုစ္ဆာ-၂-ပါး၊ အတ္ထ-၂-ပါး ရှိကြောင်း သိရှိကြလေပြီ။

ယင်းကုသလတိက်၌ ဝါရ, ပဒ စသည်တို့၏ အရေအတွက် သချာကို သိရှိလိုပါက။

ရှေးဦးစွာ ဝါရ-၁၀-ပါးကိုတည်၍၊ ပဒ-၄-ပါး နှင့် မြှောက်သည်ရှိသော် ပဒပေါင်း--၄၀-ဖြစ်၏။

ပဒ တပါး တပါးလျှင် နယ-၄-ပါးစီရှိပြန်သောကြောင့် ယင်း ပဒ ပေါင်း-၄၀ -ကိုတည် နယ-၄-ပါးနှင့်မြှောက်က နယပေါင်း - ၁၆၀ ဖြစ်၏။

နယ တပါးတပါးလျှင် ယမက ၃-ပါးစီ ရှိပြန်သောကြောင့် နယ ပေါင်း - ၁၆၀- ကိုတည် ယမက ၃ - ပါးနှင့် မြှောက်သည်ရှိ သော် ယမကပေါင်း-၄၈၀-ဖြစ်၏။

ယမက တပါးတပါးလျှင် ပုစ္ဆာ-၂-ပါးစီရှိသောကြောင့် ယခင် ယမက-၄၈၀-ကိုတည် ပုစ္ဆာ-၂-ပါး နှင့် မြှောက်သည်ရှိသော်.... ပုစ္ဆာပေါင်း-၉၆၀-ဖြစ်၏။

ပုစ္ဆာ တပါးတပါးလျှင် အတ္ထ-၂-ပါးစီရှိပြန်သောကြောင့် ယ ခင်ပုစ္ဆာပေါင်း- ၉၆၀- ကိုတည်၍ထား၊ အတ္ထ ၂-ပါးနှင့် မြှောက် သော် အတ္ထပေါင်း-၁၉၂၀-ဖြစ်သတည်း။

ဤကား ကုသလတိက် ရေတွက်ပုံပြီးပါပြီ။

(အမှာ) ဝေဒနာတိက်စသည်တို့မှာလည်း ဝါရ-၁၀-စီ၊ ပဒ-၄၀ စီ၊ နယ-၁၆၀-စီ၊ ယမက-၄၈၀-စီ၊ ပုစ္ဆာ-၉၆၀-စီ၊

အတ္ထ-၁၉၂၀-စီရှိ၏ဟုမှတ်။

ထို့ကြောင့်....တိက်-၂၂-ပါးလုံး၌၊ဝါရ, ၂၂၀၊ပဒ, ၈၈၀၊ နယ, ၃၅၂၀၊ ယမက, ၁၀၅၆၀၊ ပုစ္ဆာ, ၂၁၁၂၀၊ အတ္ထ, ၄၂၂၄၀ ဖြစ်၏ဟုမှတ်။ ။

မြောက်ပွါးမုံ စံနမူနာ

ဆောင်ရန်.... နှစ်ဆဲ့နှစ်ဖြာ တိုက်တည်ထားလို့၊
စိတ်ကြည်ငြားဘို့ မြဲမသွေ၊
ဝါရ,ပဒ,နယ လုစ်လို့၊ ယမကနှင့် ပုစ္ဆာပေ၊
အတ္ထကိုပါ၊ ဆင့်ဆင့်မြောက်တော့၊
ထို့နောက် မြင်ရ သူ့အဖြေ၊
အဖြေမြင်ဘိ အတင်သိ၊ မိ၏ ကျမ်းအနေ၊
ဆောင်ကုန်ကြ နည်းသစ်ထွင်ပြ၊ ဗုဒ္ဓ ဝစနာ
တွေ။ ။

မူလယမိုက် တိက မာတိကာ ဥဒ္ဒေသ၌ ရထိုက်သော-ဝါရ,ပဒ စသည် သိရှိရန်။

အဖြေဆောင်ပုဒ်.... နှစ်ရာ့နှစ်ဆယ် ဝါရလှစ်လို့၊
ရှစ်ရှစ် သုည ပဒတွေ၊
သုံးထောင့်ငါးရာ နှစ်ဆယ်အတိ၊
နယတွေရှိ သိပါစေ၊
တထောင့်ငါးရာ ခြောက်ဆယ်ဖြစ်လို့၊
ယမက စီစစ် မှတ်ပါလေ၊
နှစ်သောင်းတထောင် တရာ့နှစ်ဆယ်ကြ
တော့ ပုစ္ဆာပြက္ခဲ သောတုတွေ၊
လေးသောင်း နှစ်ထောင် နှစ်ရာ့လေး
ဆယ်ကတော့၊ အတ္ထခေါ်ကြမြဲမသွေ၊

နှစ်ဆဲ့နှစ်ဝ တိက်တို့မှ၊ ဝါရစသည်တွေ၊
ဆောင်ကုန်ကြ နည်းသစ်ထွင်ပြ၊ ဗုဒ္ဓဝစ
နာတွေ။

ဤတွင် တိကမာတိကာ ဥဒ္ဒေသဉ် ဝါရ,ပဒ,စသည်
ရေတွက်ပုံပြီးပါပြီ။

——o——

မူလယမိုက် ဒုကမာတိကာ ဥဒ္ဒေသဉ် ဝါရ, ပဒ,နယ စသည် ရေတွက်ပုံ အခန်း။

ဒုကမာတိကာ ဒုက်-၁၀၀-၌ ဝါရ,ပဒစသည်ရေတွက်ပုံ။

ဒုက်ပေါင်း-၁၀၀-ရှိသည့်အတွက် ဒုက်တခု တခုလျှင် ဝါရ-၁၀-ပါးစီရှိသောကြောင့် ဒုက်-၁၀၀-ကိုတည်၍ထား၊ ဝါရ-၁၀-ပါးနှင့်မြှောက်သော်၊ ဝါရပေါင်း- ၁၀၀၀-ဖြစ်၏။

ယင်းဝါရ-တပါး တပါးလျှင်၊ ပဒ-၃-ပါးစီ ရှိသောကြောင့် ယခင် ဝါရ-၁၀၀၀- ကိုတည် ၎င်းပဒ-၃-ပါးနှင့်မြှောက် ပဒပေါင်း-၃၀၀၀-ဖြစ်၏။

၎င်းပဒပေါင်း-၃၀၀၀-ကိုတည် နယ-၄-ပါးနှင့် မြှောက် နယပေါင်း-၁၂၀၀၀-ဖြစ်၏။

၎င်း နယ ပေါင်း-၁၂၀၀၀-ကိုတည် ယမက-၃-ပါးနှင့်မြှောက် ယမကပေါင်း-၃၆၀၀၀-ဖြစ်၏။

၎င်းယမက ပေါင်း-၃၆၀၀၀-ကိုတည်၊ ပုစ္ဆာ-၂-ပါးနှင့်မြှောက် ပုစ္ဆာ-ပေါင်း -၇၂၀၀၀-ဖြစ်၏။

ငှင်းပုစ္ဆာ -၇၂၀၀၀- ကိုတည် အတ္တ -၂ပါးနှင့်မြှောက် အတ္တပေါင်း-၁၄၄၀၀၀-ဖြစ်သတည်း။ ။

ထို့ကြောင့်.... ဒုက်ပေါင်း"၁၀၀"၌

ဝါရ	ပဒ	နယ	ယမက	ပုစ္ဆာ	အတ္တ
၁၀၀၀	၃၀၀၀	၁၂၀၀၀	၃၆၀၀၀	၇၂၀၀၀	၁၄၄၀၀၀

ဟု မှတ်

ဤတွင် ဒုက်ဝါရ စသည်ရေတွက်ပုံတည်း

ဆောင်ရန်.... ဝါရ တထောင် သုံးထောင် ပဒ နှင့်၊
သောင်းနှစ်ထောင်ပါ့ နယတွေ၊

သုံးသောင်းခြောက်ထောင် ယမကတဲ့၊
မှတ်သားပါကွဲ့ မြဲမသွေ၊

ခုနှစ်သောင်း နှစ်ထောင် နှုတ်မှာလှစ်ဟ
ပုစ္ဆာဖြစ်ရ မှတ်ပါလေ၊

သိန်းလေးသောင်းမှာ လေးထောင်တက်လို့၊
အတ္တမပျက် ခေါ်နိုင်စေ၊

တရာဒုက၊စင်ကုန်ကြ၊ ဝါရစသည်ပေ၊
ဆောင်ကုန်ကြ နည်းသစ်ထွင်ပြ ဗုဒ္ဓဝစနာတွေ။ ။

——o——

(5)

"တိုက်ဒုက်နှစ်ပါးလုံးအတွက် ကဗျာ"

ဆောင်ရန်.... တထောင့် နှစ်ရာမှာ နှစ်ဆယ် ထားလို့၊
ဝါရထွေပြား သိပါစေ၊

သုံးထောင့် ရှစ်ရာ ရှစ်ဆယ် ကတော့၊
ပဒ ခေါ် ကြမြဲမသွေ၊

သောင်းငါးထောင်မှာ ငါးရာလှစ်လို့၊
နှစ်ဆယ်တိဖြစ် နယတွေ၊

လေးသောင်း ခြောက်ထောင် ငါးရာ နောက်၌၊
ခြောက်ဆယ်ထည့်လှောက် ယမကေ၊

ကိုးသောင်း သုံးထောင် တရာ့နှစ်ဆယ်ကျတော့၊
ပုစ္ဆာခေါ် ကြ မျှားဝေနေ၊

သိန်း ရှစ်သောင်းမှာ ခြောက်ထောင်နှစ်နှင့်၊
လေးဆယ်တိဖြစ် အတ္ထပေ၊

တိုက်ဒုက်နှစ်ဝ ရှိသမျှ၊ ဝါရ စသည်တွေ၊
ဆောင်ကုန်ကြ၊နည်းသစ်ထွင်ပြ ဗုဒ္ဓဝစနာတွေ၊

ဆောင်ရန် အရကောက်ကျမ်းလာ ဂါထာ။

တေ နဝုတိ သဟဿာနိ၊ ဝီသာဓိက သတံပိစ။
ပုစ္ဆာ သမ္ပိဏ္ဍိတာ ဟောန္တိ၊ ဥဒ္ဒေသေ မူလယမကေ။ ။

အတ္ထကား....မူလယမကေ - မူလ ယမိုက်၌၊ ဥဒ္ဒေသေ - ဥဒ္ဒေသ၌၊ သမ္ပိဏ္ဍိတာ - ပေါင်း၍ ယူအပ်ကုန်သော၊ ဝါ-တိုက်ဒုက် နှစ်ပါး ပေါင်း၍ ထားအပ်ကုန်သော၊ ပုစ္ဆာ-ပုစ္ဆာတို့သည်၊ တေနဝုတိ သဟဿာနိစ-ကိုးသောင်း သုံးထောင် တို့ သည်၎င်း၊ ဝီသာဓိက သတံပိစ - နှစ်ဆယ်အလွန်ရှိသော တရာ တို့သည်၎င်း၊ (ဝါ)တရာ့နှစ်ဆယ်တို့သည်၎င်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တနည်း....တေ နဝုတိ သဟဿာနိ ဝီသာဓိကသတံ-ကိုးသောင်း သုံးထောင် တရာ့နှစ်ဆယ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏။

အထူးမှတ်ချက်။ ။အထက်ပါ ဂါထာသည် ပုစ္ဆာ အရေ အတွက်သင်္ချာကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုထားသော ဂါထာဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ယမက အရေအတွက်ကို သိလိုပါက ၎င်း ဂါထာအရ ပုစ္ဆာ အရေအတွက်ကို၊ ၂-ဖြင့် စားလိုက်သည်ရှိသော် ယမက အရေအတွက် သင်္ချာပေါင်း မည်မျှ ရှိသည်ကို သိရှိရပေမည်။ (သို့မဟုတ် ပုစ္ဆာ အရေအတွက် သင်္ချာရှိသလောက် ထက်ဝက် ခွဲလိုက်သော် ယမက အတွက်-သင်္ချာ ထွက်၏ဟုမှတ်။)

ထို့ပြင် အတ္တ အရေအတွက် မည်မျှရှိသည်ကို သိလိုပြန်လျှင်လည်း ဂါထာ သချ်ာများကိုပင် အတ္တ နှစ်ပါးနှင့် မြှောက်သော် အတ္တ အတွက် သချ်ာ ထွက်လာသတည်း။ ။

ခန်, အာ, ဓာတု, သစ္စ ယမိုက်တို့၌လည်း
ဤနည်း နှင်နှင် မှတ်သားပါ။

ဤတွင် မူလ,ယမက ဥဒ္ဒေသစကားတရပ်
အပြီးသတ်သတည်း။

............o............

မူလယမိုက် နိဒ္ဒေသ၌ ရှေးဦးစွာ မှတ်သားရန်။

သာမညအားဖြင့်....မူလ, ကေမူလ, အညမည မူလတို့၏ အရကို ရှေးဦးစွာ နားလည်ကြရမည်။

မူလမည်သောတရား....ဟိတ်၆ -ပါး။**တနည်း**--ဟိတ် ၉-ပါးတည်း။

ဤ တရားများကား ဟေတုပစ္စည်းထိုက်သော ဟိတ် ၆ ပါး ဟု မှတ်ပါ။

ကေမူလမည်သောတရားကား....သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ မောဟ
မူ ဒွေး၌ မောဟကြဉ် စေတသိက် ဒွေပညာသ၊
သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ကမ္မဇရုပ်တို့တည်း။

ဤတရားများကား ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန် ထိုက်သော တရားများဟုမှတ်။

အညမညမူလတရားကား.... မောဟမူ ဒွေ၌ မောဟ ကြဉ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး၊ တနည်း = ဟိတ် ကိုးပါးတို့တည်း။

ဤတရားများကား ဟေတုပစ္စည်း၏-ပစ္စယုပ္ပန်ထိုက်သော တရား-ဟု မှတ်ပါ

အထူးမှတ်ချက်။ ။မူလမည်သော တရားနှင့် အညမည မူလ မည်သော တရားတို့၏ ထူးခြားပုံ
မူလမည်သောတရားကား ဟေတုပစ္စည်းထိုက်သော ဟိတ် ခြောက်ပါး။ တနည်း = ဟိတ်ကိုးပါး ဖြစ်ပါသည်။

အညမည မူလ,မည်သော တရားကား....ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန် ထိုက်သော မောဟမူဒွေ၌ မောဟကြဉ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။

တနည်း = ဟိတ် ကိုးပါး ဖြစ်ပါသည်။ (ဤကား - အထူး)

မူလ မူလနယသည်လည်း မူလနယနှင့် အရကောက် တူ၏ဟု မှတ်။ မူလကနယ, မူလ မူလကနယတို့ မှာလည်း၊ ကေမူလ အရ ကောက်နှင့် တူသည်ဟု မှတ်သားတော်မူကြပါကုန်....

န ကေမူလ,တရား....အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသ,ဆန္ဒကြဉ်သော,အည သမာန်း စေတသိက် ဒွါဒသ, မောဟမူ ဒွေ၌ မောဟ, အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်,အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်,ဗာဟိရရုပ်, အာဟာရဇရုပ်, ဥတုဇရုပ်, အသညသတ် ကမ္မဇရုပ်, ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်,နိဗ္ဗာန်-တို့တည်း။

ဤ တရားများကား.... အထူးမဟုတ် ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စနိက် တရားများပင်တည်း။

တနည်း သာမညအားဖြင့်ခွဲပုံ။

(၁) မူလသာမည်၍ မူလမရှိသော တရား။
(၂) မူလသာရှိ၍ မူလမမည်သော တရား။
(၃) နှစ်ပါးစုံ မည်သော တရား။
(၄) နှစ်ပါးစုံ မမည်သော တရား,ဟု လေးမျိုး ခွဲလေဦး။

(၁) မောဟမူ ဒွေ၌ မောဟတည်း။
(၂) သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ၊ ဟိတ်ခြောက်ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ သဟိတ်စိတ္တဇ ရုပ်တို့တည်း။
(၃) မောဟမူဒွေ၌ မောဟကြဉ်သော ဟိတ်-ခြောက်ပါး။
တနည်း- = ဟိတ် ကိုးပါးတို့တည်း။
(၄) ....(မရှိ)................................

ကုသလပဒ၌ ဝိဘော်သာအားဖြင့် ခွဲပုံ၊

ကုသလဓမ္မအရ....ကုသိုလ်မည်သော တရားတို့ကား....
ကုသိုလ်စိတ်, ကေဝီသ,စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ

ကုသလမူလအရ....ကုသိုလ်မူလ မည်သောတရား၊
အလောဘ,အဒေါသ,အမောဟ,(ကုသလမူ သုံးခု ဟူလို)

ကုသလ ကေမူလအရ....ကုသိုလ်ကေမူလ မည်သောတရား၊
ကုသိုလ်စိတ်ကေ ဝီသ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ
သ, စိတ္တဇရုပ်။

ကုသလ အညမညမူလအရ-ကုသိုလ် အညမညမူလမည်သောတရား
ကုသလမူ သုံးခုပင်တည်း။

အထက်ပါ လေးချက်ကို ကြေပြွန်အောင် ခွဲခြားစွာ သိမှသာ လာလတံ့သော အရကောက်ပုံ၌ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအားဖြင့် ချိန်ထိုးတတ်ပေမည်။ ထို့ကြောင့်....ရှေးဦးစွာ နှုတ်တက် ပို့ချ ပေးပါလေ။

- ✻ ကုသိုလ်သာ မည်၍ ကုသိုလ်မူလ မမည်သော တရား၊ ကုသိုလ်စိတ် ကေ ဝိသ, ကုသလမူ သုံးခု ကြဥ်သော စေတသိက် ပဥ္စတိံသ။

- ✻ ကုသိုလ် မူလသာ မည်၍ ကုသိုလ် မမည်သော တရား မရှိ(ကုသိုလ်မူလမည်က ကုသိုလ် မည်သည်သာတည်း)

- ✻ တူသောမူလ (ကေ မူ လ သ ာ) ရှိသော တရား၊ ကုသလ သမုဋ္ဌာနရုပ် (စိတ္တဇရုပ်) တည်း။

ကုသိုလ်မူလနှင့် တူသော မူလသာရှိ၍ ကုသိုလ် မမည်သော တရား ဟူလို....

- ✻ ကုသိုလ်လည်းမည်, မူလလည်းမည်သော တရားကား၊ ကုသလမူ သုံးခုတည်း။

ကုသိုလ်,မမည်သော တရား....အ ကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ,ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိံသ,ကြိယာစိတ် ဝီသ,'စေတသိက်
ဒွေပညာသ,ရုပ်,နိဗ္ဗာန် တို့တည်း။
ကုသိုလ် မူလလည်း မမည်သော တရား ဟူလို....၊

* **တူသော မူလလည်းရှိ ကုသိုလ်လည်း မည်သော တရား၊**
ကုသိုလ်စိတ် ကေဝီသ,စေတသိက် အဌတိံသ။

* **တပါးသည် တပါး၏ မူလ မမည်သောတရား၊**
ကုသိုလ်စိတ် ကေဝီသ,ကုသလမူ သုံးခုကြဉ် စေတသိက် ပဥ္စတိံသ, စိတ္တဇရုပ်။

* **ကုသိုလ်မူလနှင့် တူသော-မူလသာ ရှိ၍ တပါးသည် တပါး၏ မူလ မမည်သော တရား။**
ကုသိုလ်စိတ် ဧကဝီသ,ကုသလမူ သုံးခုမှ တပါးသော စေတသိက် ပဥ္စတိံသ, ပဥ္စဝေါကာရ ဘုံ၌ ဖြစ်သော အခါ ကုသိုလ်စိတ် ကေဝီသ, စေတသိက် အဌတိံသ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ် သတ္တရသတို့တည်း။

အထူးမှတ်ချက်။ ။ကုသလ မူလက,ကုသလ ကေမူလ, ကုသလ ကေမူလက တို့မှာ ကုသိုလ်စိတ် ကေဝီသ, စေတသိက် ပဥ္စတိံသ,စိတ္တဇရုပ်တို့ပင်ဖြစ်၍၊ အရတူသည်ကို သတိပြုပါ။

——o——

အကုသလပဒ၌ ဝိသေသအားဖြင့် ခွဲပုံ

အကုသလမူအရ........ အကုသိုလ်မည်သောတရားတို့ကား
အကုသိုလ်စိတ် ၁၂ ဒါသ, စေတသိက် သတ္တဝီသတို့တည်း။

အကုသလမူလအရ....အကုသိုလ်မူလ မည်သော တရားတို့ကား
လောဘ,ဒေါသ, မောဟ ဟူသော အကုသလမူ သုံးခု
တို့တည်း။

အကုသလ ကေမူလအရ....အကုသိုလ် ကေမူလ မည်သော တရား
တို့ကား
အကုသိုလ် စိတ် ၁၂ဒါသ,မောဟမူ ဒွေ ၌ မောဟကြဉ်
သော စေတသိက် သတ္တဝီသ,စိတ္တဇရုပ်တို့တည်း။

အကုသလ အညမည မူလအရ....အကုသိုလ် အညမည မူလမည်
သော တရားတို့ကား
မောဟမူ ဒွေ ၌ မောဟကြဉ်သော အကုသလ မူ သုံး
ခုတို့တည်း။

ဤလေးချက်ကိုလည်း အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ခွဲဝေပါ သို့မှ
သာ အရကောက် အမြင်သန်လာပါလိမ့်မည်။

အမှာ................အကုသလ မူလက,အကုသလ ကေမူလက, အရတို့
မှာ၊ အထက်ပါ အကုသလ--ကေမူလ အရနှင့် တူ၏ဟု
မှတ်။

တနည်း ဝိသေသအားဖြင့် ခွဲပုံ

* **အကုသိုလ်မူလသာ ရှိ၍ အကုသိုလ် မမည်သော တရား**
  အကုသိုလ် စိတ္တဇရုပ် သတ္တရသတည်း (တူသောမူလ သာရှိ၍ အကုသိုလ်လည်းမမည်ဟူလို)

* **အကုသိုလ် မူလသာ မည်၍ မူလ မရှိသော တရားကား**
  မောဟမူ ဒွေ၌ မောဟတည်း။
  (အကုသိုလ် မူလသာမည်၍ တပါးသည် တပါး၏ မူလ လည်းမမည် တူသောမူလလည်း မရှိသောတရားဟူလို)

* **အကုသိုလ်လည်းမည် တူသောမူလလည်း ရှိသော တရား**
  အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ, အကုသလ မူ သုံးခုမှ တပါး စေတသိက် သတ္တဝီသတို့တည်း။

* **အကုသိုလ် မူလလည်းရှိ (ဝါ) တူသော မူလလည်းရှိ, တပါးသည်တပါး၏ မူလလည်းမည်သော တရားတို့ကား**
  မောဟမူဒွေ ၌ မောဟကြဉ်သော အကုသလမူ သုံးခု တို့တည်း။

* **အကုသိုလ် မူလနှင့် တူသော မူလသာ ရှိ၍ တပါးသည် တပါး၏ မူလ မမည်သော တရား တို့ကား။**
  အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ,အကုသလမူ သုံးခုမှ တပါး စေတသိက် စတုဝီသ,ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သော အခါ အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ,စေတသိက် သတ္တဝီသ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ် တို့တည်း။

* **အဟိတ်အကုသိုလ်....** မောဟမူဒွေ့ဋ္ဌ မောဟတည်း, (၎င်းမောဟကိုသမ္ပယုတ်ဟိတ် မရှိသောကြောင့် (ဝါ) ယှဉ်ဘော်ယှဉ်ဘက် ဟိတ်တပါး မရှိသောကြောင့် အဟိတ် အကုသိုလ်ဟု ခေါ်သည်။)

* **သဟိတ် အကုသိုလ်....** အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ မောဟမူဒွေ့ဋ္ဌ မောဟကြဉ်သော စေတသိက် သတ္တဝီသတို့တည်း။ ၎င်းစိတ် စေတသိက်များကိုလည်း သမ္ပယုတ် (ယှဉ်ဘော်ယှဉ်ဘက်) ဟိတ်ရှိသောကြောင့် သဟိတ် အကုသိုလ်ဟု ခေါ်သည်။

မှတ်ချက်။ ။မောဟမူ ဒွေ့ဋ္ဌ မောဟကြဉ်သော စေတသိက် သတ္တဝီသ ဆိုရာ၌၊ မောဟကြဉ်သော်လည်း စေတသိက် သတ္တဝီသပင်၊ အထူး မလျော့ခြင်းမှာ အခြားသော လောဘမူ, ဒေါသမူ စိတ်တို့နှင့် ယှဉ်သော မောဟ ကြွင်းကျန် နေသေးသောကြောင့် မလျော့ရခြင်းဟုမှတ်။

"ဤတွင်.... အကုသလ ပဒ ပြီးပါပြီ"

............o............

အဗျာကတဲ ပဒဦ ဝိသေသခွဲပုံ

အဗျာကတ ဓမ္မအရ.... အဗျာကတ မည်သော တရားတို့ကား။

အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသ,ဆန္ဒကြဉ်သော အညသမာန်း စေတသိက် ဒွါဒသ, သဟိတ် ဝိပါက် ဧကဝီသ, သဟိတ် ကြိယာ သတ္တရသ, စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ, ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်, ဗာဟိရရုပ်, အဟာရဇရုပ်, ဥတုဇရုပ်, အသညသတ် ကမ္မဇရုပ်, ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်,နိဗ္ဗာန် တို့တည်း။ ။

အဗျာကတ,မူလအရ....အဗျာကတ မူလ မည်သော တရားတို့ကား

အလောဘ, အဒေါသ, အမောဟ ဟူသော အဗျာကတ မူ သုံးပုတို့တည်း။ ။

အဗျာကတ,ဧကမူလ အရ....အဗျာကတ မူလနှင့် တူသော မူလရှိသော တရားတို့ကား....၊

သဟိတ် ဝိပါက် ဧကဝီသ,သဟိတ် ကြိယာ သတ္တရသ, စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ, သဟိတ် ဝိပါက် သဟိတ် ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာ တို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်, သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် တို့ တည်း။ ။

အဗျာကတ အညမညမူလ အရ....အဗျာကတမူလနှင့် တပါးသည်
တပါး၏ မူလ မည်သော တရားကား၊
အဗျာကတ မူ သုံးခုပင်တည်း။ ။

(**အထက်ပါ လေးချက်ကို အဗျာကတ ပဒ နိဒ္ဒေသဉ်.... အရ ကောက် အမြင်သန်အောင် ထပ်ခါ ထပ်ခါခွဲပါလေ....**)

တနည်း = ဝိသေသခွဲမှု

※ အဗျာကတသာ မည်၍ အဗျာကတမူလ မရှိသော တရားတို့ကား...၊
အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသ,ဆန္ဒကြဉ်သော အညသမာန်း စေတသိက် ဒွါဒသ အဟိတ် စိတ္တဇရုပ်, အဟိတ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်,ဗာဟိရရုပ်, ဥတုဇရုပ်, အသညသတ်ကမ္မဇရုပ်,ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်,နိဗ္ဗာန်တို့တည်း။ ။

မှတ်ချက်။ ။အထက်ပါ တရားများကား ... "**အဟေတုကံ အဗျာကတံ**" ဟူသော.... "**ဝိဘင်းပါဠိ**" အရ အဟိတ် အဗျာကတ မည်သော တရားများ ဟု မှတ်သားပါလေ။

※ **အဗျာကတလည်းမည် တူသော မူလလည်းရှိသော တရားတို့ကား။**
သဟိတ်ဝိပါက် ကေဝိသ, သဟိတ် ကြိယာ သတ္တရသ, စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ, သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်, သဟိတ် ကမ္မဇရုပ်တို့တည်း။

မှတ်ချက်........(အထက်ပါတရားများကား "သဟေတုကံ အဗျာကတံ" ဟူသော ဝိဘင်းပါဠိအရ, သဟိတ် အဗျာကတ မည်သော တရားများ ဟု မှတ်သားပါလေ။)

* အဗျာကတလည်းမည်, အဗျာကတ မူလလည်းမည်, တူသောမူလလည်းရှိ တပါးသည် တပါး၏ မူလလည်း မည်သော တရား။
  အဗျာကတမူ သုံးခုတည်း။

* အဗျာကတမူလနှင့် တူသော မူလသာရှိ၍၊ အဗျာကတ မမည်သောတရား........
  .... မရှိ ....

အာဝမန္တာ ဝိဘင်း ထွက်သင့်ပုံ

တူသောမူလရှိက အဗျာကတ မည်သောကြောင့်ရင်း, ရုပ် မည်သောတရား ဟူ သမျှသည် အဗျာကတ တရားပင် မည်သော ကြောင့် "ယေဝါ ပန အဗျာကတ မူလေန ကေမူလာ, သဗ္ဗေတေ ဓမ္မာ အဗျာကတာတိ" ပုစ္ဆာ၌ "အဗျာကတ သမုဋ္ဌာနံ ရုပံ" ဟူသော ဝိဘင်း မထွက်မူ၍ "အာဝမန္တာ" ဝိဘင်းထွက်ရပါသည်။

..................၀..................

နာမ ပဒဥ္ပ ဝိဘေဒအား ဖြင့် ခွဲပုံ

နာမဓမ္မအရ .... နာမ်မည်သော တရားတို့ကား စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်, စေတသိက် ဒွေ ပညာသ,နိဗ္ဗာန်တို့တည်း။

နာမမူလအရ........... နာမ မူလမည်သော တရားတို့ကား ကုသလမူ သုံးခု, အ ကုသလမူ သုံးခု, အ ဗျာကတမူ သုံးခု,ပေါင်းကိုးခုတို့တည်း။

နာမ ဧကမူလဓမ္မအရ....နာမ မူလနှင့် တူသော မူလရှိသော တ ရားတို့ကား....
သဟိတ်စိတ် ဧက သတ္တတိ, မောဟမူဒွေဒ္ဓ မောဟ ကြဉ်သော စေတသိက် ဒွေပညာ သ, သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်, သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်တို့တည်း။

နာမ အညမည မူလအရ... နာမမူနှင့် တပါးသည် တပါး၏ မူလ မည်သော-တရားတို့ကား....

မောဟမူဒွေဒ္ဓ မောဟကြဉ်သော-နာမမူ ကိုးခုတို့တည်း။

မှတ်ချက်.... (နာမမူလက,နာ မဧက မူလကအရတို့မှာ အထက် ပါ နာမဧက မူလအရနှင့် တူသည်ဟုမှတ်ပါ)

(တနည်း) ဝိသေသအားဖြင့် ခွဲပုံ။

* နာမ်သာမည်၍ နာမမူလ,မမည်သောတရားတို့ကား စိတ်,၇၉-နာမမူကိုးခုကြဉ်သော စေတသိက် ဆစတ္တာလီသ နိဗ္ဗာန်တို့တည်း။

* နာမ်သာမည်၍ နာမမူနှင့် တူသော မူလ,မရှိသောတရား အဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသ, ဆန္ဒကြဉ်သော အညသမာန်း စေတသိက် ဒွါဒသ,မောဟမူဒွေ၌ မောဟ, နိဗ္ဗာန်တို့ တည်း။

* နာမမူနှင့်တူသော မူလသာရှိ၍ နာမ်မမည်သောတရား တို့ကား၊

အကျဉ်းချုပ်.... သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်, သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် တို့တည်း။

အကျယ်အားဖြင့်ဆိုရိုးကျကား....ပဥ္စ ဝေါကာရ ဘုံ၌ဖြစ်သော အခါ,အရူပ ဝိပါက်လေးခု,ရဟန္တာတို့၏ စုတိကြဉ်သော ကုသိုလ်, အကုသိုလ်,သဟိတ်ဝိပါက် သဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည်ယထာ ရဟာ ပြုအပ်သော သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်,သဟိတ်ပဥ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ ဘေရသတို့နှင့် ယထာရဟ အတူ ဉပါဒ်သော သဟိတ်ကမ္မဇရုပ်တို့ တည်း။

* နာမ်လည်းမည် နာမမူနှင့်တူသော မူလလည်း ရှိသော တရားတို့ကား။
သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ, မောဟမူ ဒွေ၌ မောဟ ကြဉ်သော စေတသိက် ဒွေပညာသတို့တည်း။

* နာမမူလသာ မည်၍ နာမမူနှင့် တူသော မူလမရှိသော တရားတို့ကား....
မောဟမူဒွေ၌ မောဟတည်း။

* နာမ်လည်းမမည်, နာမမူ နှင့် တူသော မူလလည်း မရှိသော တရားတို့ကား.... "မရှိ"

အဟေတုကံနာမံ-စသောဝိဘင်းပါဠိအရ.... အဟိတ် နာမ် မည်သော တရားတို့ကား....
အဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသ, ဆန္ဒကြဉ်သော, အညသမာန်းစေတသိက် ဒွါဒသ, မောဟမူဒွေ၌ မောဟ, နိဗ္ဗာန်တို့တည်း၊
သဟေတုကံ နာမံ စသောဝိဘင်းပါဠိအရ....သဟိတ် နာမ် မည်သော တရားတို့ကား....
သဟိတ် စိတ် ဧကသတ္တတိ, မောဟမူဒွေ၌ မောဟကြဉ်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ တို့တည်း။

ဤတွင် နာမပဒ ခွဲဝေပုံ နည်းမျိုးစုံ ပြီးပါပြီ

——o——

ယမက ဒေသနာတော်ကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူရခြင်း အကျိုး။

ဓမ္မပုဂ္ဂလ,ဩကာသစသည့်လျှင် မှိုရမှိုက်နှန်သောသန္နိဋ္ဌာန်,သံသယ တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် အထူး ထူးသော နည်းနာနယတို့ကို ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ စေခြင်း အကျိုးငှာ ယမက ဒေသနာ တော်ကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူပါသည်။

ထင် ရှား ဦး အံ့.... ဤ ယမိုက် ကျမ်းကို သောတုဇန အများ လုလ္လာဒရှေ့တား သင်ကြားရသဖြင့် ရရှိနိုင်မည့် အကျိုးကား "မုချ အကျိုး,အနုံသင်္ဂိကအကျိုး"ဟုနှစ်မျိုးရှိ၏၊

ထိုတွင် သန္နိဋ္ဌာန် သံသယတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် အထူးထူးသော နည်းနာနယ တို့၌၊ ကျွမ်းကျင် လိမ္မာခြင်း ယမိုက် ကျမ်း၌ ပါရှိသော နက်နဲခက်ခဲ သိမ်မွေ့သော အဘိဓမ္မာတရားတို့ကို သိရခြင်းသည် ကေန်မုချရနိုင်မည့် "မုချအကျိုး" ပင်တည်း။

ထိုသို့ ယမိုက်ဒေသနာတော်ဆိုင်ရာကို သိရခြင်းကြောင့် တရား အားလျော်စွာ အားထုတ်ကျင့်ကြံရခြင်း,အားထုတ်သည့် အတိုင်း ကျင့်၍ "နတ်ရွာ သုဂတိနှင့်" နိဗ္ဗာန်, မဂ်, ဖိုလ်ကို ရရှိနိုင်ခြင်း အကျိုးဟိုကား ဆက်သွယ်၍ရသော အနုံသင်္ဂိကအကျိုးဟု မှတ်ပါ။

"ဆောင်ရန် ရှစ်ခုံးဘွဲ့ ကဗျာ"

ဓမ္မ ပုဂ္ဂလ၊ ဩကာသလျှင်၊
ဌာန်, သံ, နှစ်ပါး၊ မှတ်သားစွမ်းအင်၊
နည်းနာနယ၊ ထူးလှ ကျွမ်းကျင်၊
ယမက၊ ဟောရ အကျိုးပင်။
(မဂ်ဖိုလ်လှမ်း၊ စံပြန် နိဗ္ဗာန်ဝင်)

———o———

မူလယမိုက်၌ ပိဘာင်းထုတ်ပုံ၊ အရကောက်ပုံ
"စံနမူနာသင်"

မူလနယ၊ ကုသလပဒ၊ မူလယမက၊ အနုလောမ၊

အနုံ { ယေကေစိ ကုသလာဓမ္မာ.... ကု ၂၁၊ စေ-၃၅၊ ကု-မူ-၃-ခု။
သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလာ.... ကု-မူ-၃-ခု။

ကြည့်ရှုရန် အစိပ္ပါယ်။

ရှင်းလင်းဦးအံ့.... ဤအထက်ပါ ညွှန်ပြထားသော တရားများသည် နောက်တွင် ခွဲဝေပြခဲ့သော တရားအပေါင်းတို့တွင် ကုသလဓမ္မအရ ကု-၂၁၊ စေ-၃၈၊ တရားများနှင့် ကုသလ မူလ အရ ကု-မူ-၃ ခုဟု သိရှိကြပါ၊

ထို့ကြောင့် သန္နိဋ္ဌာန်၊ သံသယ အရ တရားများကို ချိန်ကြည့်သောအခါ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်အရ တရားများက များနေ သာနေ၍ သံသယပုဒ်အရ တရားများက နည်းနေ (ကျဉ်း နေ) ကြောင်းကို သောတုဇနတို့ သိရှိကြပေလိမ့်မည်၊

သို့အတွက်ကြောင့် သန္နိဋ္ဌာန်ဘက်ကကျယ်၍ (များ၍) သံသယ ဘက်က နည်းနေလျှင်သာ ကောက်ရိုးထုံးစံပြု၏။ အကယ်၍ သံသယကများ၍ သန္နိဋ္ဌာန်က ကျဉ်းနေလျှင် ကောက်ရိုးထုံးစံမပြု၊ အထက်ပါအတိုင်းသော ကုသလမူသုံးခုကို နှုန်ဘက်ရထား၍ "**ယာ ဓော ကုသလ မူလာနိ**" ဟု နှစ်ဘက်ရ ပိဘာင်းကို ရှေ့ကထား ထုတ်၍၊ တဘက်ရပြစ်သော ကု-၂၁၊ စေ-၃၅-ပါးကို "**အဝသေသာ ကုသလာ ဓမ္မာ န ကုသလမူလာ**" ဟုတဘက်ရပိဘာင်းထုတ်ပါလေ။

မှတ်ချက်···· ဤ အထက်ပါ ဝိဘင်းထုတ်ရာဝယ်၊ နှစ်ဘက်ရ ကို ရှေ့ကထါး ပိဘင်းပါဠိထုတ်၍၊ တဘက်ရကိုနောက်ကထါး ပြီး ဝိဘင်းပါဠိထုတ်ဟောသောကြောင့် "နှစ်ဘက်ရှေ့ လှန် ဟောခဲ့ပြန် ကေန်ဝိဘင်းလိပ်" ဟူသော လင်္ကာနှင့် အညီ ဝိဘင်းလိပ်(ဝါ) ဝိဘင်းကောက်ဟုခေါ်ဆိုကြ၏။

မူလ ယမက........ပဋိလောမ

ပဋိ { ကေဝါပနကုသလ မူလာ........ ကုသလမူ-၃-၃။
သဗ္ဗေ တေဝမ္ပာ ကုသလာ.... ကု-၂၁၊စေ-၃၅-၊ကု-မူ-၃-၃။ }

ကြည့်ရှုရန်အခေါ်ပြုပါယ်

ဤဥ္စလည်း,ဌာန်,သံ,နှစ်ပါးချိန်ကြည့်သောအခါ သံသယပုဒ် က ကု-၂၁၊ စေ-၃၅၊ များနေကြောင်းကို သောတုဇနတို့ သိရှိကြရ ပေလိမ့်မည်။ဤကဲ့သို့ သန္နိဋ္ဌာန်တက် သံသယက များနေလျှင် ထို များနေသော တရားများကို "**သံ ကျယ် သော်လဲ သန်ထက်ကဲ ကောက်မြဲပရိုရာ**" ဟူသော ယမိုက်နိယံ နှင့်အညီ ကောက်ရိုးထုံးစံ မပျို၊ ထိုတရားများကို ပယ်ပင်၍ သန္နိဋ္ဌာန်အရ တရားကိုပင် သံသယ အရ ကောက်ရသည်ဟု မြဲမြဲမှတ်၊

ထိုနောက်မှ ကုသလမူ သုံးခုသည် ကုသိုလ လည်းမည် ကုသိုလ် မူလ လည်းမည်သောကြောင့် သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ နှစ်ပုဒ်လုံး အရကောက် တူညီနေသည့်အတွက် "**သန္နိဋ္ဌာန်,သံသယ လုံးတူမျှ သည်ပုစ္ဆာ**" "**အာမန္တာ**" "**ဝိဘင်းနှင့်မရှင်းကြရာ**" ဟူသောနိယံ နှင့်အညီ "အာမန္တာ" ဝိဘင်း ထုတ်၍၊ ကုသလမူ သုံးခုကို နှစ်ပုဒ် လုံး အရ ကောက်ပါလေ။ ။

ကုသလပဒ,ကေမူလ ယမက, အနုလောမ

အနု { ယေကေစိကုသလာ ဓမ္မာ...........ကု-၂၁၊စေ-၃၇
သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလေန ကေမူလာတိ........ ကု-၂၁၊
စေ-၃၇၊ " စိတ္တဇရုပ် "

ကြည့်ရှုရန်အဓိပ္ပါယ်

ရှင်းလင်းဦးအံ့.... အထက်၌ ညွှန်ပြခဲ့သည့် အတိုင်း ဤ၌လည်း သန္ဓိဋ္ဌာန်ပုဒ်အရထက် သံသယပုဒ်အရက "စိတ္တဇရုပ်" ပိုနေ(များနေ) ကြောင်း သောတုဇနတို့ သိရှိကြပေလိမ့်မည်၊ ထိုကြောင့် စိတ္တဇရုပ်သည် ကုသိုလ်ကေမူလနှင့် တူသောမူလသာရှိ၍ ကုသိုလ် မမည်သည့်အတွက် ထို စိတ္တဇ ရုပ်ကို ပယ်ရှား၍ ကုသိုလ်လည်း မည် ကုသိုလ် မူလနှင့်တူသော မူလလည်းရှိသော ကု-၂၁၊စေ-၃၇, တို့ကို သန္ဓိဋ္ဌာန်, သံသယ နှစ်ပုဒ်လုံး အရကောက် တူညီနေသော ကြောင့် " အာမန္တာ " ဟု ဝိဘင်းထုတ်၍ ကောက်ပါလေ။

(သန္ဓိဋ္ဌာန်ကျဉ်း၍ သံသယ ကျယ်သောအခါ "အာမန္တာ" ဝိဘင်းထုတ်ရကြောင်းကိုလည်း နောက်၌ဆိုခဲ့ပြီ)

ကေမူလယမက,ပဋိလောမ,

ပဋိ { ယေဝါပန ကုသလမူလေန ကေမူလာ.... ကု-၂၁၊စေ-၃၇၊
စိတ္တဇရုပ်၊
သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ................... ကု-၂၁၊စေ-၃၇၊

............☆............

ကြည့်ရှုရန်အခါပွါယ်

ဤ၌"ယေဝါပန ကုသလ မူလေန ကေမူလာ"ဟူသောသန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရ, က " စိတ္တဇရုပ် " ပုံနေ့သာနေသည့်အတွက် " စိတ္တဇရုပ် " ကို ဝိဘင်းပါဠိထုတ်သောအခါဖြစ်စေ အရကောက်သောအခါဖြစ်စေ၊ ရှေ့ကထား၍ ဝိဘင်းထုတ်အရကောက်ရသည်ကို သတိပြုပါ- ဤကို ရည်ရွယ်၍ "သန္နိဋ္ဌာန်များ ကျယ်လာလျှင်,သာသည်ကိုရှေ့ထုတ် "ဟု နိယံစပ်ဆိုကြသည်၊

သို့ အတွက်ကြောင့် " စိတ္တဇရုပ် " သည် ကုသိုလ် မူလနှင့် တူသော မူလသာရှိ၍ ကုသိုလ်မမည်လေသောကြောင့် "ကုသလသမုဋ္ဌာနံရူပံ ကုသလမူလေန ကေမူလံ နကုသလံ ''ဟုဝိဘင်းပါဠိ ထုတ်ပါလေ။ ။

သန္နိဋ္ဌာန်သံသယ နှစ်ပုဒ်လုံးအရတွင် ပါဝင်နေသော-ကုသိုလ် စိတ် ဧကဝီသ,စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ မှာကား ကုသိုလ် လည်းမည် ကုသိုလ်မူလနှင့် တူသောမူလလည်း ရှိသောကြောင့်၊ ဝိဘင်းထုတ်လျှင် "ကုသလံ ကုသလမူလေန ဧကမူလဉ္စေဝ ကုသလဉ္စ"ဟု ဝိဘင်းထုတ်၍ရင်း ကု.... ၂၁ - စေ - ၃၈ ကိုပင် နှစ်ပုဒ်လုံး အရကောက်ပါလေ။ ။

ဤကို ရည်ရွယ်၍"နှစ်ပုဒ်ရ တူလုံးစုံ မြဲကြည့်ရုံ နောက်ဝိဘင်းထုတ်"ဟုဆိုကြ၏။ ။

မှတ်ချက်.... အထက်ပါ "ကုသလသမုဋ္ဌာနံရူပံ" စသောဝိဘင်းသည် ကောက်သည့်အခါ တဘက်ရကိုရှေ့ကထား၍ ကောက်သဖြင့် ထိုသို့ ကောက်သည့်အတိုင်းရှေ့,

ကပင် ဝိဘင်းပါဠိထုတ်ဟောါသောကြောင့်'တဘက် ရှေ့ထား ဟောခဲ့ပြီး ပုတ်သားဝိဘင်းဖြောင့်''ဆို သည်နှင့်အညီ ဝိဘင်းဖြောင့်ဟုမှတ်။ ။ ထိုထို အရာတို့၌ ဝိဘင်းဖြောင့် ဝိဘင်းလိမ် ရွေး စိစစ် တတ်ကြပါစေ။ ။

မူလ နယ, ကုသလပဒ, အညမညမူလယမက,

အနု { ယေကေစိကုသလမူလေနကေမူလာဝမ္မ-ကု-၂၁၊ကုမူကြည်
စေ-၃၅၊ စိတ္တဇရုပ်၊ကုမူ-၃။
သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလေန အညမညမူလာ.... ကု-မူ-၃။

ကြည့်ရှုရန်အစဉ်ပြဓါယ်

ရှင်းလင်းဦးအံ့.... အထက်ပါ ညွှန်ပြထားသော တရားတို့တွင် သန္နိဋ္ဌာန်အရ တရားများက အရာကျယ်နေ ၍ သံသယ ဘက်က တရားများက ကျဉ်းနေ သည့်အတွက် ထို သန္နိဋ္ဌာန်ဘက်က များနေ သော-ကု-၂၁၊ ကုမူကြည် စေ- ၃၅၊ ကုသိုလ် စိတ္တဇရုပ်တို့ကား-ကုသိုလ်မူလနှင့် တူသော မူလသာရှိ၍၊ ကုသိုလ် အညမည မူလမမည် သောကြောင့်၊ ထိုတရားများကို "**အဝသေ သာ ကုသလမူလ သဟဇာတာဝမ္မာ ကုသလ မူလေန ကေမူလာ နစ အညမညမူလာ**" ဟု တဘက်ရ ဝိဘင်းကို နောက်ထားသော - ဝိ ဘင်းကောက်ထုတ်လေ။ ။

ကုသိုလ်မူသုံးခုကါး တူသောမူလလည်းရှိ အညမညမူလလည်း မည်(တပါးသည် တပါး၏ မူလလည်းရှိ)သောကြောင့် ဌာန်,သံ, နှစ်ပါးအရဖြစ်သော "**မူလာနိယာနိ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ကုသလမူလာနိ ကေမူလာနိစေဝ အညမညမူလာနိစ**"ဟု နှစ်ဘက်ရ တရားကို ရှေ့ကထား၍ ဝိဘင်းထုတ်ပါလေ။ ။

ပဋ္ဌိ { **ယေဝါပန ကုသလမူလေန အညမညမူလာ**,.... ကုမူ-၃-ခု။
သဗ္ဗေ တေဓမ္မာ ကုသလာ ....ကု-၂၁-စေ-၃၈၊

ကြည့်ရှုရန်အချက်

ဤဌာန်ထက် သံသယဘက်က-ကု-၂၁၊ စေ-၃၅၊ သာနေပိုနေသဖြင့် သန့်ဌာန် ကျဉ်းပြီး သံသယ ကျယ်နေသောအရာဖြစ်သောကြောင့် "အာမန္တာ" ဝိဘင်းထုတ်၍ ကုသလမူ သုံးခုကို နှစ်ပုဒ်လုံး အရကောက်လေ။

(အမှာ)....မူလ မူလနယဉ် မူလနယနှင့် အလုံးစုံ ဝိဘင်းထုတ် အရကောက်တူပြီ။မူလသဒ္ဒါတခု အပိုထည့်စွက်၍ ဟောသည်သာ ထူးတော့၏၊

မူလက နယလည်း ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ကေမူလ ယမကနှင့် အရကောက်တူပြီ။မူလနယထက် ကုသလမူလေနဟူသော ကရိုဏ်းပါဌ်မပါခြင်းနှင့် မူလသဒ္ဒါနောက်၌ "က" သဒ္ဒါထည့်စွက်ရန် "မူလကာ"ဟု ဝိဘင်းပါဌ် ရှတ်ဆိုရှိသာ ထူးသည်။

ကြွင်းသောအကုသလ ပဒ စသည်တို့မှာလည်း နယ,ယမက အလိုက် ပြဆိုခဲ့သော ခွဲဝေချက် တို့ကို ကြည့်ကာ ဝိဘင်းထုတ် အရကောက် တတ်ကြပါစေ။

အရကောက်နှင့် ဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များကို ပြဆိုရာအခန်း

ဒွိဟိတ်၌ ရှိသောဟိတ် ပါဝင်နိုင်ပုံ

တီဏောဝ ကုသလမူလာနိ„ဟု ဟောတော်မူရာဝယ် ဒွိဟိတ်၌ ရှိသော မူလ(ဟိတ်)နှစ်ပါးလည်း ပါဝင်နိုင် မပါဝင်နိုင်သည်ကို အကြောင်းပြလျှက် စိစစ်ကြဦးစို့။

တိဟိတ် ကုသိုလ်စိတ်၌ရှိသော ကုသိုလ်မူလ သုံးပါးဟူသော အပေါင်းကိုဆိုသဖြင့် ဒွိဟိတ်ကုသိုလ်စိတ်၌ရှိသော ကုသိုလ်မူလ နှစ်ပါးဟူသေါအစိတ်ကိုလည်း ရနိုင်သေါကြောင့် ဒွိဟိတ်ကုသိုလ် စိတ်၌ရှိသော မူလနှစ်ပါးလည်း - တီဏောဝ ကုသလ မူလာနိ အရ ဝယ် ပါဝင်နိုင်၏။

အဝသေသာအရ ထူးခြားချက်

အဝသေသာ ကုသလာ ဓမ္မာ ၌ အဝသေသအရ အကုသလ အဗျာကတ တရားတို့ကို ကောက်သင့် မကောက်သင့်ဟု မေး လျှင်-အဝသေသာ ဟု သာမည ဆိုငြားသော်လည်း ကုသလဓမ္မာ ဟူသော သဒ္ဒန္တရကိပ်ပုဒ်ကို ထောက်၍ ကုသိုလ်မည်သော ဖဿ စ သော တရားတို့ကိုသာ ကောက်ယူသင့်လေသောကြောင့် ကုသိုလ် မမည်သင့်သော အကုသလ,အဗျာကတ,တရားတို့ကို အဝသေသ အရ မကောက်သင့်ပါ၊

ဥပမာ.... "**ထေရော အဘိဓမ္မံ ဘာသတု**"ဝယ် ထေရော ဟုသာမညဆိုသော်လည်း အဘိဓမ္မာကို ရွတ်ဆိုနိုင်သော ပညာရှိကဝိမထေရ်ကိုသာ ထေရအရ ကောက်ယူရ၍ 'အဘိဓမ္မာကို မရွက်ဆိုနိုင်သော တောထွက်မထေရ်ကို မယူရသကဲ့သို့ မှတ်ပါလေ။

စိတ္တဇရုပ် သတ္တရသနှင့် ပန္နရသ

သံဂြိုဟ်ကျမ်း၌ စိတ္တဇရုပ် ပန္နရသဟု ဆိုထားပါလျက်ယမိုက်အရကောက်၌ သတ္တရသဟု ဆိုသောစကားနှစ်ရပ် မဆန့်ကျင်အောင် ထင်ရှားစွာပြဆိုအံ့။

ဤယမိုက်အရကောက် ကျမ်း၌ ဥပစယ နှင့် သန္တတိ ကိုထည့်၍ ကောက်ထားသောကြောင့် သတ္တရသဟု ဖြစ်နေ၍ မဆန့်ကျင်ပါ။

သံဂြိုဟ်ကျမ်းမှာကား ဥပစယနှင့် သန္တတိ တို့သည် တစ်ုတခုသော အကြောင်းကြောင့် မဖြစ်သောကြောင့် မုချအားဖြင့်၎င်းတို့ကို မထည့်သွင်းဘဲ ထားသဖြင့် ပန္နရသဟု ဖြစ်ပါသည်။ ။

ဤယမိုက်ကျမ်း၌ကား "**ပါဠေ့ ကုတောစိ ဇာတတ္တံ ဇာတိယာ ပရိယာယတော**"ဟူသောပါဠိအရ ပရိယာယ်အားဖြင့် ၎င်းရုပ်နှစ်ပါးတို့တွင် စိတ္တဇရုပ် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ထိုက်သေးသည်ကိုရည်ရွယ်၍ ၎င်းတို့ကို ထည့်ထားသောကြောင့် "သတ္တရသ"ဟု ဆိုထားသဖြင့် သံဂြိုဟ်နှင့်မဆန့်ကျင်ပါ။

(မှတ်ချက်) ကမ္မဇရုပ် အဋ္ဌာရသ ဟု သံဂြိုဟ်၌ဆိုထားလျက် ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်း၌ ကမ္မဇရုပ်ဝီသဟု ဆိုထားသော အရာတို့၌လည်း ဤနည်းနှင်နှင်မှတ်ယူတော်မူကြပါကုန်။

ဇရတာ, အနိစ္စတာကိုလည်း စိတ္တဇရုပ် သတ္တရသ၌ မကောက်သင့်ခြင်းအကြောင်းကိုမေးက--

ဥပစယ,သန္တတိ,တို့ကား စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်တို့၏ ဖြစ်စ ဖြစ်စဉ်ကိုစွဲ၍ ဇနကသတ္တိ ရှိသောကြောင့် စတု သမုဋ္ဌာနိကရုပ် အမည်ရသည်။

ဇရတာ, အနိစ္စတာ, တို့ကား ဇနက သတ္တိမရှိသောကြောင့် မကောက်ရပါ။

ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါဟု အထူး မ၍ကောက်ပုံ

စတုဝေါကာရဘုံကို နှစ်စေလိုသောကြောင့် ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါဟု"မ" ၍ ဆိုရိုးကောက်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ရှင်းလင်းချက်.... ကုသိုလ် နာမက္ခန္ဓာတို့သည် စိတ္တဇရုပ်ကို ဖြစ်စေငြားသော်လည်း စတုဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သော ကုသိုလ်နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့် ယင်းစတုဝေါကာရဘုံကို နှစ်စေလို၍ အထူး " မ " ၍ ကောက်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ။

သတိပြုရန်.... ကုသိုလ်စိတ် စေတသိက် အဌတိ ံသ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ဟူသော စကားလည်းအကုသိုလ် အဗျာကတ တရားတို့ကို နှစ်စေလိုသည်ဖြစ်၍ ကုသိုလ် နာမက္ခန္ဓာကြောင့် ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်ဟု သိစေလိုသောကြောင့် အထူး "မ"၍ ဆိုသည်။

............o............

ကုသလသမုဋ္ဌာနိရုပ်၌ ကမ္မဇရုပ်ကို ထည့်သွင်းမကောက်ရပုံ။

ဟေတုပစ္စည်းထိုက်သော ကုသလမူ (၃)ခုသည် ကမ္မဇရုပ်အား ဟေတုပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုနိုင်သောကြောင့် တုသောမူလ မရှိ၍ ကမ္မဇရုပ်အရာ မဟုတ်သောကြောင့် မကောက်ရခြင်းဟူ၍ မှတ်ပါ။ ။

ကုသလသမုဋ္ဌာနိကရုပ်ကို ကုသိုလ်ဟု မခေါ်သင့်ခြင်းအကြောင်း

ကုသလသမုဋ္ဌာနိကရုပ်သည် အနဝဇ္ဇ သုခဝိပါက ဟူသော ကုသိုလ်လက္ခဏာမရှိ သောကြောင့် ကုသိုလ်ဟု မခေါ်သင့်ပါ။

စိတ္တဇရုပ်တို့ ယထာရဟ ပြုပုံ အဓိပ္ပါယ်

ကုသိုလ် စိတ်စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ နာမက္ခန္ဓာ တို့သည်၊ ယထာရဟပြုအပ်သော ဟူသော စကားရပ် ၌ ကုသိုလ် နာမက္ခန္ဓာတို့ဘည် စိတ္တဇရုပ်ကို ယထာရဟပြုပုံ ပြုနည်းမှာ....
စိတ္တဇရုပ် သတ္တရသလုံးကို မဖြစ်စေနိုင်ပါ။

ကုသိုလ်နာမက္ခန္ဓာတို့သည်၊ သက်သက်သောအခါ၊ သုဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ်ကို ဖြစ်စေနိုင်ပါသည် ကိုယ်,လက်,အင်္ဂါ,လှုပ်ရှားသော အခါ၊ကာယဝိညတ္တိနဝက ကလာပ်ကို ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ ။နှုတ် အင်္ဂါလှုပ်ရှားသောအခါ ဝစီဝိညတ္တိ ဒသက ကလာပ်ကို ဖြစ် စေပါသည်။

ဓါတ်လေးပါး ညီညွတ်သောအခါ (လဟုတာ ဒေကာ ဒသက ကလာပ်ကို)ဖြစ်စေပါသည်။ ကိုယ်, လက်,အင်္ဂါလည်း လှုပ်ရှား ဓါတ်လေးပါးလည်း ညီညွတ်သောအခါ(ကာယဝိညတ္တိ လဟုတာ, ဒိ ဒွါဒသကကလာပ်)ကိုဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ နှုတ်အင်္ဂါလည်းလှုပ်ရှား,ဓါတ်လေးပါးလည်း ညီညွတ်သောအခါ (ဝစီဝိညတ္တိသဒ္ဒ လဟုတာဒိ တေရသက ကလာပ်)ကိုဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

(ဤသို့ စိတ္တဇကလာပ် ခြောက်စည်းအလိုက် ဖြစ်တိုက်သလို ယထာရဟ ပြုပါသည်)။

စိတ္တဇရုပ်ကို စိတ္တစေတသိကဇရုပ် ဟု ခေါ်သင့် မခေါ်သင့်

စိတ္တဇရုပ်သည် စိတ်ကြောင့်သာ ဖြစ်သည်မဟုတ် စေတသိက်ကြောင့်လည်း ဖြစ်သည်ဟု....မှတ်ပါ။ စိတ်, စေတသိက် နှစ်ပါးစုံကြောင့်ဖြစ်ပါက(စိတ္တစေတသိကဇရုပ်)ဟု ခေါ်သင့်လျက် (စိတ္တဇရုပ်)ဟုခေါ်ရခြင်း........အကြောင်းမှာ........

* စိတ်, စေတသိက် နှစ်ပါးစုံကြောင့် ဖြစ်ကြသော်လည်း လောကီ ဒေသနာတော်ဝယ် စိတ်သာလျှင် အကြီးအမှူး ဦးစီးနာယက ဖြစ်သောကြောင့်(စိတ္တ, စေတသိကဇရုပ်)ဟု မခေါ်သင့်မူ၍ (စိတ္တဇရုပ်)သာ ခေါ်သင့်သည်ဟု မှတ်။ (ပဓါန နည်းမျိုးတည်း)

ကေမူလာ၌ အဘယ်သို့ အဘယ်ပုံဖြစ်သည်ကို တူသောမူလ ရှိသည်ဟု မှတ်သားရမည်နည်း.... ဟု ဆိုလျှင်....

* အကြောင်း,အကျိုးအဖြစ်ဖြင့် စပ်၍ဖြစ်သည်ကို တူသောမူလ ရှိသည်ဟု မှတ်သားရပါသည်။

အကြောင်း၊အကျိုး စပ်၍ဖြစ်ပုံ

အလောဘ စသော ကုသိုလ်မူလတို့သည် ဟေတု ပစ္စည်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်.... စိတ္တဇရုပ် တို့ သည်လည်း ဟေတု ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန်ဟူသောအကျိုး, ဤသို့ အကြောင်းအကျိုး အားဖြင့် စပ်၍ဖြစ်ပါသည်။

ထိုကြောင့်....အကြောင်း,အကျိုးစပ်၍ဖြစ်မှုသာ တူသောမူလ ရှိ၏ဟု ဆိုအပ်သောကြောင့်....ကုသိုလ်နှင့် သဟဇာတဉပါဒ်သော ဥတုဇ, အဟာရဇ ရုပ်တို့ကား....တူသောမူလရှိ၏ဟု မဆိုနိုင်သည် ကိုလည်း မှတ်သားပါ။

"မူလာနိ ယာနိ ဧကတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ"ဟု ဟောတော်မူပုံ ရှင်းလင်းချက်

တိကဝ အညမညမူလာနိ ဟု ဟောသည်ရှိသော်-"တိကဝ" အရ ဟေတု ပစ္စည်းထိုက်သော- ဟိတ်သုံးပါးလည်း ပါဝင်နိုင် ဘွယ်ရှိ၏။ ထိုသို့ ပါဝင်နေက ၎င်းဟိတ်သုံးပါးသည်(အညမည မည်၏)ဟူသော-အဓိပ္ပါယ်ကို ရောက်ရာ၏။

၎င်းဟေတုပစ္စည်း ထိုက်သော ဟိတ်သုံးပါးတို့ကို တား မြစ်စေလိုသောကြောင့် "မူလာနိ ယာနိ" ဟု ဟောတော်မူ ပါသည်။

ဟေတုပစ္စယုပ္ပန်ထိုက်သော ဟိတ်သုံးပါးသာ အညမညမူ လ မည်သည် ဟုသိစေလိုသည်။

* * *

"**မူလာနိ ယာနိ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ကုသလမူလာနိ**" ၌မူလာနိ ယာနိဟု ဆိုက ပြီးလျက် အဘယ်အကျိုးငှါ"ကုသလမူလာနိ"ဟု ထပ်မံ ဟောရခြင်းအကြောင်း.... ရှင်းလင်းချက်

မူလာနိ ဟု ဆိုက....

ကုသိုလ်,မူ,လေလော,အကုသိုလ်,မူ,လေလော,အဗျာကတ,မူ, လေလော ဟု ယုံမှား သံသယရှိ၍ (ကုသိုလ်မူလ) ကိုသာယူရ မည်ဟု အထူးပြခြင်းအကျိုးငှါ (ကုသလမူလာနိ) ဟုထပ်မံ၍ ဟောရပါသည်။

အကုသိုလ်မူလ,အဗျာကတမူလတို့ကို နှစ်ခစခြင်းအကျိုး ငှါ (ကုသလမူလာနိ) ဟုဆိုသည်....ဟူလို

* * *

ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တို့၏ ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့် ယှဉ်ထသောရဟာ အတူဥပါဒ်ပုံ

ယောနိခေါ်သော ပဋိသန္ဓေလေးပါးတို့တွင် အဏ္ဍဇ, ဇလာ ဗုဇ, ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာယ,ဘာဝ,ဝတ္ထု,ဒသက ကလာပ်သုံးစည်းတို့ သည် ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်၏။

ဘာဝချို့သော အဏ္ဍဇ,ဇလာဗုဇ တို့မှာကား ကာယ,ဝတ္ထု,နှစ် စည်းတို့သည် ဥပါဒ်သည်။

ကာမဘုံ၌ သံသေဒဇ, ဩပပါတိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ စက္ခု သောတ,ဃာန,ဇိဝှါ, ကာယ, ဘာဝ, ဝတ္ထုဒသက ကလာပ်တို့တွင်, တစည်းချို့လျှင် ကြွင်းသောကလာပ်တို့နှင့်အတူဥပါဒ်ကြသည်။

အသညသတ် ကြဉ်သော ရူပဗြဟ္မာတို့မှာ စက္ခု၊ သောတ, ဝတ္ထု၊ ဇီဝိတ နဝက ကလာပ်လေးစည်းတို့သည် ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်ကြသည်။

ဤကား.... ကလာပ်ချို့ မချို့ ယထာရဟ အတူ ဥပါဒ်ကြသည်။

ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်သော စိတ်များကား

ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ ပဋိသန္ဓေစိတ်, ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ်, ဒွေပဥ္စဝိညာဏ်- ၁၀, အရူပဝိပါက် ၄ - ခု အားဖြင့် ပေါင်း (၁၆) ပါးဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက် .. .... ဤစိတ် (၁၆) ပါးတို့ကား

သဗ္ဗေ သတ္တာနဥ္စ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ ခီဏာသဝဿ စုတိစိတ္တံ ဒွေပဥ္စ ဝိညာဏာနိ စတ္တာရိ အရူပ ဝိပါကာနိတိ သောဠသ စိတ္တာနံ ရူပံ န သမုဋ္ဌာပေန္တိ ဟူသော ဝိဘင်း အဋ္ဌကထာ အလိုကျ ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ်သာ ရုပ်ကို 'မဖြစ်စေနိုင်သည်မဟုတ်သေး။ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ စုတိစိတ်လည်း ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်ဟု ဆို၏.... (မူလဋီကာ)။

ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ စုတိစိတ်သာ ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်သည်မဟုတ်သေး စုတိစိတ်၏ ရှေးသတ္တရသမ စိတ်မှ စ၍ စုတိတိုင်အောင် စိတ်တို့လည်း ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်ဟု ဆို၏ (အနုဋီကာ)။

ဆောင်ရန်........... **မြန်မာ ဂါထာဘာသာ**

လုံးစုံ ပဋိ၊ သန္ဓိ စိတ္တံ။
ပဉ္စ ဝိညာ၊ မှတ်ကြ ဆယ်တန်။
ရဟန္တာ၏၊ စုတိစိတ္တံ၊
အရူပ၊ လေးဝ ဝိပါကံ။
သောဠသ၊ မရ သမုဋ္ဌာန်

အထူး မှတ်သားဘွယ်ရာ

ပဋိသန္ဓေစိတ်, ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်, အရူပ ဝိပါက်လေးခု, ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ်များ, ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင် ဟု ဝိဘင်း အဋ္ဌကထာ ဆိုထားငြားသော်လည်း အရကောက် ဆရာတော်ကား'အဗျာကတ ကေမူလ ယမက အနုလောမ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ် အရကောက်ရာဝယ် ပဋိသန္ဓေစိတ်, စုတိစိတ် တို့ ကို မကြဉ်ဘဲ ကောက်ထား၏။ ထိုသို့ ကောက်ထားခြင်း အကြောင်းကား အသို့ ပါနည်းဟူမူ .... ပဋိသန္ဓေစိတ်, စုတိစိတ်တို့သည် ဘဝင် ကိစ္စနှင့် ပုထုဇဉ် သေက္ခ တို့၏ စုတိကိစ္စ တပ်သော အခိုက်မှာ ရုပ်ကို ဖြစ်စေနိုင်သေးသော ကြောင့် မကြဉ်ဘဲကောက်ထားသည်ဟူ၍မှတ်ပါ။

အခါခပ်သိမ်း ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်သော စိတ်စုကား

ဒွေပဉ္စဝိညာဏ် ၁၀, အရူပ ဝိပါက် ၄, ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ် ဟု မှတ်သားသင့်ပေ၏။

ဒွေပဥ္စဝိညာဏ်,၁၀- တို့သည် ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်ပုံ

ဈာနင်,မဂ္ဂင် ဟိတ်မရှိလေရကား စိတ်အင်္ဂါ အားနည်းသော ကြောင့် ဒွေပဥ္စဝိညာဏ် တဆယ်သည်, ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်ပါ။

ဆောင်ရန်............ **မြန်မာ ဂါထာ ကား**

ဈာနင်, မဂ္ဂင်၊ ဟိတ်မယှဉ်ပေ၊
စိတ်အင်္ဂါလည်း၊ အားနည်း တထွေ၊
ပဥ္စဝိဉ်စစ်၊ ရုပ်မဖြစ်စေ၊
မှတ်သားကြ၊ များလှ သောတုတွေ။

မှတ်ချက်.... အရကောက်ဆရာသည် အရူပ ဝိပါက် လေးခုကိုသာ ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့် ကြည်၍ကောက် ထား၏။

အရူပဘုံ၌ ဖြစ်ခိုက် ဝဋ္ဋုသင်္ဂဟလာ ဒွေစတ္တာလီသ ၄၂,-ပါး သော စိတ်တို့လည်း အရူပဘုံ၏ ဖြစ်ရာ မဟုတ်သောကြောင့် ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်သည်ဟုမှတ်။ ဤကား ခန္ဓဝိဘင်း အဋ္ဌ ကထာနှင့် အညီတည်း။

ဋီကာကျော်၌ကား "ရူပဝိရာဂ ဘာဝနာ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ ဟေတု နော တဗ္ဗိဇရတာယ အနောကာသတာယစ အရူပဝိပါကာ' ဟူ သော ဋီကာကျော်ပါဠိအရ ရုပ်ကို စက်ဆုပ်သော အရူပ ဈာန် ဘာဝနာကြောင့်ရင်း, အရူပ ကုသိုလ် ဟူသော အကြောင်း၏ ရုပ်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သောကြောင့်ရင်း, အရူပဘုံ၏ ရုပ်ဖြစ်

ရာဘုံ မဟုတ်သောကြောင့်၄င်း,အရူပဝိပါက် ၄- ခုသည်ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင် ဟု ဆို၏။ ဤ စကားကား အရူပဝိပါက် ၄- ခုကို ရည်ရွယ်၍ဆိုသော စကားဟု မှတ်။

အရူပဝိပါက် ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်ပုံ

အရူပဘုံ၌ ရုပ်ဖြစ်ခြင်း သဘော မရှိခြင်းကြောင့် အရူပဝိပါက်စိတ်တို့သည် ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်ကြပါ။ (ဝိဘင်း အဋ္ဌကထာ)

ဆောင်ရန်........ **မြန်မာ ဂါထာကား**

အရူဘုံတွင်း၊ ရုပ်ဖြစ်ခြင်းတွေ၊
သဘာဝ၏၊ မရှိခြင်းပေ၊
အရူပ ဝိ၊ ကြဉ်ဘိ အနေ၊
မှတ်သားကြ၊ များလှ သောတုတွေ။

ပဋိသန္ဓေစိတ်တို့၏ ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်ပုံ

၁။ မှီရာဝတ္ထုရုပ်၏ အားနည်းခြင်း,
၂။ တည်တည် တံ့တံ့ မရှိသေးခြင်း,
၃။ ပုရေဇာတ ပစ္စည်း ချို့တဲ့ခြင်း,
၄။ ဘဝသစ်၌ ရောက်ခါစ အာဂန္တု မျှသာ ဖြစ်ခြင်း,
စသော အကြောင်းများကြောင့် ပဋိသန္ဓေစိတ်တို့သည် ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်ကြပါ။

ဆောင်ရန်........ မြန်မာ ဂါထာကား

ဟာဒယရုပ် အားနည်းခြင်းပေ၊
တည်တံ့ခြင်း၏ မရှိသေးလေ၊
ပုရေ ပစ္စည်း ချို့ပြီးခါနေ၊
ဘဝသစ် ရောက်လစ်ခါစပေ၊
သန္ဓေစိတ် ကင်းဆိတ်အကြောင်းတွေ့။

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ စုတိစိတ်ကို ကြည့်ရပုံ (ဝါ) ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်ကြောင်း-

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စုတိစိတ်သည် ဝဋ်မြစ် ပြတ်ငြိမ်းပြီးလေ သောကြောင့် ဘဝသစ်၌ ရုပ်ကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်းမရှိပါ။

ဆောင်ရန်........ မြန်မာ ဂါထာကား

ရဟန္တာ၏ စုတိစိတ်ကြည်၊
ဝဋ်မြစ်နှစ်ပါး ပြတ်ငြားပြီးလျှင်၊
ဘဝသစ်၌ ရုပ်ဖြစ်ရန်ပင်၊
မရှိလစ်၊ မဖြစ်စေနိုင်အောင်၊

ယေကေစိ ကုသလ မူလေန ဧကမူလာ ဓမ္မာ တေသော မူလေဟိ

ဖဿ၏ မူလ တရားသည် အလောဘတည်း။ ဝေဒနာ စသည် တို့၏ မူလ တရားကလည်း အလောဘပင်တည်း။ ဤသို့ ဖဿ၏ မူလ တရားနှင့် ဝေဒနာ စသည်တို့၏ မူလ တရားသည် ထူးထွေ

ကွဲပြား ခြားနားခြင်းမရှိ အလောဘ တမျိုးတည်း ဖြစ်သည်ကို "တူသော မူလ" ရှိသည်ဟုဆို၏။

အဒေါသ, အမောဟ, တို့၏ တူသော မူလ ရှိပုံ ကိုလည်း နည်းတူ မှတ်သားတော်မူကြပါ။

ကေမူလအရ အစပေါင်းအားဖြင့် တူသော မူလ ရှိပုံ

ကေမူလအရ ဟေတုပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် ထိုက်သော သဟိတ် စိတ် ကေသတ္တတိ,မောဟမူဒွေ၌ မောဟကြဉ် စေတသိက်ဒွေပညာသ, သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်, သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် တရားများကို ကောက်ရသဖြင့် ထိုတွင် သဟိတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏ မူလ အကြောင်း, မူလ တရားကလည်း ဟိတ်ခြောက်ပါး ပစ္စည်း တရားပင်တည်း။

သဟိတ် ကမ္မဇရုပ်, သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်, တို့၏ အကြောင်း မူလ တရားကလည်း ဟိတ်ခြောက်ပါး ပစ္စည်း တရားပင် ဖြစ်၏။

ဤသို့ သဟိတ် စိတ္တုပ္ပါဒ် တို့၏ အကြောင်း ပစ္စည်း (မူလ) တရားနှင့် သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်,သဟိတ် ကမ္မဇရုပ် တို့၏ အကြောင်း ပစ္စည်းတရားတို့သည် ဟေတုပစ္စည်းထိုက်သော မူလ တရားချင်း တူသည်ကို "တူသော မူလ"ရှိ၏ ဟု ခေါ်ဆိုသည်။

ဥပမာ........ တပည့် တဦးတည်းက ဆရာတူ ဥပဇ္ဈာယ်တူ ဟူသကဲ့သို့ မှတ်ယူကြပါကုန်။

အဗျာကတမူလေန ကေမူလာဒ္ဓိ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်ကို မကောက်သင့်ပုံ

ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်တို့သည် စိတ်နှင့်စပ်၍ မဖြစ်သောကြောင့် အတိတ် ကံနှင့်သာ စပ်၍ဖြစ်သည့်အတွက် ထည့်သွင်း မကောက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

စိတ် စေတသိက်,နိဗ္ဗာန်တို့၏ နာမ်,မည်ပုံ

စိတ်, စေတသိက်တို့သည် မိမိလည်း အာရုံသို့ ညွတ်တတ်သောကြောင့်၎င်း, မိမိသို့ အာရမ္မဏိက တရားတို့ကို ညွတ်စေတတ်သောကြောင့်၎င်း, နာမ်မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည်ကား အာရမ္မဏိကဖြစ်သော မဂ်,ဖိုလ် စသော စိတ်,စေတသိက် တရားတို့ကို ညွတ်စေတတ်သောကြောင့် နာမ်မည်၏။

အာရမ္မဏံ နမတီတိ နာမံ စိတ် စေတသိက်ရ၏။
အတ္တနိ အာရမ္မဏိကဓမ္မေ နာမေတီတိ နာမံ စိတ်, စေတသိက် နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ရုပ်တရားများ နာမ် မမည်ကြောင်း

ရုပ် တရားများကား အ မည် နှင့် ကင်း ၍ ထင် ရှား သောကြောင့်'နာမ်'မမည်ပါ။ စိတ်,စေတသိက်, နိဗ္ဗာန် တရားများကား အမည်နှင့်ကင်း၍ မထင်ရှားသောကြောင့် နာမ် မည်ပါသည်။ **(မူလဋီကာ။)**

နာမပဒ ကေ်ာမူလ ယမက ဝိသဇ္ဇနာ
ပါဠိပဒ ဝိနိစ္ဆယ

(က) "အဟေတုကံ နာမံ နာမမူလေန ကေမူလံ" ဟူ၍၎င်း
(ခ) "အဟေတုကံ နာမမူလေန ကေမူလံ" ဟူ၍၎င်း, ပါဌ်နှစ်ထွေရှိရာဝယ်........

ပဌမပါဌ်ကား.... နာမံသဒ္ဒါကို သိသာထင်ရှားစေလိုသော ကြောင့် ထည့်၍ဟောပါသည်။

ဒုတိယပါဌ်ကား.... "ယေကေစိ နာမာဓမ္မာ" ဟူသောပါဌ်၌ ထုတ်နုတ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် သိလောက်သဖြင့် နာမံသဒ္ဒါကို ထည့်မဟောပါ။ထို့ ကြောင့် ပါဌ်နှစ်ထွေစလုံး မှန်ကန်ပါသည်။

............၀............

ယမိုက်ဆယ်ကျမ်းလုံးနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များကို ပြဆိုရာအခန်း

ဝိဘင်းခေါ်ကြောင်း အဓိပ္ပါယ်

ဝိဘဇိယတိ ဧတ္ထ ဓာတုနာတိဝါ ဝိဘင်္ဂေါ ဟူသောဝစနတ္ထနှင့်အညီ ဝေဘန်ရာ ဝေဘန်ကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် "ဝိဘင်း" ဟု ခေါ်ပါသည်။

ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ ဖြေဆိုအပ်သော ပါဠိရပ်သည် "ဝိဘင်း" မည်၏ ဟူလို........

အထူးမှတ်ချက်... ဤယမိုက်ကျမ်း၌ ပုစ္ဆာ,ဝိသဇ္ဇနာ, နှင်မျိုးတို့တွင် ဝိသဇ္ဇနာကိုပင် ဝိဘင်းဟု ခေါ်ဆိုသုံးစွဲထားသောကြောင့် ဝိဘင်းနှင့် ဝိသဇ္ဇနာသည် သဘောအဓိပ္ပါယ်ချင်း အတူတူပင် ဟု မှတ်သားပါလေ။

ဆောင်ရန်........ ဝိဘင်းငါးဖြာ မြန်မာဂါထာ
ပါဠိဂတိ မှတ်ဘိတဖြာ
အာမန္တာဟု ခေါ်မှုသညာ
သရူ,နော,နတ်, သုံးရပ်ထည့်ပါ
ဝိဘင်္ဂ ငါးဝသရပ်လာ

မုချ,ဥပစာ, ခွဲဝေပုံ

၎င်း အထက်ပါ ဝိဘင်းငါးမျိုးတို့တွင် အနက်ကို ခွဲဝေစိတ်ဖြာ၍ ဝေဘန်ရာ ဝေဘန်ကြောင်း ဖြစ်သော သရူပ ဒဿန ဝိဘင်းသည်သာလျှင် မုချအားဖြင့် ဝိဘင်းမည်၏။ အခြားသော ပါဠိဂတိ, အာမန္တာ, နော,နတ္ထိ, ဟူသော ဝိဘင်းလေးမျိုးကား ခွဲဝေစိတ်ဖြာ၍ မရှိငြားသော်လည်း ပုစ္ဆာ၌ ခွဲဝေစိတ်ဖြာပြီး ဖြစ်လေသောကြောင့် ပုစ္ဆာဝိဘင်္ဂအားလျော်စွာ ဝိဘင်းဟူ၍ ခေါ်သင့်လေရကား ၎င်းဝိဘင်းလေးမျိုးကို ဥပစာအားဖြင့် ဝိဘင်းမည်၏ဟုမှတ်။

ဆောင်ရန်........ တနည်း = ဝိဘင်းခြောက်ဖြာ မြန်မာဂါထာ
တစ်,နှစ်,အာ,မှတ်၊ သုံးရပ်မှတ်ပါ
ဥပ္ပဇ္ဇ ဟု၊ တခုထည့်ကာ
နော,နတ်,နှစ်ခု၊ ပေါင်းစုလေပါ
ဝိဘင်္ဂ၊ ခြောက်ဝတနည်းလာ။

"ဝိဘင်းခြောက်မျိုး နှုတ်ရကျိုး ဟောရိုးသိနိုင်စေ"ဟူသော ရှေးပဝေဏီ ဆရာစဉ်ဆက်တို့ပြောသော ဆိုရိုးရှိသည်နှင့်အညီ တဘက်ရဝိဘင်း၊ နှစ်ဘက်ရဝိဘင်း၊ အာမန္တာ ဝိဘင်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိဘင်း၊ နော ဝိဘင်း၊ နတ္ထိဝိဘင်း၊ ဟု ခြောက်မျိုးရှိသေး၏ဟုမှတ်။

ဂင်းနောက် တမျိုးတဖုံ ဆိုကြသေးသည်ကား ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အာမန္တာ၊ အပြောင့်၊ အကောက်၊ နော၊ နတ္ထိ ဝိဘင်းဟု ခြောက် မျိုးရှိသင့်သည်ဟု ပြောစမှတ် ပြုကြသေး၏။

အချို့က "အာမန္တာ"ဝိဘင်းကိုပင် နှစ်မျိုး ခွဲဝေစိတ်ဖြာ၍ ယူကြသေးသဖြင့် ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နတ္ထိ ဝိဘင်းတို့ကိုလည်း နှစ်မျိုးခွဲဝေ၍ ရနိုင်ကောင်းသောကြောင့် ဝိဘင်း ငါးမျိုး ခြောက်မျိုးမကဘဲ များစွာ ရှိနိုင်ဘွယ် ရှိပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါသောကြောင့် ထိုဝိဘင်း ငါးမျိုး ခြောက်မျိုးကား တိုက် ရိုက် အဆိုမရှိသောကြောင့် ကြိုက်နှစ်သက်ရာကို မိမိတို့ ဉာဏ် သက်ဝင်သလို ယူတ္တိကြည့်၍ ယူဆတော်မူကြပါကုန် သောတုအ များ နားမယောင်ရလေအောင် ဝိဘင်းငါးမျိုး တနည်း ဝိဘင်း ခြောက်မျိုး သရုပ်ကိုသာ ထုတ်ပြလိုက်ပါသည်။

....................o....................

ဝိဘင်းငါးမျိုး ထုတ်ပုံနည်းမျိုးစုံတို့၏ သဘောသွား ခြားနားပုံ

၁။ ပါဠိဂတိဝိဘင်း ထုတ်ရခြင်းနှစ်မျိုး

ပစ္စနိက်၌....(က) သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသာရှိ၍ သံသယပုဒ်လုံးလုံး အရကောက် မရှိလျှင် ပါဠိဂတိဝိဘင်း ထုတ်ရ၏။

ပုံစံကား........ ယဿရူပက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇတိ
တဿဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇိတ္ထာတိ (ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ)

(ခ) သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအချင်းချင်း အရကောက်မတူလျှင်လည်း ပါဠိဂတိဝိဘင်း ထုတ်ရပါသည်။

ပုံစံကား.... ယတ္ထရူပက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇတိ
တတ္ထဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇတီတိ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)
ဤသို့ အနုလုံ ပါဠိတော်သို့လိုက်၍ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ စသောအားဖြင့် ပါဠိဂတိဝိဘင်း,ထုတ်,ခြင်း (၂)မျိုးရှိပါသည်။

၂,။ နတ္ထိဝိဘင်း ထုတ်ရခြင်းနှစ်မျိုး

ပစ္စနိက်၌....(က) သန္နိဋ္ဌာန်, သံသယပုဒ်, နှစ်ပုဒ်လုံး အရကောက် မရှိလျှင် 'နတ္ထိ' ဝိဘင်းထုတ်ရပါသည်။

ပုံစံကား.... ယဿရူပက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇိတ္ထ
တဿဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇိတ္ထာတိ (နတ္ထိ)

(ခ) သံသယပုဒ်သာ အရရှိ၍ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ် အရမရှိ လျှင်လည်း နတ္ထိဝိဘင်းထုတ်ရ၏။

ပုံစံကား.... ယဿ ရူပက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇိတ္ထ
တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇိတ္ထာတိ(နတ္ထိ)

ဆောင်ရန်...........ဝိဘင်းငါးဖြာ မြန်မာဂါထာ
နိက်, ဋ္ဌဋ္ဌာန်၏ ရရှိတတန်
ပါဠိဂတိ, ၊ထုတ်ဘိအမှန်
နိက် ဋ္ဌ ဋ္ဌာန်၏ မရှိလေပြန်၊
နတ္ထိထုတ် မယုတ် မှတ်ကြရန်။

အာမန္တာ ဝိဘင်း ထုတ်ရခြင်း နှစ်မျိုး

အနုံလုံ, ပစ္စနိက်၌-- (က) သန္နိဋ္ဌာန် အရကျဉ်း၍ သံသယပုဒ် အရကျယ်လျှင် "**အာမန္တာ**" ဝိဘင်းထုတ်ရ၏။

ပုံစံကား........ ယေဝါပန ကုသလမူလာ၊
သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာတိ "**အာမန္တာ**"။
(ခ) သန္နိဋ္ဌာန်, သံသယ, နှစ်ပုဒ်လုံး အရကောက်တူလျှင်လည်း "အာမန္တာ" ဝိဘင်း ထုတ်ရ၏။

ပုံစံကား........ ဝေဒနာ။
ဝေဒနာက္ခန္ဓောတိ "အာမန္တာ"

ဤသို့ "**အာမန္တာ**" ဝိဘင်း ထုတ်ရခြင်းအားဖြင့် နှစ်မျိုးရှိ၏ ဟု မှတ်လေ။

နေ၁ ဝိဘင်း ထုတ်ရခြင်းနှင့်မျိုး

အနုလုံ၌........ (က) သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကား တမျိုး၊ သံသယ ပုဒ်အရကား တမျိုးစီဖြစ်၍ နေလျှင်၊ ဝါ, ဋ္ဌာန်, သံ နှစ်ပါး အရမတူလျှင် 'နေ၁' ဝိဘင်းထုတ်ရ၏။

ပုံစံကား........ ယဿ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈတီတိ 'နေ၁'
(ခ)သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသာရှိ၍ သံသယပုဒ်၏ အရမရှိလျှင် 'နေ၁' ဝိဘင်း ထုတ်ရ၏။

ပုံစံကား........ ယေကေစိ သ နိဒဿန သပ္ပဋိဃာဓမ္မာ၊
သဗ္ဗေ တေ သ နိဒဿန သပ္ပဋိဃာမူလာတိ 'နေ၁'
ဤသို့ 'နေ၁' ဝိဘင်း ထုတ်ရခြင်း နှစ်ပါး ရှိ၏ဟုမှတ်။

ဆောင်ရန် **မြန်မာ ဂါထာ**

ဋ္ဌာန်, ကျင်း သံ, ကျယ်၊ မှတ်ဘွယ် တတန်၊
ဋ္ဌာန်, သံ, နှစ်ပါး၊ တူခြားလေပြန်၊
အာမန္တာ ဟု၊ ဟောမူ အမှန်၊
ဋ္ဌာန် သာရှိ၊ ထုတ်ဘိ 'နေ၁' ကေန်။

သရူပဒဿန ဝိဘင်း ဆုတ်ရခြင်း တမျိုးသာ

အနုလုံ, ပစ္စနိက်,၌ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကျယ်၍ သံသယပုဒ် အရကျဉ်းလျှင် 'သရူပဒဿန' ဝိဘင်း ထုတ်ရ၏။

ပုံစံကား၊........ ယေကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ
သဗ္ဗေ တေ ကုသလ မူလာတိ တီဏေဝ ကုသလ
မူလာနိ အဝသေသာ ကုသလာ ဓမ္မာ န ကုသ
လ မူလာ ဟူသည်တည်း။

မှတ်ချက်........ငင်း ဝိဘင်း ကိုပင် တဘက်ရရှေ့ထား၍ နှစ်ဘက် ရ နောက်ထားပြီးလျှင် **"အပြောင့်"** ဝိဘင်း ဟုခေါ်၏။ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ နှစ်ပုဒ် လုံး အရ အကြွင်း ကို သိလွယ်စိမ့်သောငှာ နှစ် ဘက်ရကို ရှေ့ထား၍ တဘက်ရကို နောက်ကားပြီး ထုတ်ရသော် **အကောက်,** ဝိဘင်း ထုတ်ရ၏ ဟု မှတ်လေ။

ထို့ကြောင့် "ဝိဘင်း ပြောင့်,ဝိဘင်း လိမ် ဥာဏ်ဖြင့်ချိန် ကဝိန် ခေါ်လောက်စေ။
"သရူပဆင်း နှစ်ဆူကျင်း။ဝိဘင်း ပြောင့်လိမ်သာ"
ဟု ဆိုကြလေ၏။

ဝိဘင်းပြောင့်' ဝိဘင်းလိမ်,အတွက်ဆောင်ရန် ဆောင်ပုဒ်

"တဘက်ရှေ့ထား ဟောခဲ့ငြား မှတ်သား ဝိဘင်းပြောင့်၊ နှစ်ဘက် ရှေ့လှန် ဟောခဲ့ပြန် ကေန် ဝိဘင်း လိမ်" ဟု ယမိုက် နိုယံကျမ်း၌ မိန့်ဆိုလေ၏။

ဆောင်ရန်................ **မြန်မာ ဂါထာ**

ဌာန်, ကျယ် သံ, ကျဉ်း၊ ဝိဘင်း ထုတ်ရန်၊
သရုပ ဟုံ မှတ်ရှုအမှန်၊
ဓိပ္ပါယ်ရှင်းလင်း၊ ဝိဘင်း ငါးတန်။
နှုတ်ရကျိုး၊ ဟောရိုး သိကြရန်။

အမေး-လေးတွေ အဖြေ ငါးပါးတို့၏ သရုပ်အဓိပ္ပါယ်

"အမေး လေးတွေ၊ အဖြေငါးပါး၊ မြဲမှတ်သား၊ ပိုင်းခြားသိကြစေ" ဟူသော လင်္ကာနှင့်အညီ....

အမေးလေးတွေ သရုပ်ကား

(၁) ပုရေပဥှာ (၃) ပရိပုဏ္ဏပဥှာ
(၂) ပစ္စာပဥှာ (၄) မောဃပဥှာ
အားဖြင့် လေးမျိုးပြား၏။

ဆောင်ရန်.... မြန်မာဂါထာကား....

ပုရေ, ပစ္စာ၊ တဖြာ မောဃာ၊
ပရိပုဏ္ဏ၊ လေးဝ ပဥှာ၊
ယမိုက်ကျမ်းထွက်၊ မိန့်မြွက်သချာ၊
မြဲမှတ်သား၊ ပိုင်းခြားသိကြပါ။ ။

အဖြေငါးပါး သရုပ်ကား

(၁)ပါဠိဂတိ ဝိသဇ္ဇနာ (၂)ပဋိဝစန ဝိသဇ္ဇနာ
(၃)သရူပဒဿန ဝိသဇ္ဇနာ (၄)ပဋိက္ခေပ ဝိသဇ္ဇနာ
(၅)ပဋိသေဓ ဝိသဇ္ဇနာ.... အားဖြင့် ငါးမျိုးပြား၏။ ။

(ဆောင်ရန်) .... မြန်မာဂါထာကား

ပါဠိ, ပဋိ၊ မှတ်ဘိနှစ်ဖြာ၊
သရူပ, ပြ၊ ဣက္ခေပ, သေဓ၊
အဖြေငါး၀၊ မှတ်ကြဘို့ရာ၊
စာစီကုံး၊ ရှစ်လုံးဘွဲ့ကဗျာ။

အမေးလေးထွေ၊အဖြေငါးပါး၊ရှိသည်များ၊ ယှဉ်တွဲထားတတ်စေ
ဟူသော နိယံလကာနှင့်အညီ

" အမေးလေးထွေ အဖြေငါးပါး တွဲပြပုံ "

(၁)ပုရေပဉှာ = ... ပါဠိဂတိဝိသဇ္ဇနာ
(၂)ပစ္ဆာ ပဉှာ = ...ပဋိဝစနဝိသဇ္ဇနာ
(၃)ပရိပုဏ္ဏပဉှာ = ...သရူပဒဿနဝိသဇ္ဇနာ
(၄) မောဃပဉှာ = ... ပဋိက္ခေပ, ပဋိသေဓ } ဝိသဇ္ဇနာ၊

ဤသို့ တွဲစပ်ရပါသည်

ဆောင်ရန်.... မြန်မာဂါထာကား

ပုရေ - ပါဠိ၊ တွဲဘိမှန်စွာ။
ပစ္ဆာ - ပဋိ၊ပရိ - သရူပါ။
မောဃပဉှာ၊ ကွဲပ, သော၊
မေးလေးဝ၊ တွဲကြပြေငါးဖြာ။

"ဝိဘင်း ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇာ ကောဋ္ဌာ တင်တတ်စေ" ဟူသော လင်္ကာနှင့်အညီ ပဉှာ, ဝိသဇ္ဇနာ, ကောဋ္ဌာသ, ဝိဘင်း, တို့ကို ယှဉ်တွဲ၍ ခွဲဝေပြပုံကား။ ။

	ပဉှာ	ဝိသဇ္ဇနာ	ကောဋ္ဌာသ	ဝိဘင်
(၁)	ပုရေ ပဉှာ	ပါဠိဂတိ	ပုရိမ	ဥပ္ပဇ္ဇတိ
(၂)	ပစ္ဆာပဉှာ	ပဋိဝစန	ပစ္ဆိမ	အာမန္တာ
(၃)	ပရိပုဏ္ဏပဉှာ	သရူပဒဿန	ပုရိမ ပစ္ဆိမ	အဖြောင့် အကောက်

(၄)မောဃပဉှာ	(ပဋိကွဲပ	။	နတ္ထိ
	(ပဋိသေဓ	။	နော

ရှင်းလင်းချက်

(၁)...."ပုရေပဉှာ"ဖြင့်မေးသော် "ပါဠိဂတိဝိသဇ္ဇနာ"ဖြင့် ဖြေ၍ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ စသောဝိဘင်းထုတ်ပြီးလျှင် ပုရိမကောဋ္ဌာသ တင်ပါလေ။

(၂)....ပစ္ဆာပဉှာ ဖြင့်မေးသော် ပဋိဝစနဝိသဇ္ဇနာ ဖြင့်ဖြေ၍ အာမန္တာ ဝိဘင်းထုတ်ပြီးလျှင် ပစ္ဆိမကောဋ္ဌာသတင် ပါလေ။

(၃)....ပရိပုဏ္ဏပဉ္စာ ဖြင့်မေးသော် သရူပဒဿနဝိဿဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေ၍ အဖြော်င့်, အကောက် ဝိဘင်းထုတ်ပြီး ပုရိမ, ပစ္ဆိမ ကောဋ္ဌာသ တင်ပါလေ။

(၄)....မောဃပဉ္စာဖြင့်မေးသော် ပဋိက္ခေပ ဝိဿဇ္ဇနာဖြင့်ဖြေ၍ နတ္ထိ ဝိဘင်းထုတ်၍ ပဋိသေဓဝိဿဇ္ဇနာ ဖြင့်ဖြေက နော,ဝိဘင်းထုတ်၍ ပုရိမ ပစ္ဆိမကောဋ္ဌာသ တင်ကြပါလေ ဟူလို။

ဆောင်ရန်.... မြန်မာဂါထာကား

ပုရေ ပါဠိ၊ ပုရိကောဋ္ဌေ၊
ဝိဘင်းစိစစ်၊ ဥပ္ပဇ်မသွေ၊
ပစ္ဆာ,ဝစန၊အာမန္တပေ၊
ပစ္ဆိမ၊ကောဋ္ဌာ့တင်ကြလေ။ ။

ပရိပုဏ္ဏ၊ သရူပပေ၊
ဝင် ဥဇု၊ ဝိဘင်းပြုလေ
မောဃမှာလ၊ ကြွေပ, ပဋိသေ၊
နော နတ္ထိ၊ ပုရိ ကောဋ္ဌာသေ။ ။

............☆............

အမေး လေးတွေ အဖြေငါးပါးတို့၏ အဓိပ္ပါယ်တွက်ကို ပြဆိုရာ အခန်း။

ပဉှာလေးမျိုးအဓိပ္ပါယ်ကောက်နှုတ်ချက်

ပဉှာလေးပါးအဓိပ္ပါယ်

"ပုစ္ဆိယတိ အတ္တော ဧတေနာတိ ပဉှော" ဟူသောဝစနတ္ထနှင့် အညီ အနက်ကို မေးကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် "ပဉှာ" ဟု ခေါ်၏။

မေးသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော ပါဠိရပ်သည် "ပဉှာ" မည်၏ဟူလို

ပုရေပဉှာခေါ်ပုံ

ရှေ့အဘို့၌ ရအပ်သော အမေး ဖြစ်သောကြောင့် "ပုရေပဉှာ" ဟုခေါ်၏ (သဒ္ဒတ္ထ)

တနည်း = အဖြေ၌ တပ်သောပုဒ်ဖြင့်သာ ယူအပ်သောခန္ဓာ၏ ဥပ္ပါဒ, နိရောဓကို ရအပ်သော ပုစ္ဆာသည် ပုရေပဉှာမည်၏ အဋ္ဌကထာလာ အဓိပ္ပါယ်တွက်တည်း။

ဆိုလိုရင်း = သန္နိဋ္ဌာန် တဘက်ရသာ ရှိသောပဉှာကို ပုရေပဉှာ ဟုခေါ်၏။

ပုံခံဖြင့်ရှင်းလင်းပါဌ်းအခုံ

ယတ္ထ ရူပက္ခန္ဓောနုပ္ပဇ္ဇတိ တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇတိ ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကါ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓောနုပ္ပဇ္ဇတိဝယ် နအက္ခရာကို ပယ်၍ "ဥပ္ပဇ္ဇတိ" ဟု ဖြေသောကြောင့် သံသယပုဒ်အရမရှိ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ တဘက်ရသာရှိ၍ သံသယပုဒ်အရမရှိသော ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၏ ဖြစ်ခြင်း,ချုပ်ခြင်းကို မေးသောပဉ္စာသည် ပုရေပဉ္စာမည်၏ဟု မှတ်သားရာ၏။ ။

မူလဋီကာတနည်းဆိုထား၏ ဤကား အဌကထာနှင့်အညီတည်း။

ပစ္စာပဉ္စာခေါ်ပုံ

နောက်အဘို့၌ရအပ်သော အမေးဖြစ်သောကြောင့် "ပစ္စာ ပဉ္စာ" ဟုခေါ်၏ (သဒ္ဒတ္ထ)

"ပစ္ဆာ လဒ္ဓမာနော ပဉ္ဟော ပစ္ဆာပဉ္ဟော"ဟု ဝစနတ္ထပြု။

တနည်း = အဖြေ၌ နှစ်ပုဒ်တို့ဖြင့် ယူအပ်သောခန္ဓာတို့၏ ဥပ္ပါဒ နိရောဓကို ရအပ်သောပုစ္ဆာသည် ပစ္ဆာပဉ္စာမည်၏ (အဋ္ဌကထာလာ အဓိပ္ပါယတ္ထတည်း)

ရှင်းလင်းချက်

အနုလုံ၌ အနုလောမ ဖြစ်စေ ပဋိလောမ ဖြစ်စေ တဘက်ရ ပါဌ်ဟူသော ရှေ့အဘို့တခု၊ နှစ်ဘက်ရပါဌ်ဟူသောနောက်အဘို့ တခု၌ ရသင့်သော အမေးပုစ္ဆာကို "ပစ္ဆာပဉ္စာ" ဟု ခေါ်၏ မှတ်။ ။

ဆိုလိုရင်း--သန္နိဋ္ဌာန်, သံသယ နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရကိုမေးသောအမေးကိုပုစ္ဆာပဥှာ ဟုဆိုလိုသည်ဟူလို။

ပရိပုဏ္ဏပဥှာခေါ်ပုံ

ကောဋ္ဌာသနှစ်ပါး ပြည့်စုံစွာအဖြေရှိသော အမေးဖြစ်သောကြောင့် "ပရိပုဏ္ဏပဥှာ" ဟုခေါ်၏။ ။ (သဒ္ဒတ္ထ)

"**ပရိ ပုရဏံ ဝိဿဇ္ဇနံ ယဿ ပဥှဿာတိ ပရိပုဏ္ဏော**"
"**ပရိပုဏ္ဏော စ သော ပဥှော စာတိ ပရိပုဏ္ဏပဥှော**"ဟု ဝစနတ္ထပြု

ပုရိမကောဋ္ဌာသ ဟူသော တဘက်ရပ်ါ၌ အဖြေတခု, ပစ္ဆိမကောဋ္ဌာသဟူသောနှစ်ဘက်ရပ်ါ၌ အဖြေတခု, ဤအဖြေနှစ်ပါးစုံသည်ကို ဖြေဆိုသော အမေးကို ပရိပုဏ္ဏပဥှာ မည်၏ဟူလို။

အဖြေ၌ တခုသောပုဒ်ဖြင့် ယူအပ်သောခန္ဓာ၏ရင်း, နှစ်ပုဒ်တို့ဖြင့် ယူအပ်သော ခန္ဓာတို့၏ရင်း ဥပ္ပါဒ, နိရောဓကို ရအပ်သောပုစ္ဆာသည် "ပရိပုဏ္ဏပဥှာ" မည်၏။ ။

ဤ ကား အဋ္ဌကထာလာ 'အဓိပ္ပါယတ္ထတည်း ။

မောဃပဥှာခေါ်ပုံ

ဖြေဆိုရန် မရှိ အနက်မမှီး အချိးနှိုးသော အမေးဖြစ်သောကြောင့် "မောဃပဥှာ" ဟု ခေါ်၏။ ။ (သဒ္ဒတ္ထ)

ဆိုလိုရင်း........ အဖြေ၌ ပယ်ခြင်း, မြစ်ခြင်း, ကိုရအပ်သောပုစ္ဆာသည် "မောဃပဥှာ" မည်၏ဟု ဆိုလိုသည်။ ။

ရှင်းမောသံပဥ္စာကို “ တုစ္ဆပဥ္စာ ” ဟုခေါ်ဆိုကြသေးသည် ဟုမှတ်။

ဤတွင် ပဥ္စာလေးမျိုး အဓိပ္ပါယ်လိုရင်းကောက်နုတ်ချက် စကားတရပ် အပြီးသတ်သတည်း

——o——

အဖြေ၏ပါးအဓိပ္ပါယ်ကောက်နုတ်ချက် ပါဠိဂတိ ဝိသဇ္ဇနာခေါ်ပုံ

ပုစ္ဆာပါဠိသို့ လိုက်သောအားဖြင့် ဖြေဆိုရသောအဖြေမျိုးကို “ ပါဠိဂတိဝိသဇ္ဇနာ ” ဟု ခေါ်၏။

(ပါဠိံ ဂစ္ဆတီတိ ပါဠိဂတိ ပါဠိဂတိယာ ဝိသဇ္ဇနံ ပါဠိဂတိ ဝိသဇ္ဇနံ ဟု ဝစနတ္ထပြု)

အမေးပုစ္ဆာအားလျော်စွာ ဥပ္ပဇ္ဇတိဟူ၍ရှင်း, ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ, ဟူ၍ရှင်း ဤသို့စသော ပါဠိဝိဘင်းသည် “ ပါဠိ ဂတိဝိသဇ္ဇနာ ” မည်၏ဟူလို။

ပုံစံဖြင့်ရှင်းလင်းချက်

ယဿ ရူပက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇတိ တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇတိ ဤပုစ္ဆာ၌

န အက္ခရာကိုပယ်၍ အမေးပုစ္ဆာ ပါဠိအားလျော်စွာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟု သံသယပုဒ်အရကို ပယ်ပြီး ဖြေဆိုရသောကြောင့် “ပါဠိဂတိ ဝိသဇ္ဇနာ” ဟုမှတ် ရှင်းအဖြေမျိုးကား ပုရေပဥ္စာ၌ ရအပ်၏ ဟု မှတ်။

"ပဋိဝစန ဝိဿဇ္ဇနာခေါ်ပုံ"

ဝန်ခံသောအားဖြင့် အနက်ကို ဖြေဆိုရသောအဖြေကို "ပဋိဝစန ဝိဿဇ္ဇနာ" ဟု ခေါ်၏ ။

"ပဋိဝစနေန အတ္ထံ ဝိဿဇ္ဇေတီတိ ပဋိဝစန ဝိဿဇ္ဇနာ"ဟု ဝစနတ္ထပြု

ဝန်ခံ၍ဖြေဆိုရသော "အာမန္တာ"ဟူသော ဝိဘင်းပါဠိသည် ပဋိဝစနဝိဿဇ္ဇနာ မည်၏ဟူလို........

၎င်းအဖြေမျိုးကို ပစ္စာပဥ္စာ၌သာ ရအပ်၏ဟုမှတ်

သရူပဒဿနဝိဿဇ္ဇနာခေါ်ပုံ

သရုပ်အားဖြင့် ထုတ်ပြ၍ အနက်ကိုဖြေဆိုရသော အဖြေကို " သရူပဒဿန ဝိဿဇ္ဇနာ "ဟု ခေါ်၏။

" သရူပေန အတ္ထံ ဝိဿဇ္ဇေတီတိ သရူပဒဿန ဝိဿဇ္ဇနာ "ဟု ဝစနတ္ထပြု။

တဘက်ရ,နှစ်ဘက်ရ ပါဠိထုတ်၍ဖြေဆိုရသော "တီဏေဝ ကုသလမူလာနိ(လ)န ကုသလမူလာ"ဟူသော ဝိဘင်းပါဠိအစုံသည် "သရူပဒဿန ဝိဿဇ္ဇနာ"မည်၏ဟူလို........

၎င်းအဖြေကို ပရိပုဏ္ဏပဥှာ၌သာ ရအပ်၏ဟုမှတ်။

"ပဋိက္ခေပ ဝိဿဇ္ဇနာခေါ်ပုံ"

သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ် အနက်ကို ပယ်သောအားဖြင့် ဖြေဆိုရသော အဖြေမျိုးကို "ပဋိက္ခေပ ဝိဿဇ္ဇနာ"ဟု ခေါ်၏။

"ပဋိုက္ခိပနံ ပဋိုက္ခေပေါ ပဋိုက္ခေပေန ဝိသဇ္ဇေတိီတိ ပဋိုက္ခေပ ဝိသဇ္ဇနံ"ဟု ဝစနတ္ထပြု။

ဤမေးအပ်သော အနက် အခိပ္ပါယ်မျိုးကား မရှိကောင်းဟု ပယ်၍ ဖြေသော နတ္ထိ ဟူသော ဝိဘင်းပါဠိတော်သည် ပဋိုက္ခေပ ဝိသဇ္ဇနာ မည်၏ဟူလို........

ဤအဖြေကို **မောဃပဥ္စာ** ၌သာ ရအပ်၏ဟုမှတ်။

ပဋိသေဓဝိသဇ္ဇနာခေါ်ပုံ

သံသယပုဒ်၏ အနက်ကို ပယ်၍ ဖြေဆိုသော အဖြေမျိုးကို **ပဋိသေဓဝိသဇ္ဇနာ** မည်၏ဟု မှတ်။

"ပဋိသေဓနံ ပဋိသေဓော ပဋိသေဓေန ဝိသဇ္ဇနံ ပဋိသေဓ ဝိသဇ္ဇနံ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။

ဤမေးသော အမေးမျိုးကား တပြိုင်နက်သောခဏ၌ မရကောင်းသောကြောင့် သံသယပုဒ်၏ အနက်ကို ပယ်မြစ်သော နော,ဟူသော ဝိဘင်းပါဠိတော်သည်"ပဋိသေဓဝိသဇ္ဇနာ"မည်၏ဟူလို........

ဧင်းအဖြေကိုလည်း **မောဃပဥ္စာ** ၌ ရအပ်၏ဟုမှတ်။
ဤတွင် ဝိသဇ္ဇနာငါးမျိုး အဓိပ္ပါယ်တရပ်
အပြီးသတ်သတည်း။

............☆............

ဝိဘင်းငါးမျိုးနှင့် အနုလုံ,ပစ္စနိက်,ဝေဘန်မှု

အနုလုံ ၌သာ ထုတ်ရသောဝိဘင်းကား........ နော ဝိဘင်း
ပစ္စနိက် ၌သာ ထုတ်ရသောဝိဘင်းကား........နတ္ထိ,ပါဠိဂတိ ဝိဘင်း
အနုလုံ,ပစ္စနိက်,နှစ်ပါးလုံး၌ ထုတ်ရသောဝိဘင်းကား အာမန္တာ,
သရူပဒဿနဝိဘင်း။ (သတိ ၁၃၁၈- ခုနှစ်တွင် မေးခဲ့ပြီး)

ဆောင်ရန်........ မြန်မာဂါထာကား

နော ဝိဘင်းဟု၊ အနုလုံသာ
နတ္ထိ,ပါဠိ၊ မှတ်ဘိနှင့်ဖြာ
ပစ္စနိက၊ ဟောကြလေပါ
အာ,သရူ၊ နှစ်ဆို့လုံ,နိက်မှာ။

ပဉှာငါးမျိုးနှင့် အနုလုံ,ပစ္စနိက်, ဝေဘန်မှု

အနုလုံ၌သာ ရသော ပဉှာကား.... ပထမ မောဃပဉှာ။
ပစ္စနိက်၌သာ ရသောပဉှာကား........ပုရေပဉှာ, ဒုတိယမော
ဃပဉှာ ။
အနုလုံ, ပစ္စနိက်၌ ရအပ်သောပဉှာကား... ပဋ္ဌာပဉှာ,ပရိပုဏ္ဏ
ပဉှာ။

ဆောင်ရန်........ မြန်မာဂါထာကား

ပ,မောဃဟု၊ အနုလုံသာ
ပုရေပဉှ၊ မောဃဒု,မှာ
ပစ္စနိက်မှတ်၊ ရအပ်တဖြာ
* ပဋ္ဌာ,ပရိ၊ မှတ်ဘိ လုံနိက်မှာ။

မှတ်ချက်, * ပစ္စာ,ပရိ, ဟူသောနေရာ၌ 'ပရိ'ဝယ်'ပ'ဟူသော စာလုံး ပိုနေသည်။ ရှုတ်ဆိုရာတွင် ပိုမို၍ နားထောင်ကောင်း သည့်အတွက် စီထားသည်။

(လုံးရေပိုသော မြန်မာဂါထာတိုင်း ဤနည်းနှင်နှင် မှတ်သား ပါလေ)။

ဝိသဇ္ဇနာငါးမျိုးနှင့် အနုလုံ, ပစ္စနိက်, ဝေဘန်ပုံ

အနုလုံ၌သာ ရသော ဝိသဇ္ဇနာကား........ပဋိသေဓဝိသဇ္ဇနာ

ပစ္စနိက်၌သာရသော ဝိသဇ္ဇနာကား........ပါဠိဂတိ, ပဋိက္ခေပ ဝိသဇ္ဇနာ။

အနုလုံ,ပစ္စနိက်,၌ရသော ဝိသဇ္ဇနာကား.... ပဋိဝစန,သရူပ ဒဿန ဝိသဇ္ဇနာ,

ဆောင်ရန်............ မြန်မာဂါထာကား

ပဋိသေဟု၊ အနုလုံသာ
ပါဠိဂတိ၊ ပဋိခေပါ
ထိုနှစ်မျိုးက၊ ပစ္စနိက်သာ
ကြွင်းနှစ်ဝ၊ မှတ်ကြလုံ,နိက်မှာ။

(ပဋိဝစန သရူပဒဿန ဝိသဇ္ဇနာတို့ကို ကြွင်းနှစ်ဝဟုမှတ်)

——o——

ပဋိက္ခေပဝိသဇ္ဇနာနှင့် ပဋိသေဓဝိသဇ္ဇနာ ထူးခြားပုံ

(က) သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အနက်ကို ပယ်မြစ်လျှင်....... ပဋိက္ခေပ ဝိသဇ္ဇနာ မည်၏။

(ခ) သံသယပုဒ်၏ အနက်ကို ပယ်မြစ်လျှင်........ ပဋိသေဓ ဝိသဇ္ဇနာ မည်၏။ (ဤကား....မူလဋီကာနှင့်အညီ)

တနည်း = သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်မျှ အရကောက်မရှိလျှင် နတ္ထိ ဟုဖြေခြင်း သည် ပဋိက္ခေပ ဝိသဇ္ဇနာ မည်၏။

သန္နိဋ္ဌာန်,သံသယ,နှစ်ပုဒ်လုံး အရကောက်မတူလျှင် "နော" ဟု ဖြေခြင်းသည် ပဋိသေဓဝိသဇ္ဇနာ မည်၏။ ဤသို့ထူး၏။

ဤကား........အရကောက်နှင့် အညီတည်း

(က) ပုံစံကား........ ယဿ ရူပက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇိတ္ထ
တဿ ဝေဒနက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇိတ္ထာတိ....နတ္ထိ

(ခ) ပုံစံကား... .... ယဿ သမုဒယသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ
တဿ မဂ္ဂသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ.............. နော

ဆောင်ရန်........ မြန်မာဂါထာကား

သန္နိဋ္ဌာန်၏၊ နက်ရှိ မြစ်ပယ်
ပဋိက္ခေပ၊ ခေါ်ကြလေကွယ်
သံသယနက်၊ တချက်မြစ်ပယ်
ပဋိသေ၊ ခေါ်လေထူးကြတယ်။

မေဃပဉ္စာ၏ ပဋိသေဓနှင့် ပဋိက္ခေပဝိသဇ္ဇနာမေးဖြေ ဟောရခြင်း အကျိုး

သံသယပုဒ်၏ အရမရှိဟု ပယ်မြစ်တော်မူခြင်းငှါ (ဝါ) သံသယပုဒ်၏ အရမရှိဟု သိစေခြင်းငှါ "နော"ဟု ပဋိသေဓဝိသဇ္ဇနာဖြင့် ဟောတော်မူ၏။

သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရမရှိဟု ပယ်မြစ်တော်မူခြင်းငှါ (ဝါ) သန္နိဋ္ဌာန်အရမရှိဟု သိစေခြင်းငှါ နတ္ထိ ဟု ပဋိက္ခေပဝိသဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။

သံသယပုဒ် အရမရှိခြင်း တူသော ပါဠိဂတိ ပဋိသေဓထူးပုံ

ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းကို တားမြစ်သည်ကို တဖန်တားမြစ်၍ ဖြေဆိုခြင်းသည် ပါဠိဂတိ ဝိသဇ္ဇနာ မည်၏။

ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းတို့၏ မတားမြစ်ရသေးသည်ကို တားမြစ်၍ ဖြေဆိုခြင်းသည် ပဋိသေဓဝိသဇ္ဇနာ မည်၏။

(ဤကား........ မူလဋီကာနှင့် အညီတည်း)

တနည်း = ပစ္စနိက်၌ သံသယပုဒ်အရမရှိသော် "ဥပ္ပဇ္ဇတိ"စသည်ဖြင့် ဖြေဆိုခြင်းသည် ပါဠိဂတိ ဝိသဇ္ဇနာ မည်၏။

အနုလုံ၌ သံသယပုဒ်အရမရှိသော် "နော"ဟု ဖြေဆိုရခြင်းသည် ပဋိသေဓ ဝိသဇ္ဇနာ မည်၏။

(ဤကား........ အရကောက်နှင့် အညီတည်း)

ဆောင်ရန်........ မြန်မာဂါထာကား

ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်း၊ မြစ်လျှင်းပြီးရာ
မြစ်၍ဖြေဘိ၊ ပါဠိမှတ်ပါ
ဖြစ်ခြင်း ချုပ်လစ်၊ မမြစ်အပ်ရာ
တားမြစ်ဘိ၊ ပဋိသေဓသာ။

——o——

ဤတွင် မူလယမိုက် ပြီးဆုံးပါပြီ။

................☆................

"ခန္ဓယမိုက်"

ဥဒ္ဒေသ ဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်

မဟာဝါရ (ဝါရကြီး) သုံးပါး အဓိပ္ပါယ်

ပဏ္ဏတ္တိဝါရ.... ခန္ဓာ စသော တရားတို့၏ အမည်ပညတ်ကို သုံမ်သင်သောအားဖြင့် ဟောကြား အပ်သော ဝါရသည် "ပဏ္ဏတ္တိဝါရ" မည်၏။

ပဝတ္တိဝါရ.... ထိုခန္ဓာ စသောတရားတို့၏ စုတိ, ပဋိသန္ဓေ၊အဖြစ်အပျက်၊ ဥပ္ပါဒ, နိရောဓ, ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း, ချုပ်ခြင်းတို့ကို သုမ်သင်သော အားဖြင့် ဟောကြား အပ်သော ဝါရသည် "ပဝတ္တိဝါရ" မည်၏။

ပရိညာဝါရ.... ထိုခန္ဓာ စသော တရားတို့ကို **ဥာတ, ပဟာန, တီရဏ** သုံးဝပရိညာ နှင့်အညီ ပရိညာကိစ္စတို့ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိပုံကို ပြဆိုအပ်သော ဝါရသည် "**ပရိညာဝါရ**" မည်၏။

အထူးမှတ်ချက်......ဝါရသုံးပါးနှင့် ဥဒ္ဒေသသုံးပါး တွဲစပ်မှု

ပဏ္ဏတ္တိဝါရ ဖြင့်....	ပရိယတ္တိ ဥဒ္ဒေသကိုပြသည်၊
ပဝတ္တိ ဝါရ ဖြင့်....	ပဋိပတ္တိ ဥဒ္ဒေသကိုပြသည်၊
ပရိညာဝါရ ဖြင့်....	ပဋိဝေဓ ဥဒ္ဒေသကိုပြသည်ဟု

အထူး မှတ်သားပါ။

အရင်္ဂမ၏ သုံးပါး အဓိပ္ပါယ်

ပရိစ္ဆေဒဝါရ.... ခန္ဓာသည် ငါးပါးသာရှိ၍ အယုတ် အလွန် မရှိဟု ခန္ဓာတို့၏ အပိုင်း အခြားကို ပြသော ဝါရသည် "**ပရိစ္ဆေဒဝါရ**" မည်၏။

ပရိစ္ဆိန္နုဒ္ဒေသဝါရ....ထိုပိုင်းခြား အပ်သော ခန္ဓာတို့ကို အကျဉ်းပြ ဆိုအပ်သော ဝါရသည် "**ပရိစ္ဆိန္နုဒ္ဒေသဝါရ**" မည်၏။

ဝိဘာဂဝါရ.... "ပဒသော ဓနု" စသော နည်းလေးမျိုးတို့ ဖြင့် ဝေဘန် ပြဆိုအပ်သော ဝါရသည် "**ဝိဘာဂဝါရ**" မည်၏။

တနည်း......အင်္ဂရဝါရ သုံးမျိုး အဓိပ္ပါယ်

ခန္ဓုဒ္ဒေသ.... ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ အရေအတွက် သင်္ချာကို အ ကျဉ်း အားဖြင့် ပြဆိုသော ဝါရသည် "**ခန္ဓုဒ္ဒေသဝါရ**"မည်၏။

နာမဝဝတ္ထာန်.... ခန္ဓာ ငါးပါးတို့၏ အမည် ပညတ်ကို ပိုင်းခြား မှတ် သား ၍ ပြ ဆို သော ဝါ ရ သ ည် "နာမ ဝဝတ္ထာန်" မည်၏။

နယဝါရ.... ပဒသောဓန စသော "န ယ" လေးပါးတို့ဖြင့် ဝေဘန် ပြဆိုအပ်သော ဝါရသည် "**နယဝါရ**" မည်၏။

ဝါရလေးမျိုး အဓိပ္ပါယ်

ပဒသောဓန ဝါရ.... "ရူပံ ရူပက္ခန္ဓော" အစရှိသည် ဖြင့် ပု ဒ် တို့ ကို သုဓ်သင်အပ်သောကြောင့် "**ပဒသော ဓနဝါရ**" မည်၏။

ပဒသောဓန မူလစက္က ဝါရ...
"ရူပံ ရူပက္ခန္ဓော ခန္ဓာ ဝေဒနာက္ခန္ဓော" အ စရှိသည်ဖြင့်ပဒ သောဓနေလျင် အရင်းရှိသော လေးပါးသော စက်တို့ကို ဖွဲ၍ ဟောအပ် သောကြောင့် "**ပဒသောဓန မူလစက္ကဝါရ**" မည်၏။

သုဒ္ဓခန္ဓဝါရ.... "ရူပံ ခန္ဓော, ခန္ဓာ ရူပံ"အစရှိသည်ဖြင့် သက် သက်သော ခန္ဓာတို့ကို ဟောသောကြောင့် "**သုဒ္ဓခန္ဓဝါရ**" မည်၏။

သုဒ္ဓခန္ဓမူလစက္ကဝါရ--သက်သက်သော ခန္ဓာတို့ကို အရင်း ပြု၍ စက်ကိုဖွဲ၍ ဟောအပ်သောကြောင့် "**သုဒ္ဓ ခန္ဓမူလ စက္ကဝါရ**" မည်၏။ ဤကား = အဋ္ဌ ကထာနှင့် အညီတည်း။

အနုလုံ ပစ္စနိက် အဓိပ္ပါယ်

အနုလုံ.... "ရူပံ ရူပက္ခန္ဓော" ဟု ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် (နှ) ပဋိလောမ သဒ္ဒါဖြင့် မမြစ်မူ၍ ဟောအပ်သော ဝါရသည် "အနုလုံ" မည်၏။

ပစ္စနိက်.... "န ရူပံ န ရူပက္ခန္ဓော" ဟု ဤ သို့ အစ ရှိသည်ဖြင့် (နှ) ပဋိလောမ သဒ္ဒါတပ်၍ (မြစ်၍) ဟောအပ်သော ဝါရသည် "ပစ္စနိက်" မည်၏။

ပစ္စနိက် နှစ်မျိုး အထူး

ဤယမိုက်ကျမ်းလာ ပစ္စနိက်ကား အနုလုံ အနုလောမ ပဋိလောမအရ နှစ်ပါးစုံမှ အကြွင်းဖြစ်သောတရားသည် ပစ္စနိက်- ဟုမှတ်။

ပဋ္ဌာန်း ကျမ်းလာ ပစ္စနိက်ကား- ပစ္စယုပ္ပန်တရားနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော တရား အပေါင်းကို "ပစ္စနိက်" ဟု မှတ်။

ဤကား....ပစ္စနိက်-နှစ်ပါးအထူးတည်း

ဝါရ, နယ အဓိပ္ပါယ်

ဝါရ.... ဝါရိယတိ ပရိစ္ဆိန္ဒိယတိ ဧတေနာတိ ဝါရော ဟူသော ဝစနတ္ထ နှင့် အညီ ပိုင်းခြားကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဝါရမည်၏။

တနည်း။ အလှည့်အကြိမ် ဟူသော အနက်သဘောကြောင့် ဝါရ မည်၏။ ဤ အလို ဝါရသဒ္ဒါ (ပရိယာယ ယတ္ထ ဝါစီရုဠ္ဟိ) ပုဒ်ဖြစ်၍ ဝိဂ္ဂြိုဟ် မပြုလုပ်ရ ဟု မှတ်ပါ။

နယ.... နိယတိတိ နယော (တ နဲ) နယန္တိ အနေနာတိ နယော....ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့် အညီ သိအပ် သိသင့် သိကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် နယ မည်၏။

ဥဒ္ဒေသ အစိပ္ပါယ် ပြီးပါပြီ

..................o..................

ခန္ဓယမက ပဏ္ဏတ္တိဝါရ ဥဒ္ဒေသ ၌ ဝါရ-စသည် ရေတွက်ပုံ

ပဒသောဓနဝါရ....အတွက်

ပဒသောဓနဝါရ--၌ အနုလုံ ပစ္စနိက် ဟု နယ နှစ်ပါးရှိသောကြောင့် ဝါရတပါးကိုတည်၍ နယ နှစ်ပါးနှင့် မြှောက်သည်ရှိသော် "နယ" နှစ်ပါးပင်ဖြစ်၏။

နယတပါး တပါးလျှင် ယမက ငါးပါးစီရှိပြန်သောကြောင့် နယ နှစ်ပါးကိုတည်၍ ယမကငါးပါးနှင့်မြှောက်သော် "ယမက" ပေါင်း-၁၀-ပါးဖြစ်၏။

ယမက တပါးတပါးလျှင် (အနု၊ ပဋိ) ပုစ္ဆာ နှစ်ပါးစီရှိပြန်သောကြောင့်"ပုစ္ဆာ"ပေါင်း နှစ်ဆယ်ဖြစ်၏။

ပုစ္ဆာတပါး တပါးလျှင် (သန္နိဋ္ဌာန်,သံသယ) အတ္တ နှစ်ပါးစီ ရှိသောကြောင့် ယင်းပုစ္ဆာ-၂၀-ကိုတည် အတ္တ နှစ်ပါးနှင့်မြှောက် "အတ္တ"ပေါင်း-၄၀-ဖြစ်၏။

မှတ်ချက်.... သုဒ္ဓခန္ဓဝါရ၌လည်း အထက်ပါအတိုင်း သချာ အရေအတွက် အတူတူပင်တည်း။

ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရ....အတွက်

ဝါရတပါးတည် နယနှစ်ပါးနှင့်မြှောက် "နယ"နှစ်ပါးဖြစ်၏။ ၎င်းနယနှစ်ပါးကို မူလ ငါးပါးစီရှိသောကြောင့် နယနှစ်ပါးကို မူလ ငါးပါးနှင့်မြှောက် "မူလ"ပေါင်း ဆယ်ပါးဖြစ်၏။

၎င်းမူလ ဆယ်ပါးကိုတည် မူလီ ယမကလေးပါးနှင့်မြှောက် "ယမက"ပေါင်း"လေးဆယ်"ဖြစ်၏။

၎င်းယမက လေးဆယ်ကိုတည် ပုစ္ဆာ နှစ် ပါး နှ င့် မြှော က် "ပုစ္ဆာ"ပေါင်း ရှစ်ဆယ်ဖြစ်၏။

၎င်းပုစ္ဆာပေါင်း ရှစ်ဆယ်ကိုပင်တည် အ တ္တ နှစ် ပါး နှင့် မြှောက်သော် "အတ္တ"ပေါင်း -၁၆၀-ဖြစ်၏။

မှတ်ချက်.... သုဒ္ဓခန္ဓ မူလစက္ကဝါရ ၌....အထက်ပါနည်းအတူ တွက်ပါလေ။

....

ပဒသောဓနေဝါရဉ္စ ရထိုက်သော
ယမက ပုစ္ဆာ အတ္တ အရေ အတွက်

ဆောင်ရန်.... ....ချိုတေးသံ

* သော့နှင့် သုဒ်မှာ၊ "ယမက"စစ်တော့၊
တဆယ်စီဖြစ်၊ သိပါစေ။
"ပုစ္ဆာ"နှစ်ဆယ်၊ လေးဆယ်ကျတော့၊
"အတ္တ"ခေါ်ပ၊ မြဲမသွေ့။

* သော့သုဒ်မူလ၊ "ယမက"စစ်တော့၊
လေးဆယ်စီဖြစ်၊ သိပါစေ။
"ပုစ္ဆာ"ရှစ်ဆယ်၊ "အတ္တ"မြောက်တော့၊
တစ်ခြောက်သုည၊ ခွဲယူလေ။

* ပဒ့သုဒ္ဓ့ဒ္ဓမူလ-ယမက-စသည်တွေ့။
ဆောင်ကုန်ကြ၊ နည်းသစ်ထွင်ပြ ဗုဒ္ဓဝစနာတွေ့။

ခန္ဓယမိုက် ပဏ္ဏတ္တိဝါရ ဥဒ္ဒေသ၌ ရထိုက်သော
ဝါရ နယ စသည် ရေတွက်ပုံ

ဆောင်ရန်.... ....ချိုတေးသံ

* "ဝါရ"လေးဖြာ "နယ"ရှစ်နှင့်၊ တရာတိဖြာဂ်ယမကေ။
"ပုစ္ဆာ"နှစ်ရာ၊ လေးရာကတော့၊
"အတ္တ"ခေါ်ကြမြဲမသွေ့။

ခန္ဓယမကံ ပဏ္ဏတ္တိဝါ၊ ဝါရစသည် အရှိပေ။
သော, စက်, သုဒ်, စက်၊ ဤလေးချက်၊
မပျက်သိကြလေ။
ဆောင်ကုန်ကြ နည်းသစ်ထွင်ပြ၊ ဗုဒ္ဓဝစနာတော့။

ခန္ဓာရူပံသည်၌ အနက်ပေးပုံ

ခန္ဓာ -- ခန္ဓာမည်ကုန်၏။ ရူပံ -- ရူပက္ခန္ဓာ မည်သလော .... ဟု အနက်ယောဇနာရပါသည်။

(ရူပံ၊ ရုပ်မည်သလော....ဟု အနက်မယောဇနာနှင့်)

အဘယ့်ကြောင့် ဤသို့ယောဇနာနိုင်သနည်း။

နိဒ္ဒေသဝါရ၌ ရူပက္ခန္ဓာစသည်ဖြင့် ဝိသေသ ဝေဘန်အပ်သော ကြောင့် ရူပံ၊ရူပက္ခန္ဓာမည်သလော ဟု ယောဇနာနိုင်ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ သဒ္ဒါကျော်လွန်၍ အနက်ယောဇနာခြင်းသည်ကား ပါဠိတော်ဝယ် (ရူပံ)ဟုသာ ပါရှိငြားသော်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် သုဒ္ဓခန္ဓဝါရ၌ သဒ္ဒါကို ပမာဏပြု၍ ယောဇနာသည်မဟုတ် အနက်ကိုသာ ပမာဏပြု၍ ယောဇနာတော်မူသည် ဟုမှတ်။

ထို့ကြောင့်....

ခန္ဓာ ရူပန္တိ အာဒီသု ခန္ဓာ ရူပက္ခန္ဓော ခန္ဓာ ဝေဒနာက္ခန္ဓောတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။ ကသ္မာ နိဒ္ဒေသ ဝါရေ ဧဝံ ဝိဘတ္တတ္တာ....ဟု ဆို၏။

ခန္ဓယမိုက် ဥဒ္ဒေသ ဆိုင်ရာ ခက်ဆစ် အဓိပ္ပါယ်များကို ပြဆိုရာ အခန်း။

(ခန္ဓယမက စသည် ခေါ်ဆိုပုံ အဓိပ္ပါယ်ကို မူလယမိုက်၌ ရေးသားခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်)

အဘယ်ကြောင့်........ မူလယမိုက်၏ အခြားမဲ့၌ ခန္ဓယမိုက်ကို ဟောတော်မူရသနည်း။

မူလယမိုက်၌ ဟောတော်မူသော ကုသိုလ်စသော တရားတို့ကို ခန္ဓာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပေါင်းရုံး၍ ဟောတော်မူလိုသောကြောင့် မူလယမိုက်၏ အခြားမဲ့၌ ခန္ဓယမိုက်ကို ဟောပါသည်။ (ယမိုက်အဋ္ဌကထာ)

တနည်း = "အာယတနာဒိဟိ အပ္ပက တရတ္တာ" ဟူသောဝိဘင်းမူလဋီကာ နှင့်အညီ အာယတနယမိုက် စသည်တို့အောက် အလွန် နည်းသော ဟောပုဒ်ရှိသောကြောင့် အာယတနယမိုက် စသည်တို့ကို မဟောဘဲ ခန္ဓယမိုက်ကို ဟောပါသည် ဟု မှတ်ပါ။

ထိုသို့ဖြစ်လျှင်.... သင်္ခါရယမိုက် စသည်တို့ကား ခန္ဓယမိုက်အောက် အလွန်နည်းသဖြင့် ၎င်းသင်္ခါရယမိုက် စသည်ကို ဟောသင့်သည် မဟုတ်ပါလော ဟူမူ

"နိဗ္ဗာန ဝဇ္ဇာနံ သင်္ခတမ္မာနံ သင်္ဂဟကတ္တာ" ဟူသော(ဝိဘင်းမူလဋီကာ) နှင့်အညီ (နိဗ္ဗာန်သည် ကြဉ်အပ်သော အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိမ်းကျုံးမိလေသောကြောင့်) သင်္ခါရ ယမိုက်ကို မဟောမူ၍ ခန္ဓယမိုက်ကို ဟောတော်မူသည် .... ဟု တနည်းမှတ်လေဦး။

တနည်းတဖုံ အကျယ်ခွဲ၍
ပြပါဦးအံ့

ဘုရားရှင်သည် ပရမတ္ထတရားတွေကို ခန္ဓာ,အာယတန,ဓာတ် သစ္စာဟု ဆင့်ကဲ,ဆင့်ကဲ ဟောတော်မူရာဝယ် အဘယ် အကျိုး ကျေးဇူးကို မြော်ကိုး၍ ဟောတော်မူသနည်း ဟု မေးမြန်းဘွယ် ရှိ၏။

အဖြေကား....

နာမသမ္မူဠ္ဌ, ရူပသမ္မူဠ္ဌ, နာမရူပ သမ္မူဠ္ဌ, ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို သိမ်းကြုံး ချီးမြှောက်တော်မူခြင်း အကျိုးငှါ (ဝါ) ချီး မြှောက်တော် မူလိုသောကြောင့် ဘုရားရှင်သည်.... ခန္ဓ စသော ဒေသနာတော် အရပ်ရပ်တို့ကို ဆင့်ကဲ ဆင့်ကဲ ဟောတော် မူပေသည်။

ချဲ့ ဦးအံ့....

ခန္ဓယမိုက်ကို ဟောတော် မူရခြင်းကား နာမ်တရားတို့ကို လေးမျိုး ခွဲခြားလျက် ဟောတော်မူထားသဖြင့် နာမ်တ ရား၌ တွေဝေသော **နာမသမ္မူဠ္ဌပုဂ္ဂိုလ်**, ဣန္ဒြေထက်လွန်း သော **တိက္ခိန္ဒြိယ** ပုဂ္ဂိုလ်, အကျဉ်းကို နှစ်သက်သော **သံခိတ္တရုစိ** ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကျေးဇူးများစေခြင်း အကျိုး ငှါ (ဝါ)ချီးမြှောက်တော်မူလိုသောကြောင့် ခန္ဓယမိုက်ကို ဟောတော်မူ၏။

ဆောင်ရန် .... "ချိတေးသံကား...."

မူလယမကာ အခြားမဲ့၌ ဟောကြားကြောင်းကဲ့ ခန္ဓပေ၊
မူလယမကာ ကုသိုလ်တရားကို၊ ခန္ဓာအားဖြင့်ဟောခဲ့ပေ။
အာယတန စသည်တရားတို့အောက်၊အလွန်မဖေါက်နည်း
လို့ပေ၊
နိဗ္ဗာန်ကြဉ်ရာ အလုံးစုံတရားကို၊ သိမ်းကြုံးမမှား ယူမိပေ၊
နာမ,သံခိ,တိက္ခိန္ဒြိ၊ များဘိကျေးဇူးတွေ၊
ဆောင်ကုန်ကြ နည်းသစ်တွင်ပြ ဗုဒ္ဓဝစနာတွေ။

ထို့နောင် အာယတန ယမိုက်ကို ဟောတော်မူခြင်းကား

ရုပ်တရားကို တွေ့ဝေသော (ရူပသမ္မူဠ) ပုဂ္ဂိုလ်-ဣန္ဒြေအလယ် အလတ်ဖြစ်သော (မဇ္ဈိမိန္ဒြိယ) ပုဂ္ဂိုလ်-မကျဉ်းမကျယ်ကို နှစ်သက်သော နာတိသံခိတ္တ, နာတိ ဝိတ္ထာရ ရုစိပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကျေးဇူးများစေခြင်း အကျိုးငှါ (ဝါ) ချီးမြှောက်တော်မူလိုသောကြောင့် အာယတန ယမိုက်ကို ဟောတော်မူ၏။

ထို့နောင် ဓာတုယမိုက်ကို ဟောတော်မူခြင်းကား

ရုပ်,နာမ်နှစ်ပါးလုံးကိုပင် ချဲ့ထွင်၍ ဟောထားသဖြင့် နာမ်, ရုပ်နှစ်ပါးလုံး၌ တွေ့ဝေသော နာမရူပသမ္မူဠ ပုဂ္ဂိုလ်-အကျယ်ကို နှစ်သက်သော ဝိတ္ထာရရုစိ ပုဂ္ဂိုလ်- ဣန္ဒြေနုံလွန်းသော မုဒိန္ဒြိယ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကျေးဇူးများစေခြင်း အကျိုးငှါ(ဝါ) ချီးမြှောက်တော်မူလိုသောကြောင့် ဓာတုယမိုက်ကို ဟောတော်မူ၏။

ဓာတုယမိုက်၏ အခြားမဲ့၌ သစ္စယမိုက်ကို ဟောတော်မူရခြင်းကား

ခန္ဓာ,အာယတန,ဓာတ်တို့၏ ဖြစ်ပုံဟူသော ပဝတ္တိသစ္စာ,ဖြစ်ကြောင်းဟူသော ပဝတ္တိဟေတုသစ္စာ,ထိုခန္ဓာ စသည်တို့၏ ဆုတ်နစ်ရာဟူသော နိဝတ္တိသစ္စာ, ဤလေးဖြာကို ယထာဘူတဉာဏ်လမ်းမှန်ကျအောင် သေချာပိုင်ပိုင် သိမြင်နိုင်မှသာ ကျေးဇူးများသောကြောင့် ဓာတုယပိုက်၏ အခြားမဲ့၌ သစ္စယပိုက်ကို အဆုံးထား၍ ဟောတော်မူပေသည် ဟု မှတ်။

ခန္ဓသဒ္ဒါ၏,သဒ္ဒနယ--နှင့်--အဓိပ္ပါယ်တွက်ကို ပြဆိုရာ..... အခေါ်း

ခန္ဓ သဒ္ဒါဟောသော--ဂုဏ,ရာသိ,ပဏ္ဏတ္တိ,ရုဠ္ဌိ ဟူသော အနက်များစွာတို့တွင်....

"ရာသိ လက္ခဏာ ခန္ဓာ ကောဋ္ဌာသဋ္ဌေ့ာတိပိ ဝုတ္တံ ဝဋ္ဋတိ"

(သမ္မော အဋ္ဌကထာ)

"ရာသဋ္ဌေနခန္ဓာ" (ဋီကာ) ဤသို့ အဋ္ဌကထာ, ဋီကာတို့၌ ခန္ဓ သဒ္ဒါသည် အစုအပုံ ဟူသော အနက်ကို ဟောသောအနိပ္ပန္န ပါဠိပဒိက ဖြစ်ပြီ၍ ဝိဂြိုဟ်မပြုကောင်း....ဟုမှတ်။

ထိုကြောင့်.... ရုပ်အစုကို ရုပက္ခန္ဓာ.... ဝေဒနာအစုကို ဝေဒနက္ခန္ဓာ စသည်ဖြင့် သိပါလေ။

ရှင်းလင်းချဲ့ပြပါဦးအံ့....

ဤစကားရပ်၌"ရုပ်အစု"ဟူရာဝယ်(ရုပ်တရားတွေကို စပါးပုံတွေ များစွာ စုပုံထားသလို ရုပ်-၂၈-ပါးကို စုပုံ ပေါင်းစုထားခြင်းမျိုးကို) ရူပက္ခန္ဓာ"ရုပ်အစု" ဟု မခေါ်ဆိုရ (ဝါ) ရူပက္ခန္ဓာဟု မမှတ်ရ။

စင်စစ်ကား = ကာလအားဖြင့် အတိတ်ရုပ်တမျိုး, အနာဂတ်ရုပ်တမျိုး, ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်တမျိုး,ဟု သုံးမျိုး ကွဲပြားလေရာ, ထိုရုပ်သုံးမျိုးကို ဉာဏ်ဖြင့် ပေါင်းစုအပ်သော အစုကို ရူပက္ခန္ဓာ ရုပ်အစု)ဟု ခေါ်ဆို၏။

ထို့ကြောင့် = ပထဝီ ဓာတ်တခုတည်းကိုပင် အတိတ် ပထဝီ, အနာဂတ် ပထဝီ,ပစ္စုပ္ပန် ပထဝီ, သုံးမျိုးကို ဉာဏ်ဖြင့် ပေါင်းစပ်ကြည့်က "ရူပက္ခန္ဓာ"ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်၏။

(ပထဝီ,အာပေါစသော ရုပ်-၂၈-ပါးလုံးကို ပေါင်းစုံ၍ ထားမှုကို (ရူပက္ခန္ဓာ)ခေါ်ဆိုသည်ဟု မမှတ်လင့် ဟူလို)

မှာကြားချက်........

ဝေဒနာတခုတည်း,သညာတခုတည်းဖြစ်လျှက်(ဝေဒနာက္ခန္ဓာ သညက္ခန္ဓာ)ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်မှု မှာလည်း ဤကဲ့သို့ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ဝေဒနာ, သညာတွေကို ဉာဏ်ဖြင့် ပေါင်းစုထားသောကြောင့် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ,သညက္ခန္ဓာခေါ်ဆိုသည်ဟု မှတ်သားပါ။

သန္တာန်အားဖြင့် အဇ္ဈတ္တ ပထဝီ,ဗဟိဒ္ဓပထဝီ,နှစ်ပါးကို ပေါင်းစုလျှင် ပထဝီအစု(ရူပက္ခန္ဓာ)တခုပင်ဟု မှတ်။

ထို့အတူ = အဇ္ဈတ္တ ဝေဒနာ ,သညာ၊ ဗဟိဒ္ဓ ဝေဒနာ, သညာ ပေါင်းစုထားလျှင် ဝေဒနာအစု (ဝေဒနာက္ခန္ဓာ) သညာ အစု(သညာက္ခန္ဓာ) တခုပင် ဖြစ်၏။

ပထဝီကား....ဩဠာရိက ပထဝီ,သုခုမ ပထဝီ,ဟု နှစ်မျိုးမပြား (ဩဠာရိကသာ ဟုမှတ်)

ပုဂ္ဂိုလ် အမျိုးအစားသို့လိုက်၍ ဟီန ပထဝီ,ပဏီတ ပထဝီ,နှစ် မျိုးကို ပေါင်းစုပြန်လျှင်လည်း (ရူပက္ခန္ဓာ)ဟုမှတ်

ဌာနအားဖြင့် ပကတိ စကားကို ကြားလောက်ရာ (၁၂) တောင် ဥပစာပြင်ဘက် တည်သော ဒူရ ပထဝီ ၎င်း ဥပစာ အ တွင်း၌ တည်သော (သန္တိက အာသန္န) ပထဝီ နှစ်မျိုးကို ပေါင်းစု လျှင်(ရူပက္ခန္ဓာ)တခုဖြစ်၏။

အာပေါဓာတ်စသော ရုပ်(၂၇)ပါးနှင့် ဝေဒနာ,သညာ,သင်္ခါ ရ, ဝိညာဏ် တို့၌လည်း ဤနည်းကိုမှီ၍ ခန္ဓာမည်ပုံ သဘောကို ချဲ့ ထွင် သိရှိတော်မူကြပါကုန်။

သို့သော်........

(ဇာတိဇရာ မရဏာဒိဟိ သံသာရ ဒုက္ခေဟိ ခါဒိတဗ္ဗာတိ ခန္ဓော) ဟု **ကစ္စည်းစသော** ကျမ်းတို့၌ ဝိဂ္ဂြိုဟ်ပြုကြသေး၏။

(အစိပ္ပါယ်ကား) ပဋိသန္ဓေနေခြင်း, အိုခြင်း, သေခြင်း, အစရှိ သော သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲတို့သည် နှိပ်စက် ညှဉ်း ပန်းတတ်သောကြောင့် ခန္ဓာမည်၏.... ဟုမှတ်

ခန္ဓာငါးပါး ဥပမာ
(ဂါထာ)

ဖေဏ ပိဏ္ဍူပမံ ရူပံ၊ ဝေဒနာ ပုပ္ဖုဠူပမာ။
မရီစိကူ ပမာသညာ၊ သင်္ခါရာ ကဒလူပမာ။
မာယူပမဉ္စ ဝိညာဏံ၊ ဒေသိတံ ဒိစ္စဗန္ဓုနာ။
(သမ္မောဟ အဋ္ဌကထာ)

ရူပံ၊ အဋ္ဌဝိသ ရုပ်စုမျှလျက် စွဲထကိုယ်ပုပ် ခန္ဓာရုပ်သည် ဖေဏပိဏ္ဍူပမံ၊ သုံးယူမဖြစ် အနှစ်မရှိ ကြံသိထောက်ခိုင် မယောင် နိုင်သော ရေမြှုပ်စိုင်နှင့် တူလှပါပေ၏။ ဝေဒနာ၊ အာရုံငါးပါး ကို ခံစားသမှု ဝေဒနာစုသည်။ ပုပ္ဖုဠူပမာ၊ သုံးရာမထင် သုံး ကွက်မမြင်၊ ရေပွက်လျှင် ဥပမာ တူလှပါပေ၏။ သညာ၊ မှတ်ရာ မမြဲ အထင်လွဲမှု သညာအစုသည်။ မရီစိကူပမာ၊ ရုပ်ဆောင် လှည့်ပတ် အတွေးကပ်သည့် တံလျှပ်နှင့် ဥပမာ တူပါပေ၏။သင်္ခါ ရာ၊အကာသက်သက် အနှစ်မဘက် သင်္ခါရက္ခန္ဓာအပေါင်းတို့သည်၊ ကဒလူပမာ၊ အကာလုံးလုံး အနှစ်သဥ်းသည့် ငှက်ပြောတုံးနှင့် ဥပမာ တူလှပါပေကုန်၏။ ဝိညာဏံ၊ လူကိုမှောက်လှန်၊ ဘောက် ပြန်ယူမှား ခြောက်ပါးသော ဝိညာဏ် တရားအစုသည်။ မာယူပ မံ၊ ဘောက်လွဲပြုလုပ် မျက်လှည့်ရုပ်နှင့် ဥပမာတူလှပါပေ၏။ ဣတိ၊ဤသို့။အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ၊ နေမင်း၏ မိတ်ဆွေဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ရူပါဒိပဉ္စကံ၊ရုပ်အစရှိသော ခန္ဓာငါးပါးတို့ ၏ အပေါင်းကို။ ဥပမတော၊ ဥပမာအားဖြင့်။ ဒေသိတံ၊ ဟော တော်မူအပ်ပါပေ၏။ ။

ဆောင်ရန်.... မြန်မာ ဂါထာကား

ရေမြှုပ် "ရူပက်"၊ ရေပွက် "ဝေဒန်"
တံလျှပ် "သညာ" ဟော၊ ငှက်ပျော "သင်" ခန်၊
"ဝိညာဏ်" မျက်လှည့်၊ တူခဲ့အမှန်၊
ဖွင့်ကာဟော၊ "သမ္ဗော" ထိုကျမ်းဂန်။

တနည်း ခန္ဓာ ငါးပါး ဥပမာကား

ရူပက္ခန္ဓာသည်.... ထမင်း, ဟင်းလျာ ထည့်ရန် စားခွက်နှင့် တူ၏။

ဝေဒနာက္ခန္ဓာသည်....စားဘွယ်, ဘောဇဉ်နှင့်တူ၏။

သညာက္ခန္ဓာသည်.... ဘောဇဉ် ဝင် ကြောင်း ဟင်း လျာ ကောင်းနှင့် တူ၏။

သင်္ခါရက္ခန္ဓာသည်.... ပြုလုပ်စီမံတတ်သော ချက်ပြုတ်ကျွေး မွေးသူ စားဖိုသည်နှင့်တူ၏။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည်....ဘောဇဉ်ကိုမှီး၀ဲစားသုံးသူနှင့်တူ၏။

ဘာဇနံ ဘောဇနံတဿ၊ ဗျဉ္ဇနံ ဘောဇနကော တထာ။
ဘုဉ္ဇိတာ၀စ မဋ္ဌေတေ ဥပမေန္တိ ယထာက္က မံ။

ဘာဇနံ- စားခွက်။ ဘောဇနံ- စားသောက်ဘွယ်။ တဿ- ထို စားသောက်ဘွယ်၏။ ဗျဉ္ဇနံ- ဟင်းလျာ။ ဘောဇနကော- စီမံ ကျွေးမွေးသူ။ (နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒ)

ဆောင်ရန် **မြန်မာ ဂါထာ ကား**

"ခန္ဓာရူပက်"၊ စားခွက်သဏ္ဍာန်။
ဘောဇဉ်တူချက်၊ "ဝေဒနာကွန်"။
"သညက်" ဟင်းလိုစားဖို့"သင်ခန်"။
"ဝိညာဏက်"၊ တူလျက်စားသူမှန်။

တနည်း ဥပမာအဖြက်များပြဦးအံ့

ရူပါစရပ်, ချဉ်းကပ် ဝေဒနာ, ပြင်းရောဂါ သညာ သလိပ်ကပ်,။

သင်္ခါ,ဘောဇဉ်, ဝိညာဏ် သူနာ၊ ငါးခန္ဓာ မှန်စွာ အကျဉ်းမှတ်။

ခန္ဓာငါးပါးကို ရှေ့နောက်စီစဉ်၍ ဟောကြားပုံ

ရူပက္ခန္ဓာ။ ။စက္ခုဝိညာဏ် စသည်တို့၏ မှီရာအာရုံဖြစ်၍ ရှန့်ရှင်းသော ကြောင့် ယူလွယ်စေခြင်း အကျိုးငှါ "ရူပက္ခန္ဓာ" ကို ပထမ ထား၍ ဟောကြားတော်မူသည်။

ဆောင်ရန်....

စက္ခုဝိညာ၊ အစရှိပေ၊
မှီရာဖြစ်လျှင်း၊ ရှန့်ရှင်းလို့လေ၊
ယူလွယ်စေခြင်း၊ ကျိုးရင်းမသေ၊
ရုပ်ခန္ဓ-ဟောပြ ပထမေ။

ဝေဒနာက္ခန္ဓာ။ ။ဣဋ္ဌာရုံ,အနိဋ္ဌာရုံကို ခံစားတတ်သောကြောင့် "**ဝေဒနာက္ခန္ဓာ**"ကို ဒုတိယထား၍ ဟောတော် မူ၏။

ဆောင်ရန်........ မြန်မာဂါထာကား

ဣဋ္ဌာ ဣဋ္ဌ၊ နှစ်ဝ နှစ်ထွေ။
အာရုံအများ၊ ခံစားတတ်ပေ။
ဤသည့်အတွက်၊ မပျက်မသွေ။
ဝေဒနာက်၊ ဟောမြွက် ဒုတိယေ။ ။

သညာက္ခန္ဓာ။ ။ဝေဒနာသည် ခံစားအပ်သောအာရုံကို အသိ အမှတ်ပြု၍ ခံစားအပ်သောအာရုံ၏ အခြင်းအရာကို ယူတတ် သောကြောင့် "**သညာက္ခန္ဓာ**"ကို တတိယထား၍ ဟောပါ သည်။

ဆောင်ရန်........ မြန်မာဂါထာကား

ခံစားအပ်တုံ၊ အာရုံ၏လေ။
ခြင်းရာယူတတ်၊ သကတ်ကြောင့်ပေ။
ဤသည့်အတွက်၊ မပျက်မသွေ။
"သညာက္ခန်"၊ ဟောပြန် တတိယေ။ ။

သင်္ခါရက္ခန္ဓာ။ ။သညာ၏အစွမ်းအားဖြင့် သင်္ခါရတရားတို့ကို ပြုပြင် စီရင် ပေးတတ်သောကြောင့်"**သင်္ခါရက္ခန္ဓာ**"ကိုစတုတ္ထ မြောက် ဟောတော်မူပါသည်။

ဆောင်ရန် မြန်မာဂါထာကား

သညာ၏မှန်း၊ အစွမ်းအားပေ။
"သင်္ခါရ"များ၊ မမှားမသွေ။
စီရင်ပေတတ်၊ သကတ်ကြောင့်ပေ။
"သင်္ခါရက်"၊ ဟောမြွက်စတုတ္ထေ။ ။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာ။ ။ဝေဒနာစသည်တို့၏ မှီရာ အကြီးအမှူးဖြစ်သောကြောင့် "ဝိညာဏက္ခန္ဓာ"ကို ပဉ္စမမြောက်ထား၍ ဟောတော်မူပါသည်။

ဆောင်ရန်........ မြန်မာဂါထာကား

ဝေဒနာ စသွာ၊ မှီရာမသွေ။
အကြီးအမှူး၊ အထူးဖြစ်ပေ။
ဤသည့်အတွက်၊ မပျက်မသွေ။
"ဝိညာဏက်"၊ ဟောမြွက် ပဉ္စမေ။ ။

(ဤအဓိပ္ပါယ်များကား "သမ္မော အဋ္ဌကထာ"နှင့် အညီတည်းဟု မှတ်)

အဘယ့်ကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးသာ ဟောတော်မူရသနည်း

အလုံးစုံသော သင်္ခတ တရားတို့ကို သဘောတူအားဖြင့် သိမ်းကျုံးမိသောကြောင့်ရင်း "ငါ၏ကိုယ်, ငါ၏ဥစ္စာ"ဟု စွဲလမ်းခြင်းသည်သည်း ထိုခန္ဓာငါးပါးသာလျှင် အတိုင်းအရှည်ရှိသောကြောင့်ရင်း၊ သီလက္ခန္ဓ စသောတရားတို့သည်လည်း ခန္ဓာငါးပါးလုံး အကျုံးဝင်သောကြောင့်ရင်း၊ခန္ဓာငါးပါးကိုသာ ဟောတော်မူပါသည်။ ။(သမ္မော အဋ္ဌကထာ)

ဆောင်ရန်........ မြန်မာဂါထာကား

* လုံးစုံသင်္ခတ၊ ဓမ္မဖြာဖြာ။
သဘောအားလုံး၊ သိမ်းကြုံးမိပါ။
"ငါ့ဥစ္စာ"ဟု၊ စွဲမှုအတ္တာ။
ခန္ဓာငါး၊ ပိုင်းခြားဒေသနာ။

* သီလက္ခန္ဓ၊ ဓမ္မဖြာဖြာ။
ငါးခန္ဓာလုံး၊ အကြုံးဝင်ရှာ။
ထို့ကြောင့်မမှား၊ ငါးပါးခန္ဓာ။
မိန့်မြွက်ဟော၊ သမ္မော ဠကထာ။ ။

ခန္ဓယမိုက် ပဏ္ဏတ္တိဝါရ၌ ဟောနိုင်သော တရားစုကား

စိတ် ၈၉-။စေတသိက်၅၂-။ရုပ် ၂၈- နိဗ္ဗာန်,ပညတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

တနည်း = ပရမတ္ထတရား လေးပါးနှင့် ပညတ်တရားများတည်း။

ရှေးဦးစွာ မှတ်သားရမည့် အချက်အလက်များ

ရုပက္ခန္ဓ ယမက ၄ပြဲဖျက်

ရူပ နှစ်မျိုး = ရူပမည်သော တရာကား လောကီစိတ် ကေသိတ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ ဟု ဆိုအပ်သော "**ပိယရုပ်သာတရုပ်**" တမျိုး။

ရုပ္ပန သဘော လက္ခဏာရှိသော " **ရုပ်- အဋ္ဌဝီသ** " တမျိုးအားဖြင့် ရူပ နှစ်မျိုး ရှိ၏ဟုမှတ်။

လေးချက် စက်ဝိုင်း၍ ခွဲမှု
ရူပက္ခန္ဓ ယမက ခွဲပြချက်

*၁။ ရူပသာမည်၍ - ရူပက္ခန္ဓာ မမည်သောတရား...........
လောကီစိတ် စေတသိက် ဒွေပညာသတ္တိုတည်း။

*၂။ ရူပက္ခန္ဓာသာမည်၍ ရူပ မမည်သောတရား...........မရှိ။

*၃။ ရူပလည်းမည် ရူပက္ခန္ဓာလည်း မည်သောတရား...............
ရုပ်အဋ္ဌဝီသ တည်း။

*၄။ ရူပလည်းမမည် ရူပက္ခန္ဓာလည်း မမည်သောတရား...........
လောကုတ္တရာစိတ် ရှစ်ခု, စေတသိက် ဆတ္တိံသ, နိဗ္ဗာန်,
ပညတ် တို့တည်း။

မှတ်ချက် = စာမေးပွဲများ၌ ၎င်းလေးချက်ကို ပုစ္ဆာထုတ်၍
မေးနိုင်သည်ကို သတိပြုပါ။

............☆............

ခန္ဓယမက ပဏ္ဏတ္တိဝါရ၏ နိဒ္ဒေသ
ဝိဘင်းသုတ် အရကောက်ပုံ

အနု { ရူပံ.... .... ကိ ဂ၁။ စေ ၅၂။ ရုပ် ၂၈။
ရူပက္ခန္ဓော .... ရုပ် ၂၈-။

ကြည့်ရှုရန် အဓိပ္ပါယ်

ရှင်းလင်းချက်....အထက်ပါပုံစံ၌ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ ချိန်ကြည့်သောအခါ သန္နိဋ္ဌာန်ဘက်က (ကီ-ဂ၁- စေ-၅၂။)ပိုနေ သာနေများနေကြောင်း သိရသဖြင့် "သန္နိဋ္ဌာန် များကျယ်သာလျှင် သာသည်ကို ရှေ့ထုတ်"

"ဋ္ဌာန်ကျယ် သံကျဉ်း ထိုဝိဘင်း ထုတ်လျှင်း ပြောင့်ကောက်သာ"

ဟူသောနိယံနှင့်အညီ ယခင်ပိုနေသော တရားများကား ရူပသာ မည်၍ ရူပက္ခန္ဓာ မမည်သောတရားများဖြစ်ရကား...........

ပိယရူပံ သာတရူပံ န ရူပက္ခန္ဓော ဟု အနုလုံ အနုလောမ တဘက်ရဝိဘင်း အရကောက်၍ ထုတ်ပါလေ........

သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ နှစ်ပုဒ်လုံးအရတွင် ပါဝင်နေသော ရုပ်အဋ္ဌဝိသ ကိုကား ရူပလည်းမည် ရူပက္ခန္ဓာလည်း မည်သောကြောင့် ရူပက္ခန္ဓော ရူပဥ္စေဝ ရူပက္ခန္ဓောစ ဟု အနုလုံ အနုလောမ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်း ထုတ်၍ ကောက်ပါလေ။

တဘက်ရ အရကောက် ဆိုရိုး

တဏှာ၏ အာရုံဖြစ်သော ချစ်အပ် သာယာအပ်သော လောကီစိတ် စေတသိက် ဒွေပညာသ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ဟု ဆိုအပ်သော အပေါင်းဖြစ်သော ပိယရုပ် သာတရုပ် ရ၏။ ဤကား ပထမနည်း။

တနည်း = တဏှာ၏ အာရုံဖြစ်ထိုက်သော ချစ်အပ် သာယာအပ် သော လောကီစိတ် စေတသိက် ဒွေပဥ္စာသဟု ဆိုအပ် သော ပိယရုပ် သာတရုပ် ရ၏။ ဤကား....ဒုတိယနည်း။

ပဋိ { ရူပက္ခန္ဓော .... ရုပ်အဌဝိသ။
ရူပံ .... ကီ ဂ၁-။စေ ၅၂-။ ရုပ် အဌဝိသ။ }

"ကြည့်ရှုရန် အခေါ်ပွါယ်"

အထက်ပါပုံစံ၌ သံသယဘက်က(လောကီစိတ် ဂ၁၊စေ ၅၂) များနေသဖြင့် "သံကျယ်သော်လဲ သန်ထက်ကဲ ကောက်မြဲမရှိရာ" (သို့မဟုတ်) "သံကျယ် ဌာန်ကျဉ်း ထိုဝိဘင်း ထုတ်လျင်း အာမန္တာ" ဟူသော နိယံနှင့်အညီ သံသယဘက်က ပိုနေသော (လောကီစိတ် ဂ၁၊ စေ ၅၂)တရားများကို ပယ်ပစ်၍........

"သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ လုံးတူမျှသည် ပုစ္ဆာ အာမန္တာဝိဘင်းနှင့် မယှဉ်းကြရာ" ဟူသောနိယံနှင့်အညီ နှစ်ပုဒ်လုံး (ရုပ် အဌဝိသ) ချင်း အရကောက်တူသော (အာမန္တာ)ဝိဘင်း ထုတ်ပါလေ။ အနုလုံဘက်ဆိုင်ရာ ဖြစ်ပေသည်။

နှစ်ဘက်ရ အကောက် ဆိုရိုး

ရူပနလက္ခဏာရှိသော အစိတ်ဖြစ်သော ရုပ်အဌဝိသဟု ဆို အပ်သော ရူပက္ခန္ဓာ(တနည်း)ရူပနလက္ခဏာရှိသော ရုပ်အဌဝိသ ဟု ဆိုအပ်သော ရူပက္ခန္ဓာ ရ၏။

"ပစ္စနိက်ဘက်ဆိုင်ရာ"

အနုံ { နရူပံ....လောကုတ္တရာစိတ် ၈။ စေ ၃၆။ နိဗ္ဗာန်။ ပညတ်။
နရူပက္ခန္ဓော.... (*ကိ ၈၁။စေ ၅၂*) လောကုတ် - ၈။
စေ-၃၆ နိဗ္ဗာန်။

ကြည့်ရှုရန် အဓိပ္ပါယ်

ရှင်းလင်းချက်.... "နရူပံ"အရ ရူပမမည်သောတရားများသည် ယခင်ခွဲခဲ့သော အချက်များတွင် (၄) နံပါတ် အရ နှစ်ပါးစုံ မမည်သော တရားများ ဖြစ်ပေသည်။ ၎င်း နှစ်ပါးစုံ မမည်သော တရားများရှိပါက ပစ္စနိက် အနု - ပဋိ (နှစ်ဘက်ရ)အမြဲဝိဘင်းထုတ် အရ ကောက်ရသည်ကို မြဲမြဲစွဲစွဲ သတိပြု။

(တန်ည်း) = အထက်ပါပုံစံ၌ သံသယဘက်တွင် ပိုနေသော (ကိ-၈၁-စေ-၅၂။)ဟူသော ခရေပွင့်ပြ တရားများကို ပယ်ပစ်၍ **အာမန္တာ** ဝိဘင်းထုတ်ကာ (လောကုတ္တရာစိတ်-၈-ခု၊ စေ - ၃၈။ နိဗ္ဗာန်။ ပညတ်)အရကောက်ပါလေ။

(မှတ်ချက်) အနုလုံ ပဋိလောမ၌ **အာမန္တာ** ဝိဘင်းထုတ်လျှင် ပစ္စနိက် အနုံလောမ၌လည်း **အာမန္တာ** ဝိဘင်းထုတ်ရသည်ကို သတိပြုပါ။

ပဋိ < နရူပက္ခန္ဓော........ကိ-၈၁။ -စေ- ၅၂။ လောကုတ်-၈။ စေ-၃၆။ နိ။ ပညတ်။
နရူပံ.... .... လောကုတ်-၈။ စေ-၃၆။ နိ။ ပညတ်။

ကြည့်ရှုရန် အစီအပ္ပါယ်

ဤအထက်ပါ ပုံစံ၌ = သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ အမြင်အားဖြင့် ကြည့်လျှင် သန္နိဋ္ဌာန်ဘက်က များနေကြောင်းကို သိရပေလိမ့်မည်။ထိုများသောတရားများကို အနုလုံ အနုံလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းကို ပြန်၍ (ပိယရူပံ-သာတရူပံ-နရူပက္ခန္ဓော ရူပံ)ဟု ပစ္စနိက်တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်ပါလေ။

သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ နှစ်ပုဒ်လုံးအရတွင် ပါဝင်သော (လောကုတ္တရာ စိတ်-ဂ-၁၊ စေ - ၃၆။ နိဗ္ဗာန်။ ပညတ်) ကို "ရူပဥ္စ ရူပက္ခန္ဓော စ ထပေတွာ နစေဝ ရူပံ နစရူပက္ခန္ဓော" ဟု ပစ္စနိက် ပဋိလောမ နှစ်ဘက်ရဝိဘင်းထုတ်၍ ကောက်ပါလေ။

ဤကဲ့သို့ အနုလုံ ပစ္စနိက် နှစ်မျိုးတွဲဘက်၍ဟောသောအခါအနုလုံ အနုံလောမ (တဘက်ရ) တရားပိဘင်းနှင့်- ပစ္စနိက်-ပဋိလောမ တဘက်ရဝိဘင်း အလုံးစုံတူသည်ကို သိရှိနိုင်ကြသည့်အပြင် အထူးသီးခြားမကျက်ရတော့ပေ။

ပိယရူပံသာတရူပံ၌--အစီအပ္ပါယ် ရှင်းလင်းချက်

ပထမနည်းအရ....

တဏှာ၏အာရုံဖြစ်သော လောကီစိတ် ကေသိက်'စေတသိက် ဒွေပညာသ,ရုပ်အဋ္ဌဝီသ ဟု ဆိုအပ်သော အပေါင်းဖြစ်သော - ပိယရုပ် သာတ ရုပ်ကို ကောက်ခြင်းသည် တော်ဘူမက နာမ် တို့ကို စုပေါင်း၍ အပေါင်းဖြစ်သော ပိယရုပ်, သာတရုပ်ကိုကောက်ခြင်းပင်။

"စက္ခုံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ

ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ" အစရှိသည်ဖြင့် ဘုရားရှင် ဟောတော်မူသောကြောင့် လောကီခန္ဓာ ငါးပါးအပေါင်းသည် ချစ်အပ် သာယာအပ်သော သဘောရှိသောကြောင့် သာ (ပိယရုပ် သာတရုပ်) ဟု ခေါ်၏ ရုပ္ပန သဘော မရှိသောကြောင့် (ရူပက္ခန္ဓ) ဟုမခေါ်။

ထို့ကြောင့်.... "ပိယရူပံ သာတရူပံ ရူပံ နရူပက္ခန္ဓော" ဟု ဟောတော်မူ၏။

လောကီခန္ဓာ အစိတ်ဖြစ်သော (ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်) ဟူသော-ရုပ်အဋ္ဌဝိသကတော့--ချစ်အပ်,သာယာအပ်သော သဘောရှိသောကြောင့် (ပိယရုပ် သာတရုပ်) ဟူသော....ရူပအမည်လည်းရ၏။ ရူပက္ခန္ဓာလည်းရ၏။

ထို့ကြောင့် ရုပ္ပနသဘောရှိသော (ရူပက္ခန္ဓ) ရုပ်အဋ္ဌဝိသာကို "ရူပက္ခန္ဓော ရူပဉ္စေဝ ရူပက္ခန္ဓောစ" ဟု ပိဘင်းထုတ်အရ ကောက်တော်မူ၏။

ဤကား ပထမနည်း ရှင်းလင်းချက်တည်း

ဒုတိယကောက်နည်းအရ
ရှင်းလင်းချက်

ပိယရူပံ သာတရူပံ အရ (လောကီစိတ် ကေသိတို့,စေတသိက်ဒွေပညာသကိုသာ ကောက်ကြကုန်၏) ထိုသို့ကောက်ခြင်းသည် ဆိုလတ္တံ့သော (သုဒ္ဓခန္ဓဝါရလာ)

'ရူပံ ခန္ဓောတိ အာမန္တာ"ဟု ဟောတော်မူလတ္တံ့ဖြစ်သော ကြောင့်ရင်း။

အဋ္ဌကထာ၌လည်း........

" တတ္ထယသ္မာ ပိယရူပံ သာတရူပံဝါ ဟောတု
ဘူတုပါဒါရူပံဝါ သဗ္ဗံ ပဉ္စသု ခန္ဓေသု သင်္ဂဟံ
ဂစ္ဆတေဝါတိ အာဟ ရူပံခန္ဓောတိ အာမန္တာ"
ဟု ဖွင့်ထားသောကြောင့်ရင်း။

ပိယရုပ် သာတရုပ်၌ပါသော ရုပ်အဋ္ဌဝိသသည် ရူပက္ခန္ဓာမည် သည်သာလျှင်ဖြစ်သောကြောင့် ယင်းရူပက္ခန္ဓာမှတပါး-နာမက္ခန္ဓာ (လောကီစိတ်ကေသီတို့စေတသိက်ဒွေပညာသ) ကိုသာကောက် ခြင်းသည် အလွန်သင့်မြတ်လှပေသည်ဟု ထင်ပေသည်။

ဝေဒနာက္ခန္ဓ–ယမက ခွဲပြချက်

(၁) ဝေဒနာသာမည်၍ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မမည်သောတရား။ မရှိ....(ဝေဒနာ မည်လျှင် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်သည် သာ)။

(၂) ဝေဒနာက္ခန္ဓာသာမည်၍ ဝေဒနာ မမည်သောတရား။ မရှိ....(ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်လျှင် ဝေဒနာ မည်သည် သာ)။

ထို့ကြောင့်....အနုလုံ အနုလောမ ပဋိလောမ ၌ အာမန္တာ ဝိဘင်းထုတ် နှစ်ပုဒ်လုံးအရ (ဝေဒနာ စေတသိက်)ကောက်လေ။

(၃) နှစ်ပါးစုံမည်သောတရား။ (ဝေဒနာစေတသိက်) တည်း။

(၄) နှစ်ပါးစုံ မမည်သောတရား။ (ဝေဒနာကွန္ဓာမှတပါး၊ ခန္ဓာလေးပါး၊နိဗ္ဗာန်၊ပညတ်) ၎င်းတရားများကား ဝေဒနာလည်း မမည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာလည်း မမည်သောကြောင့် ပစ္စနိက် အနုလောမ ပဋိလောမ၌ အာမန္တာ ဝိဘင်းထုတ်၍ ၎င်းတရားတို့ကိုပင် နှစ်ပုဒ်လုံးအရ ကောက်ပါလေ။

ဤတွင် ဝေဒနာကွန္ဓ ယမကပြီးပါပြီ။

——o——

သညာက္ခန္ဓ ယမက ခွဲခြချက်

(၁) သညာသာမည်၍ သညာက္ခန္ဓာ မမည်သောတရား။ ဒိဋ္ဌိစေတသိက် ဟု ယူအပ်သော သညာတည်း။ ၎င်းတရားကို "ဒိဋ္ဌိသညာ သညာ န သညာက္ခန္ဓော"။

(၂) သညာက္ခန္ဓာသာမည်၍ သညာမမည်သောတရား။ သညာခေါ် "သညာက္ခန္ဓာ"သည် သညာက္ခန္ဓာမည်လျှင် သညာလည်း မည်သည်သာတည်း။

(၃) နှစ်ပါးစုံမည်သောတရား။ သညာနန လက္ခဏာရှိသော "သညာ စေတသိက်" တည်း။ ၎င်းတရားကား သညာ လည်း မည် သညာက္ခန္ဓာလည်း မည်သောကြောင့် "သညာက္ခန္ဓော သညာစေဝ သညာက္ခန္ဓောစ"ဟု အနုလုံ အနုံလောမ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်၍ နှစ်ပုဒ်လုံးအရကောက်ပါလေ။

(၄) နှစ်ပါးစုံ မမည်သောတရား။
ဒိဋ္ဌိသညာ,သညာက္ခန္ဓာမှတပါး ခန္ဓာလေးပါး,နိဗ္ဗာန်
ပညတ်တည်း။

၎င်းတရားတို့သည် သညာလည်းမမည် သညာက္ခန္ဓာလည်း မမည်ကြသောကြောင့် "န သညာ န သညာက္ခန္ဓောတိ အာမန္တာ" ပစ္စနိက် အနုလောမ ဝိဘင်းထုတ်၍ နှစ်ပုဒ်လုံးအရကောက်ပါလေ။

ပစ္စနိက် ပဋိလောမ၌ အနုလုံ အနုလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းပါဠိတော်နှင့် အရကောက်တရားတို့ကို "ဒိဋ္ဌိ သညာ န သညာက္ခန္ဓော သညာ"ဟု ပစ္စနိက်ပဋိလောမ၌ တဘက်ရဝိဘင်းကို ပြန်လှန်၍ ထုတ်ပါလေ။

အထက်ပါ ဒိဋ္ဌိသညာ, သညာက္ခန္ဓာမှတပါး ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ နိဗ္ဗာန်ပညတ်ကိုပင် "သညဉ္စ သညာက္ခန္ဓဉ္စ ထပေတွာ အဝသေသာ န စေဝ သညာ နစ သညာက္ခန္ဓော"ဟု ပဋိလောမ နှစ်ဘက်ရဝိဘင်းထုတ်၍ ကောက်ပါလေ။

ဤတွင် သညာက္ခန္ဓ ယမက ပြီးပါပြီ

သင်္ခါရက္ခန္ဓ-ယမက
ခွဲပြချက်

(၁) သင်္ခါရသာမည်၍ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မမည်သောတရား။ (စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ် ဝေဒနာ, သညာ, ရုပ်အဋ္ဌဝီသ)။

ငင်းတရားများကို "သင်္ခါရက္ခန္ဓံ ထပေတွာ အဝသေသာ သင်္ခါရာ န သင်္ခါရက္ခန္ဓော"ဟု အနုလောမပတဘက်ရဝိဘင်းထုတ်လေ။

(၂) သင်္ခါရက္ခန္ဓာသာမည်၍သင်္ခါရမမည်သောတရား(မရှိ) ဝေဒနာ သညာမှတပါးသော စေတသိက်ပညာသသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာမည်လျှင် သင်္ခါရမည်သည်သာလျှင် ဖြစ်သောကြောင့် ထိုသင်္ခါရက္ခန္ဓာ ငါးဆယ်ကို ပဋိလောမ၌ "အာမန္တာ" ဝိဘင်းထုတ်၍ နှစ်ပုဒ်လုံး အရကောက်ပါလေ။

(၃) နှစ်ပါးစုံမည်သောတရား။ (ဝေဒနာ သညာမှတပါး စေတသိက်ငါးဆယ် ဟူသော သင်္ခါရက္ခန္ဓာ)။

ငင်းတရားတို့ကား သင်္ခါရလည်းမည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာလည်းမည်သောကြောင့် "သင်္ခါရက္ခန္ဓော သင်္ခါရာ စေဝ သင်္ခါရက္ခန္ဓောစ"ဟု အနုလုံ အနုလောမ နှစ်ဘက်ရဝိဘင်းထုတ်၍ ကောက်ပါလေ။

(၄) နှစ်ပါးစုံ မမည်သောတရား။ နိဗ္ဗာန် ပညတ်တို့တည်း။

ဤတရားတို့သည် သင်္ခါရလည်းမမည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာလည်း မမည်ကြသောကြောင့် "န သင်္ခါရာ န သင်္ခါရက္ခန္ဓော**တိ--အာမန္တာ**" ပစ္စနိက် အနုလောမဝိဘင်းထုတ်၍ နှစ်ပုဒ်လုံးအရကောက်ပါလေ။

ပစ္စနိက်ပဋ္ဌိလောမ၌ အနုလုံ အနုလောမ တဘက်ရဝိဘင်းပါဠိတော်နှင့် အရကောက်တရားတို့ကို "သင်္ခါရက္ခန္ဓံ **ထပေတွာ အဝသေသာ** န သင်္ခါရက္ခန္ဓော န သင်္ခါရာ"ဟု ပစ္စနိက် ပဋိလောမ၌ တဘက်ရဝိဘင်းကို ပြန်လှန်၍ထုတ်ပါလေ။

အထက်ပါ နိဗ္ဗာန်နှင့် ပညတ်ကိုပင် "**သင်္ခါရဥ္စ သင်္ခါရက္ခန္ဓဥ္စ ထပေတွာ အဝသေသာ** န**စေဝ**သင်္ခါရာ န**စ**သင်္ခါရက္ခန္ဓော" ဟု ပဋိလောမ နှစ်ဘက်ရဝိဘင်း ထုတ်၍ကောက်ပါ။

သင်္ခါရအရ ထူးခြားပုံ

(၁)* "**သင်္ခါရာ သင်္ခါရက္ခန္ဓော**"၌ "သင်္ခါရ" သဒ္ဒါသည် စတုဘုမ္မိက သင်္ခါရကို ဟောသည်ဖြစ်၍ "သင်္ခါရာ" ဟူသောပုဒ်အရ **စိတ်-၈၉။ စေ-၅၂။ ရုပ်-၂၈**။ကို ကောက်ရသည်။

(၂)*"**သင်္ခါရာ အနိစ္စာ** " ၌ " သင်္ခါရ " သဒ္ဒါသည် တေဘူမက သင်္ခါရကို ဟောသည် ဖြစ်၍ **လောကီစိတ်, စေတသိက်, ရုပ်** တို့ကို ကောက်ရသည်

(၃) *" အနိစ္စဝတသင်္ခါရာ" ၌ " သင်္ခါရ" သဒ္ဒါသည် စတုဘူမိကသင်္ခါရကိုပင် ဟောသောကြောင့် စိတ်-ဂရု။ စေ-၅၂။ ရုပ်-၂၈ ပါးကို ကောက်ရသည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော-၌-သင်္ခါရ နှင့်တူ၏။

(၄) *" သင်္ခါရ ဒုက္ခတာ" ၌ သင်္ခါရလည်း စတုဘူမိက သင်္ခါရကိုပင် ဟော၏ ဟု မှတ်။

(၅) *" အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာ" ၌ " သင်္ခါရ" သဒ္ဒါကား "လောကီကုသိုလ် - အကုသိုလ်စေတနာ" ကို ဟော၏။

(၆) *"ကာယသင်္ခါရော"၌ " သင်္ခါရ "သဒ္ဒါကား -အဿာသ,ပဿာသဟု ဆိုအပ်သော ထွက်သက် ဝင်သက်ကို ဟော၏။

(၇) *" ဝစီသင်္ခါရော " ၌ " သင်္ခါရ " သဒ္ဒါကား ဝိတက် ဝိစာရကို ဟော၏။

(၈) *" စိတ္တသင်္ခါရော " ၌ " သင်္ခါရ " သဒ္ဒါကား ဝိတက်, ဝိစာရမှ တပါး စေတသိက် ငါးဆယ်ကို ဟော၏။ နောက်ဆုံး သင်္ခါရသုံးမျိုးကား (သင်္ခါရယမိုက်) သာ- " တယောသင်္ခါရာ " ၌ (သင်္ခါရ) အရ ဟု မှတ်။

"ဤတွင် သင်္ခါရက္ခန္ဓ ယမက ပြီးပါပြီ"

........☆........

ဝိညာဏက္ခန္ဓ-ယမက ခွဲပြချက်

(၁) ဝိညာဏ်သာမည်၍-ဝိညာဏက္ခန္ဓာမမည်သောတရား (မရှိ)။
စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ် ဟူသော ဝိညာဏ်သည်ႈ-- ဝိညာဏက္ခန္ဓာလည်း မည် ဝိညာဏ်လည်းမည်သော တရားဖြစ်သောကြောင့် အနုလုံ (အနုလောမ - ပဋိလောမ) နှစ်မျိုးလုံး၌ "အာမန္တာ" ဝိဘင်းထုတ်၍ နှစ်ပုဒ်လုံးအရ ဝိညာဏက္ခန္ဓာကိုကောက်ပါလေ။

(၂) ဝိညာဏက္ခန္ဓာသာမည်၍-ဝိညာဏ်မမည်သောတရား (မရှိ)။

(၃) နှစ်ပါးစုံမည်သောတရား။ (ဝိညာဏက္ခန္ဓာ) ပင်တည်း။

(၄) နှစ်ပါးစုံမမည်သောတရား။ (ဝိညာဏက္ခန္ဓာမှ တပါး ခန္ဓာလေးပါး။ နိဗ္ဗာန်။ ပညတ်) တရားတို့ တည်း။

ဤတရားများကို ပစ္စနိက် အနုလောမ ပဋိလောမ နှစ်မျိုးလုံး၌ (အာမန္တာ) ဝိဘင်းထုတ်၍ နှစ်ပုဒ်လုံးအရ ၎င်းတရားများကို ပင် ကောက်ပါလေ။ " ဤတွင် ဝိညာဏက္ခန္ဓ ယမက ပြီးပါပြီ"

ပဒသောဓနဝါရ-ဤတွင် ပြီးပါပြီ။

———o———

“ ပဒသောဓနဝါရ မူလစက္ကဝါရ ”

ကြည့်ရှုရန်အဓိပ္ပါယ်

ဤ ပဒသော ဓနမူလ စက္ကဝါရ ဟောပုံကား........အနုလောမ ပဋိလောမ နှစ်မျိုးရှိရာတွင်အနုလောမ ဟောပုံသည် ပြဆိုခဲ့သော ပဒသောဓနဝါရ အနုလောမအတိုင်းပင်။ ထို အနုလောမ အတိုင်း ဝိဘင်းထုတ်အရကောက်ပါလေ။ ပဋိလောမကိုသာ ခွဲပြပါတော့အံ့။

ရူပက္ခန္ဓမူ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီ

(က) ခန္ဓာသာပည်၍ ဝေဒနာက္ခန္ဓာမပည်သောတရား .... ဝေဒနာက္ခန္ဓာမှတပါး ခန္ဓာလေးပါးတို့တည်း။

(ခ) ဝေဒနာက္ခန္ဓာ သာပည်၍ ခန္ဓာပမည်သောတရား.... (မရှိ)

(ဂ) နှစ်ပါးစုံပည်သောတရား.... (ဝေဒနာက္ခန္ဓာတည်း)

(ဃ) နှစ်ပါးစုံမပည်သောတရား.... (နိဗ္ဗာန်)တည်း။

အနုလုံ ဝိဘင်း ထုတ်အရကောက်ပုံ

{ ခန္ဓာ
ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဝေဒနာက္ခန္ဓော ခန္ဓောစေဝ ဝေဒနာက္ခန္ဓောစ
အဝသေသာခန္ဓာ နဝေဒနာက္ခန္ဓော။

တဘက်ရကား။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာမှတပါး ခန္ဓာလေးပါးရ၏။
နှစ်ဘက်ရကား။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာရ၏။

ပစ္စနိက်-ဝိဘင်းထုတ်အရကောက်ပုံ

နရူပံ
နရူပက္ခန္ဓော တိ.... အာမန္တာ ပဒသောဓနအတိုင်းကောက်လေ။

နခန္ဓာ
နဝေဒနာက္ခန္ဓောတိ အာမန္တာ။ နိဗ္ဗာန် ပညတ်ကိုကောက်ပါလေ။

အမှာ စကားရပ်။ သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မူလီတို့ မှာလည်း ဤဝေဒနာက္ခန္ဓါမူလီကဲ့သို့ သွင်း၍ ဟောကြလေ။ ဝေဒနာ ဟူသော အရာဝယ် သညာ,သင်္ခါရ,ဝိညာဏ် လဲလှယ်၍ ဆိုရုံမျှသာ ထူးပါသည်။

ဥပမာ.... အနုလုံ၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူဟောက ကြွင်းသော ခန္ဓာလေးပါးကို ပဋိလောမ်တဘက်ရ မူလီသွင်း ဟော သော ခန္ဓာ ကို နှစ် ဘက် ရကောက်ပါလေ။

ပစ္စနိက်၌.... ပဋိလောမ အရကောက်သော အခါ နိဗ္ဗာန်ပညတ်ကို အမြဲကောက်ရသည် ဟု မှတ်။

ဤတွင်....ပဒသောဓနေ မူလစက္ကဝါရ အနည်းငယ်မျှ ခွဲဝေပုံစကားတရပ် အပြီးသတ်သတည်း။

................☆................

စက္ကာ၏ အဓိပ္ပါယ်

ဤ၌ စက်သည် လှည်းဘီးကဲ့သို့ ဝန်းဝိုင်း၍ နေသောကြောင့် **စက်** ဟု မခေါ်ရ။ လှည်းဘီးနှင့်တူစွာ ဟောထားသောကြောင့် **စက်** ဟုခေါ်လေ။

လှည်းဘီးနှင့်တူပုံကား.... ပုံးတောင်းကို အခံပြု၍ ထောက် အကန့် အကွတ်တို့ကို တပ်ဆင်ထားသော် လှည်းဘီးဖြစ်သကဲ့သို့ .... "ရူပံ ရူပက္ခန္ဓော" ဟူသော ပဒသောဓနပုဒ်ကို လှည်းဘီး ပုန်းတောင်း အရာ၌ထား၍ "ဝေဒနာက္ခန္ဓာ" စသော မူလီလေးခု အပေါင်းကို ထောက်,အကန့်တို့ကဲ့သို့ ပြုလုပ်၍ "ခန္ဓာ" ဟူသော ပုဒ်ကိုအကွတ်ကဲ့သို့ပြု၍ ဖွဲ့စပ်၍ ဟောတော် မူသောကြောင့် **လှည်းဘီးနှင့်တူသည်**ဟု မှတ်လေ။

စက်သုံးမျိုး အဓိပ္ပါယ်.... မဏ္ဍလ ဗဒ္ဓ စက်, အ မဏ္ဍလ ဗဒ္ဓ စက်, ခဏ္ဍ စက်, ဟု သုံးမျိုး ရှိသည်တို့တွင် ရူပက္ခန္ဓမှ၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ စသည် မူလီထား၍ငင်း။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မူလီ၌ သညာ, သင်္ခါရ, **ဝိညာဏက္ခန္ဓာ** တွင် အဆုံး မသတ်တော့ဘဲ ရူပက္ခန္ဓာကို ပြန်ပြီး ဟောသောစက်မျိုးကို **မဏ္ဍလ ဗဒ္ဓ စက်** မျိုးဟုခေါ်၏။

ရူပက္ခန္ဓမှ၌.... ဝေဒနာက္ခန္ဓာ စသည် လေးပါးကို မူလီ ထား၍ ငင်း။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မူလီ၌, ရူပက္ခန္ဓာ, **သညာက္ခန္ဓာ** စသည် လေးပါးကို မူလီထား၍ငင်း။ ဟောသော စက်မျိုးကို **အမဏ္ဍလ ဗဒ္ဓစက်** ဟုခေါ်၏။

ဤပဏ္ဏတ္တိဝါရ၌ အ မဏ္ဍလဗဒ္ဓစက်မျိုး ဟု မှတ်။ ထို့ကြောင့် **ဝိညာဏက္ခန္ဓာကိုပင်** မူတည်၍ **ရူပက္ခန္ဓာ စသည် ကို** မူလီသွင်း၍ **ဟောလေသည်**။

မူလအဖြစ်ဖြင့်ထားပြီးသော ပုဒ်များကို မူလီအဖြစ်ဖြင့် မသွင်းမူ၍ မဖွဲ့ မစပ် မပြတ်လေသော ကြောင့် ထိုစက်မျိုးကို ခဏ္ဍစက် ဟုခေါ်၏။

ပဝတ္တိဝါရ၌ ရှိသောစက်မျိုးသည် ဤခဏ္ဍစက်မျိုးဟု မှတ်ပါ။

ပဒသောဓန မူလစက္ကဝါရ ပြီးပါပြီ။

———o———

''ခန္ဓယမက ပဝတ္တိဝါရ၌ မှတ်သားဘွယ်ရာ'' အခေါ်ပွါယ်များ

ပဝတ္တိဝါရ၌ ဥဒ္ဒေသကို မဟောကြားခြင်းအကြောင်း

အောက်၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ပဏ္ဏတ္တိဝါရ၌ ပြအပ်ပြီးသော နည်းရှိသောကြောင့် သိလောက်ပြီဖြစ်၍ ဥဒ္ဒေသ ဝါရကို မဟောပါ။

ချဲ့ ဦးအံ့....မှန်၏ ပဏ္ဏတ္တိဝါရ ဥဒ္ဒေသ၌ ဟောပုံဟောနည်းကို ပြခဲ့၏။ ထိုဥဒ္ဒေသ၌ ပြခဲ့သောနည်းဖြင့်ပင် သိလွယ်ခြင်းငှါ တတ်ကောင်း၏။ထို့ကြောင့် ဥဒ္ဒေသဝါရကိုမဟောကြားဘဲ နိဒ္ဒေသဝါရကိုသာ ဟောတော်မူ၏ ဟူလို (ခန္ဓယမိုက် အဋ္ဌကထာ)

အနုလောမပဝတ္တိဝါရ သုံးပါးအခေါ်ပွါယ်

ဥပ္ပါဒ ဝါရမည်ပုံ.... ပရမတ္ထတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာကို ပြဆိုအပ်သော ဝါရသည် ဥပ္ပါဒ ဝါရမည်၏။

ယသ္မာ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ စသောစကားရပ်သည် ဥပ္ပါဒဝါရ မည်၏ ဟူလို။

နိရောဓဝါရမည်ပုံ .... ပရမတ္ထတရားတို့၏ ချုပ်ခြင်းလက္ခဏာ ကို ပြဆိုအပ်သော ဝါရသည် နိရောဓဝါရမည်၏။

ယသ္မာ ရူပက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈတိ စသောစကားရပ်သည် နိရောဓဝါရ မည်၏ ဟူလို။

ဥပ္ပါဒ နိရောဓဝါရမည်ပုံ.... ပရမတ္ထတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်း,ချုပ် ခြင်းလက္ခဏာ,နှစ်မျိုးကို ပြဆိုအပ်သောဝါရသည် ဥပ္ပါဒနိရောဓ ဝါရမည်၏။

ယသ္မာ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တဿဝေဒနာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈတိ စ သော စကားရပ်သည် ဥပ္ပါဒ နိရောဓဝါရမည်၏ ဟူလို။

(ယမိုက်အဋ္ဌကထာ)

အဘယ်ဝါရဖြင့် အဘယ်ခဏကို ဟောသနည်း

ဥပ္ပါဒဝါရဖြင့် ပဋိသန္ဓေ၏ ဥပါဒ်ခဏကိုသာ ဟောတော်မူ၏။

နိရောဓဝါရဖြင့် စုတိ၏ ဘင်ခဏကိုသာ ဟောတော်မူ၏။

ဥပ္ပါဒ နိရောဓဝါရဖြင့် ပဋိသန္ဓေ, ဥပါဒ်ခဏနှင့် စုတိ၏ ဘင်ခဏ နှစ်ပါးစုံကို ဟောတော်မူ၏ ဟု မှတ်လေ။

ဥပါဒ်ခဏ ဘင်ခဏကိုသာ ဟောတော်မူပုံ

အဘယ်ကြောင့် ပဋိသန္ဓေ၏ ဥပါဒ်ခဏနှင့် စုတိ၏ ဘင် ခဏကိုသာ ဟောတော်မူသနည်း ဟု မေးမြန်းဘွယ်ရှိ၏

အဖြေကား.... တဘာဝတည်း၌ ဝဋ္ဋတရားတို့၏ အစဉ်ပါဒ်ခဏနှင့် အဆုံးဖြစ်သော ဘင်ခဏကိုသာ ပြသည်ရှိသော် လွယ်ကူစွာ သိနိုင်သောကြောင့် ပဋိသန္ဓေ ဥပါဒ်ခဏနှင့် စုတိ၏ဘင်ခဏကို ဟောတော်မူပေသည်။

အထက် အထက် ခန္ဓာတို့ကို မူလီသွင်း၍ မဟောရခြင်း

ဤပဝတ္တိဝါရ၌ အောက်အောက် ခန္ဓာတို့ကို မူလထား၍ အထက်အထက် ခန္ဓာတို့ကို မူလီသွင်း၍ မဟောခြင်း အကြောင်းကား....

အနက်အထူးမရှိသောကြောင့် မဟောပါ။

ခန္ဓယမက ပဝတ္တိဝါရ၌ ပစ္စုပ္ပန္နဝါရကို ပထမ, အတီတဝါရကို ဒုတိယ, အနာဂတဝါရကို တတိယ, ထား၍ ဟောခြင်းအကြောင်းကား....

ပစ္စုပ္ပန္နဝါရသည် ပစ္စုပ္ပန်တရားတို့ကို မျက်မှောက်အားဖြင့် ခံစားဆဲဖြစ်၍ သိလွယ်သောကြောင့် "ပစ္စုပ္ပန္နဝါရ"ကို ပထမရှေးဦးစွာ ဟောပါသည်။

မျက်မှောက်အားဖြင့် ခံစားဘူးသည်ဖြစ်၍ အနာဂတ်တရားတို့ထက် သိလွယ်သောကြောင့် "အတီတဝါရ"ကို ဒုတိယ (နှစ်ခုမြောက်)ထား၍ ဟောပါသည်။

မျက်မှောက်အားဖြင့်၎င်း, ခံစားဘူးသောအားဖြင့်၎င်း, ယူအပ်သော တရားတို့ကို ထောက်ဆ၍ နောင်အခါ ဤတရားတို့

သည် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့ ဟု သိအပ်လေသောကြောင့် "အနာဂတ်" ကို တတိယ (သုံးခုမြောက်)ထား၍ ဟောပါသည်။

"မိဿကဝါရတို့ကိုအစဉ်ထား ဟောကြောင်း"

မိဿကဝါရတို့တွင် အသိလွယ်ဆုံးဖြစ်သောကြောင့်"**ပစ္စုပ္ပန္နာ တီတဝါရ**"ကို စတုတ္ထ(လေးခုမြောက်)ဟောပါသည်။

အတီတာ နာဂတ ဝါရထက် သိလွယ်သောကြောင့် "**ပစ္စုပ္ပန္နာ နာဂတဝါရ**"ကို ပဉ္စမ(ငါးခုမြောက်) ဟောပါသည်။

ရှေးဝါရငါးပါးတို့ထက် အသိခက်သောကြောင့်"**အတီတာနာ ဂတ ဝါရ**"ကို နောက်ဆုံးထား၍ ဟောတော်မူပေသည်။

(ယမိုက် အဌကထာနှင့် အညီတည်း)

အတီတပစ္စုပ္ပန္န, အနာဂတပစ္စုပ္ပန္န, အနာဂတာတီတ,ဝါရ သုံးပါး တို့ကို မဟောခြင်းအကြောင်း။

အတီတ ပစ္စုပ္ပန္န စသော ဝါရသုံးပါးသည် မိဿကဝါရ ပဋိလောမ ပုစ္ဆာဖြင့် အတီတ ပစ္စုပ္ပန္န စသော ကာလအပြားကို ပြ အပ်ပြီးသည်ဖြစ်၍ အထူးမရှိသောကြောင့် မဟောပါ။

(ခန္ဓယမိုက် မူလဋီကာ)

ဤပဝတ္တိဝါရ၌ လိုအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကား ပဋိသန္ဓေ စုတိကို ဟောသည်ဖြစ်၍ "**အဒ္ဓပစ္စုပ္ပန်ကိုသာ လိုအပ်၏ ဟု မှတ်**"

"ပုဂ္ဂလ စသော ဝါရသုံးပါး အဓိပ္ပါယ်"

ပုဂ္ဂလ ဝါရမည်ပုံ........ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ခန္ဓာတို့၏ ဝါ-ပရမတ္ထတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို ပြဆိုသောဝါရသည် ပုဂ္ဂလဝါရမည်၏။

ဩကာသ ဝါရမည်ပုံ........ ဘုံတို့၏ အစွမ်းဖြင့် ခန္ဓာတို့၏၊ ဝါ၊ ပရမတ္ထတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို ပြဆိုသော ဝါရသည် ဩကာသ ဝါရမည်၏။

ပုဂ္ဂလောကာသ ဝါရမည်ပုံ........ ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ခန္ဓာတို့၏၊ ဝါ- ပရမတ္ထတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို ပြဆိုသော ဝါရသည် ပုဂ္ဂလောကာသ ဝါရမည်၏။

(ခန္ဓယမိုက် အဋ္ဌကထာ)

" ခန္ဓ ယမက ပဝတ္တိဝါရ၌ အကောက်ဆိုင်ရာ " အဓိပ္ပါယ်ကို ပြဆိုခန်း။

ဤပဝတ္တိဝါရ၌ ဟောသောပုဂ္ဂိုလ်, မဟောသောပုဂ္ဂိုလ်, ဒု, သု, ဒွိ, တိ၊ ယာအရိ၊ ပေါင်းဘိဒ္ဒါဒသာ, ဟူသောလင်္ကာနှင့်အညီ ပုတုဇဉ်-၄, အရိယာ-၈,ပုဂ္ဂိုလ်-၁၂,ယောက်တို့တွင် ဤခန္ဓယမိုက် ပဝတ္တိဝါရ၌ ပုတုဇဉ်-၄,ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်-၄, ပေါင်း (၈) ယောက်ကိုသာ ဟောတော်မူသည်။

မဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်-၄,ယောက်ကို ဟောတော်မမူပါ။

" မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို မဟောကြောင်း "

မဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့မည်သည် ပဋိသန္ဓေ၏ အစွမ်းအားဖြင့်ရင်း စုတိ၏ အစွမ်းအားဖြင့်ရင်း, မဖြစ်ကောင်းသောကြောင့် မဟောပါ။

မှတ်ချက် ဤခန္ဓယမိုက် ပဝတ္တိဝါရကား ပဋိသန္ဓေ,စုတိနှစ်ပါးကို မှတ်သား၍ ဟောသောကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း စုတေခြင်းရှိသော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ၄၊ယောက်နှင့် ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ၄၊ ယောက်တို့ကိုသာ ဟောတော်မူ၏ ဟု မှတ်။

ပဋိသန္ဓေ နေသော ပုဂ္ဂိုလ် ၇ –ယောက်

ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်-၄၊ ယောက်,အောက် ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်-၃-ယောက်ရင်း, ၇-ယောက်တို့သည် ပဋိသန္ဓေနေသော အရှင်

ဥပပဇ္ဇန္တ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟုမှတ်။

စုတေကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်--၈--ယောက်

ပုတုဇဉ်-၄,ယောက်, ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်-၄,ယောက်, ပုဂ္ဂိုလ် (၈)ယောက်တို့ကို စုတေကောင်းသော အသေစဝန္တပုဂ္ဂိုလ်တို့ မှတ်။

ပဋိသန္ဓေ, စုတိမှ, လွတ်သောပုဂ္ဂိုလ်

မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် -၄,ယောက်တို့ကို ပဋိသန္ဓေလည်းမနေ စုတေခြင်းလည်းမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟု မှတ်။

မှတ်ချက် ဤမဂ္ဂင္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်များကား မင်စိတ်၏ စိတ္တက္ခဏ တချက်ခန့် အခိုက်အတန့်၌ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မဂ္ဂင္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်သောကြောင့် မဂ္ဂင္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် အနေအားဖြင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း,စုတေခြင်း မရှိသည်ကို အရှင် အသေ ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ် ဟု ဆိုလိုသည်။

သေ,ရှင်,နှစ်ပါး ခွဲခြား၍ စက်လှည့်ပုံ၊

(က) ရှင်သာရှင်၍ မသေသောပုဂ္ဂိုလ်........
အကနိဋ္ဌဘုံရှိ အနာဂါမ်-ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။

(ခ) သေ,သာသေ၍ မရှင်သော ပုဂ္ဂိုလ်....
ရဟန္တာ (အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်) ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။

(ဂ) သေလည်းသေ ရှင်လည်းရှင်သော ပုဂ္ဂိုလ်....
ပုထုဇဉ် ၄ - ယောက်။

(ဃ) ရှင်လည်းမရှင် သေလည်းမသေသော ပုဂ္ဂိုလ်....
မဂ္ဂင္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ၄ - ယောက်တို့တည်း။

တနည်း = ပဋိသန္ဓေသာ နေ၍ မစုတေသော ပုဂ္ဂိုလ်....
စုတေသာ စုတေ၍ ပဋိသန္ဓေ မနေသော ပုဂ္ဂိုလ် ဟု
လည်း ခွဲကြသေးသည်ကား အထက်ပါ အတိုင်းပင်။

အာရုံဆောင်သားရေနံ......ချိုတေးသံ

အကနိဋ္ဌ၊ အနာဂါမ်,တစ်မို့။ ရှင်သာရှင်လစ် ပုဂ္ဂိုလ်ပေ။
သေလစ်ရုံမှာ ရဟန္တာ တပါးတဲ့၊ မှတ်သားပါကွဲ့ မြဲမသေ။
နှစ်ဖြာရှင်သေ ပုထုလေးနှင့်၊ အောက်ဖိုလ်,ရောတွေးခုနှစ်ထွေ၊
နှစ်ဝ,သေရှင် ကင်းစင်ဝေးတဲ့၊ မဂ္ဂဋ္ဌာန်လေး မှတ်နိုင်စေ။
တကျိပ် နှစ်ဝ, ပုဂ္ဂလ၊ ရွေးကြ ရှင်....အသေ....။
ဆောင်ကုန်ကြ၊ နည်းသစ်ထွင်ပြ.... ဗုဒ္ဓ ဝစနာတေ့။

"အရကောက် အဓိပ္ပါယ်များ"

"အစဝ္စာသော ဇီဝိတ နဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော" ဟူသောအရကောက်စကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကား အသညသတ် ဖြဟ္မာတို့အား ပဋိသန္ဓေတည်စအခါ ဇီဝိတ နဝက ကလာပ်ရုပ်များနှင့် ပဋိသန္ဓေ တည်နေကြသောကြောင့် "အစဝ္စာသော ဇီဝိတ နဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော" ဟု မိန့်ဆိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကမ္ဘာ့ဘာသာ သုံးစည်း, ခုနှစ်စည်း, လေးစည်း ရှင်းလင်းချက်

ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဆိုရိုး၌...........

ဂဗ္ဘသေယျက ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်ရွယ်၍ သုံးစည်း။
ကာမာဝစရ သံသေဒဇ နှင့် ဥပပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ရည်ရွယ်၍ ခုနှစ်စည်း ။

အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပါဝစရ ဗြဟ္မာတို့ကို ရည်ရွယ်၍ လေးစည်း ဟု ဆိုလိုသည်။

ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်း သရုပ်ကား

၁။ ကာယဒသက ကလာပ်။

၂။ ဘာဝဒသက ကလာပ်။

၃။ ဝတ္ထုဒသက ကလာပ်။ အားဖြင့် ဂဗ္ဘသေယျကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဋိသန္ဓေ တည်ခါစ၌ ကမ္မဇ ကလာပ် သုံးစည်း ဖြစ်ပါသည်။

ကမ္မဇကလာပ် ၇-စည်း သရုပ်ကား

၁။ စက္ခုဒသက ကလာပ်-
၂။ သောတ ဒသက ကလာပ်-
၃။ ဃာန ဒသက ကလာပ်-
၄။ ဇိဝှါ ဒသက ကလာပ်။
၅။ ကာယ ဒသက ကလာပ်။
၆။ ဘာဝ ဒသက ကလာပ်။
၇။ ဝတ္ထု ဒသက ကလာပ်။

အားဖြင့် ကာမာဝစရ သံသေဒဇ နှင့် ဥပပါတ် ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား (၇)စည်း ဖြစ်၏။

ကမ္မဇကလာပ် ၄-စည်း သရုပ်ကား

၁။ စက္ခု ဒသက ကလာပ်။

၂။ သောတ ဒသက ကလာပ်။

၃။ ဇီဝိတ နဝက ကလာပ်။

၄။ ဝတ္ထု ဒသက ကလာပ်.... အားဖြင့် အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပါဝစရဗြဟ္မာတို့အား ၄- စည်း ဖြစ်၏။

အာဂုမ်ဆောင်ထားရန် ချိုတေးသံ

ကာယ,ဘာဝါ ဝတ္ထုမျိုးလို့၊ သုံးစည်းကလာပ် ဂဏ္ဌနေ။
စက်,သော,ဃာ,ဇိ,၊ ကာ,ဘာဝ, နှင့်၊ ဝတ္ထု သတ္တ သံ,ဥနေ။
စက်,သော,ဝတ်,မှာ၊ ဇီဝိတမျိုးလို့၊ ကလာပ်လေးစည်း ရူပိနေ။
ဂဏ္ဌ,သံ,ဥ၊ ရူပိရှု၊ သိမှုကလာပ်တွေ။
ဆောင်ကုန်ကြ၊ နည်းသစ်ထွင်ပြ ဗုဒ္ဓဝစနာတွေ။

ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်

ဥပပဇ္ဇန္တပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရိုး၌.... "ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီ"၊ ဟု ဆိုအပ်သော စကား ကား ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဥပါဒ်ခဏနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆိုလိုသည်။ ၎င်း ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီ ဟူသောစကားဖြင့် ပဋိသန္ဓေ စိတ်၏ ဥပါဒ်ခဏကိုသာ ယူရသည်။ ဌီတိက္ခဏ နှင့် ဘင်္ဂက္ခဏကို ကန့်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုရိုး၌ ဝိသေသန "မ" ၍ ဆိုသည်။

ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်

စဝန္တ ဆိုရိုး၌ = "ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီ"ဟုဆိုအပ်သော စကား ကား ဥပ္ပါဒက္ခဏ, ဌီတိက္ခဏ, တို့၌ စဝန္တ ပုဂ္ဂိုလ် ဟု မခေါ်နိုင်သေး။စုတိစိတ်၏ ဘင် ခဏသို့ ဆိုက်ရောက်မှသာ ဝိပါက် ကမ္မဇရုပ် အာ

အကြွင်း ချုပ်လေသောကြောင့် "စဝန္တ" ပုဂ္ဂိုလ် ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်သည်။ ၎င်း ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီ ဟူသော စကားဖြင့် စုတိစိတ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏကိုသာ ယူရသည် ဥပ္ပါဒက္ခဏ နှင့် ဌီတိက္ခဏကိုကန့်သည်။ ထို့ကြောင့် ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီ ဟု ဆိုရိုး၌ ဝိသေသန မ ရှိဆိုသည်။

"အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်, ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏" ဟူသောအရကောက် စကားကို ရှင်းလင်းပါဦးအံ့ ။

ပဉ္စဝေါကာရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စုတိခဏ၌ အမှတ်မထား တပါးပါးသော ကမ္မဇ ရုပ်တို့သည် ဖြစ်ကြကုန်၏။ ပဋိသန္ဓေခဏ ကဲ့သို့ ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်း ခုနစ်စည်း လေးစည်းတို့ ထိုက်သင့် သလို ဖြစ်ကြသည်မဟုတ်ဟု ဆိုလိုသည်။

အသညသတ် ဗြဟ္မာများကား ပဋိသန္ဓေခဏ၌ ဇီဝိတ နဝက ကလာပ်ရုပ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေ နေခဲ့သလို အဆုံးစွန် စုတိသောခဏ၌ လည်း ၎င်း ဇီဝိတ နဝက ကလာပ်ရုပ်ဖြင့်သာ နောက်ဆုံး စုတေ ရလေ၏ ဟု သိစေလို၍ အသညသတ် စဝန္တပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်ရွယ်၍ "ဇီဝိတ နဝက ကလာပ်ရုပ်"ဟု အရကောက်ဆိုရိုး၌ မိန့်ဆိုသည်။

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ခန္ဓာငါးပါးကို ဖြစ်ဘူး ရသင့် မရသင့်

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှေးဘဝ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေ မနေဘူးသော်လည်း ရှေးပုထုဇဉ်စသည် ဖြစ်စဉ်ကာ

လက ခန္ဓာငါးပါးလုံး ဖြစ်ခဲ့ဘူးလေရကား ပုထုဇဉ် စသော အတ္တဘောနှင့်၊ ရဟန္တာ၏ အတ္တဘောတို့၏ အစဉ်အားဖြင့် တစပ်တည်းဖြစ်သောကြောင့်ရင်း၊ ပုထုဇဉ်ဖြစ်စဉ်အခါက ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်ဘူးသည်ကို ရဟန္တာဖြစ်သောအခါက ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်ဘူးရသလို ဥပစာအားဖြင့် တင်စား၍ ထည့်သွင်းကောက်ထားခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်ဘူး ရသင့်ပါယည်။

ဆောင်....ခီဏာသဝ၊ ဖြစ်ဘူးရ၊ ကောက်ကြဥပစာ။

အတီတာဝါရ၌ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကောက်သင့် မကောက်သင့်

မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့သည်လည်း ရှေးပုထုဇဉ်ဖြစ်ကြစဉ်အခါက ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်ဘူးရလေသောကြောင့် အတီတပုဂ္ဂလဝါရ၌ ထည့်သွင်းကောက်သင့်သည်မဟုတ်ပါလော....ဟူမူ။

မဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့သည် ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်ရင်း စုတေအားဖြင့်ရင်း မဖြစ်ကောင်းသောကြောင့် မကောက်သင့်ပါ။

ဆောင်....စုတိသန္ဓေ- မဖြစ်ပေ၊ ကြဉ်လေမဂ္ဂဋ္ဌာန်။

သုဒ္ဓါဝါသ ဘူးမရ အဓိပ္ပါယ်

သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေလွန်ကဲရင့်ကျက်သောကြောင့် မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နှစ်ကြိမ်ထပ်၍ မဖြစ်ကောင်းသည်ကို အတိတ်၌ မရသည်ဖြစ်၍ “**သုဒ္ဓါဝါသ ဘူးမရ**”ဟု ဆိုလိုသည်။

အကနိဋ္ဌတုမရ အဝေပွါယ်

အကနိဋ္ဌဘုံ၌ဖြစ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တပါးသော ဘုံ၌လည်းမဖြစ် မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌လည်း ပြန်မဖြစ်ကောင်း သောကြောင့် ထိုဘုံ၌သာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံလေ၏။ ပစ္ဆိမဘဝိက အတုကိုမရ အစစ်သာရ၏။ ဤအဓိပ္ပါယ်ကိုရည်၍ "**အကနိဋ္ဌ တုမရ**"ဟု ရှေးဆရာကြီးများ မိန့်ဆိုတော်မူကြသည်။

အပါယိက စစ်မရအဝေပွါယ်

အပါယ်ဘုံ၌ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ မရကောင်းသောကြောင့် ဘဝမဆုံးနိုင်။ တပါးသောဘုံသို့ ဖြစ် ရဦးမည်ဖြစ်၍ ပစ္ဆိမဘဝိက အစစ်မရ အတုသာ ရသည်ကိုပင် "**အပါယိက စစ်မရ**"ဟု ဆိုကြပါသည်။

သုဒ္ဓါဝါသ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဖြစ်ဘူး ချုပ်ဘူး မရခြင်း

သုဒ္ဓါဝါသဘုံရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေလွန်ကဲရင့် ကျက်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်ကြလေသောကြောင့် မိမိဖြစ်ခိုက် ဘုံ၌ နှစ်ကြိမ်ထပ်၍ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ဖြစ်ဘူး ချုပ်ဘူးကို မရပါ။

ဆောင်ရန်........သုဒ္ဓါဝါသ ပုဂ္ဂလ၊ မရဘူးနှစ်ဖြာ။
မိမိဘဝ နှစ်ကြိမ်မျှ၊ မရသုဒ္ဓါဝါ။

မှတ်ချက် = သုဒ္ဓါဝါသပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဖြစ်ဘူး ချုပ်ဘူး ကိုသာ မရသည်မဟုတ် ဖြစ်လတ္တံ့ကိုလည်း မရဟုမှတ်လေ။

ဖြစ်ဆဲ,ချုပ်ဆဲ,ချုပ်လတ္တံ့ကိုကား ရနိုင်သေး၏ဟုမှတ်။ ထို့ကြောင့်"ဖြစ်လတ္တံ့ကို မရဆိုပုဂ္ဂိုလ်သုဒ္ဓါဝါ"ဟု ဆိုကြ၏။

"သုဒ္ဓါဝါသ ဘူးမရ" ဟူသော စကားအရ။
အမြဲမှတ်သင့် မမှတ်သင့် စိစစ်ချက်။

"သုဒ္ဓါဝါသ ဘူးမရ" ဟူသောစကားသည် အမြဲမမှတ်သား အပ်ပါ။ အထောက်သာဓကကား သစ္စာယမိုက်စသည်တို့၌ ပဝတ္တိ အခါ ခဏပစ္စုပ္ပန်အားဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ဟောကြားတော်မူသော ကြောင့်ရှင်း "သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေစိတ္တေ ဝတ္တမာနေ"စသည် ဖြင့် ဝိဘင်းထုတ်၍ ဟောကြားတော်မူသောကြောင့် သုဒ္ဓါဝါသ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖြစ်ဘူး,ချုပ်ဘူးနှစ်မျိုးကို ရနိုင်သေး၏ဟုမှတ်။

ဤခန္ဓယမိုက်မှာကား "အဒ္ဓပစ္စုပ္ပန်"၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပိုင်း ခြား၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် ဖြစ်ဘူး,ချုပ်ဘူးနှစ်မျိုးကို မရဟုမှတ်။

အထူးမှတ်ချက် = အနာဂါမိနောပနသုဒ္ဓါဝါသေသု ဥပပဇ္ဇန္တိ ဟု သင်္ဂဟ၌ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သာ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုထားလျက် ဤယမိုက်ကျမ်း၌ သုဒ္ဓါဝါသဘုံဝယ် အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် အရ ဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်, အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြစ်ကြသည် ဟူသော စကားနှင့်ဆန့်ကျင်နေသည် မဟုတ်ပါလောဟူမူ....

သင်္ဂဟကျမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ၏အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သည်ကိုသာ ရည်ရွယ်၍ ဆိုထားသောကြောင့် ထိုစကားနှစ်ရပ်မဆန့်ကျင်ပါ။

သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ မဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်ခုကား

တိဟိတ် ပုထုဇဉ်--သောတာပတ္တိမဂ် - ဖိုလ်၊ သကဒါဂါမိမဂ်-ဖိုလ်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သည်။

၎င်းပုဂ္ဂိုလ်များ မဖြစ်ခြင်းအကြောင်း

တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သက ဒါဂါမ်-မဂ်၊ ဖိုလ်တို့သည် ဩရမ္ဘာဂိယ သံယောဇဉ်တို့ကို မပယ်နိုင် သေးသောကြောင့်တည်း။

အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား ပဋိသန္ဓေနေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် မဖြစ်နိုင်သောကြောင့်တည်း။

" အတိတဝါရ အစိပ္ပါယ်ပြီးပါပြီ "

.................☆.................

အနာဂတဝါရအစိပ္ပါယ်

" အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ် ဘုံ"

ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံမှ သုဘကိဏှာတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ ပေါင်း (၁၆)ဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပတ္တိက္ခဏ တိဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်သာ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံနိုင်သည်။

အားလုံး ပေါင်းသော်---

ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်,
ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ, စဝန္တဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်, အရူပဥပပဇ္ဇန္တ, စဝန္တဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့တည်း။

တိဟိတ်ပုထုဇဉ် မကောက်သင့်ခြင်းအကြောင်း

ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တတိဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အရူပဘုံသို့ ဖြစ်နိုင်ပါသော်လည်း သောတာပတ္တိ မဂ်ကိုမရ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်မဝင်စံနိုင်သောကြောင့် မကောက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဝေဟပ္ဖိုလ်ဘုံ၌ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် မကောက်သင့်ခြင်း အကြောင်း

ဝေဟပ္ဖိုလ်မှာ "သေဋ္ဌဘဝ" ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။
ငင်းဘုံ၌ရှိ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်တို့သည် မဂ်ဖိုလ်ရ၍ အရိယာ ဖြစ်သည်ရှိသော် အခြားဘုံသို့လည်းမပြောင်း။ ငင်းဘုံ၌ပင် အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ရပြီးလျှင် ဘဝအဆုံးသတ်သောအားဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံကြလေသည်။ ထို့ကြောင့် ဝေဟပ္ဖိုလ်ဘုံကို ထည့်သွင်းမကောက်ပါ။

အရူပတိဟိတ်ပုထုဇဉ် မကောက်ခြင်းအကြောင်း

ပရတော ဃောသ ပစ္စည်းကို မရသောကြောင့်၎င်း၊အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန် မဝင်စံနိုင်လေသောကြောင့် မကောက်သင့်ပါ။

ပစ္ဆိမဘဝိကအစစ်, အတုခွဲ့ချယ်ရန်

* သုံးဆဲ့တဘုံ၌ နောင်တဖန် ပဋိသန္ဓေမနေလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို "ပစ္ဆိမဘဝိကအစစ်" ပုဂ္ဂိုလ် ဟု ခေါ်သည်။

(ဆောင်) ဘုံသုံးဆဲ့တစ်၊ပြန်မဖြစ်၊အစစ်ပစ္ဆိမာ။

* မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌သာ နောင်တဖန် ပဋိသန္ဓေမနေလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို "ပစ္ဆိမ ဘဝိကအတု" ပုဂ္ဂိုလ်ဟုခေါ်သည်။

(ဆောင်) ဖြစ်ဆဲဘဝ၊မဖြစ်က၊မှတ်ကြအတုသာ။

၎င်းပစ္ဆိမ ဘဝိကအစစ်, အတု ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ခန္ဓာငါးပါးလုံးကို ဖြစ်လတ္တံ့ မရသောပုဂ္ဂိုလ်များဟု မှတ်။

(ဆောင်) ဖြစ်လတ္တံ့ကို၊ မရဆို၊ ပုဂ္ဂိုလ်ပစ္ဆိမာ။

ပစ္ဆိမဘဝိက အစစ်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ် ဘုံ

ပစ္ဆိမဘဝိက စတုဝေါကာရ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်, အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်

စဝန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရ, (၄)ဘုံ, အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ (၂၂)ဘုံ ဤကား "အစစ်"တည်း။

အကျဉ်းချုပ်ကား .... ပစ္ဆိမဘဝိကအစစ်၌ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်, ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက် အပါယ်, အသညသတ် ကြဉ်သော ကြွင်း (၂၆)ဘုံတည်း။

ပစ္ဆိမဘဝိက အတုဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ် ဘုံ

မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ကောင်းသော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ, စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက် အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်, စတုဝေါကာရ လေးဘုံ, အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ (၂၅)ဘုံ အသညသတ်ဘုံ။ ဤကား "အတု"တည်း။

အကျဉ်းချုပ်ကား ပစ္ဆိမ ဘဝိကအတု၌ မကျွတ်ထိုက်ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက် အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက် အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ (၂၅)ဘုံ အသညသတ်ဘုံ,။

အစစ်ကောက်ခြင်း, အတုကောက်ခြင်းတို့၏ အဆုံး

ယမိုက်ကျမ်း၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသော ပါဠိတော် လာသည့်အတိုင်း တိုက်ရိုက် ကောက်ရသည်ကား "အစစ်"။

တိုက်ရိုက် ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိတော်ပင် မရှိငြားသော်လည်း ထိုပါဠိတော်နှင့် လျော်၍ သဒ္ဒိသုပစာ အားဖြင့် ရသင့်တိုင်း ကောက်ရသည်ကား "အတု" ဖြစ်ပါသည်။

ဘုံအလိုက် ဖြစ်ပြန်ကောင်း,မဖြစ်ပြန်ကောင်း ပစ္ဆိမဘာဝိက ရွေးချယ်ရန်

ဘုံ

အပါယ်လေးဘုံ အသညသတ်ဘုံ	}	ဖြစ်ပြန်ကောင်း, မဖြစ်ပြန်ကောင်း နှစ်ယောက်။

အကနိဋ္ဌဘုံ၌ ပစ္ဆိမဘာဝိက တယောက်သာရ၏။

ကြွင်းသောသုဒ္ဓါဝါသ အောက်လေးဘုံ၌	}	မဖြစ်ပြန်ကောင်းနှင့် ပစ္ဆိမဘာဝိက နှစ်ယောက် ရ၏။

စတုဝေါကာရလေးဘုံ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ(၂၁)ဘုံ	}	ဖြစ်ပြန်ကောင်း, မဖြစ်ပြန်ကောင်း ပစ္ဆိမဘာဝိက သုံးယောက်ရ၏။

ဤကား ဘုံပုဂ္ဂိုလ် အလိုက် ခွဲဝေပုံတည်း။

ပစ္ဆိမဘာဝိကပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်နိုင်သောဘုံများ

စတုဝေါကာရလေးဘုံ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ (၂၂) ဘုံပေါင်း(၂၆)ဘုံတည်း။

* ဖြစ်ပြန်ကောင်းပုဂ္ဂိုလ် ရနိုင်သော ဘုံများ

စတုဝေါကာရလေးဘုံ
သုဒ္ဓါဝါသကြဉ် ပဥ္စဝေါကာရ(၂၁)ဘုံ
အသညသတ်ဘုံ ပေါင်း(၂၆) ဘုံတည်း။

* မဖြစ်ပြန်ကောင်းပုဂ္ဂိုလ် ရနိုင်သော ဘုံများ

စတုဝေါကာရ လေးဘုံ
အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဥ္စဝေါကာရ (၂၅)ဘုံ
အသညသတ်ဘုံ ပေါင်း(၃၀)တည်း။

ဤကား ပုဂ္ဂိုလ် ဘုံအလိုက်ခွဲဝေပုံတည်း။

မှတ်ချက်.... ဖြစ်ပြန်ကောင်း မဖြစ်ပြန်ကောင်းကို ကောက်ရာ၌ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် (ရဟန္တာ) ကို ပယ်ချန်၍ အမြဲကောက်ရ၏။ သတိပြု။ မဖြစ်ပြန် ကောက်ရာ၌လည်း အကနိဋ္ဌဘုံကို အမြဲကြဉ်၍ ကောက်လေ။ ထို့ကြောင့်"ဖြစ်ပြန် မဖြစ်ပြန် ဤနှစ်တန် ပယ်ချန် ရဟန္တာ အကနိဋ္ဌ တုမရ ကင်းပဖြစ်ပြန်သာ" ဟုဆိုကြ၏။

ဘဝင်္ဂသုံးမျိုး အဓိပ္ပါယ်

ဘဝင်္ဂ ဆိုသည်ကား။ မြတ်သော ဘဝကို ဆိုလိုသည် ၎င်းကို "ဘဝသိသ, သေဋ္ဌဘဝ"ဟုလည်းခေါ်နိုင်သေးသည်။ သေဋ္ဌဘဝ ဆိုသည်ကား ၎င်းဘုံ၌ ဖြစ်သော အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အခြားဘုံသို့ ပြောင်း၍ မဖြစ်သောကြောင့် "ဘဝသေဋ္ဌ" ဟုဆိုသည်။

ဝေဟပ္ပိုလ်ဘုံ, အကနိဋ္ဌဘုံ, နေဝသညာ နာသညာ ယတနဘုံ ဤသုံးဘုံတို့ကို သေဋ္ဌဘဝ "ဘဝသီသ"ဘဝဂ္ဂ ဟု ခေါ်ပါသည်။

ဘဝဂ်မှာလည်း.... ပုထုဇနဘဝဂ်, အရိယာဘဝဂ်, သဗ္ဗဘဝဂ် ဟု သုံးမျိုးရှိပြန်၏။

ဘဝဂ်သုံးမျိုးကို ပုဂ္ဂိုလ်, ဘုံ ဝေဘန်ပုံ

ဝေဟပ္ပိုလ်ဘုံကို တိဟိတ် ပုထုဇဉ်ရှိ၍ ပုထုဇန ဘဝဂ်, အကနိဋ္ဌဘုံကို အရိယာသာရှိ၍ အရိယာဘဝဂ်, နေဝသညာ နာသညာယတနဘုံကို ပုထုဇဉ်, အရိယာ နှစ်မျိုးရှိ၍ သဗ္ဗဘဝဂ် ဟု ခေါ်သည်။

''သမ္ဗေသံ စဝန္တာနံ''ချင်း အရကောက် ထူးခြားပုံ

ပစ္စုပ္ပန္နဝါရ၌ ဟောသော "သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ" အရကား ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက် ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်ကို ကောက်ရသည်။

ဤ၌ "သဗ္ဗသဒ္ဒါကား သပ္ပဒေသ,သဗ္ဗ၊ နိပ္ပဒေသ,သဗ္ဗ နှစ်မျိုးတို့တွင် "သဗ္ဗေ မစ္စု ပရာယနာ" ၌ရှိသော သဗ္ဗသဒ္ဒါကဲ့သို့ အကြွင်းမရှိ အလုံးစုံဟူသော အနက်ကိုဟောသော နိပ္ပဒေသ သဗ္ဗ ဖြစ်သောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ရှစ် ယောက် လုံး ကို ကောက်ရ၏ ဟု မှတ်။

ပစ္စုပ္ပန္နာ နာဂတဝါရ၌ ဟောသော "သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ"အရ ကား ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက် အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံး ယောက်ကိုသာ ကောက်ရသည်။

ဤ၌ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ ဟု"သဗ္ဗ"သဒ္ဒါနှင့် ဟောသော်လည်း အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုကြဉ်၍ အမြဲကောက်ရသည်ဟု မှတ်။

ထို့ကြောင့် ၎င်း သဗ္ဗသဒ္ဒါသည် ရဟန္တာ ကြွင်းကျန်သော ကြောင့်"သဗ္ဗေ တသန္တိဒဏ္ဍဿ" ၌ရှိသော သဗ္ဗ သဒ္ဒါကဲ့သို့ သပ္ပ ဒေသ သဗ္ဗ ဟုမှတ်လေ။

အထက် အာယတန ယမိုက် စသည်တို့မှာလည်း ဤနည်း နှင့် နှင့် မှတ်သားကြပါကုန်။

ချုပ်လတ္တံ့–ဖြစ်လတ္တံ့ နှစ်ပါးအထူး

ချုပ်လတ္တံ့မှာ ပစ္ဆိမဘဝိကဥပပဇ္ဇန္တကို အရကောက်ရသည်။ ဖြစ်လတ္တံ့မှာ ၎င်းပစ္ဆိမ ဘဝိက ဥပပဇ္ဇန္တမရ ဤသို့ ထူးပါသည်။ အမှာ.... ဤ ခန္ဓယမိုက် ပဝတ္တိဝါရ၌ ဝိဘင်းထုတ် အရကောက် များကို "ဂဏ္ဌိ ဂရု"ဖြစ်မည်စိုး၍ မဖော် ပြလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ခန္ဓယမိုက် ပရိညာဝါရ

ပရိညာသုံးပါး သရုပ် အဓိပ္ပါယ်

(၁)ညာတပရိညာ (၂)တီရဏ ပရိညာ (၃)ပဟာန ပရိညာ ဟု သုံးပါးအပြားရှိ၏။

ဆောင်........ " ဉာတ- တီရဏ- ပဟာန- သုံးဝ ပရိညာ "

ထိုထို ပရမတ္ထ ဓမ္မတို့ကို လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန် အားဖြင့် ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းသည် "ဉာတ ပရိညာ" မည်၏။

ထိုထို ပရမတ္ထ ဓမ္မတို့ကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ စသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းသည် "တီရဏ ပရိညာ" မည်၏။

ထိုထို ဓမ္မတို့၌ဖြစ်သော သန္ဓရာဂကို အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ခြင်းသည် "ပဟာန ပရိညာ" မည်၏။

" ပရိညာဝါရ၌ဟောသော ပုဂ္ဂိုလ် "

အရိယာ ရှစ်ယောက်၊ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် အားဖြင့်ပေါင်း (၁၀) ယောက်ဟောပါသည်။

ပရိညာဝါရ၌ ခွဲခဝပုံကား

အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ခန္ဓာပါးကို ပိုင်းခြား၍ သိဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ ဝိဘင်းကား " အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီ " တည်း။

အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ခန္ဓာငါးပါးကို ပိုင်းခြား၍ သိဘူးပြီး ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ ဝိဘင်းကား "အရဟာ" တည်း။

ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် အောက် မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက် အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်သည်- ခန္ဓာငါးပါးကို ပိုင်း ခြား၍ သိလတ္တံ့ပုဂ္ဂိုလ် များမည်၏။ **ဝိဘင်းကား "ယေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ "**တည်း။

မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ခန္ဓာငါးပါးကို ပိုင်း ခြား၍ သိဆဲ သိဘူးပြီး သိလတ္တံ့ မရသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

ဝိဘင်း ကား "ယေ ပုထုဇ္ဇနာ ပဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ "တည်း။

"နောက်၌ တနည်းတဖုံ အထူးစုံအောင် ခွဲပြ ထားပါသေးသည်"

မှတ်ချက်....ခန္ဓာ ငါးပါးတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိဆဲ သိပြီး သိလတ္တံ့ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၊ သိဆဲ သိဘူးပြီး သိလတ္တံ့မဟုတ်သောပုဂ္ဂိုလ် တို့ကို အသီးအသီးခွဲဝေပြပါဟု မေးက အထက်ပါ အတိုင်း ခွဲဝေ၍ ဖြေလေ။

ပရိညာဝါရ၌ အရကောက် စိစစ်ဆေး

ပစ္စုပ္ပန္နဝါရ၌- **"ယော ရူပက္ခန္ဓံ ပရိဇာနာတိ"**ဟု ပစ္စုပ္ပန်ဝိဘတ် ဖြင့် ဟောတော်မူရာဝယ် အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ကို အမြဲကောက်လေ။

"ပရိညာဆိုသည်မှာ"ပရိညာကိစ္စသုံးပါးဖြင့် ပိုင်နိုင်စွာသိသည်ကို ဆိုသည်။ အရဟတ္တမဂ်ခဏ၌ ပိုင်နိုင်စွာသိဆဲဖြစ်၍**"ပရိဇာနာတိ"** ဟု ဟောတော်မူလျှင် အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ကို ကောက်ရမည်ဟု မှတ်။

အတီတာဝါရ၌- "ယော ရူပက္ခန္ဓံ ပရိဇာနိတ္ထ"ဟု အတိတ်ဝိဘတ်ဖြင့် ဟောတော်မူရာဝယ် အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ကို အမြဲကောက်လေ။

ဘာကြောင့် ကောက်ရသနည်း = အရဟတ္တမဂ်အခိုက်၌ ပိုင်ပိုင် သိဆဲ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသောအခါ ပိုင်ပိုင် သိပြီး ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် "ပရိဇာနိတ္ထ"အရ အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကောက်ရလေသည်။

အနာဂတဝါရ၌- "ယော ရူပက္ခန္ဓံ ပရိဇာနိဿတိ"ဟု အနာဂတ် ဝိဘတ်ဖြင့် ဟောတော်မူရာဝယ် ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် အောက် မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက် အောက် ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက် ကောက်လေ။

ဝိဘင်းမှတ်ချက်....ပရိညာဝါရ သုဒ္ဓဝါရ သုံးပါးလုံး၌ အနုလုံ, ပစ္စနိက် နှစ်မျိုးလုံးမှာပင် "အာမန္တာ" ဝိဘင်းချည်းသာ ထုတ်လေ။

မိဿကဝါရ သုံးပါးမှာမူကား အနုလုံ၌ "နော"ဝိဘင်းထုတ်၍ ပစ္စနိက်၌ ဖြစ်သင့်သလို တဘက်ရ, နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းရှည် ထုတ်လေ။

ပရိညာဝါရ၌ ပုဂ္ဂလဝါရကိုသာ ဟောသင့်ပုံ

ပရိညာဝါရ၌ ပုဂ္ဂလဝါရကိုသာ ဟောရခြင်းမှာ ဩကာသ ဝါရနှင့် ပုဂ္ဂလောကာသ ဝါရတို့သည် တူသောအဖြေရှိသော ကြောင့် ဟောပါသည်။

တနည်းကား........ပရိညာကိစ္စမည်သည် ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာလျှင် ခန္ဓာတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။ ဘုံသည် ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်။ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂလဝါရကိုသာ ဟောတော်မူ၏။

ဩကာသ ဝါရကို မရခြင်းကြောင့် ပုဂ္ဂလောကာသ ဝါရကိုလည်း မရဟု မှတ်လေ။

ပဝတ္တိဝါရနှင့် ပရိညာဝါရတို့၏ ကာလခြင်းထူးခြားပုံ

ပဝတ္တိဝါရ၌ကား....အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်တို့ကို စုတိပဋိသန္ဓေတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပိုင်းခြား၍ "အဒ္ဓပစ္စုပ္ပန်" မျိုးကို ယူရပါသည်။

ပရိညာဝါရ၌ကား .... ထိုကဲ့သို့ မပိုင်းခြားအပ်။ ပဝတ္တိအခါ စိတ္တက္ခဏတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပိုင်းခြား၍ "ခဏပစ္စုပ္ပန်" မျိုးကို ယူရ၏။ ။ဤကားအထူး။

ပရိညာဝါရ၌ ပဝတ္တိတမျိုးကိုသာ ယူသင့်ပုံ

စုတိ,ပဋိသန္ဓေခဏ၌ ရူပက္ခန္ဓာစသည်ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကိစ္စမရှိသောကြောင့် ပဝတ္တိအခါတမျိုးကိုသာ ယူရပါသည်။

စုတိပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ရူပက္ခန္ဓ ပရိဇာနနဿ အဘာဝါ, မူလဋီကာ အနက်လွယ်ပြီ။

အမှာ....ပရိညာဝါရ၌ စုတိ,ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် မပိုင်းခြားခြင်း အကြောင်းကိုမေးက အသက်ပါအတိုင်းပင်ဖြေလေ။

အထူးမှတ်ချက် = ခန်,အာ,ဓါ,သစ်--ယမိုက် လေးကျမ်းတို့၌ ပဝတ္တိဝါရ, ပစ္စုပ္ပန္နဝါရဝယ် "အဒ္ဓပစ္စုပ္ပန်" ကိုဟော၏။ ပရိညာဝါရမှာကား "ခဏပစ္စုပ္ပန်"ကို ဟော၏ဟု အထူးသတိပြု။

ပုထုဇဉ်လေးမျိုး အဓိပ္ပါယ်

ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝအတွင်း၌ မဂ် ဖိုလ်ကို မရထိုက်သောသူသည် "အဘဗ္ဗ ပုထုဇဉ်" မည်၏။

ဤဘဝမဂ်ဖိုလ်ကို ရထိုက်သောသူကို "ဘဗ္ဗပုထုဇဉ်"ဟု ခေါ်၏။

ခန္ဓာ, အာယတန, ဓါတ်, သစ္စာ, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့၌ သင်ခြင်း, ကြားနာခြင်း,ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းမရှိသောသူသည်"အန္ဓပုထုဇဉ်" မည်၏။

ခန္ဓာ, အာယတန, ဓါတ်, သစ္စာ, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့၌ သင်ခြင်း ကြားနာခြင်း, ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းရှိသောသူသည် "ကလျာဏ ပုထုဇဉ်"မည်၏။

ပရိညာနုဘာတိအရ လိုအပ်သော မဂ်ဉာဏ်

"အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ်" ကိုသာ ယူရပါသည်။

အကြောင်းကား....ပရိညာကိစ္စ၏ အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်လေပြီးဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ပရိဇာနနဘာဝ မကောင်းသင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်

အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်များတည်း။ ။အကြောင်းကား.... ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်များသည် သိဆဲပင်ဖြစ်သော်လည်း ပရိညာကိစ္စ၏ အထွဋ်, အထိပ်, အပြီး, အဆုံးသို့ မရောက်ကြသေးသောကြောင့် မကောက်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ယေပုထုဇ္ဇနာ ဓမ္မံ နပရိ လာဘီသဘ္ဘိ အရ ဆိုလိုခြင်းပုဂ္ဂိုလ်

နှစ်ဘ၀ သုံးဘ၀၌သာ မဂ်ကို မရလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို မဆိုလိုပါ။ယေဟုဘုယျအားဖြင့် မည်သည့်အခါမှ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့သော သံသရာ့ သစ်ငုတ်, ခလုတ်, ကန်သင်းနှင့်တူသော **"နိယတ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်"** သတ္တဝါမျိုးကို ဆိုလိုပါသည်။

ပရိညာဝါရ မရှိသောယမိုက်ကျမ်းများ

မူလယမိုက်, စိတ္တယမိုက်အားဖြင့် နှစ်ကျမ်းဖြစ်ပါသည်။

အဘယ်ကြောင့် ပရိညာဝါရ မရှိရသနည်း ဟူမူကား... ပရိညာကိစ္စ သုံးပါးလုံး မရသောကြောင့်၎င်း၊ ပရိညာကိစ္စဟူသည် လောကီတရား၌သာ တပ်နိုင်သည်။လောကုတ္တရာတရား၌ မတပ်နိုင်။ ထိုယမိုက်ကျမ်းတို့၌ လောကီ, လောကုတ္တရာ ရောယှက်၍ ဟောသဖြင့် ပရိညာကိစ္စတပ်၍ မဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ ပရိညာဝါရ မရှိပါ။ ။စာမေးပွဲမေးဘူးပြီ။

ခန္ဓာဒေါ်းပါးတို့ကို သိဆဲ,သိပြီး,သိလတ္တံ့ဟု မဆိုရသောပုဂ္ဂိုလ်များ

ကျွတ်ထိုက်, မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်၊ အဟရတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ကြဉ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ခုနှစ်ယောက်၊ပေါင်း ကိုးယောက်တို့ကို ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို "သိဆဲ"ဟု မဆိုရပါ။

ကျွတ်ထိုက်, မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ကြဉ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ခုနှစ်ယောက်၊ပေါင်း ကိုးယောက်တို့ကို ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို "သိပြီး"ဟု မဆိုရပါ။

မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်, အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်၊ ပေါင်း-သုံးယောက် တို့ကို ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို "သိလတ္တံ့"ဟု မဆိုရပါ။

၁၂၉၁-ခု စာမေးပွဲတွင် မေးဘူးပြီ အထူးသတိချပ်။

ဤတွင် ခန္ဓယမိုက် ပြီးပါပြီ။

........☆........

အာယတန ယမိုက်။

"ပဏ္ဏတ္တိဝါရ ဥဒ္ဒေသ"

ပဒသောဓနဝါရ အတွက်။

အာယတနယမိုက် ပဏ္ဏတ္တိဝါရ ဥဒ္ဒေသ၌ အာယတန (၁၂) ပါးရှိသောကြောင့် အနုလုံ၌....ယမကပေါင်း(၁၂)ပါး။

အနု ပဋိ နှစ်ပါးရှိသောကြောင့် ယမက တပါး တပါးလျှင် ပုစ္ဆာနှစ်ပါးစီ ရှိသောကြောင့် ပုစ္ဆာပေါင်း(၂၄)ပါး။

ပုစ္ဆာနှစ်ပါးလျှင် တပါးတပါး၌ (သန္နိဋ္ဌာန်, သံသယ)အတ္ထ နှစ်ပါးစီရှိသောကြောင့် အတ္ထပေါင်း(၄၈)ပါး ရှိ၏။

ပစ္စနိက်၌လည်း ယမက ၁၂-ပါး၊ ပုစ္ဆာ ၂၄- ပါး၊ အတ္ထ ၄၈-ပါးရှိသောကြောင့် ပဒသောဓနဝါရ၌ နယ ၂-ပါး၊ ယမက ၂၄-ပါး၊ပုစ္ဆာ ၄၈-ပါး၊ အတ္ထ ၉၆-ပါးရှိ၏။

မှတ်ချက်.... သုဒ္ဓါယတန အတွက်လည်း အထက်ပါအတိုင်း သချင်္ခာအရေတွက် အတူတူပင် မှတ်ပါလေ။

ပဒသောဓနဝါရနှင့် သုဒ္ဓါယတနဝါရ

ဆောင်ရန်.... မြန်မာဂါထာကား

နယ နှစ်ရှိ၊ နတ္ထိ မူလော၊
နှစ်ဆဲ့လေးဝ၊ ယမကပေ၊
လေးဆယ်နှင့်ရှစ်၊ တွက်စပ် ပုစ္ဆာ၊
ကိုးဆဲ့ခြောက်၊ မှတ်လောက် အတ္ထတွေ၊
(ပဒ သုဒ်မိန့်ထုတ်ထို့တူပေ။)

——o——

ပဒသောဓန မူလစက္ကဝါရ အတွက်

ဤပဒသောဓန မူလစက္ကဝါရ၌လည်း စက္ခာယတနမူ သောတာယတနမူလီယမက (၁၁) ပါ၊ ကြွင်းသော သောတာယတနမူ စသည်တို့မှာလည်း မူလီယမကပေါင်း (၁၁) ပါးစီပင်ရှိသောကြောင့်(အာယတန ၁၂ X မူလီ၁၁ = ၁၃၂)ယမကပေါင်းသည် အနုလုံ အတွက်ဖြစ်၏။

ပစ္စနိက် မှာလည်း ထို့အတူ ယမကပေါင်း (၁၃၂) ပင်ရှိသောကြောင့် လုံ့နိက် ၂-ပါး၌ ယမကပေါင်း (၂၆၄) ပါးရှိ၏ဟု မှတ်။

၎င်း ယမကပေါင်း (၂၆၄) ပါးကို ပုစ္ဆာ--၂--ပါး အတ္ထ--၂--ပါးတို့နှင့် အထပ်ထပ်မြှောက်သော် ပုစ္ဆာပေါင်း (၅၂၈) အတ္ထပေါင်း (၁၀၅၆) ပါးစီရှိ၏။

သုဒ္ဓါယတန မူလ စက္ကဝါရ မှာလည်း အထက်ပါအတိုင်း တွက်ရ၏။

ပဒ သုဒ္ဓ-မူလစက္ကဝါရ အတွက်

ဆောင်ရန် .... မြန်မာ ဂါထာ

နယ နှစ်ရေး၊ နှစ်ဆဲ့လေး မူလေ ၊
နှစ်ခြောက်လေးပါ၊ ယမက ပေ။
တစ်သည်ငါး၊ ခြောက်ကား အတွေ၊
ငါးနှစ်ရှစ်၊ မှတ်လစ်ပုစ္ဆာ တွေ ။
(ပဒ သုဒ်၊ ပဏ်ဥဒ်စက်နှစ်ထွေ)။

....

အာယတနယမိုက် ပဏ္ဏတ္တိဝါရ လေးပဒလုံး အတွက်

ဆောင်ရန်........ မြန်မာဂါထာကား

နယ ရှစ်ဖြစ်၊ လေးရှင် မူလေ ၊
ငါးခွန်ခြောက်ပါ၊ ယမက ပေ၊
တစ်တစ်ငါးနှစ်၊ စိစစ် ပုစ္ဆေ
နှစ်သုံးပါ၊ သည်လေး အတွေ။
(ပဏ္ဏတ် ဥဒ်၊ ပေါင်း တုတ်သိကြစေ)။

ဤတွင် ပဏ္ဏတ္တိဝါရ ဥဒ္ဒေသ ပြီးပါပြီ။

—— ၀ ——

အာယတနယမိုက်–အစ ဝိမ္ဗုဂါယ်ကို ပြဆိုရာအခန်း

အာယတန ခေါ်ခြင်း အကြောင်း

အာယတနသဒ္ဒါသည်"အကြောင်း"ဟူသောအနက်ကို ဟောသော အနိပ္ဖန္န ပါဠိ ပဒိကပုဒ်တည်း။ ထို့ကြောင့် = ဝိဂြိုဟ်မပြုကောင်း။

သို့သော်........" **အာယတန္တိ ဃဋေန္တိ ဝါယမန္တိ ဧတ္ထာတိ အာယတနာနိ** "စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ **သမ္မော အဋ္ဌကထာ** စသည်တို့၌ ဝိဂြိုဟ်ပြုကြသေး၏ အလိုရှိက ကြည့်ရှုကြပါကုန်။

အာယတန မည်ပုံ...........ခြောက်ဒွါရ၌ ဖြစ်ကုန်သော စိတ်စေတသိက်တို့သည် ထိုထို မိမိကိစ္စတို့ဖြင့် စုဝေးပျော်ပိုက်၍ လုလ္လပြုရာ အရပ်ဖြစ်သောကြောင့် "အာယတန"မည်၏။

ရှည်မြင့်စွာ သံသရာ ဝဋ္ဋဒုက္ခကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်လည်း "**အာယတန**"မည်၏။

* စိတ်- စေ- ပျော်စု၊ လုလ္လပြု၊ သိမှုအာယနာ။

* ရှည်စွာ ဒုက္ခေ၊ ဖြစ်တတ်စေ၊ သိလေအာယနာ။

တနည်း = အာယတန မည်ပုံ.......

အပိစ တေနိဝါသဋ္ဌာ၊ အာကာရဋ္ဌာ သမောသရာ။
သဉ္ဇာတိ ဒေသော အဌ္ဌေန၊ ကာရဏ လက္ခာဝစ ဝုစ္စရေ။
သမ္မောအဋ္ဌကထာ၌ လာသည်။

အနက်ကား....... အပိစ- ဝစနတ္ထမှ တပါး ပဒတ္ထကို ပြဆိုဦးအံ့.... ဧတေ- ဤ စက္ခု ရူပ စသည်တို့ကို၊ နိဝါသတ္တာ- စိတ်-စေတသိက်တို့၏ နေရာဖြစ်သောကြောင့်ငှင်း။ အာကာရတ္တာ- ရောပြွမ်းမှိုလို အာရုံပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ငှင်း။ သမောသရာ- ပေါင်းဆုံ စုဝေးရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်ငှင်း။ သဉ္ဇာတိ ဒေသေ အတ္တေန- ကောင်းစွာဖြစ်ပွားရာ အရပ်ဟူသော အဖြစ်ကြောင့်ငှင်း။ ကာရဏတ္တာ- စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်ငှင်း။အာယတနာနိ- ဟူ၍၊ ဝုစ္စရေ- မိန့်ဆိုအပ်ကုန်၏။

သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာအရ ချဲ့ဦးအံ့

၁။ ထိုစက္ခုပသာဒ စသည်လျှင် မှီရာ၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သောကြောင့် စက္ခုပသာဒစသည်, သည် စိတ်-စေတသိက်တို့၏ ဖြစ်ရာ အရပ်ဖြစ်သောကြောင့် "အာယတန"မည်၏။ **တန္နိဿယာ ရမ္မဏာဘာဝေန တတ္ထေဝ ဥပ္ပတ္တိတော။ ဤကား သဉ္ဇာတိ ဒေသတ္ထ တည်း။**

၂။ စက္ခုပသာဒစသည်မရှိမူ စိတ်- စေတသိက်တို့သည် မဖြစ်နိုင်ကုန်ရာ။ ထို စိတ်- စေတသိက်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်လည်း "အာယတန"မည်၏။ **တံ အ ဘာဝေ အဘာဝတော** (ဟေတွတ္ထ)

၃။ စက္ခုပသာဒစသည်တို့နှင့် စပ်၍ဖြစ်ခြင်း ရှိသောကြောင့် စက္ခုပသာဒစသည် သည် စိတ်- စေတသိက်တို့၏ တည်နေရာဖြစ်သောကြောင့်လည်း "အာယတန"မည်၏။ **တဒါယတ္တ ဝုတ္တိတာယ** (နိဝါသတ္ထ)

၄။ ထိုစက္ခုပသာဒစသည်ကို မိုရာအာရုံ၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း စက္ခုပသာဒစသည် သည် စိတ်- စေတသိက်တို့၏ တည်ရာ ဖြစ်သောကြောင့်လည်း "**အာယတန**"မည်၏။

တန္နိဿိတတ္တာ တဒါရမ္မဏတ္တာစ (အာကာရတ္တာ)

၅။ ထိုစက္ခုပသာဒစသည်၌ မိုရာအာရုံ၏အစွမ်းဖြင့် စုဝေးရာ ဖြစ်သောကြောင့် စက္ခုပသာဒ စသည် သည် စိတ်- စေတသိက်တို့၏ ပေါင်းဆုံ စုဝေးရာ ဖြစ်သောကြောင့် လည်း "**အာယတန**"မည်၏။

တတ္ထ တတ္ထ ဝတ္ထုဒွါရာ ရမ္မဏဝသေန သမောသရဏ ဋ္ဌာနတော (သမော သရဏတ္တာ)

သဥ္ဇာတိ ဒေသေ ဟေတုမှိ၊ ဝါသဋ္ဌာနာ ကရေသုစ။
သမောသရဏဋ္ဌာနေစာ၊ ယတနံ ပဒပူရဏေ။

ဟူသော အဘိဓာန် ကျမ်းလာအရ အာယတနသဒ္ဒါ ဟောနိုင် သော အနက်ခြောက်မျိုးတို့တွင် ပဒပူရဏအနက်မှ တပါးသော အနက်ငါးမျိုးတို့၌ ဖြစ်၏ဟု မှတ်လေ။

အထက်ဖေါ်ပြပါ ပြဆိုခဲ့သော အဓိပ္ပါယ်များကား ၎င်း အ နက်ငါးမျိုးအရ ဖြစ်ပေသည်။

..................o...................

ဘာ့ကြောင့် အာယတန ၁၂-ပါးကိုသာ ဟောတော်မူသနည်း

ခြောက်ပါးသော ဝိညာဏ်အပေါင်းတို့၏ ဖြစ်ရာဒွါရ အာရုံတို့ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားလိုသောကြောင့် အာယတန ၁၂-ပါးကိုသာ ဟောတော်မူပါသည်။ ဆဝိညာဏာယုပ္ပတ္တိ ဒွါရာလမ္ဗဏ ဝ ဝတ္ထနတော ဝုတ္တာနိ (သမ္မောအဋ္ဌကထာ)

ဆောင်ရန်........ မြန်မာဂါထာကား

ဝိညာဏ်ခြောက်ဝ၊ ဖြစ်ကြလေရာ။
ဒွါရတဖုံ၊ အာရုံကိုသာ။
ပိုင်းခြားလိုခြင်း၊ ကြောင်းရင်းမှန်စွာ။
အာယတန၊ ပြားရဆဲ့နှစ်ဖြာ။

ကမငါးမျိုး မှတ်သားဘွယ်

ပဟာနံ ဘူမိ ဥပ္ပတ္တိ၊ ပဋိပတ္တိစ ဒေသနာ။
ပဉ္စဝိဓေါကမော တတ္ထ၊ ပစ္စိမော ဝိဓယုဇ္ဇတိ။

ဤကမ(အစဉ်)ငါးမျိုးကို မှတ်သားသင့်၏။ ဘုရားရှင်သည် ဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်သရုပ်ကို ပြဆိုရာ၌ "ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာဓမ္မာ" ကဲ့သို့ ပယ်ပုံအားဖြင့် ရှေ့နောက်စီစဉ်၍ ပြခြင်းဟူသော ပဟာနက္ကမတမျိုး။

"ကာမာဝစရာ ရူပါဝစရာ" စသည်တို့ကဲ့သို့ ဘုံစဉ်အားဖြင့် ရှေ့နောက်စီစဉ်၍ပြခြင်း ဟူသော ဘူမိက္ကမတမျိုး။

"ပထမံ ကလလံ ဟောတိ ကလလာ ဟောတိ အဗ္ဗုဒံ"စသည် တို့ကဲ့သို့ ဖြစ်ပုံအစဉ်အားဖြင့် ရှေ့နောက်စီစဉ်၍ပြခြင်း ဟူသော ဥပ္ပတ္တိက္ကမတမျိုး။

"သီလဝိသုဒ္ဓိ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ" စသည်ကဲ့သို့ ကျင့်ဘွယ်အစဉ်အား ဖြင့် ရှေ့နောက်စီစဉ်၍ ပြခြင်းဟူသော ပဋိပတ္တိက္ကမတမျိုး။

"စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ"စသည်ကဲ့ သို့ ဟောပုံ ဒေသနာအစဉ်ကို ရှေ့နောက်မစီစဉ်၍ပြခြင်း ဟူသော ဒေသနာက္ကမတမျိုး အားဖြင့် ကမ (အစဉ်) ငါးမျိုးရှိသည်ကို ပြဆိုတော်မူ၏။

ထိုငါးမျိုးတို့တွင် ခန္ဓာငါးပါး အာယတနဆဲ့နှစ်ပါး ဓါတ် ဆဲ့ရှစ်ပါး သစ္စာလေးပါး စီစဉ်ပုံမျိုးသည် "ဒေသနာက္ကမ"မျိုး သာတည်း ဟု မှတ်သားပါလေ။ ။သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ။

အာယတန (၁၂) ပါးတို့ကို ဒေသနာက္ကမအားဖြင့် ဟောတော်မူပုံ

၁။ အာယတန(၁၂)ပါးတို့တွင် စက္ခာယတနအစ မနာယ တနအဆုံးရှိသော အဇ္ဈတ္တိကာယတနခြောက်ပါးသည် ခန္ဓာကိုယ် အား ကျေးဇူးပြုများသောကြောင့် ဗာဟိရာယတန၏ ရှေ့၌ ထား၍ ဟောတော်မူ၏။

၂။ ၎င်းအဇ္ဈတ္တိကာယတန ခြောက်ပါးတွင်လည်း စက္ခာယတန၏ ရူပါရုံကို ယူပုံသည် မျက်မြင်အားဖြင့် ထင်ရှားသောကြောင့် "**စက္ခာယတန**"ကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူသည်။

၃။ စက္ခုပသာဒကား .... အသမ္ပတ္တဂ္ဂါဟက ရုပ်ဖြစ်သလို သောတာယတနလည်း အသမ္ပတ္တဂ္ဂါဟကပင်ဖြစ်၍ အသမ္ပတ္တဂ္ဂါဟကချင်း တူသောကြောင့် စက္ခာယတန၏ **အခြားမဲ့၌** "**သောတာယတန**"ကို ဟောတော်မူသည်။

တနည်းကား....စက္ခုနှင့် သောတသည် အလွန်မွန်မြတ်သော ဘုရားရှင်၏အာရုံကို မြင်နိုင်ခြင်း ဒဿနာနုတ္တရိယဂုဏ်။ ဘုရားရှင်၏ အသံတော်ကိုကြားရခြင်း သဝနာနုတ္တရိယဂုဏ် ဟူသော ဂုဏ်ထူးရှိသောကြောင့်"**စက္ခာယတန သောတာယတန**"နှစ်ပါးကို ဦး ထိပ်ထား၍ ဟောတော်မူသည်။

အကျဉ်းချုပ်ဆောင်ရန်.... မြန်မာဂါထာများ

(၁) အဇ္ဈတ္တိက၊ ခြောက်ဝ မသေ့။
အာယတန၊ မှတ်ကြရန်ပေ။
ခန္ဓာကိုယ်အား၊ ကျေးဇူးများပေ။
ရှေ့က ထား၊ ဟောကြားဒို့စိန္တေ။ ။

(၂) မျက်စိမြင်အား၊ ထင်ရှားနိုင်စေ။
အကြောင်းရင်းပ၊ မှတ်ကြမသေ့။
ရှေးဦးစွာလဲ၊ ဝေခွဲကာလေ။
ဟောဖေါ်ပြ၊ **စက္ခာ့ယတနေ**။ ။

(၃) အသမ္ပတ္တ၊ ဂါဟကပေ။
စက္ခုသောတ၊ တူကြမသွေ။
ဒုတိယထား၊ ဘုရားစိန္တေ။
ဟောတော်ပြ၊ သောတာ့ယတနေ။ ။

(၄) ဒဿနနှင့်၊ သဝနလေ။
အနုတ္တရိ၊ ဂုဏ်ထူးရှိပေ။
စက္ခု့သောတ၊ နှစ်ဝကိုလေ။
တနည်းအား၊ ရှေ့ထားဟောခဲ့ပေ။ ။

ဈာနာဒိတ္တယကို ဟောတော်မူပုံ

၁။ သမ္ပတ္တဂ္ဂါဟကရုပ်များဖြစ်၍ ဈာနာဒိတ္တယကို နောက်ထား ဟောတော်မူ၏။

၂။ ထိုဈာနာဒိတ္တယတို့တွင်လည်း ဈာနသည် အာရုံကိုယူပုံလျှင်မြန်သောကြောင့် "ဈာနာယတန"ကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူသည်။

၃။ ဈာနနှင့် ဇိဝှါသည် တစိတ်တဒေသဥ္ဈ ဖြစ်ပုံခြင်းတူမျှလေသောကြောင့် ဈာန၏အခြားမဲ့၌ ဇိဝှါယတနကို ဟောတော်မူသည်။

၄။ ကာယာယတန တရား အလုံးစုံသော ကိုယ်ခန္ဓာလျှင် နှံ့၍ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် ဇိဝှါ၏ အခြားမဲ့၌ ကာယာယတနကို ဟောတော်မူသည်။

၅။ ရူပါရုံ စသော အာရုံငါးပါးလုံးကိုပင် အကုန်သိမ်းကျုံးမိ၍ ယူနိုင်သောကြောင့် အဇ္ဈတ္တိကာ ယတန တို့တွင် "မနာယတန" ကို နောက်ဆုံး ထား၍ ဟောတော်မူ၏။

တနည်း = အဇ္ဈတ္တိကာယတန အဖြစ်ဖြင့် တူသောကြောင့် ကာယ၏ အခြားမဲ့၌ "မနာယတန" ကို ဟောတော်မူ၏။

တနည်း = ယမက၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပုစ္ဆာ ပြုလွယ် စိမ့်သောငှါ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာယတန၏ အခြားမဲ့၌ "မ နာ ယ တ န" ကို ဟောတော်မူသည်။

စက္ခာယတန နှင့် ရူပါရုံ၊ သောတာယတန နှင့် သဒ္ဒါရုံ စသည်တို့၏ အာရုံ အစဉ် အားဖြင့် သိစေလိုသောကြောင့် ရူပ သဒ္ဒ စသော "ဗာဟိရာယတန" တို့ကို နောက်ထား၍ ဟောတော်မူသည်။

အကျဉ်းချုပ်—ဆောင်ရန်

မြန်မာ ဂါထာများ

၁။ သမ္ပတ္တရုပ်၊ အဟုတ် မသွေ၊
ဖြစ်၍သာပ၊ နောက် မှတထွေ၊
သာနာဒိသုံး၊ ဟောထုံးညွှန်ပေ၊
ဤ၌လည်း၊ တနည်းမှတ်နိုင်စေ။

၂။ ဃာနာဒိချဲ့၊ ဟောတဲ့ရုပ်တွင်၊
အာရုံယူရန်၊ လျင်မြန်၍ပင်၊
ဃာနာယတန၊ ရှေ့ကဦးတင်၊
မှတ်စေသော၊ မိန့်ဟော စိန္တေ့ရှင်။

၃။ ဃာနာ, ဇိဝှါ၊ ဖြစ်ကြပုံတွေ၊
တူခြင်းကြောင့်ပ၊ ဃာန၏ပေ၊
အခြားမှဲ့၌၊ ဟောခဲ့ မသွေ၊
မှတ်လေကြ၊ ဇိဝှါယတနေ။

၄။ ကိုယ်မှာမဆန့်၊ ပြန့်နှံ့တည်နေ၊
ဇိဝှါ နောက်မှ၊ **ကာယ** ဟောပေ၊
ငါးအာရုံလုံး၊ သိမ်းကျုံးယူပေ၊
အဇ္ဈတ္တိ၊ နောက်ရှိ **မနာယတနေ**။

၅။ အဇ္ဈတ္တိက၊ အာယတနေ။
အဖြစ်ချင်းပ၊ တူကြလို့လေ၊
ကာယာယတန၊ နောက်မှ မသွေ၊
မန လဲ၊ ဟောမြဲ တနည်းပေ။

............o............

အာယတနယမိုက် ပဏ္ဏတ္တိဝါရ နိဒ္ဒေသ အရကောက်ဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ် စကျွအပြား ငါးပါးကား

မံသစက္ခု, ပညာစက္ခု ဟု နှစ်ပါးရှိ၏။

၁။ ။မံသစက္ခုကား .... သ သမ္ဘာရစက္ခု, ပသာဒစက္ခု, အား ဖြင့်--နှစ်ပါးရှိ၏။

၂။ ။ပညာစက္ခုသည်လည်း .... ဗုဒ္ဓစက္ခု, သမန္တစက္ခု, ဉာဏ စက္ခု, ဒိဗ္ဗစက္ခု, ဓမ္မစက္ခု ဟု ငါးမျိုးပြား၏။

(ဆောင်) ဗုဒ္ဓ, သမန္တ၊ ဉာဏ်,ဒိဗ္ဗ၊ ဓမ္မ,စက္ခုငါး။

စက္ခုငါးပါး နှင့် တရားကိုယ်တွဲစပ်ပုံ

ထိုစက္ခုငါးမျိုးတို့တွင်.....

၁။ ။ဣန္ဒြိယ ပရောပရိယတ္တိညာဏ်,အာသယာနုသယညာဏ်ကို ဗုဒ္ဓစက္ခု ဟုခေါ်၏။

၂။ ။သဗ္ဗညုတညာဏ်ကို.... .... သမန္တစက္ခုဟု ခေါ်၏။

၃။ ။အရဟတ္တ မဂ်ညာဏ်ကို .... ဉာဏစက္ခုဟု ခေါ်၏။

၄။ ။ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဏ်ကို.... .... ဒိဗ္ဗစက္ခုဟု ခေါ်၏။

၅။ ။အောက် မဂ်-အောက်ဖိုလ်ညာဏ်တို့ကို........ ဓမ္မစက္ခု ဟု ခေါ်၏။

ဆောင်ရန်........ လင်္ကာ သံပေါက်များ။

၁။ ။ဣန္ဒြိယ ပရောပရိယတ္တိဉာဏ်၊ အာသယံ၊ နှစ်တန်စက်ဗုဒ္ဓ။
၂။ ။သဗ္ဗညုတဉာဏ်၊ ဤတတန်၊ မှတ်ရန်သမန္တ။
၃။ ။အရဟတ္တမဂ္ဂ၊ ဤသည့်ဉာဏ်၊ ဉာဏံ စက္ခုပြ။
၄။ ။အဘိဉာဏ်ဉာဏံ၊ ဒိဗ္ဗမှန်၊ ငါးတန်စက္ခုက။
၅။ ။အောက်မဂ်ဖိုလ်မှန်၊ သုံးတန်ဉာဏ်၊ ဓမ္မစက္ခုပြ။
၆။ သဠာယတန သံယုဂ်၊ဘွင့်ပြတုတ်၊အချုပ်မှတ်ကုန်ကြ။

ပု, ဒိ, အာ, ဝိဇ္ဇာ သုံးပါး

ဝိဇ္ဇာဉာဏ်သည်........

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ အဘိဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော "ပဌမ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်" တမျိုး, ။

ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော "ဒုတိယ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်" တမျိုး, ၊

အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် ဟူသော အာသဝက္ခယဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော "တတိယ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်" တမျိုး, အားဖြင့် ဝိဇ္ဇာဉာဏ် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ထိုသုံးပါးတို့တွင်

နှစ်ခုမြောက်သော ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ကို "ဒိဗ္ဗစက္ခု" ဟု ခေါ်၍ သုံးခုမြောက်သော ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ကို " ပညာ စက္ခု " ဟုခေါ်သော ကြောင့် ဤယမိုက်၌ ဒိဗ္ဗစက္ခုကို ဒုတိယဝိဇ္ဇာဉာဏ်, ပညာစက္ခု ကို တတိယ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ဟု သုံးစွဲရလေသည်။

ဒိဗ္ဗစက္ခုတိ ဒုတိယဝိဇ္ဇာဉာဏံ, ပညာစက္ခုတိ တတိယ ဝိဇ္ဇာဉာဏံ။ _ (အဋ္ဌကထာ) ။

စက္ခုစက္ခာယတနနိဒ္ဒေသ လိုအပ်သော စကားများ

အလွန်ဝေးသောကြောင့် ဗုဒ္ဓစက္ခုစသည်တို့ကို စက္ခု ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်အရ မကောက်မူ၍ (ဝါ)မဟောမူ၍ အလွန်နီးကပ်သောကြောင့် ဒိဗ္ဗစက္ခု, ပညာစက္ခု နှစ်ပါးကိုသာ ကောက်တော်မူ၏။ (ဝါ)ဟောတော်မူ၏ ဟူလို။

(ဂဏ္ဌိ ကျမ်းလာတည်း)

တနည်းကား ဗုဒ္ဓစက္ခုစသည်တို့ကို အလွန်ဝေး၍ မထင်ရှားသောကြောင့် မဟောပါ။

စက္ခုအဖြစ်၌ အလွန်ထင်ရှားသောကြောင့် စက္ခာယတနဖြစ် - မဖြစ်၊ယုံမှားသံသယ ဖြစ်ရန်ရှိရကား ဒိဗ္ဗစက္ခု, ပညာစက္ခု နှစ်ပါးကိုသာ ဟောတော်မူ၏ ။
ဒိဗ္ဗသောတ, စသည်တို့ကိုလည်း ဤနည်းနှင့်နှင့်မှတ်သားပါလေ။

ဒိဗ္ဗသောတ, တဏှာသောတ နှစ်မျိုး

"ဒိဗ္ဗ သောတ" ဟူသည် ဣဒ္ဓိဝိဓ အဘိညာဏ် ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဏ်စသော ငါးပါး၊ (တနည်း)အဘိညာဏ် (၇)ပါးတို့တွင် နှစ်ခုမြောက်သော "ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဏ်" ကို ခေါ်သည်ဟု မှတ်၊

ဒိဗ္ဗသောတန္တိ ဒုတိယဝိဇ္ဇာဉာဏံ။ (အဋ္ဌကထာ)

"တဏှာသောတ," ဟူသည်ကား လောဘစေတသိက်ကိုပင် ခေါ်ဆိုသည်ဟု မှတ်လေ။

တဏှာသောတန္တိ တဏှာဝ။ (အဋ္ဌကထာ)

ဘာ့ကြောင့်တဏှာကို (သောတ)ဟုခေါ်ဆိုရသနည်း

တဏှာကို သောတ ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းသည်ကား ....သဒ္ဒါရုံကို ကြားတတ်သော သဘောသတ္တိကြောင့် တဏှာကို သောတ ခေါ်သည်မဟုတ်၊ **စင်စစ်သော်ကား**........ အာရုံပြုသော အား ဖြင့် ဘဝဂ်တိုင်အောင် ဓမ္မ အားဖြင့် ဂေါတြဘုတိုင်အောင် ယိုစီး သွားတတ်သည်ဖြစ်၍ ရေအလျဉ်နှင့်တူသောကြောင့် တဏှာကို "**သောတ**"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

............☆............

ဘာ့ကြောင့် သီလ စသည်ကို (ဂန္ထ)ဟု ခေါ်ဆိုရသနည်း

ပကတိသော အနံ့သည် ထိုထို ဤဤ ဝန်းကျင် ထက် အောက် အရပ်တို့သို့ ပြန့်နှံ့သလို၊ ထို့အတူ ပြန့်နှံ့ထင်ရှားခြင်း ဟူသော အနက်သဘောကြောင့် "ဂန္ဓ" ဟုခေါ်ဆိုပါသည်။

သီလဂန္ဓောတိ အာဒိနိ ဝါယနဋ္ဌေန
သီလာဒိနံ ယေဝ နာမာနိ။ အဋ္ဌကထာ။

အနက်ပေးကား.... သီလဂန္ဓောတိ အာဒိနိ၊ သီလဂန္ဓော အစရှိသော အမည်တို့သည်။ ဝါယနဋ္ဌေန၊ ပြန့်နှံ့၍ ထင်ရှားခြင်း ဟူသော အနက် သဘောကြောင့်။ သီလာဒိနံယေဝ၊ သီလ အစရှိသည် တို့၏သာလျှင်။ နာမာနိ၊ အမည်တို့တည်း။

သီလဂန္ဓစသည်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်

သီလ ဂန္ဓ မည်ပုံ

(၁) သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တ, သမ္မာအာဇီဝ သုံးပါးတို့သည် ပါဏာတိပါတ စသည်တို့မှ ကြဉ်ရှောင်၍ ပြန့်နှံ့ထင်ရှား မိမိ၏တည်ရာကို ပြတတ်သောအားဖြင့် "သီလဂန္ဓ" မည်၏။

သမာဓိ ဂန္ဓ မည်ပုံ

(၂) သမ္မာဝါယမ, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာဓိ သုံးပါးတို့တွင် သမ္မာသမာဓိ သည် အာရုံတခုခု၌ တည်တံ့ခြင်းဟူသော မိမိ၏ပင်ကိုယ် သဘောကိစ္စအားဖြင့် "သမာဓိ" ဂန္ဓမည်၏။

သမ္မာဝါယမ သည် တခုတည်းသော အာရုံ၌ သမာဓိကို တည်တံ့စွာ နေစေခြင်းငှါ ချီးမြှောက်ခြင်းကိစ္စကို ပြီးစေလျက် ကျေးဇူးပြု၏။ သမ္မာသတိသည်လည်း ထင်ရှားပေါ်လွင်ခြင်း အဘိလပနကိစ္စကို ပြီးစေလျက် သမာဓိအား ကျေးဇူးပြု၏။

ဤသို့ ဂန္ဓအမည်ရသော သမာဓိအား ကျေးဇူး ပြုရကား ၎င်းနှစ်ပါးတို့သည်လည်း ပြုပြင်ပေးခြင်း ကိစ္စအားဖြင့် "သမာဓိဂန္ဓ" မည်၏။

ပညာဂန္ထ မည်ပုံ

(၃) သမ္မာဒိဋ္ဌိ သည် အာရုံကို ကောင်းစွာ သိခြင်း မိမိ၏ ပင်ကိုယ်သဘောအားဖြင့် **"ပညာဂန္ထ"** မည်၏။

သမ္မာသက်ပ္ပ-- သည်ကား-- သမ္မာဒိဋ္ဌိ သည် မိမိ၏ သဘော အလျှောက် အနိစ္စ စသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သေး။ သမ္မာသက်ပ္ပ သည် ရှေ့ရှုတင်ပေးမှသာလျှင် ဆုံးဖြတ်နိုင်ရကား သမ္မာသက်ပ္ပ သည်လည်း ကြိယာအား ဖြင့် "ပညာဂန္ထ" မည်၏။

ဘာကြောင့် အတ္တရသ စသည်တို့ကို (ရသ)ဟု ခေါ်ဆိုရသနည်း

အတ္တရသ စသည်ကို- ရသ ဟုခေါ် ရခြင်းကား မဘောက်မပြန် မှန်ကန် ကောင်းမြတ် ချိုမြိန်သော ဂုဏ်သကတ်ကြောင့် (ဝါ) အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့ သာယာအပ်သော သဘောကြောင့် အတ္တရသစသည်ကို ရသ ဟု ခေါ်ဆိုသည်(စားအပ်သော အရသာဖြစ်သောကြောင့် ရသ ဟု ခေါ်သည် မဟုတ်ပါ)။

အတ္တရသောတိ အာဒိနိပိ သာဓု မဓုရဋ္ဌေန

အတ္တာဒိနညေဝ နာမာနိ။ အဋ္ဌကထာ။

...............ဝ...............

အာယတန ယမိုက် ပဏ္ဏတ္တိဝါရနိဒ္ဒေသ၌ ခွဲဝေပုံ
ပဒသောဓနဝါရ
စက္ခုသုံးပါ

စက္ခုသည်........

(၁) ဒုတိယဝိဇ္ဇာညာဏ် ဟုဆိုအပ်သော....
ဒိဗ္ဗစက္ခု။

(၂) တတိယဝိဇ္ဇာညာဏ် ဟုဆိုအပ်သော....
ပညာစက္ခု။

(၃) စက္ခာယတန ဟု ဆိုအပ်သော....
ပသာဒစက္ခု
အားဖြင့်သုံးမျိုးရှိ၏။

သောတသုံးပါး

သောတ,သည်လည်း ...

(၁) အဘိညာဏ် ဟု ဆိုအပ်သော....ဒိဗ္ဗသောတ။

(၂) လောဘစေတသိက် ဟု ဆိုအပ်သော....
တဏှာသောတ။

(၃) သောတာယတန ဟု ဆိုအပ်သော....
ပသာဒသောတ။
အားဖြင့်သုံးမျိုးရှိ၏။

သာန,ဇ၀ှါ တို့ကား ဘေဒပရှိ တမျိုးစီသာတည်း

ကာယအပြား ၄-ပါး

ကာယသည်လည်း

(၁) စိတ်- ၈၉- စေ- ၅၂- နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော **နာမကာယ**,

(၂) ကာယာယတနမှ တပါး ရုပ် သတ္တဝီသ ဟု ဆို အပ်သော **ရူပကာယ**,

(၃) ဆင်အပေါင်း ·မြင်းအပေါင်း· အစရှိသော **ပညတ္တိကာယ**,

(၄) ကာယာယတန ဟု ဆိုအပ်သော **ပသာဒကာယ** အားဖြင့် လေးမျိုးရှိ၏

မှတ်ချက်.... စာမေးပွဲများ၌ စက္ခု သုံးပါး စသည်တရားကိုယ်များကိုထုတ်ပြပါ ဟု မေးတတ်သည့် အတွက် အထက်ပါ ခွဲဝေချက် တို့ကို ပေါ် ပြလိုက်ရမေသည် ကျေပြွန်အောင် ကြည့် ပါ။

စက္ခာယတန စသည် စက်လှည့်ပုံ။

(၁) **စက္ခုသာမည်၍ စက္ခာယတန မမည်သောတရားကား....** ဒိဗ္ဗစက္ခု ပညာစက္ခုတည်း။

(၂) **စက္ခာယတနသာမည်၍ စက္ခုမမည်သော တရားကား....** စက္ခာယတနမည်သော် စက္ခုမည်သည်သာ ဖြစ်၍(မရှိ)။

(၃) နှစ်ပါးစုံမည်သောတရားကား....
စက္ခာယတန တည်း။

(၄) နှစ်ပါးစုံ မမည်သောတရားကား....။
စက္ခု သုံးပါး မှ တပါး အာယတန (၁၁) ပါး, ပညတ် တည်း။

——o——

သောတာယတန ယမက ခွဲဝေချက်

သောတဒွ

(က) သောတသာမည်၍ သောတာ ယတန မမည်သော တရားကား။
ဒိဗ္ဗသောတ, တဏှာသောတတည်း။

(ခ) သောတာယတနသာမည်၍ သောတ မမည်သောတရား ကား....မရှိ။

(ဂ) နှစ်ပါးစုံ မည်သောတရားကား....
သောတာယတန တည်း။

(ဃ) နှစ်ပါးစုံ မမည်သောတရားကား....
သောတသုံးပါးမှ တပါး အာယတန (၁၁)ပါး ပညတ်တို့ တည်း။

——o——

ကာယာယတန ယမက - ခွဲချေက်

(က) ကာယသာမည်၍ ကာယာ ယတန မမည်သော တရားကား....
စိတ် ၈၉- စေတသိက် ၅၂- နိဗ္ဗာန်ဟူသော နာမကာယ။
ကာယ,ကာယာ ယတနမှတပါး ရုပ်သတ္တဝိသ ဟူသောရူပကာယ, ဆင်အပေါင်း မြင်းအပေါင်းစသော ပညတ္တိကာယတည်း။

(ခ) ကာယာ ယတနသာမည်၍ ကာယမမည်သောတရားကား (မရှိ)

(ဂ) နှစ်ပါးစုံ မည်သော တရားကား....ကာယာ ယတနတည်း။

(ဃ) နှစ်ပါးစုံ မမည်သော တရားကား ....
တွင်းလိုဏ် အစရှိသော အစိတ်အစိတ်သော ကောဒေသ ပညတ်တည်း။

....

"ရူပ" နှစ်မျိုးကား

ရူပသည် (၁)လောကီစိတ် -၈၁၊ စေတသိက် -၅၂၊ ဟု ဆိုအပ်သော ပိယရုပ် သာတရုပ် တမျိုး။

(၂)ရူပါယတနအားဖြင့် နှစ်မျိုးရှိ၏။

—— ០ ——

ဂန္ထလေးပါး

ဂန္ထသည်

(၁) သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တ, သမ္မာအာဇီဝ,ဟု ဆို အပ်သော(သီလဂန္ထ)။

(၂) သမ္မာဝါယမ, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာဓိ, ဟု ဆို အပ်သော (သမာဓိဂန္ထ)။

(၃) သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပ ဟု ဆိုအပ်သော (ပညာဂန္ထ)။

(၄) ဂန္ထာယတနဟု ဆိုအပ်သော(ဂန္ထ)အားဖြင့် လေး ပါး အပြားရှိ၏။

ရသလေးပါး

ရသ သည်လည်း

(၁) ဖိုလ်လေးခု စိတ္တုပ္ပါဒ်ဟု ဆိုအပ်သော.... (အတ္ထရသ)။

(၂) မဂ်လေးခု စိတ္တုပ္ပါဒ် ဟု ဆိုအပ်သော (ဓမ္မရသ)။

(၃) နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော.... (ဝိမုတ္တိရသ)။

(၄) ရသာယတနဟူသော (ရသ)ဟု လေးမျိုး။

တနည်းကား....

(၁) ကုသိုလ် အကုသိုလ် အစရှိသော ပရမတ္ထ ဟု ဆို အပ်သော.... ....(အတ္ထရသ)။

(၂) ကုသလာဓမ္မာ အကုသလာဓမ္မာ အစရှိသော ဝစီဘေဒသဒ္ဒဟု ဆိုအပ်သော....(ဓမ္မရသ)။

(၃) နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော....(ဝိမုတ္တိရသ)။

(၄) ရသာယတန ရသအားဖြင့် လေးမျိုးရှိ၏။

အတ္ထရသ စသည်ကို ကောက်ရာဝယ် ဒုတိယ ကောက်နည်း၌ **ပရမတ္ထဓမ္မ, ဝစီဘေဒသဒ္ဒတို့ကို အဘယ်ကြောင့် ထည့်သွင်း ကောက်ပါသနည်း** ဆိုလျှင်....

မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောကြားတော်မူအပ်သော ဝစီဘေဒ သဒ္ဒကြောင့်သာ ကုသိုလ် အကုသိုလ်စသော ပရမတ္ထဓမ္မတို့ ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာရပေသည်။ သို့အတွက်ကြောင့် ပရမတ္ထဓမ္မကို အတ္ထရသ, ဝစီဘေဒသဒ္ဒကို ဓမ္မရသ ဟု ဒုတိယနည်းအရ ကောက် ရပါသည်။

ဓမ္မအပြား

ဓမ္မသည်(၁) စိတ် -၈၉၊ ဩဠာရိကရုပ် ၁၂ ပါးသ ဟု ဆိုအပ် သော(ပရမတ္ထဓမ္မ)။

(၂) အပေါင်းဖြစ်သော(ပညတ္တိဓမ္မ)။

(၃) ဓမ္မာယတန ဓမ္မအားဖြင့် သုံးမျိုးရှိ၏။

ရူပါယတန ယမက
"စက်လှည့်၍-ခွဲဝေပုံ"

၁။ ရူပသာမည်၍- ရူပါယတန မမည်သော တရားကား........
တဏှာ၏ အာရုံဖြစ်ထိုက်သော ချစ်အပ် သာယာအပ်သော လောကီစိတ်-၈၁။ စေတသိက်- ၅၂- ဟုဆိုအပ်သော ပီယရူပ် သာတရူပ်.... ရူပါယတနမှတပါး- ရုပ် သတ္တဝီသ တို့တည်း။

၂။ ရူပါယတနသာမည်၍- ရူပ မမည်သောတရားကား........မရှိ။
၃။ နှစ်ပါးစုံမည်သော တရားကား.... ... ရူပါယတနတည်း။
၄။ နှစ်ပါးစုံ မမည်သောတရားကား........ လောကုတ္တရာစိတ်-၈။ စေတသိက်- ၃၆။ နိဗ္ဗာန် တို့တည်း။

သဒ္ဒ-, ဂန္ဓ-, ရသ, စသည်တို့ကိုလည်း အထက်ပါအတိုင်း စက်လှည့်၍ ခွဲဝေပါလေ။

အထူးသတိပေးချက် = အထက် ဖေါ်ပြခဲ့သည့် ခွဲဝေပုံများကို ကျေပြွန်အောင် ခွဲဝေပါက အရကောက်လည်း အမြင်သန်၍ စာမေးပွဲများ၌လည်း (စက္ခု သုံးပါး) စသည်ကိုဖွင်း၊ (ရူပသာမည်၍ ရူပါယတန မမည်သော တရား)စသော လေးချက်စက် လှည့်မျိုးကိုဖွင်း၊ အထူးမေးတတ်ပါသည်။သို့အတွက်ကြောင့် သတိပြု၍ ခွဲဝေပါ။ သောတုဆွေ။

ဤတွင် ပဒသောဓနဝါရ ပြီးပါပြီ
(ပဒသောဓန မူလ စက္ကဝါရကို လွယ်သည့်အတွက် အထူးမခွဲပြတော့ပေ)။

" သုဒ္ဓါယတနဝါရ–ခွဲဝေပုံ "

စက္ခာယတန ယမက။

(က) စက္ခုသာမည်၍ အာယတန မမည်သောတရား....... မရှိ

(ခ) အာယတနသာမည်၍ စက္ခုမမည်သောတရား........ ....
စက္ခုသုံးပါးမှ တပါး အာယတန-၁၁-ပါးတည်း။

(ဂ) နှစ်ပါးစုံမည်သောတရား.... .... စက္ခုသုံးပါးတည်း ။

(ဃ) နှစ်ပါးစုံ မမည်သော တရား .... ပညတ်တည်း ။

ကာယာယတန ယမက။

(က) ကာယသာမည်၍ အာယတန မမည်သောတရား........ မရှိ

(ခ) အာယတနသာမည်၍ ကာယ မမည်သောတရား........ မရှိ

(ဂ) နှစ်ပါးစုံ မည်သောတရား............
အာယတနထိုက်သော စိတ် - ၈၉။ စေတသိက် - ၅၂။ နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော နာမကာယ။ ရုပ် အဋ္ဌဝီသဟု ဆိုအပ်သောရူပ ကာယတည်း။

(ဃ) နှစ်ပါးစုံ မမည်သော တရားကား.... ....ပညတ်တည်း။

........☆...... ..

ပဒသောဓနဝါရနှင့်- သုဒ္ဓါယတနဝါရ
ကာယာယတန ယမက
အကောက်ချင်း ထူးခြားပုံ

ဆိုခဲ့ပြီး ပဒသောဓနဝါရ ၌........

ကာယော ကာယာ ယတနန္တိ ကာယာယတနံ ထပေတွာ အဝသေသော ကာယော န ကာယာယတနံ၊ ကာယာယတနံ ကာယောစေဝ ကာယာ ယတနဥ္စ။

ဤ (ပဒသော ဓနဝါရ) **ကာယော**- အရ စိတ်- ၈၉။ စေတသိက်- ၅၂။ နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော "**နာမကာယ**" ကာယာယတနမှ တပါး ရုပ်သတ္တဝီသဟုဆိုအပ်သော "**ရူပကာယ**" ဆင် အပေါင်း မြင်းအပေါင်း အစရှိသော "**ပညတ္တိကာယ**"ကို ကောက်ရ၏။

(ကာယောအရ ပရမတ္ထဓမ္မ- ပညတ္တိဓမ္မ နှစ်မျိုးလုံးကောက်ရသည်ကို သတိပြုပါ)

ကာယော အာယတနန္တိ အာမန္တာ

ဤသုဒ္ဓါယတနဝါရ၌ကား........ **ကာယော** အရ အာယတနထိုက်သော စိတ်- ၈၉။ စေတသိက်- ၅၂။နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော **နာမကာယ** ရုပ် အဋ္ဌဝီသဟုဆိုအပ်သော **ရူပကာယ** ရ၏။

(ကာယောအရ ပရမတ္ထဓမ္မ သက်သက်ကိုသာ ကောက်ရသည်ကို သတိပြုပါ)

အကြောင်းကား........ ဤ သုဒ္ဓါယတနဝါရ၌ အာယတန ထိုက်သော ပရမတ္ထတရား သက်သက်မျှကိုသာ ဟောသောဝါရ ဖြစ်သောကြောင့် **ပညတ္တိကာယ** ကို မကောက်ရသတည်း။

ပဒသော ဓနဝါရ၌ကား........ကာယောအရ ပရမတ္ထကာယ ပညတ္တိကာယ တို့ကို ဟောသောကြောင့် ထိုနှစ်မျိုးလုံး ကောက်ရသည်။ ထို့ကြောင့် **အဋ္ဌကထာ** ၌

အဝသေသော ကာယောတိ နာမကာယော ရူပကာယော ဟတ္ထိကာယော အဿကာယော တိ ဧဝမာဒိ ဟု မိန့်ဆိုသတည်း။

ဓမ္မော အာယတနန္တိ အာမန္တာ ၌လည်း **ဓမ္မော အရ** ပရမတ္ထဓမ္မ ကိုသာကောက်သည်ကို သတိပြုပါ **ပညတ္တိဓမ္မ** ကို မကောက်ဟုမှတ်။

သုဒ္ဓါယတန မူလ စက္ကဝါရကို အထူးမပြတော့ပေ။

....................o....................

ပဏ္ဏတ္တိဝါရ နိဒ္ဒေသ

ပဒသောဓနဝါရ ဝိဘင်းထုတ်အရကောက်

"အနုလုံ" စက္ခာယတနယမက

အနု — | စက္ခု.... ဒိဗ္ဗစက္ခု ပညာစက္ခု၊ စက္ခုနစက္ခာယတနံ။
| စက္ခာယတနန္တိ....စက္ခာယတနံ စက္ခုစေဝ စက္ခာယတနဉ္စ။

ပဋိ — စက္ခာယတနံ | စက္ခုတိ | — အာမန္တာ။

တဘက်ရကား.... ဒိဗ္ဗစက္ခုဟု ဆိုအပ်သော ဒုတိယဝိဇ္ဇာ ဉာဏ်, ပညာစက္ခုဟု ဆိုအပ်သော တတိယဝိဇ္ဇာဉာဏ်ရ၏။

နှစ်ပုဒ်လုံး၏အရကား....စက္ခာယတန ရ၏။

"ပစ္စနိက်"

အနု နစက္ခု / နစက္ခာယတနန္တိ ▷ အာမန္တာ။

ပဋိ ◁ | နစက္ခာယတနံ....ဒိဗ္ဗစက္ခု ပညာစက္ခု နစက္ခာယတနံ စက္ခု
| နစက္ခုတိ.... စက္ခုဉ္စ စက္ခာယတနဉ္စ ထပေတွာ အဝသေသံ နစေဝစက္ခု န စ စက္ခာယတနံ။
(တဘက်ရကောက်မြဲ)။

နှစ်ပုဒ်လုံး၏အရကား....စက္ခုသုံးပါးမှတပါး အာယတန တဆယ့်တပါး, ပညတ်ရ၏။

သောတာယတန ယမက

"အနုလုံ"

အနု ◁ | သောတံ.... ဒိဗ္ဗသောတံ တဏှာသောတံ သောတံ
| သောတာယတနန္တိ....နသောတာယတနံ။သောတာယတနံ သောတဉ္စေဝ သောတာယတနဉ္စ။

ပဋိ သောတာယတနံ | သောတဉ္စိ | ▷ အာမန္တာ

တဘက်ရကား....ဒိဗ္ဗသောတဟုဆိုအပ်သော အဘိညာဏ်
တဏှာသောတဟု ဆိုအပ်သော လောဘ
စေတသိက်ရ၏။

နှစ်ပုဒ်လုံးအရကား....သောတာယတနရ၏။

"ပစ္စနိက်"

အနု နသောတံ | နသောတာယတနဉ္စိ | ▷ အာမန္တာ

ပဋိ ◁ | နသောတာယတနံ....ဒိဗ္ဗသောတံ တဏှာသောတံ နသော
| နသောတဉ္စိ.... တာယတနံ သောတံ။ သောတဉ္စ သော
တာယတနဉ္စ ထပေတွာ အဝသေသံ
နစေဝသောတံ နစသောတာယတနံ။
(တဘက်ရကောက်မြဲ)

နှစ်ပုဒ်လုံး၏အရကား....သောတာယတနမှ တပါး အာယ
တန တဆယ့်တပါး, ပညတ်ရ၏။

~~~~~~
~~~~~~

ကာယာယတနယမက
"အနုလုံ"

အနု ◁ | ကာယာယတနံ ထပေတွာ အဝသေသော ကာယော၊ န ကာယာယတနံ။ ကာယာယတနံ ကာယောစေဝ ကာယာယတနဉ္စ။

ပဋိ.... အာမန္တာ

တဘက်ရကား....စိတ်-၇၉၊ စေ-၅၂၊ နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော နာမကာယ, ကာယာယတနမှတပါး ရုပ်သတ္တဝီသဟု ဆိုအပ်သော ရူပကာယ, ဆင်အပေါင်း, မြင်းအပေါင်း အစရှိသော ပညတ္တိကာယ ရ၏။

နှစ်ပုဒ်လုံး၏အရကား....ကာယာယတန ရ၏။

"ပစ္စနိက်"

အနု နကာယော / နကာယာ ယတနံ ▷ အာမန္တာ

ပဋိ ◁ | ကာယာယတနံ ထပေတွာ အဝသေသာ နကာယာယတနံ ကာယော။ ကာယဉ္စ ကာယာယတနဉ္စ ထပေတွာ အဝသေသာ နစေဝ ကာယော နစကာယာယတနံ။

(တဘက်ရကောက်မြဲ)

နှစ်ပုဒ်လုံး၏အရကား....တွင်းလိုက်အစရှိသော အစိတ်အစိတ်သော ကေဒေသပညတ်ရ၏။

ရူပါယတန ယမက
"အနုလုံ"

အနု | ရူပါယတနံ ထပေတွာ အဝသေသံ ရူပံ နရူပါယတနံ။
| ရူပါယတနံ ရူပဥ္စေဝ ရူပါယတနဥ္စ။

ပဋိ | .... အာမန္တာ

တဘက်ရကား....တကျာ၏ အာရုံဖြစ်ထိုက်သော ချစ်အပ်, သာယာအပ်သော လောကီ-၈၁၊ စေ-၅၂။ ရူပါယတနမှတပါး ရုပ်သတ္တဝီသရ၏။
နှစ်ပုဒ်လုံး၏အရကား ရူပါယတန ရ၏။

"ပစ္စနိက်"

အနု | .... အာမန္တာ

ပဋိ | ရူပါယတနံ ထပေတွာ အဝသေသံ န ရူပါယတနံ ရူပံ။
| ရူပဥ္စ ရူပါယတနဥ္စ ထပေတွာ အဝသေသာ န စေဝ ရူပံ နစ ရူပါယတနံ။
(တဘက်ရကောက်မြဲ)

နှစ်ပုဒ်လုံး၏အရကား .... လောကုတ္တရာစိတ် ရှစ်ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်ရ၏။

ဂန္ထာယတန ယမက
"အနုလုံ"

အနု { သီလဂန္ထော သမာဂဓိဂန္ထော ပညာဂန္ထော ဂန္ထော၊ နုဂန္ထာ
ယတနံ။ ဂန္ထာယတနံ ဂန္ထောစေဝ ဂန္ထာယတနဥ္စ။

ပဋိ .... အာမန္တာ။

တဘက်ရကာ--- သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တ, သမ္မာအာဇီဝဟု ဆိုအပ်သော သီလဂန္ထ၊ သမ္မာသတိ, သမ္မာ သမာဓိဟု ဆိုအပ်သော သမာဓိဂန္ထ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပဟု ဆိုအပ်သော ပညာဂန္ထရ၏။

နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရကား = ဂန္ထာယတနရ၏။

"ပစ္စနိက် "

အနု............ အာမန္တာ

ပဋိ { သီလဂန္ထော, သမာဓိဂန္ထော, ပညာဂန္ထော နုဂန္ထာယတနံ
ဂန္ထော။ဂန္ထဥ္စ ဂန္ထာယတနဥ္စ ထပေတွာ အဝသေသာ နစေဝ
ဂန္ထော နစ ဂန္ထာယတနံ။ (တဘက်ရကောက်မြဲ)

နှစ်ပုဒ်လုံး၏အရကား = ဂန္ထလေးပါး မှတပါး အာယတနတဆယ့်တပါး, ပညတ်ရ၏။

.........☆.....

ရသာယတန ယမက
" အနုလုံ "

အနု { အတ္တရသော ဓမ္မရသော ဝိမုတ္တိရသော ရသော၊ နရံသာ ယတနံ။ ရသာယတနံ ရသောစေဝ ရသာယတနဥ္စ။

ပဋိ............ အာမန္တာ

တဘက်ရကား = ဖိုလ်လေးခု စိတ္တုပ္ပါဒ်ဟု ဆိုအပ်သော အတ္တရသ, မဂ်လေးခု စိတ္တုပ္ပါဒ် ဟု ဆိုအပ်သော ဓမ္မရသ,နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဝိမုတ္တိရသ ရ၏။

နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရကား = ရသာယတန ရ၏။

"ပစ္စနိက်"

အနု............ အာမန္တာ

ပဋိ အတ္တ ရသော, ဓမ္မရသော, ဝိမုတ္တိရသော နရသာယတနံ၊ ရသော။ရသဉ္စ ရသာ ယတနဥ္စ ထပေတွာ အဝသေသာ န စေဝရသော နစရသာယတနံ။ (တဘက်ရကောက်မြဲ)

နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရကား = ရသလေးပါးမှ တပါး အာယတန တ ဆယ့်တပါး ပညတ်ရ၏။

———o———

ဓမ္မာယတန ယမက
" အနုလုံ "

အနု ဓမ္မာယတနံ ထပေတွာ အဝသေသော ဓမ္မော၊ နဓမ္မာယတနံ။ ဓမ္မာယတနံ ဓမ္မောစေဝ ဓမ္မာယတနဉ္စ။

ပဋိ............ **အာဝမန္တာ**

တဘက်ရကား = ဓမ္မာယတနမှတပါး စိတ် ၈၉ – ဩဠာရိကရုပ် ဒွါဒသ ဟု ဆိုအပ်သော ပရမတ္ထဓမ္မအပေါင်းဖြစ်သောပညတ္တိ ဓမ္မရ၏။

နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရကား = ဓမ္မာယတန ရ၏

"ပစ္စနီက်"

အနု .... **အာဝမန္တာ**

ပဋိ ဓမ္မာယတနံ ထပေတွာ အဝသေသော နဓမ္မာယတနံ ဓမ္မော။ မဓမ္မဉ္စ ဓမ္မာယတနဉ္စ ထပေတွာ အဝသေသံ နစေဝ ဓမ္မော နစဓမ္မာယတနံ။ (တဘက်ရကောက်ရမြဲ)

နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရကား – တွင်းလိုဏ် အစရှိသော အစိတ်အစိတ်သော ကေဒေသ ပညတ်ရ၏။

အမှာ – ပဒသောဓနေ မူလ, စက္ကစသော ဝါရသုံးပါးတို့၌ ဝိဘင်းထုတ် အရကောက် အထူးမပြတော့ပေ။

အာယတနယမိုက်ပဝတ္တိဝါရ အဓိပ္ပါယ်

ဤပဝတ္တိဝါရ၌ သဒ္ဒါယတနကို မဟောကြောင်း
ပဋိသန္ဓေအခါ၌ သဒ္ဒါယတနကို မရကောင်းသောကြောင့်
-ဝါ-မဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဝတ္တိဝါရ၌ မဟောပါ။

ဆောင်........ သန္ဓိကာလေ၊ မရပေ၊ ကြဉ်လေရုပ်သဒ္ဒ။

(သာဓက) သဒ္ဒါယတနဿ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ အနုပ္ပတ္တိ
တော တေန သဒ္ဒိံ ယမကဿ ပ်ဿဇ္ဇန မေဝ နတ္ထိ။

ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

"ပဋိသန္ဓေအခါ သဒ္ဒါယတန မရခြင်းအကြောင်း"

ကမ္မဇရုပ် မဟုတ်သောကြောင့် ပဋိသန္ဓေအခါ သဒ္ဒါယတန
ကို မရပါ။ မှန်၏ "သဒ္ဒေါ စိတ္တောတုဇော" ဟူသောသင်္ဂြိုဟ်
ပာ လက်သန်း အဋ္ဌကထာနှင့် အညီ သဒ္ဒါယတနသည် စိတ်,ဥတု
ကြောင့်သာဖြစ်၏ ကံကြောင့်မဖြစ်ဟု ဆို၏။

(သာဓက) ပဋိသန္ဓိ ကာလေ အကမ္မဇတ္တာ န လဗ္ဘန္တိ ။
(သင်္ဂြိုဟ်ဋီကာဟောင်း)။

——o——

သဒ္ဒါယတနကို ပဝတ္တိအခါ၌ ရသော်လည်း မဟောသင့်

သဒ္ဒါယတနသည် ပဝတ္တိအခါ၌ ရသော်လည်း ဤအာယတနယမိုက် ပဝတ္တိဝါရ၌ ပဝတ္တိကာလအားဖြင့် မပိုင်းခြား။ ပဋိသန္ဓေကာလ, စုတိကာလအားဖြင့်သာ ပိုင်းခြား၍ ဟောသောကြောင့် သဒ္ဒါယတနကို မဟောခြင်းဖြစ်ပါသည်။

"စက္ခု, သောတ, ဃာန,ဇိဝှါ" တို့ကိုလည်း ပဋိသန္ဓေအခါ မရဘဲလျက် "အဘယ်ကြောင့် ဟောပြန်သနည်းဟူမူ"

စက္ခုစသော အာယတနလေးပါးတို့သည် ပဋိသန္ဓေအခါ မရသည်မှန်သော်လည်း ကံကြောင့်ဖြစ်သော အာယတနတို့ ပြည့်စုံသည်တိုင်အောင် အဒ္ဒ ပစ္စုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ဆဲဟု ယူရလေသောကြောင့် ယင်းအာယတနလေးပါးကို ဟောတော်မူပါသည်ဟု ဖြေ။

(အထောက်သာဓက)

အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နာ ဂဝတ္တာ (မူလဋီကာ)

ယဿ ဝါပန သောမနဿ ိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ

တဿ စက္ခုန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ- အာမန္တာ (ယမိုက်ပါဠိတော်)

ဘုံနှင့် အာယတန ရအိုက်သင့် ယှဉ်ဘွဲ့မှု

ကာမ တဘယ်တဘုံ၌ · အာယတန (၁၁) ပါး ရ၏ (သဒ္ဒါယတနမရ) အသညသတ်ကြဉ် ရူပတဆယ့်ငါးဘုံ၌ စက္ခု, သောတ,ရူပ,မန,ဓမ္မာယတန (၅)ပါး ရ၏။

အသညသတ်ဘုံ၌ ရူပါယတန,ဓမ္မာယတန (၂)ပါးရ၏။

အရူပ လေးဘုံ၌ မနာယတန,ဓမ္မာယတန (၂)ပါးရ၏။

ဆောင်ရန်လက်ာ

* သဒ္ဒကြဉ်လတ်၊ ကေ ဒသ်၊ ရအပ်ဘုံကာမ။
* စက်,သော,ရူပ,မန,ဓမ္မာ, ဤငါးဖြာ၊ ရူပါဘုံအရ။
* ရူပ,ဓမ္မာ, ဤနှစ်ဖြာ၊ဖြစ်လာ အသည။
* မန,ဓမ္မာ၊ ဤနှစ်ဖြာ၊ ဘုံမှာ အရူပ။

ကာမ,ရူပ,အရူပဘုံတို့၌ မရထိုက်သော အာယတနများနှင့် မရခြင်း အကြောင်းကား

ကာမဘုံ၌ သဒ္ဒါယတနကို ပဋိသန္ဓေအခါ မရကောင်းသော ကြောင့် မရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ရူပဘုံ၌ ဃာန,ဇိဝှါ,ကာယတို့ကို မရခြင်းမှာ ကာမရာဂ ဝိရာဂ ဘာဝနာ ကုသိုလ်ကံကြောင့် မရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အရူပဘုံ၌ ရုပ်အာယတန ဟူသမျှ မရခြင်းမှာ ရူပ ဝိရာဂ ဘာဝနာ ကုသိုလ်ကံကြောင့် မရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ယောနိခေါ် ပဋိသန္ဓေလေးမျိုး

(၁) သံသေဒဇ ပဋိသန္ဓေ,
(၂) ဩပပါတိက ပဋိသန္ဓေ,
(၃) အဏ္ဍဇ ပဋိသန္ဓေ,
(၄) ဇလာဗုဇ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် လေးမျိုးတည်း။

၎င်းတို့၏ အခေါ်ပွါယ် အကျဉ်းချုပ် "ဆောင်ရန်"

* သံသေ, ဩပါ, အဏ်, ဇလာ, လေးပြာယောနိသာ။
* သံ, ဩ, ဂဗ္ဘ , ဉာ်သုံး၀၊ သင်္ဂဟတနည်းလာ။
* ဇလာဗုဇ၊ အဏ္ဍဇ၊ ဂဗ္ဘသေယျသာ။
* ကြာတိုက်အညို၊ စရိုထွေထွေ၊ မှိုစွဲနေ သံသေဒဇသာ။
* ရုတ်ခြင်းထင်ရှား၊ နတ်စသား၊ ယူငြားဩပပါ။
* ဥမျိုးထွေထွေ၊ စွဲတည်နေ၊ ယူလေအဏ္ဍဇာ။
* မိသားအိမ်မှာ၊ စွဲပိုပါ၊ ဇလာဗုဇသာ။
* ယောနိလေး၀၊ အကျဉ်းပြ၊ ဆောင်ကြသောတုဇာ။

............☆............

သံသေဒဇနှင့် ဥပပါတ်အထူးကား

သံသေဒဇပုဂ္ဂိုလ်သည် ပဌမ သေးငယ်ရွာသော ရုပ်မှစ၍ တဖြေးဖြေး ကြီးပွားရသည်။

ဥပပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် (၁၆) နှစ် အရွယ်မှစ၍ အနှစ် နှစ်ဆယ်, နှစ်ဆယ့်ငါးနှစ်အရွယ် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာရလေသည်။

သာ၀က- တတ္ထ သံသေဒဇာ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ၀ဍ္ဎန္တိ၊ ဩပပါတိကာ ပန ... (အနုဋီကာ)

ဘုံနှင့် ပဋိသန္ဓေယှဉ်တွဲ၍ ခွဲပြပုံ

ရေကြည်သော အပါယ်သုံးဘုံ၊ လူ့ဘုံ၊ စတုမဟာရာဇ်နတ်ဘုံ ဤငါးဘုံ၌ " ပဋိသန္ဓေသုံးပါးလုံး "ဖြစ်နိုင်၏။

ရေဘုံ တာဝတိံသာစသော အထက်နတ်ပြည် ငါးဘုံ ရူပဘုံ အရူပဘုံ ဤ၂၆- ဘုံတို့၌ " ဥပပါတ် ပဋိသန္ဓေတမျိုးသာ " ဖြစ်နိုင်၏။

တနည်း ပဋိသန္ဓေနှင့် ဘုံတွဲပြပုံ

သံသေဒဇ, ဂဗ္ဘသေယျက ပဋိသန္ဓေနှစ်ပါးသည် ရေကြည်သော အပါယ်သုံးဘုံ၊ လူ့ဘုံ စတုမဟာရာဇ်နတ်ဘုံ- ဤ ငါး ဘုံတို့၌သာ ဖြစ်၏။

ဥပပါတ် ပဋိသန္ဓေသည် အလုံးစုံသောဘုံတို့၌ ဖြစ်၏။

" ဆောင်ရန် လင်္ကာ "

* ရေကြည်လတ်- ပါယ်သုံးရပ်၊ လူ့နတ်စတုမှာ။
* သံသေ့ဂဗ္ဘ- ဤနှစ်ဝ၊ ဖြစ်ကြငါးဘုံသာ။
* သုံးဆယ့်တဝ- ဘုံဌာန၊ ဥပ့သန္ဓေ သာ။

ယောနိလေးပါးနှင့် ပုဂ္ဂိုလ် ဝေဘန်ပုံ

* ဘုမ္မဇိုဝ်းနတ်မှ တပါးသောနတ်များ။
ရေသူ ရေသားများ။
နိဇ္ဈာမတဏှိက ပြိတ္တာများ။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ဥပပါတ် ပဋိသန္ဓေတမျိုးသာ ဖြစ်၏။

* နိဗ္ဗာန်မ တကျိုကမှ တပါးသော ပြိတ္တာများ၊ ဘုမ္မစိုဝ်း နတ်များ၊ တိရစ္ဆာန်များ၊ လူပုဂ္ဂိုလ်များ- ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ယောနိ (ပဋိသန္ဓေ)လေးပါးလုံး ဖြစ်နိုင်၏။

အမှာ = (ဂတိငါးပါးနှင့် ယောနိလေးပါး ယှဉ်တွဲစပ်ပြပါဟု မေးကလည်း အထက်ပါအတိုင်းပင် ဖြေလေ)။

အကျဉ်းချုပ် ဆောင်ပုဒ်........

* ဘုမ္မစိုဝ်းပယ်လတ်- ကြွင်းနတ်နိဗ္ဗာ၊ နိရဲရွာ တစ်သာ ဥပပါတ်။

* အကြွင်းဂတိ- လေးယောနိ၊ ဖြစ်ဘိပုံသေမှတ်။

* ဒေဝ၊မနုဿ၊ ပေတ၊ နိရိယံ တိရစ္ဆာန် ငါးတန် ဂတိမှတ်။

အကျယ်ဆောင်ရန် လေးချိုး

* နတ်ဘုမ္မာပယ်ရှင်းလို့၊ ကြွင်းသာမျဒေဝါ၊ ငရဲအောက်ရွာနှင့်၊ နိဗ္ဗာမာ ပြိတ္တာစု၊ သွင်းပုမှန်စွာ၊ သန္ဓေမှာ ဥပပါတ်သာအမြဲ ။

ကြွင်းပြိတ္တာ ဘုမ္မာနတ်ကယ်နှင့်၊ တိရစ္ဆာန် လူတရပ်ကယ်တို့၊ လေးပါးခုံ သန္ဓေကပ်သတဲ့ ထုံး မှတ်လို့စုံ။

............o............

ချုပ်ကောင်းသော အာယတနများ

* အာယတန (၁၂)ပါးတို့တွင် စက္ခာယတနသောတာယတန ဃာနာယတန ဤအာယတန သုံးပါးတို့သည် ချုပ်ကောင်းသော အာယတနတို့တည်း။

အာယတန ချုပ်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များ

* ပုဂ္ဂိုလ်(၁၂)ယောက်တို့တွင် ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ဤပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်တို့သည် အာယတနချုပ်ကောင်းသောပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။

အာယတန ချုပ်ကောင်းသော ဘုံများ

* ဘုံ (၃၁)ဘုံတို့တွင် အပါယ်လေးဘုံ၊ မနုဿဘုံ၊ ဘုမ္မဿိတဝိနိပါတိက အသုရာခေါ် စတုမဟာရာဇ်ဘုံ ဤကာမာဝစရခြောက်ဘုံတို့သည် အာယတန ချုပ်ကောင်းသောဘုံတို့တည်း။

မဖြစ်မှီခုဘောကောင်းသော အာယတနများ

* စက္ခာယတန၊သောတာယတန၊ ဃာနာယတန၊ဇိဝှါယတန၊ ဤအာယတန လေးပါးတို့သည် မဖြစ်မှီ ခုတေကောင်းသော အာယတန တို့တည်း။

ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် ဂဗ္ဘသေယျ ပုဂ္ဂိုလ်တမျိုးတည်းသာတည်း။

မှတ်ချက် = အသက်ပါချုပ်ကောင်းသော အာယတန သုံးပါးတို့သည်နာနက္ခဏိက အတိတ်အကုသိုလ်ကံကြောင့် မိမိတို့ဖြစ်သင့်ချိန်၌ မဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကို " ချုပ်သည် "ဟုခေါ်၏။

ဆောင်ရန်............လက်ခံသံပေါက်

* ချုပ်အာတြိရ၊ ဘုမိဘ၊ ဒွယပုဂ္ဂလာ။
* စက္ခု, သောတ, ဃာနပြ၊ ချုပ်ရအာ, သုံးဖြာ။
* အပါယ်လေးဝ, မနုဿနှင့်၊ ဝိနိစတု၊ ခြောက်ဘုံရှု၊ ဒွ, သုပုဂ္ဂလာ။
* စက်, သော, ဃာ,ဇိ, ဤလေးလိ၊ ပပိုစုတေသာ။
* ဂဗ္ဘသေယျ-ပုဂ္ဂလ-ယူကြတမျိုးသာ။
* ချုပ်, ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ၊ ဝေဘန်ပုံ၊ လုံးစုံနိဋ္ဌိတာ

ဘုံ,ပုဂ္ဂိုလ်သို့လိုက်၍ ချုပ်ကောင်းသော အာယတနများ

ငရဲကြည့်သော အပါယ်သုံးဘုံ, လူဘုံ, ဝိနိပါတိက အသုရာဟုဆိုအပ်သော စတုမဟာရာဇ်ဘုံ ဤငါးဘုံတို့၌ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်, သုဂတိအဟိတ်, ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စက္ခာယတန,သောတာယတန, ဃာနာယတန ချုပ်ကောင်းပါသည်။

ငရဲဘုံ၌ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စက္ခာယတန, သောတာယတန နှစ်ပါးချုပ်ကောင်းသည်။ ။ရူပဘုံ,အရူပဘုံ, အသညသတ်ဘုံတို့၌ ချုပ်ကောင်းသော အာယတနဟူ၍ မရှိပါ။

မှတ်ချက် ထိုကြောင့် အစက္ခုက ဥပ ပစ္စန္တဖြစ်အံ့ အပါယ်လေးဘုံ, မနုဿဘုံ, ဝိနိပါတိက အသုရာဟု ဆိုအပ်သော စတုမဟာရာဇ် ဘုံအားဖြင့် ဤကာမာဝစရ (၆) ဘုံကို ကောက်လေ။

အဃာနက ဥပပစ္စန္တဖြစ်အံ့ နိရယကြဉ်သောကာမာဝစရ ငါးဘုံကောက်လေ။

အဇိဝှက ဥပပစ္စန္တဖြစ်အံ့ နိရယကြဉ်သော ကာမာဝစရ ငါးဘုံကိုပင်ကောက်ရသည်ဟု စွဲစွဲမြဲမြဲမှတ်သားပါ။

"**သစက္ခုကာနံ အသောတကာနံ**" **ဝိဘင်း၌ အဘာယ်ပုဂ္ဂိုလ်** မျိုးကိုရည်ရွယ်၍ ဟောတော်မူသနည်း ဆိုလျှင်....

အပါယ်ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် နားပင်းသော ဥပပါတ်ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်ရွယ်၍ ဟောတော်မူပါသည်။

သစက္ခုကာနံ အသောတကာနန္တိ အပါယေ ဇာတိဗဓိရဩပပါတိကံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ။ (အဋ္ဌကထာ)

ငင်းဝိဘင်းအရ သုဂတိအဟိတ် ဩပပါတိက ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကောက်သင့်မှု

သုဂတိဘုံ၌ ဩပပါတိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကြီးသောအာနုဘော်ရှိသောကံကြောင့် ဖြစ်ကုန်ရကား စက္ခုအစရှိသောဣန္ဒြေ ချို့တဲ့ခြင်းမရှိသောကြောင့် သုဂတိအဟိတ် ဩပပါတိကပုဂ္ဂိုလ်ကို မကောက်သင့်ပါ။

သစက္ခုကာဝ်နံ သသောတကာဝ်နံ အနက်ပေးပုံ

သစက္ခုကာနံ- ရထိုက်သောစက္ခု ရှိကုန်သော,သသောတကာနံ၊ ရထိုက်သော သောတရှိကုန်သော ဟု အနက်ယောဇနာရပါသည်။ သလောမကော, သပက္ခကော စသည်တို့၌ကဲ့သို့ သံဝိဇ္ဇမာန အနက်ကိုဟော၏ဟု မှတ်။

သစက္ခုကာနံ- စက္ခုနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော ဟု သဟတ္ထမျိုးကို မယောဇနာလေနှင့်။

အကြောင်းကား.... သဝိတက္ကမဗ္ဗာ ၌ ဓမ္မချင်းကြိယာ သမဝါယ ဖြစ်ကောင်းသည် ။

သစက္ခုကာနံ သသောတကာနံ ၌ကား ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဓမ္မသည် ကြိယာသမဝါယ,မရှိကောင်းသောကြောင့်တည်း။

ထို့ကြောင့် " သစက္ခုကာနံ "ကို " ပဋိလဒ္ဓစက္ခုကာနံ " ဟု ဋီကာဘွင့်ကိုကြည့်၍ ရထိုက်သောစက္ခုရှိ ကုန်သောဟု ဆရာမြတ်တို့ အနက်ယောဇနာတော်မူကြ၏။

အဃာနက ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၌ နိရယကြဉ်ရပုံ

နိရယ(ငရဲ)ဘုံ ဥပပါတ်ပဋိသန္ဓေသာဖြစ်ကောင်း၏။ သံသေဒဇ စသော ပဋိသန္ဓေတို့သည် မဖြစ်ကုန်။ "အဃာနကော ဩပပါတိကော နတ္ထိ"ဟု အဋ္ဌကထာဆိုထားသောကြောင့်၊ ငရဲဘုံ၌ ဃာနမချို့ကောင်းသည်ဖြစ်၍ နိရယကို ကြဉ်ရပါသည်။

အဇိဝှက ဥပပဇ္ဇန္တနှင့် နိရယကြည့်ရပုံ

ဇိဝှါမဖြစ်မီ စုတိလတ္တံ့သော"အဇိဝှကဥပပဇ္ဇန္တ"မှာ ဂဗ္ဘသေယျက ပဋိသန္ဓေ၊ နိရယမှာ ဥပပါတ် ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်၍ ကြည့်ရပါသည်။ မှတ်ချက် = အထက်ပါ အ ဃာနကဌ် နိရယ ကြည့်ရခြင်းနှင့် ဤအဇိဝှကမှာ နိရယကြည့်ရခြင်းတို့သည် အတူတူပင်ဟု သောတဇာန အမျိုးနားယောင်တတ်သည် မတူသည်ကို သတိပြုပါ။

ပဋ္ဌိဝါရ ဥပ္ပါဒ ခွဲဝေပုံ

ပုဂ္ဂလဝါရ... ရှေးဦးစွာဆိုလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို မှတ်သား သင့်၏။

(၁) အပါယ်ဩပပါတိက ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။

ငင်းပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စက္ခုသောတနှစ်ပါးသာ ဖြစ်ဆဲ ချိုကောင်းသောပုဂ္ဂိုလ်ဟုမှတ်။

အစက္ခုက အသောတက ဥပပဇ္ဇန္တ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ လည်းခေါ်၏။

(၂) သံသေဒဇ ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိ အဟိတ် သုဂတိ အဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။

ငင်းပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စက္ခု၊သောတ၊ဃာနသုံးပါးဖြစ်ဆဲ ချိုကောင်းသောပုဂ္ဂိုလ်ဟုမှတ်။

အစက္ခုက၊အသောတက၊အဃာနက ဥပပဇ္ဇန္တပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍လည်း ခေါ်၏။

(၃) ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။

ငင်းပုဂ္ဂိုလ်အား စက္ခု,သောတ,ဃာန, ဇိဝှါလေးပါး မဖြစ်မှီ စုတိကောင်းသောပုဂ္ဂိုလ်ဟုမှတ်။

အစက္ခုက, အသောတက, အဃာနက, အဇိဝှက ဥပပဇ္ဇန္တပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍လည်းခေါ်၏။

(၄) အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တပုဂ္ဂိုလ်။

ငင်းပုဂ္ဂိုလ်အား ရူပ,ဓမ္မနှစ်ပါးသာ ဖြစ်ဆဲရ၏။ကြွင်းသော အာယတနကိုးပါးဖြစ်ဆဲ မရဟု မှတ်။

(၅) အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပ ဥပပဇ္ဇန္တပုဂ္ဂိုလ်။

ငင်းပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စက္ခု, သောတ, ရူပ, မန, ဓမ္မငါးပါးသာ ဖြစ်ဆဲရ၏။ကြွင်းသောအာယတန(၆)ပါး ဖြစ်ဆဲမရဟုမှတ်။

(၆) အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တပုဂ္ဂိုလ်။

ငင်းပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မန,ဓမ္မနှစ်ပါးသာ ဖြစ်ဆဲ ကြွင်းသော အာယတန(၉)ပါးဖြစ်ဆဲမရဟုမှတ်။

(၇) ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တပုဂ္ဂိုလ်။

ငင်းပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အာယတန(၁၁)ပါးလုံးဖြစ်ဆဲရ၏။

(၈) ခပ်သိမ်းသော စဝန္တပုဂ္ဂိုလ်။

ငင်းပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အာယတန(၁၁)ပါးလုံးဖြစ်ဆဲမရဟုမှတ်။

စက္ခုမူ သောတမူလီ ခွဲဝေပုံ

(၁) **စက္ခုသာဖြစ်ဆဲ, သောတဖြစ်ဆဲမဟုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်။**
ယခင် ခွဲဝေပြခဲ့သော -၁-၂-၃-နံပါတ်အရ ပုဂ္ဂိုလ်များတည်း။

ဝိဘင်းကား....သစက္ခုကာနံ အသောတကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ....**လုံ-အနုံ-တဘက်ရ**။

(၂) **သောတသာဖြစ်ဆဲ, စက္ခုဖြစ်ဆဲမဟုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်။**
အပါယ်ဩပပါတိက ဥပပဇ္ဇန္တ ဒုဂ္ဂတိ အဟိတ်နှင့် သံသေဒဇ ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တ ဒု,သု ပုဂ္ဂိုလ်များတည်း။**ဝိဘင်းကား**....သသောတကာနံ အစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ....**လုံ-ပဋိ-တဘက်ရ**။

(၃) **နှစ်ပါးစုံဖြစ်ဆဲ, ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်။**
ပဥ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။**ဝိဘင်းကား**-သစက္ခုကာနံ သသောတကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ....**လုံ-နှစ်ဘက်ရတည်း**။

(၄) **နှစ်ပါးစုံဖြစ်ဆဲ မဟုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်။**
ခပ်သိမ်းသောစဝန္တ, အစက္ခုက,အသောတက ဥပပဇ္ဇန္တ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တများတည်း။**ဝိဘင်းကား**....သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ အစက္ခုကာနံ အသောတကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ....**နိုက်-နှစ်ဘက်ရတည်း**။

စက္ခာယတနမူ ဃာနာယတနမူ လ

(၁) စက္ခာယတနသာဖြစ်ဆဲ ဃာနာယတနဖြစ်ဆဲမဟုတ်။

သံသေဒဇ ဩပပါတိကဖြစ်သော ဃာနမရှိသော စက္ခုရှိသော ဃာနာယတနမဖြစ်မီ စုတိလတ္တံ့ ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တ ဒုသု ပုဂ္ဂိုလ် ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တပုဂ္ဂိုလ်များတည်း။

ဝိဘင်းကား .... သ စက္ခုကာနံ အဃာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ....လုံ-အနု-တဘက်ရ။

(၂) ဃာနာယတနသာဖြစ်ဆဲ စက္ခာယတန ဖြစ်ဆဲမဟုတ်။

အပါယ်ဩပပါတိက ဥပ-ဒု ပုဂ္ဂိုလ် သံသေဒဇ ဂဗ္ဘသေယျကဥပ ဒုသု ပုဂ္ဂိုလ်များတည်း....**ဝိဘင်းကား**.... သဃာနကာနံ အစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ.... **လုံ-ပဋိတဘက်ရ။**

(၃) နှစ်ပါးစုံဖြစ်ဆဲ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်။

ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တပုဂ္ဂိုလ်တည်း။

ဝိဘင်းကား.... ကာမာဝစရာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ.... **လုံ-အနု-ပဋိ နှစ်ဘက်ရ။**

(၄) နှစ်ပါးစုံဖြစ်ဆဲမဟုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်။

ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ အစက္ခုက အဃာနက သံသေဒဇ ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တ, အသညသတ်, အရူ ဥပပဇ္ဇန္တ

တည်း။ **ဝိဘင်းကား**....သဗ္ဗေသံစဝန္တာနံ အစက္ခုကာနံ အဃာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ.... **နိုက်-နှစ်ဘက်ရ**။

ဤကား ပုဂ္ဂလဝါရအမြွက်မျှ ပြီးပါပြီ။

(ဩကာသဝါရကား လွယ်ကူပေပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရမှာ ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ဘုံသတ်ရှိသာ ထူးတော့၏။ ။

ပစ္စုပ္ပန္နဝါရ ပြီးပါပြီ။

——o——

ဥပ္ပါဒ အတီတဝါရ ခွဲဝေပုံ

ပုဂ္ဂလဝါရ....... ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တစဝန္တပုဂ္ဂိုလ်တို့အား, အာယတန (၁၁)ပါးလုံး ဖြစ်ဘူးပြီးဟုမှတ် မဖြစ်ဘူးသည် မရှိ။

ဝိဘင်းကား........ မည်သည့် မူလ, မူလီမဆို အနုလုံ၌"အာမန္တာ" ဝိဘင်းထုတ် ပစ္စနိုက်၌ "နတ္ထိ" ဝိဘင်းချည်း ထုတ်ပါလေ။ (ဩကာသဝါရကား လွယ်ကူပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌ ခွဲဝေပုံ

၁။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တစဝန္တပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရူပ, ဓမ္မနှစ်ပါးသာ ဖြစ်ဘူးပြီ။

ဝိဘင်းကား... .... အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ ဟု မူလ,မူလီ ကြည့်၍ ထုတ်ပါလေ။

၂။ သုဒ္ဓါဝါသ ဥပ ပစ္စုန္န စဝန္တပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အာယတန (၁၁)ပါးလုံး ဖြစ်ဘူးပြီးမရ။

ဝိဘင်းကား........သုဒ္ဓါဝါသာနံ တေသံ တတ္ထ ဟု ပစ္စနိက်ဘက်မှာ အမြဲထုတ်လေ။

၃။ အသညသတ်, သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ရူပါဝစရ ဥပ, ပစ္စုန္န စဝန္တ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စက္ခု, သောတ, ရူပ,မန, ဓမ္မ , ငါးပါးဖြစ်ဘူးပြီ။

ဝိဘင်းကား........ ရူပါဝစရာနံ- ဟု ထုတ် စက္ခုမူ, ရူပ,မန,ဓမ္မ,မူလိ၌ ကာမ,ရူပတွဲလျှက် ကောက်သောအခါ၌ **ပဥ္စဝေါကာရာနံ** ဟု အနုလုံနှစ်ဘက်ရ ပူးတွဲထုတ်ရသည်ကို သတိပြုပါလေ။

၄။ အရူပ ဥပ ပစ္စုန္နစဝန္တ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မန,ဓမ္မ,နှစ်ပါး ဖြစ်ဘူးပြီး။

ဝိဘင်းကား........ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ- ဟု ထုတ်။ မနမူ,ဓမ္မ မူလိ၌ ကာမ,ရူပ,အရူပ, တွဲကောက်သောအခါ၌ "**စတုဝေါကာရာနံ ပဥ္စဝေါကာရာနံ** "ဟု အနုလုံ နှစ်ဘက်ရ ပူးတွဲ ထုတ်ရသည်ကို သတိပြုပါလေ။

၅။ ကာမာဝစရ ဥပ ပစ္စုန္န စဝန္တ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အာယတန(၁၁) ပါးလုံး ဖြစ်ဘူးပြီ။

ဝိဘင်းကား....... ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ ဟု ထုတ်ပါလေ။

(ဤကား အတီတဝါရ အမြွက်မျှ ဥဒ္ဓဝေပုံတည်း)။

ဥပ္ပါဒ အနာဂတဝါရ ခွဲဝေပုံ

"အာယတန ဖြစ်လတ္တံ့ ,မဖြစ်လတ္တံ့ ရွေးချယ်ရန်" ပုဂ္ဂလဝါရ

၁။ အာယတန(၁၁)ပါးလုံး ဖြစ်လတ္တံ့ပုဂ္ဂိုလ်ကာမာဝစရဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောကာမာဝစရဥပပဇ္ဇန္တ, စဝန္တ ပုဂ္ဂိုလ်, ရူပါဝစရ, အ ရူပါဝစရ ဥပ ပဇ္ဇန္တ စဝန္တပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။

ဝိဘင်းကား........ ဣတရေသံ တေသံ ဟု မူလ, မူလီကြည့်၍ နှစ်ဘက်ရ ထုတ်ပါလေ။

၂။ စက္ခု, သောတ, ရူပ, မန, ဓမ္မ,အာယတန,ငါးပါး ဖြစ်လတ္တံ့ပုဂ္ဂိုလ်,

ကာမသုဂတိဘုံမှ- ရူပဘုံသို့ သွားသော ကာမာ ဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တပုဂ္ဂိုလ်, ရူပဘုံ ချင်းချင်း ပရိနိဗ္ဗန္တပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။

ဝိဘင်းကား........ ယေ ရူပါဝစရံ ဥပ ပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ.... ဟု ထုတ်လေ။

မှတ်ချက်.... ရူပဘုံ ချင်းချင်း ပရိနိဗ္ဗန္တ ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် ဝိဘင်း အထူးသီးခြားထုတ်ရန် မလို။

၃။ မန, ဝပ္ပ, အာယတန, နှစ်ပါး ဖြစ်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ် ပဥ္စဝေါကာရဘုံမှ အရူပဘုံသို့ သွားသော ပဥ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗုန္တ, အရူပဘုံချင်းချင်း ပရိနိဗ္ဗန္တပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။

ဝိဘင်းကား........ ယေ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ ဟု ထုတ်လေ။

အထူးကား........ သာနမူ,မနမူလိတို့၌ ကာမဘုံမှ ရူပဘုံသွား အရူပဘုံသွား ပုဂ္ဂိုလ်များကို ရောနှော၍ ဟောရာ၌ ယေ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ ဟု တွဲဘက်၍ ဝိဘင်းထုတ်ရသည်ကိုလည်း သတိပြု။

မှတ်ချက်........ အရူပဘုံချင်း ပရိနိဗ္ဗန္တပုဂ္ဂိုလ် အတွက်ဝိဘင်း အထူးသီးခြား မထုတ်ရဟု မှတ်လေ။

အစိပ္ပါယ် အထူး။ မန,ဓမ္မမူလိ၌ ဓမ္မာယတနက အရာ ကျယ်သော်လည်း အသညသတ်ဘုံ၌ ဘဝမဆုံးနိုင်သောကြောင့် အနုလုံ အနု,ပဋိ၊ အရကောက်တူသော "အာပန္တာ" ဝိဘင်း ထုတ်ရသည်ကို သတိပြုပါ။

၄။ အာယတန (၁၁)ပါးလုံး မဖြစ်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ် ပစ္ဆိမ ဘဝိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။

ဝိဘင်းကား........ ပစ္ဆိမ ဘဝိကာနံ တေသံ...တည်း။

ပုဂ္ဂလဝါရ ခွဲဝေပုံ ပြီးပါပြီ။

ဩကာသဝါရ လွှယ်ကူပြီ။

အနာဂတ ပုဂ္ဂလဝါရ ဓမ္မ။ ခွဲဝေပုံ

၁။ အာယတန (၁၁) ပါးလုံး ဖြစ်လတ္တံ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ၊ မိမိ ဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပ ပဇ္ဇန္တ၊ စဝန္တ ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံတို့တည်း။

ဝိဘင်းကား... .... ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ........ဟု ထုတ်။

၂။ စက္ခု၊ သောတ၊ ရူပ၊ မန၊ ဓမ္မ၊ ငါးပါးဖြစ်လတ္တံ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ် ပြန်ကောင်း သော ရူပါဝစရ ဥပ ပဇ္ဇန္တ စဝန္တပုဂ္ဂိုလ်ဘုံတို့တည်း။

ဝိဘင်းကား........ ရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ....ဟု ထုတ်။

၃။ ရူပ၊ ဓမ္မ၊ နှစ်ပါးသာ ဖြစ်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ဖြစ် ပြန်ကောင်းသော အ သညသတ် ဥပ ပဇ္ဇန္တ၊ စဝန္တပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။

ဝိဘင်းကား........ အသညသတ္တာနံ တေသံ....ဟု ထုတ်

၄။ မန၊ ဓမ္မ၊ နှစ်ပါးသာ ဖြစ်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ် ဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အရူပ ဥပ ပဇ္ဇန္တ စဝန္တပုဂ္ဂိုလ်ဘုံတို့တည်း။

ဝိဘင်းကား........ "အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ"....ဟု ထုတ်။

၅။ အာယတန (၁၁) ပါးလုံး မဖြစ်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ

(က) မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဥ္စဝေါကာရ-၂၅-ဘုံ ဥပ ပဇ္ဇန္တ စဝန္တပုဂ္ဂိုလ် အသညသတ်ဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန် ကောင်းသော အသညသတ် ဥပ ပဇ္ဇန္တ စဝန္တပုဂ္ဂိုလ် တို့တည်း။ အတုဟုမှတ်။

ဝိဘင်းကား........ အထူးသီးခြား ထုတ်ရန် မလို။

(ခ) အာယတန-(၁၁)ပါးလုံး မဖြစ်လတ္တံ့ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ ပစ္ဆိမ ဘဝိက ဥပ ပဇ္ဇန္တ, စဝန္တ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ် ကြဉ်သော စတုဝေါကာရလေးဘုံ ပဥ္စဝေါကာရ ၂၂-ဘုံ တို့တည်း။ အစစ်ဟုမှတ်။

ဝိဘင်းကား........ ပစ္ဆိမ ဘဝိကာနံ တေသံ တတ္ထ....ဟု ထုတ်။ အနာဂတဝါရ ခွဲဝေပုံ အမြွက်မျှ ပြီးပါပြီ။

အထူးမှတ်ချက်........ ကာမာဝစရ ဖြစ်ပြန်ကောင်း၌ "အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်"ကို မကောက်သင့်ဟုမှတ်။

အကြောင်းကား.... အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပဋိသန္ဓေ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကာမဘုံ၌ နောင် တဖန်ပြန်၍ မ ဖြစ်ကောင်းသောကြောင့်တည်း။

အာယတနယမိုက် ပြီးပါပြီ။

ဓါတု,ယမိုက်။

—— o ——

ပဋ္ဌာန္ဒတ္ထိဝါရ ဥဒ္ဒေသ ဆိုင်ရာ အစိပ္ပါယ်

ဤပဋ္ဌာတ္တိဝါရ၌လည်း ပဒသောဓန, ၎င်းမူလစက္ကဝါရ,သုဒ္ဓဓာတု,၎င်းမူလစက္ကဝါရ,အားဖြင့် (ဝါရကြီး)လေးပါးရှိ၏။ ထိုလေးမျိုးတို့တွင် ပဒသောဓနဝါရ၌ အနုလုံ ပစ္စနိက် ဟု နယနှစ်ပါးရှိရာဝယ် အနုလုံ၌ စက္ခုဓာတု ယမကအစရှိသောအားဖြင့် **ယမကပေါင်း (၁၈)ပါးရှိ၏။ ပစ္စနိက်၌လည်းထို့အတူ ယမကပေါင်း(၁၈)ပါးပင်ရှိ၏။ ထို လုံ,နိက် နှစ်ပါးကို ပေါင်းသော်.... ယမကပေါင်း-၃၆-ပါးရှိ၏** ဟု မှတ်။

ယင်းယမက-၃၆-ပါးကိုပင် ပုစ္ဆာ-၂-ပါး၊ အတ္ထ-၂-ပါးနှင့် ဆင့်ကဲ ဆင့်ကဲမြှောက်ပွါးသော်ပုစ္ဆာပေါင်း-၇၂-ပါး။ အတ္ထပေါင်း-၁၄၄-ပါးပြား၏ဟု မှတ်။

(သုဒ္ဓဓာတုဝါရတွက်ပုံမှာလည်း ဤပဒသောဓနဝါရနှင့် အတူတူပင်မှတ်ပါ။)

******

ပဒသောဓနေ မူလစက္ကဝါရ၊

ဤပဒသောဓနေ မူလစက္ကဝါရ ၌လည်း စက္ခုဓာတုမူ၊ သောတဓာတုမူလ်.... ယမက-၁၇-ပါး။ (ကြွင်းသော သောတဓာတုမူ စသည်တို့မှာလည်း မူလ် ယမကပေါင်း - ၁၇-ပါးစီပင် ရှိသော ကြောင့် အနုလုံအတွက် ယမကပေါင်း-၃၀၆၊ဖြစ်၏။

ပစ္စနိက် မှာလည်း ထို့အတူ ယမကပေါင်း-၃၀၆-ငှင်းနယ နှစ်ပါးကိုပေါင်းသည်ရှိသော်....ယမကပေါင်း-၆၁၂-ပါး ရှိ၏ဟု မှတ်လေ။

ငှင်းယမက-၆၁၂-ပါးကို ပုစ္ဆာ-၂-ပါး၊အတ္ထ-၂-ပါးတို့ နှင့် အထပ်ထပ်မြှောက်သော်.... ပုစ္ဆာပေါင်း (၁၂၂၄) အတ္ထပေါင်း.... (၂၄၄၈) ဖြစ်၏။

(သဒ္ဓဓာတု မူလစက္ကဝါရမှာလည်း အထက်ပါ ပဒသော ဓနေ မူလ စက္ကဝါရ နှင့် ရေတွက်ပုံ အတူတူပင်ဟုမှတ်ပါ။)

ဆောင်ရန် .... မြန်မာဂါထာများ

(ပဒသောဓနဝါရ နှင့် သဒ္ဓဓာတုဝါရ အတွက်)
ပဒသောဓန၊ ဝါရမှာလေ။
" ယမက "ထောက်၊ သုံးဆဲ့ခြောက်ပေ။
ခုနစ်ဆဲ့နှစ်၊ စိစစ်" ပုစ္ဆာ "။
တစ် လေး လေး၊ မှတ်ရေး"အတ္ထတွေ"။ ။
(သဒ္ဓဓာတ်၊ မှတ်အပ်ထို့တူပေ။ ။)

ပဒသောဓနေ မူလစက္ကဝါရ နှင့် သုဒ္ဓဓါတုမူလ စက္ကဝါရ အတွက်

ပဒသောဓနေ၊ မူလစက္ကေ။
" ယမက "ဖြစ်၊ ခြောက်တစ်နှစ်ပေ။
တစ်နှစ်နှစ်လေး၊ ရှစ်ရေး " ပုစ္ဆာ။"
နှစ်လေး လေး၊ ရှစ်ရေး" အတ္ထတွေ "။ ။
(သုဒ္ဓစက်၊ မိန့်မြွက်ထို့တူပေ)။ ။

မှတ်ချက် စာမေးပွဲများ၌ အထက်ပါအတိုင်းခွဲဝေ၍ မေးနိုင်သည်ကို သတိပြုပါ။ ထို့ကြောင့်တွက်ပုံ မှတ်မိအောင် အာဂုမ်ဆောင်ရန်သင့်၏။

ဓါတုယမိုက် ပဏ္ဏတ္တိဝါရ လေးပဒလုံး အတွက်

ဆောင်ရန်.... မြန်မာ ဂါထာကား

တစ်နှစ်ကိုးခြောက်၊ မှတ်လောက်ယမကေ။
နှစ်ငါးကိုးနှစ်၊ စိစစ်"ပုစ္ဆာ။"
ငါးတစ်ရှစ်လေး၊ မှတ်ရေး "အတ္ထ။"
ဓေ့ပဏ်ဥဒ်၊ မိန့်ထုတ်ပေါင်းသချျေ။ ။

ပုစ္ဆာအတွက် ဆောင်ထားရန် ဂါထာ

သဟဿာနိ ဒွယံပဉ္စ၊ သတာနိစ ဒွေ နဝုတိ။
ပုစ္ဆာ ဓါတုယမကသ္မိံ၊ပဏ္ဏတ္တိဝါရ ဇာမတာ။ ။
ပုစ္ဆာပေါင်း(၂၁၉၇)ရှိ၏ဟု အချုပ်မှတ်လေ။

ခေတ္တယမိုက် ပဝတ္တိဝါရသင်္ချာ ရေတွက်ရန်

ဤပဝတ္တိဝါရ ၌ ပစ္စုပ္ပန္နစသော-ဝါရကြီး ခြောက်ပါးတို့တွင် ပစ္စုပ္ပန္န ဝါရ၌ ပုဂ္ဂလဝါရမှာကား........

စက္ခုဓာတု မူလ၌ မူလီယမက (၁၇)ယမက။
သောတဓာတု မူလ၌ ပူလီယမက (၁၆)ယမက။
ဃာန ဓာတုမူလ၌ မူလီယမယ (၁၅) ယမက။

ဤသို့ အစရှိသည်ကို ပေါင်းသော်.... ပုဂ္ဂလဝါရ၌ ယမကပေါင်း (၁၅၃)ယမကရှိ၏။ ဩကာသဝါရ, ပုဂ္ဂလောကာသဝါရတို့ ၌ လည်း အထက်ပါ ပုဂ္ဂလဝါရနှင့် အတူ (၁၅၃) ယမကစီ ရှိသော ကြောင့် သုံးဝါရလုံးပေါင်းသော်....အနုလုံ၌(၄၅၉) ယမက ရှိ၏။

ပစ္စနိက်၌လည်း (၄၅၉) ယမကပင်ရှိသောကြောင့် အနုလုံ ပစ္စနိက်နှစ်ရပ်လုံးကိုပေါင်းသော်....ပစ္စုပ္ပန္နဝါရ၌ ယမကပေါင်း-(၉၁၈)ယမကရှိ၏ဟု မှတ်။

အတီတဝါရစသော ဝါရတို့၌လည်း ပစ္စုပ္ပန္နဝါရ၌ကဲ့သို့(၉၁၈) ယမကစီ ရှိသောကြောင့် ဝါရ ခြောက်ပါးလုံးအတွက် ပေါင်း သော်....ဥပ္ပါဒဝါရ၌.... ယမကပေါင်း(၅၅၀၈)ယမကရှိ၏ဟုမှတ်။

နိရောဓဝါရ ဥပ္ပါဒနိရောဓဝါရတို့၌လည်း ထို ဥပ္ပါဒဝါရ နှင့် အတူ(၅၅၀၈)ယမကစီရှိသောကြောင့် အလုံးစုံသော.... ပဝတ္တိ ဝါရ၌ ယမကပေါင်း(၁၆၅၂၄)ယမကရှိ၏ဟုမှတ်။

ယင်းယမကပေါင်း(၁၆၅၂၄)ပါးကို ပုစ္ဆာ-၂-ပါး နှင့် မြှောက်က ပုစ္ဆာပေါင်း(၃၃၀၄၈)ပါးရှိ၏။

ယင်းပုစ္ဆာအရေအတွက်ကိုပင် အတ္ထ-၂-ပါးနှင့် မြှောက်သော် အတ္ထပေါင်း(၆၆၀၉၆)ပါးရှိ၏ဟုမှတ်။

ဓာတုပဝတ္တိဝါရ၌ ရထိုက်သောယမကစသည် ရေတွက်ရန် မြန်မာဂါထာ

ဆောင်ရန်.... ဓာတုပဝတ္တိ၊ ရရှိရာတွေ့။
တစ်ခြောက်ငါးနှစ်၊ လေးဖြစ်တထွေ။
"ယမက"ဟု မှတ်ရှုကြလေ။
စာပုံသုံး၊ ရှင်ပြုံးကြဘို့ပေ။
သုံးသောင်း သုံးထောင်၊ ထုတ်ဆောင်မသွေ။
လေးဆဲ့ရှစ်ချက်၊ ဖြည့်စွက်ပါလေ။
"ပုစ္ဆာ"ပေါင်းဟု၊ မှတ်ရှုအဆွေ။
"အတ္ထ"ကား၊ မြှောက်ပွါးတတ်ပါစေ။ ။

ဆောင်ရန် ပါဠိဂါထာ

တေတ္တိံသေဝ သဟဿာနိ၊ အဋ္ဌစတ္တာလိသာဓိကာ။
ဣတိ ပုစ္ဆာ ပဝတ္တိမှိ၊ ဘဝန္တိ ဓာတု ယမကေ။ ။
(24)

ဓာတုယမိုက် ပရိညာဝါရ

ဓာတုယမိုက် ပရိညာဝါရ၌ကား စက္ခုဓာတုမူလ၌ မူလိယမက (၁၇)ပါး။ သောတဓာတု စသည်၌ (၁၆) ယမက အစရှိသည်ကိုပေါင်းသော် ပုဂ္ဂလဝါရ အနုလုံ၌(၁၅၃)ယမက ရှိ၏။

ပစ္စနိက်၌လည်း (၁၅၃) ယမကပင်ရှိသောကြောင့် အနုလုံ ပစ္စနိက် နှစ်ပါးကိုပေါင်းသော် ပစ္စုပ္ပန္နဝါရ၌ (၃၀၆) ယမက ရှိ၏။

(ဩကာသဝါရ, ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ မရှိသည့်အတွက် ပဝတ္တိဝါရနှင့် ပရိညာဝါရ အရေတွက်မတူသည်ကို သတိပြုပါ)

အတီတ စသောဝါရ တို့၌လည်း (၃၀၆) ယမကစီရှိသောကြောင့် ဝါရခြောက်ပါးလုံးကိုပေါင်းသော်........

ပရိညာဝါရ၌ ယမကပေါင်း (၁၈၃၆)ပါး
ပုစ္ဆာပေါင်း (၃၆၇၂)ပါး
အတ္ထပေါင်း (၇၃၄၄)ပါးရှိ၏ ဟုမှတ်။

ဆောင်ရန်.... မြန်မာဂါထာကား
ပရိညာ ဟု၊ ဓာတုအနေ။
တစ်,ရှစ်,သုံး,ခြောက်၊ မှတ်လောက် "ယမကေ"
သုံး,ခြောက်,ခုနစ်နှစ်၊ ယူလစ် "ပုစ္ဆ"။
ခုနစ်,သုံး,လေး၊လေးရေး "အတ္ထ" တွေ။ ။

ပဏ္ဏတ္တိဝါရ ဥဒ္ဒေသ ပြီး၏။

——o——

ပဏ္ဏတ္တိဝါရ-နိဒ္ဒေသ
ခွဲဝေပုံ

(ပဒသော ဓနဝါရ....အတွက်)

"ဓာတုယမိုက် ပဏ္ဏတ္တိဝါရ နိဒ္ဒေသ ၌ ဟောသောတရားများ"

ပရမတ္ထတရားလေးပါး နှင့် ပညတ်

(တနည်း) ဓာတ်-၁၈-ပါးနှင့် ပညတ်တရားတို့ကိုဟော ပါသည်။

စက္ခု.... } ဒိဗ္ဗစက္ခု ပညာစက္ခု၊ စက္ခု န စက္ခုဓာတု။
စက္ခုဓာတုတိ } စက္ခု ဓာတု စက္ခုစေဝ စက္ခုဓာတုစ။ ။

စက္ခုဓာတု
စက္ခု တိ } ....အာမန္တာ။
(အာယတန ယမိုက် အတိုင်း ကောက်လေ.... သောတဓာတ် စသည် တို့မှာလည်း အာယတန ယမိုက် နှင့် အလုံးစုံတူပြီ)

............☆............

စက္ခုဝိညာဏ ဓာတုယမကဉ် ခွဲဝေပုံ

(က) စက္ခုဝိညာဏ်ဖြစ်သာမည်သောတရား.... .... (မရှိ)။
(ခ) စက္ခုဝိညာဏဓါတ်သာ မည်သောတရား.... .... (မရှိ)။
(ဂ) နှစ်ပါးစုံမည်သောတရား.... (စက္ခုဝိညာဏ်ဒွေတည်း)။
(ဃ) နှစ်ပါးစုံမမည်သောတရား....
စက္ခုဝိညာဏ်မှတပါးသော.... စိတ်(၈၇)ပါး။
စေတသိက်ဒွေပညာသ, ရုပ်အဋ္ဌဝီသ, နိဗ္ဗာန်တို့တည်း။

စက္ခုဝိညာဏံ
စက္ခုဝိညာဏဓါတူတိ ▷ (အာမန္တာ)အနု,ပဋိ နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရကား....စက္ခုဝိညာဏဓါတ် ရ၏။

(ပဋိလောမလည်း).... (အာမန္တာ)။

နစက္ခုဝိညာဏံ
နစက္ခုဝိညာဏဓါတူတိ ▷ (အာမန္တာ)

ပဋိလောမလည်း(အာမန္တာ)ပင်။

အနု,ပဋိ နှစ်ပုဒ်လုံး၏အရကား....

စက္ခုဝိညာဏ်မှ တပါးသော စိတ်(၈၇)စေတသိက် ဒွေပညာသ, ရုပ်အဋ္ဌဝီသ, နိဗ္ဗာန်ရ၏။

(သောတဝိညာဏဓါတ်, ဃာနဝိညာဏဓါတ်, ဇိဝှါဝိညာဏဓါတ်, ကာယဝိညာဏဓါတ်တို့ကို စက္ခုဝိညာဏဓါတ်ကဲ့သို့ နည်းတူဟော၍ ကောက်ပါလေ)။

မနောဓါတု ယမကဥ္စ
ခွဲဝေပုံ

(က) မနသာမည်၍ မနောဓါတ်မမည်သောတရား....
(မနောဓါတ်သုံးခုမှ တပါးသော စိတ်-၇၆-ခုတည်း)။

(ခ) မနောဓါတ်သာမည်၍ မန မမည်သောတရား....(မရှိ)။

(ဂ) နှစ်ပါးစုံမည်သောတရား....(မနောဓါတ်သုံးခုတည်း)။

(ဃ) နှစ်ပါးစုံမမည်သောတရား.... (စေတသိက် ဒွေပညာသ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ, နိဗ္ဗာန်, ပညတ် တို့တည်း)။

အနုလုံဘက်ဆိုင်ရာ

မနော
မနောဓါတုတိ

▷ မနောဓါတုံ ထပေတွာ အဝသေသော မနော နမနောဓါတု။မနောဓါတု မနောစေဝ မနော ဓါတုစ။

တဘက်ရကား.... မနောဓါတ်သုံးခုမှတပါး စိတ်-၇၆-ခုရ၏။

နှစ်ပုဒ်လုံး၏အရကား....မနောဓါတ်သုံးခုရ၏။

မနောဓါတု
မနော....တိ

} (အာမန္တာ)မနောဓါတ်သုံးခုပင်ကောက်လေ။

............o............

ပစ္စနိက်ဘက်ဆိုင်ရာ

နမနော
နမနောဓါတုတိ } (အာမန္တာ)

နှစ်ပုဒ်လုံး၏အရကား.... စေတသိက် ဒွေ့ပညာသ, ရုပ် အဋ္ဌဝိသ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

နမနောဓါတု
နမနောတိ.... } မနောဓါတုံ ထပေတွာ အဝသေသော န မနောဓါတု မနော။ မနဋ္ဌ မနောဓါတုံစ ထပေတွာ အဝသေသော န စေဝ မနောနစ မနောဓါတု။

တဘက်ရကား.... မနောဓါတ်သုံးခုမှတပါး စိတ်ရှစ်ဆယ့် ခြောက်ခုရ၏။

နှစ်ပုဒ်လုံး၏အရကား.... စေတသိက် ဒွေ့ပညာသ, ရုပ် အဋ္ဌဝိသ နိဗ္ဗာန်, ပညတ်ရ၏။

မနောဝိညာဏ ဓါတုယမက ဥဒ္ဒေသ ခွဲဝေပုံ

(က) မနောဝိညာဏ်သာ မည်သောတရား.... .... (မရှိ)။
(ခ) မနောဝိညာဏဓါတ်သာ မည်သောတရား.... .... (မရှိ)။
(ဂ) နှစ်ပါးစုံမည်သောတရား (မနောဝိညာဏဓါတ်-၇၆-ခု-တည်း)။

(ဿ) နှစ်ပါးစုံမည်သောတရား။
ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်-၁၀။ မနောဓါတ်-၃-ခု။
စေတသိက်ဒွေပညာသ, ရုပ်အဋ္ဌဝီသနိဗ္ဗာန်တည်း။
******

"အနုလုံဘာဏ်ဆိုင်ရာ"

မနောဝိညာဏံ
မနောဝိညာဏ ဓာတုတိ....(အာမန္တာ)

နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရကား....

ဒွေပဉ္စ ဝိညာဏ်တဆယ် မနောဓာတ် သုံးခုကြဉ်သော မနောဝိညာဏဓာတ် ခုနှစ်ဆယ့်ခြောက်ခု ရ၏

မနောဝိညာဏဓာတု
မနောဝိညာဏန္တိ....(အာမန္တာ) အထက်ပါအတိုင်းကောက်။

"ပစ္စနိက်ဘာဏ်ဆိုင်ရာ"

နမနောဝိညာဏံ
နမနောဝိညာဏဓာတုတိ....(အာမန္တာ)

နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရကား....

ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ် မနောဓာတ် သုံးခု, စေတသိက် ဒွေပညာသ, ရုပ်အဋ္ဌဝီသ, နိဗ္ဗာန်....ရ၏။
ပဋိလောမဥ္စလည်း(အာမ န္တာ)ပင် အထက်ပါအတိုင်း ကောက်လေ။

ဓမ္မော....

ဓမ္မဓာတူတိ....ဓမ္မဓာတုံ ထပေတွာ အဝသေသော ဓမ္မော· နဓမ္မဓာတု။ ဓမ္မဓာတု ဓမ္မောစေဝ ဓမ္မဓာတုစ။

တဘက်ရကား
စိတ်-၈၉, သြဠာရိကရုပ် ဒွါဒသဟု ဆိုအပ်သော ပရမတ္ထဓမ္မ အပေါင်းဖြစ်သော ပညတ္တိဓမ္မ ရ၏။

နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရကား....ဓမ္မဓာတ် ရ၏။
ပစ္စနိက် သိသာပြီ။

"သုဒ္ဓဓာတုဝါရ နိဒ္ဒေသ"
အနုလုံဘက် ဆိုင်ရာ

စက္ခု

စက္ခုဓာတူတိ....(အာမန္တာ) စက္ခုဓာတ်ရ၏။

ဓာတု.... ....

စက္ခုဓာတူတိ.... စက္ခုဓာတု ဓာတုစေဝ စက္ခုဓာတုစ အဝသေသာ ဓာတု နစက္ခုဓာတု။

တဘက်ရကား စိတ်-၈၉, စေတသိက် ဒွေပညာသ, စက္ခုဓာတ် ကြဉ်သော ရုပ်-၂၇, နိဗ္ဗာန်ရ၏။

နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရကား....... စက္ခုဓာတ် ရ၏။

"ပစ္စနိက်ဘက်ဆိုင်ရာ"

နစက္ခု
နစက္ခုဓာတူတိ.... စက္ခုံ ထပေတ္ဂာ အဝသေသာ
နစက္ခု ဓာတု။ စက္ခုဥ္စ ဓာတုဥ္စ
ထပေတွာ အဝသေသာ န စေဝ
စက္ခု နစ ဓာတု။

တဘက်ရကား.... စိတ်-၈၉, စေတသိက်-၅၂, စက္ခုဓာတ်ကြဉ်
ရုပ်-၂၇, နိဗ္ဗာန်ရ၏။

နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရကား.... ပညတ်ရ၏။
ပဋိလောမ၌လည်း (အာမန္တာ) ပညတ်ရ၏။

မနောဝိညာဏ ဓာတုယမက အနုလုံဘက်ဆိုင်ရာ

မနောဝိညာဏံ
ဓာတူတိ အာမန္တာ။
နှစ်ပုဒ်လုံး၏အရကား.... ဒွေပဥ္စ ဝိညာဏ်တဆယ်, မနောဓာတ်
သုံးခုကြဉ်သော မနောဝိညာဏဓာတ်
ခုနှစ်ဆဲ့ခြောက်ခု ရ၏။

ဓာတု
မနောဝိညာဏဓာတူတိ....မနောဝိညာဏဓာတု ဓာတု
စေဝ မနောဝိညာဏ ဓာတုစ
အဝသေသာ ဓာတူ န မနော
ဝိညာဏ ဓာတု။

တဘက်ရကား.... ဒွေပဥ္စဝိညာဏ်တဆယ်, မနောဓာတ်သုံးခု,စေတသိက် ဒွေပညာသ, ရုပ်အဋ္ဌဝီသ, နိဗ္ဗာန်ရ၏။

နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရကား.... မနောဝိညာဏဓာတ်ရ၏။

ပစ္စနိက်ဘက်ဆိုင်ရာ

နမနောဝိညာဏံ
နဓာတူတိ....မနောဝိညာဏံ ထပေတွာ အဝသေသော ပနောဝိညာဏံ ဓာတု။ မနော ဝိညာဏဉ္စ ဓာတုဉ္စ ထပေတွာ အဝသေသာ နစေဝ မနောဝိညာဏံ နစဓာတု။

တဘက်ရကား.... ဒွေပဥ္စဝိညာဏ်တဆယ်, မနောဓာတ် သုံးခု, စေတသိက် ဒွေပညာသ, ရုပ်အဋ္ဌဝီသ, နိဗ္ဗာန် ရ၏။

နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရကား.... ပညတ်ရ၏။

နဓာတု
နမနောဝိညာဏန္တိ အာမန္တာ ပညတ်ရ၏။
ဓာတုယမိုက် ပဏ္ဏတ္တိဝါရ နိဋ္ဌိတ

ပြီးပါပြီ။

ပဋ္ဌာန်ဝါရ၊ ဥပ္ပါဒဝါရ

ဤပဝတ္တိဝါရ၌ သတ္တဝိညာဏဓာတ်တို့တွင် မနောဝိညာဏ ဓာတ်တခုကိုသာ ဟောပါသည်။ ၎င်းမနော ဝိညာဏ ဓာတ်ကိုလည်း....

ယဿ စက္ခုဓာတု ဥပ္ပဇ္ဇတိ
တဿ မနောဝိညာဏ ဓာတု ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ.... (အာမန္တာ)
ယဿဝါပန(လ)ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ....

(၁) သစိတ္တကာနံ အစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။
(၂) သစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ဟု ဝိဘင်းထုတ်၍ အာယတနယမိုက် စက္ခာယတနမူ မနာယတနမူလိုက်ကဲ့သို့ အရကောက်ပါလေ။
(ဤမှတပါးသော ဓာတ်တို့ကား သိသာပြီ)
ဓာတုယမိုက် ပဝတ္တိဝါရ အကောက် ပြီးပါပြီ။

ဓာတုယမိုက် ဝေါဟာရအဓိပ္ပါယ် များကို ပြဆိုရာ အခန်း

ဓာတုသဒ္ဒါ၏ဝိဂ္ဂဟ။ ။

" အတ္တနော သဘာဝံ ဒဓာတီတိ ဓာတု "

တနည်း = " အတ္တနော သဘာဝံ ဓာရေတီတိ ဓာတု " အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သဘာဝံ၊ သဘောကို။ ဒဓာတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓာတု၊ ဓာတုမည်၏။

တနည်း = ယောသဘာဝေါ၊ အကြင် သဘောတရားသည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သဘာဝံ၊ သဘောတရားကို။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သောသဘာဝေါ၊ ထိုသဘောတရားသည်။ ဓာတု၊ ဓာတုမည်၏။

(အဋ္ဌကထာ-ဋီကာတို့၌ နည်းများစွာ ပြုကြသေး၏)

မည်သူ့မျက်နှာကိုမှ မထောက်ထားဘဲ မိမိ သဘောကိုသာ ဆောင်တတ်သောကြောင့် ဓာတ်ဟု ခေါ်၏။

စက္ခုစသော-ဓာတ်တို့သည် မည်သူ၏ အလိုကိုမျှ မလိုက်လျောဘဲ မိမိ၏အလိုသဘောအတိုင်းသာ ဖြစ်လေ့ ရှိကြသည်။ (မိမိတို့၏ သဘောကိုသာ ဆောင်ရွက်ကြသည်…ဟူလို)။ ။

ဓာတ်(၁၈)ပါး ဥပမာ အကျဉ်းချုပ်

စက္ခုဓာတ်ကို.... .... စည်ကြီးပြင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်၏။
ရူပဓာတ်ကို .... စည်လက်ခတ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်၏။
စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ကို .... စည်ကြီး မြည်သံကဲ့သို့ ရှုအပ်၏။

(ကြွင်းသော သောတဓာတ်,သဒ္ဒဓာတ်,သောတ ဝိညာဏ ဓာတ် စသည်တို့ကိုလည်း ဤသို့ဥပမာနှင့် စပ်ဟပ်၍သိရှိတော်မူကြပါ)

ဓာတ်(၁၈)ပါးသာ ဟောတော်မူပုံ

အာယတန (၁၂)ပါးသာ ဟောသကဲ့သို့ ဓာတ်ကိုလည်း (၁၂)ပါးသာ ဟောသင့်ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် (၁၈)ပါးသာ ဟောပါသနည်း ဟူမူ....

အလုံးစုံသော ဓာတ်တို့သည် ဤဓာတ် (၁၈)ပါး၌ အကျုံး ဝင်ပြီးဖြစ်သောကြောင့်ရင်း (မနာယတနသည် သတ္တဝိညာဏ ဓာတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ၁၇-ပါး ပြားသောကြောင့်ရင်း,) ဓါတ်(၁၈)ပါးသာ ဟောပါသည်။

(ဝိဘင်း အဋ္ဌကထာ)

(ဆောင်ရန်).... ခပ်သိမ်းဓာတ်ကို.... သိမ်းကျုံးလို.... မိန့်ဆို ဓာတု.... ဆဲ့ရှစ်ခု။

(အာယတနယမိုက်၏ အခြားမဲ့၌ ဓာတုယမိုက်ကို ဟောတော် မူကြောင်းကို ခန္ဓယမိုက်၌ ပြခဲ့ပြီ။)

ဓာတုယမိုက် ပဝတ္တိဝါရ၌ ဟောသောဓာတ်ကား။ ။သဒ္ဒဓာတ် နှင့် မနောဓါတ်,ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်တို့မှ တပါးသော (ဓတ်-၁၁-ပါး ကို) သာ ဟောပါသည်။

(သဒ္ဒဓာတ်,မနောဓာတ် ပဉ္စ ဝိညာဏဓာတ်တို့ကို မဟောပါ)

ရင်းဓာတ်တို့ကို မဟောရခြင်း့အကြောင်းကား။ ။ ပဋိသန္ဓေအခါ စုတိအခါတို့၌ မရကောင်းသောကြောင့် မ ဟောပါ။ မှန်၏ ခန္ဓ,အာယတန,ဓာတုယမိုက်တို့၌ ပဋိသန္ဓေအခါ စုတိအခါကိုမှတ်၍ ဟောသော ယမိုက်များဖြစ်၍ ရင်းသဒ္ဒဓါတ် နှင့် ဆဝိညာဏဓာတ်တို့ကို မူလမူလီသွင်း၍ မဟော ဟု မှတ် ပါလေ။ ။

ဓာတုယမိုက် အစိပ္ပါယ် ပြီးပါပြီ။

........☆.....

သစ္စ,ယမိုက်။

ပဏ္ဏတ္တိဝါရ အဓိပ္ပါယ်

သစ္စာအဓိပ္ပါယ်.... တစ္ဆဘာဝတော သစ္စာနိ ဟူသော ဝိဘာဝင်္ဂ ဋီကာကျော်အရ "သတန့် သစ္စံ" ဟူသော ပိဂ္ဂဟနှင့် အညီ မှန်ကန်သောကြောင့် "သစ္စာ' ဟု ခေါ်သည်။

တနည်း.... "သန္တေသု ဘဝံ သစ္စံ" နှင့် အညီ အရိယာသူတော်ကောင်းတို့၌ ဖြစ်တတ်သောကြောင့် "သစ္စာ' ဟု ခေါ်သည်။

တနည်း.... "သရတိ ဒုက္ခံ ဟိံသတိတိ သစ္စံ"ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့် အညီ ဒုက္ခကို ညှဉ်းဆဲတတ်သောကြောင့် "သစ္စာ" ဟု ခေါ်သည်။

* မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သောကြောင့် "သစ္စာ" ဟုခေါ်ကြသေးသည်။

မှန်ကန်ပုံ.... "ဒုက္ခသစ္စာသည်" သင်္ခါရတို့ကို နှိပ်စက်တတ်သော အဖြစ် မြဲသောအားဖြင့် မှန်ကန်သည်။
"သမုဒယ သစ္စာသည်" ဒုက္ခသစ္စာ ဖြစ်ကြောင်း၏ အဖြစ် မြဲသောအားဖြင့် မှန်ကန်သည်။
"နိရောဓသစ္စာသည်" သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာ အဖြစ် မြဲသောအားဖြင့် မှန်ကန်သည်။
"မဂ္ဂသစ္စာ သည်" သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်၏ အဖြစ် မြဲသောအားဖြင့် မှန်ကန်သည်။

ဤသို့လျှင် သူ၏ အဆိုအတိုင်း စင်စစ် ကေန် မှန်သောကြောင့် "သစ္စာ" ဟု ဆိုရပေသည်။

သစ္စာ လေးပါးသာ ဟောတော်မူပုံ

သစ္စာလေးပါးမှ တပါးသော သစ္စာ မရှိသောကြောင့်ရင်း, ။ သစ္စာလေးပါးတို့တွင်လည်း နှုတ်ပယ်အပ်သော တရားမရှိသောကြောင့်ရင်း, ဤ သစ္စာလေးပါးထက် ပို၍ရင်း, ယုတ်လျော့၍ ရင်း, ဟောတော်မမူဘဲ အဆူဆူသော ဘုရားရှင်တို့ ဤလေးပါးကိုသာ ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်ပေသည်။ (ဝိဘင်း အဋ္ဌကထာ)

ဆောင်ရန် **မြန်မာ ဂါထာ**

သစ္စာ တပါး၊ မရှိ ငြားပေ၊
နှုတ် ပယ်အပ်ငြား၊ တရားကင်းလေ၊
ထို့ကြောင့် မမှား၊ လေးပါး သာဝေ၊
သုံးလူဘ၊ မိန့်ဟ အစ်ဋ္ဌေ။

တနည်း.... ဒုက္ခ **သစ္စာကား** သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ ဖြစ်ရခြင်းဟူသော ပဝတ္တိသစ္စာ တည်း။ (မကောင်းသော အကျိုး သစ္စာလည်းဟူ)။

သမုဒယ သစ္စာကား........ ထိုသံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲ ဒုက္ခဟူသမျှ၏ ဖြစ်ရဘို့ အကြောင်း မကောင်းသော "ပဝတ္တိဟေတု" (ဝါ) ပဝတ္တကသစ္စာတည်း။

နိရောဓ သစ္စာကား.... သံသရာဒုက္ခ၏ ဆုတ်နစ်ရာ "နိဝတ္တိသစ္စာ" တည်း။ (ကောင်းသော အကျိုးသစ္စာလည်းဟူ)။

မဂ္ဂသစ္စာကား.... ထိုဆုတ်နစ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်း ကောင်းသော နိဝတ္တိဟေတု (ဝါ) "နိဝတ္တကသစ္စာ" တည်း။

ဤသို့မှ ကောင်းသော အကျိုး, အကြောင်း၊ ကောင်းသော အကျိုး, အကြောင်း, အားဖြင့် ဆက်စပ်ပြလိုသောကြောင့် သစ္စာလေးပါးကိုသာ ဟောတော်မူပါသည်။ (ဝိဘင်း မူလဋီကာ)။

သစ္စာလေးပါးကို ရှေ့နောက်စဉ်၍ ဟောကြားပုံ

သစ္စာလေးပါးတို့တွင် ဒုက္ခသစ္စာသည် ရှုန့်ရင်းသောကြောင့်ရင်း, အလွန် သိလွယ်သောကြောင့်ရင်း, ထို "ဒုက္ခသစ္စာ" ကို ရှေးဦးစွာ ဟောကြားတော်မူ၏။

ဆောင်ရန် မြန်မာ ဂါထာ ကား

ရှုန့်ရင်း တသွယ်၊ သိလွယ်လို့ပေ၊
"ရှေးဦးစွာပ၊ ဒုက္ခသစ္စေ၊
စိတ္တေ ရှင်မြတ်၊ ဟောအပ် မသွေ၊
စာသင်များ၊ မှတ်သား နိုင်ကြစေ၊

တနည်း.... လောကီဘုံဝလေ့ ကိုတွေ့ရတဲ့ ဘဝသံသရာကြီးဝယ် နှစ်သက်ဘွယ်အထင်ရှိ၍ တွယ်တာနေကြသော သတ္တဝါဝေနေယျများကို တရားသံဝေဂ ရစေတော်မူလိုသောကြောင့် "ဒုက္ခသစ္စာ" ကို ရှေးဦးစွာ ဟောကြားတော်မူ၏။

ဆောင် လောကီဘုံဝယ်, သာယာဘွယ်ဟု,
တွယ်တာလေငြား, ဝေနေယျများကို
တရားသံဝေ, ရပစေဟု
ထွေထွေ ဒုက္ခ၊ ဦးဟောပြ၏။

သမုဒယသစ္စာကား ဒုက္ခသစ္စာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သစ္စာဟု ပြတော်မူလိုသောကြောင့် "သမုဒယ သစ္စာ" ကို ဒုတိယမြောက် ဟောတော်မူ၏။

ဆောင်ရန် **မြန်မာ ဂါထာ ကား**

ဒုက္ခအကြောင်း၊ မစောင်းဖြစ်စေ၊
သမုဒယ၊ ဒုတိယပေ၊
စိတ္တေ ရှင်မြတ်၊ ဟောအပ် မသွေ၊
စာသင်များ၊ မှတ်သား နှိုင်ကြံစေ။

တနည်း.... ဒုက္ခတရားတွေမှာ အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်လာသည် မဟုတ် တွယ်တာမှု တဏှာ အစွမ်းကြောင့်သာ ပရမ်း ပတာ ဖြစ်ပေါ်လာရသည် ဟု သိစေတော်မူလိုသောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ၏ အခြားမဲ့၌ **"သမုဒယသစ္စာ"** ကို ဟောတော်မူသည်။

ဆောင်........ ဒုက္ခ သောင်းပြောင်း၊ တရားပေါင်းလည်း၊ အကြောင်းမဲ့ရှာ၊ မဖြစ်ရာရှင့်၊ မဟာဗြဟ္မ၊ **ထာဝရဟု** ဘုရားတသင်း၊ မဖန်ဆင်းတည့်၊ ထန်ပြင်းသော့သွမ်း တဏှာစွမ်းကြောင့်၊ ပရမ်းပတာ၊ ဖြစ်ကြရာဟော " **သမုဒယော** "တဲ့........

နိရောဓသစ္စာကား.... အကြောင်းချုပ်ငြိမ်း လျှင် အကျိုးချုပ်ငြိမ်း၏ ဟု သိစေလိုသောကြောင့် သမုဒယ၏ အခြားမဲ့၌ " နိရောဓ သစ္စာ "ကို တတိယမြောက်ဟောတော် မူသည်။

ဆောင်ရန်........ မြန်မာဂါထာကား

အကြောင်းငြိမ်းက၊ ကျိုးငြိမ်းသိစေ
အခြားမဲ့ပ၊ "နိရောဓ"ဖွေ့။
စိတ္တေ ရှင်မြတ်၊ ဟောအပ်မသွေ့။
စာသင်များ၊ မှတ်သားနိုင်ကြစေ။

တနည်း = ဒုက္ခသဘောကို ထင်မြင်လျှက် ငြီးငွေ့လက်စဖြင့် သံဝေဂ ရသူတို့၌ ကိလေသာ အပူမီး ငြိမ်းရာ ခေမာရပ် ဌာနကို ရှာကြံလိုသော စိတ် ဖြစ်လေသက်သည့်အခါ သက်သာရာ ရလိုသောကြောင့် "နိရောဓသစ္စာ" ကို ဟောတော်မူသည်။

ဆောင်........သုံးလောကတွင် ဒုက္ခထင်၍ လွတ်ငြင့်ထွက်ရာ ရတက် ပြာသော် သက်သာစေရန် အနေဖန်လျှက် ခေမံ နိရောဓ သုံးကြိမ်ပြ၏။

မဂ္ဂသစ္စာကား........ နိရောဓကိုရခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြခြင်းငှါ (ဝါ) ပြလိုသောကြောင့် "မဂ္ဂသစ္စာ" ကို လေးပါး မြောက် ဟောပါသည်။

ဆောင်ရန်........ မြန်မာဂါထာကား

နိရောဓလောင် ၊ ရကြောင်းမသွေ့။
ပြခြင်းငှါဟုံး၊ နောက်ဆုံး မဂ္ဂေ။
စိတ္တေရှင်မြတ်၊ ဟောအပ်မသွေ့။
စာသင်များ၊ မှတ်သားနိုင်ကြစေ။

တနည်း.......ခေမာသောင်ကမ်း, နိဗ္ဗာန်နန်းသို့ ရောက်ဘို့မှန်းကြလျှင် "ဤလမ်းကိုတက်၍ ဤမဂ်ကို ပွားများကြလေ" ဟု မိန့်မှာတော်မူလိုသောကြောင့် လေးပါးမြောက် "မဂ္ဂသစ္စာ"ကို ဟောပါသည်။

ဆောင်....... နိဗ္ဗာနနန်း,ရောက်ဘို့မှန်းက, ဤလမ်းဖြင့်တက်, ဤမဂ်ကိုပွါး, မိန့်သည်လားသို့, လေးပါးမြောက်တွင်, "မဂ်လမ်းထွင်"သည် ဟောစဉ်လက်ရိုး ဆူဆူတည်း။

သစ္စာအနက်—၁၆—ချက်

ဒုက္ခသစ္စာ အနက် လေးချက်

ဆောင်ရန်....... မြန်မာဂါထာကား

နှိပ်စက်,ပူပြင်၊ ပြုပြင်မသေ့။
ဖေါက်ပြန်ခြင်းပ၊ မိန့်ဟာစိန္တေ။
"ဒုက္ခအတွက်"အနက်လေးထွေ ။
စာသင်များ၊ မှတ်သားနိုင်ကြစေ"

သမုဒယသစ္စာ အနက်လေးချက်

ဆောင်ရန်....... မြန်မာဂါထာကား

ပေါင်းစုခြင်းနက်၊ ဖြစ်စေလျက်ပေ။
ယှဉ်ခြင်း, နှောင့်ယှက်၊ မိန့်မြွက် စိန္တေ။
"သမုအတွက်"၊ အနက်လေးထွေ။
စာသင်များ၊ မှတ်သားနိုင်ကြစေ။

နိရောဓသစ္စာ၏ အနက်လေးချက်

ဆောင်ရန်........ မြန်မာဂါထာကား

နိဿရဏ၊ ဝိဝေကပေ။
အသင်္ခတ၊ အမတဖွေ့။
"နိရောဓ"တွက်၊ အနက်လေးထွေ။
စာသင်များ၊ မှတ်သားနိုင်ကြစေ။

မဂ္ဂသစ္စာ အနက်လေးချက်

ဆောင်ရန်........ မြန်မာဂါထာကား

ထွက်ကြောင်း ဆိုက်ကြောင်း၊ အပေါင်းနှစ်ထွေ။
မြင်ခြင်းအုပ်စိုး၊ နှစ်မျိုးယူလေ။
"မဂ္ဂအတွက်"အနက်လေးထွေ။
စာသင်များ၊ မှတ်သားနိုင်ကြစေ။

ဤတွင် သစ္စာအနက် (၁၆) ချက် အကျဉ်းချုပ် ပြီးပါပြီ။

—— ၀ ——

ဓာတုယမိုက်၏အခြားမဲ့၌ သစ္စယမိုက်ကို ဟောခြင်း အကြောင်း (၀၅) အကျိုး

မူလယမိုက်၌ ဟောတော်မူပြီးသော ကုသိုလ်,အကုသိုလ် စသောတရားတို့ကို သစ္စာ၏အစွမ်းအားဖြင့် အကျဉ်းပေါင်း၍ ထို ကုသိုလ်စသော ဓမ္မတို့၌ အထူးထူးသော နည်းနာနယတို့ဖြင့် လိမ္မာ ကျွမ်းကျင်စေလိုသောကြောင့် (၀၁) လိမ္မာစေခြင်းအကျိုး ငှါ ဓာတုယမိုက်၏ အခြားမဲ့၌ "သစ္စာယမိုက်" ကို ဟောတော်မူ၏ ။

သစ္စယမိုက်ပဏ္ဏတ္တိဝါရ၌ ရထိုက်သောဝါရ, နယစသည် မှတ်သား ဘွယ်ရာများ။

ဆောင်ရန်........ မြန်မာ ဂါထာ။

သစ္စပဏ္ဏတ်၊ မှတ်အပ်မသွေ။
ဥဒ္ဒေသဉ်၊ ရထိုက်ရာတွေ။
ဝါ, နယ စု၊ ယ, ပု, အ-ပေ။
ရွေးစိစစ်၊ ဉာဏ်လှစ်သိကြစေ။

"ဝါရ"လေးဝ၊ "နယ" ရှစ်ထွေ။
ခြောက်ဆဲ့လေးပါး၊ မှတ်သား "ယမကေ"။
တစ်,နှစ်,ရှစ်က၊ ယူကြ "ပုစ္ဆာ"။
နှစ်,ငါး,ခြောက်၊ ရွေးကောက်"အတ္ထ"ပေ။

အရကောက်ကျမ်းလာ, ပုစ္ဆာရေတွက်ရန် ဂါထာ

အဋ္ဌဝီသာဓိကံ သတံ၊ ပုစ္ဆာပဏ္ဏတ္တိ ဝါရကေ။
သမ္ဘဝန္တိ ဂဏနာယ၊ ပဌမေ သစ္စယမကေ။

အတ္ထကား = ပဌမေ၊ ငါးခုမြောက်သော။ သစ္စယမကေ၊သစ္စယမကဉ်။ ပဏ္ဏတ္တိဝါရကေ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝါရဉ်။ ဂဏနာယ၊ ပုစ္ဆာ အရေ အတွက် အားဖြင့်။ အဋ္ဌဝီသာဓိကံ၊ နှစ်ဆဲ့ရှစ်ပါး အလွန် ရှိသော။ သတံ၊တရာသော။ (တနည်း)အဋ္ဌဝီသာဓိကံသတံ၊ တရာ့နှစ်ဆဲ့ရှစ်ပါးသော။ ပုစ္ဆာ၊ ပုစ္ဆာတို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ။

ဤတွင် သစ္စယမိုက် ပဏ္ဏတ္တိဝါရ ဥဒ္ဒေသ
စကားတရပ် အပြီးသတ်သတည်း။

ပဏ္ဏတ္တိဝါရ နိဒ္ဒေသ
အဓိပ္ပါယ် ပြဆိုခဏ်း

သစ္စယမက ပဏ္ဏတ္တိဝါရ နိဒ္ဒေသ ၌
ဟောအပ်သော တရားများ။

အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်.... ပရမတ္ထတရားလေးပါး နှင့် ပညတ်ကို ဟောပါသည်။

အကျယ်အားဖြင့်.... သစ္စာလေးပါးထိုက်သောတရားနှင့် သစ္စာဝိမုတ်ဖြစ်သော မဂ်စိတ်ကြွပါဒ်-၂၉-ခု၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်-၃၇-ခု၊ အနိဒ္ဒြိယ ဗဒ္ဓရုပ်ဖြစ်သော ဥတုဇကလာပ် နှစ်ခု၊ ပညတ်ကို ဟောပါသည်။

ပဒသောဓနဝါရ၌.... ခွဲဝေပုံ။

(ဒုက္ခသစ္စယမက....၌၊ လေးချက်ခွဲဝေပုံ)

(က) ဒုက္ခသာမည်၍ ဒုက္ခသစ္စာပမည်သောတရား....(မရှိ)

(ခ) ဒုက္ခသစ္စာသာမည်၍....ဒုက္ခမမည်သောတရား....

ကာယိကဒုက္ခ,စေတသိကဒုက္ခမှတပါး လောကီစိတ် ကေသိတိ လောဘကြဉ်သော စေတသိက်ကေပညာသ ဣန္ဒြိယ ဗဒ္ဓရုပ်-၂၈-ခု တို့တည်း။ ။

(ဂ) နှစ်ပါးစုံမည်သောတရား.... ကာယိကဒုက္ခ စေတသိကဒုက္ခတို့တည်း။ ။

(ဃ) နှစ်ပါးစုံမမည်သောတရား....ကာယိကဒုက္ခ, စေတသိကဒုက္ခ, ဒုက္ခသစ္စာမှတပါး သစ္စာသုံးပါး။ သစ္စာဝိမုတ်ဖြစ်သော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်-၂၉-ခု၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်-၃၇-ခု၊ အနိန္ဒြိယ ဗဒ္ဓရုပ်ဖြစ်သော ဥတုဇကလာပ်နှစ်ခု- ပညတ်တို့တည်း။

သမုဒယ သစ္စာလေးချက် ခွဲပေပုံ

(က) သမုဒယသာမည်၍ သမုဒယသစ္စာပမည်သောတရား.... တဏှာမှ တပါးသော ကိလေသာကိုးပါး၊ ထိုကိလေသာကိုးပါးနှင့်တကွဖြစ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသစိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ထိုစိတ္တုပ္ပါဒ်၏ အာရုံဖြစ်သော လောကီကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ဟုဆိုအပ်သော သမုဒယသာမညတို့တည်း။

(ခ) သမုဒယ သစ္စာသာမည်၍ သမုဒယ မမည်သောတရား....
(မရှိ)

(ဂ) နှစ်ပါးစုံမည်သောတရား....
တဏှာဟု ဆိုအပ်သော သမုဒယသစ္စာ....တည်း။

(ဃ) နှစ်ပါးစုံမမည်သောတရား....
သမုဒယ သာမည, သမုဒယသစ္စာမှတပါး သစ္စာသုံးပါး သစ္စာ ဝိမုတ် ဖြစ်သော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်-၂၉-ခု၊ ဖိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်-၃၇-ခု၊ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ် ပညတ်တို့တည်း။

(နိရောဓသစ္စာ,နှင့် မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို လေးချက် မခွဲဝေတော့ပေ သိနိုင်လောက်ပြီ)။

နီဝရဏ....အပြားကား

၁။ ကာမကုသိုလ်သည် ပယ်အပ်သောကိလေသာ၏ အ ဘာဝ ဟု ဆိုအပ်သော.... .... **တဒင်္ဂနိရောဓ**။

မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်သည် ပယ်အပ်သော နီဝရဏ၏ အ ဘာဝ ဟုဆိုအပ်သော.... .... **ဝိက္ခမ္ဘန နိရောဓ**။

မဂ်သည် ပယ်အပ်သော ကိလေသာ၏ အ ဘာဝဟု ဆိုအပ် သော.... .... **သမုစ္ဆေဒ နိရောဓ**။

ဖိုလ်သည် ပယ်အပ်သော ကိလေသာ၏ အ ဘာဝ ဟု ဆို အပ်သော.... .... **ပဋိပဿဒ္ဓိ နိရောဓ**။

စိတ်,စေတသိက်တို့၏ ဘင် ဟုဆိုအပ်သော.... **ခဏနိရောဓ**။

စသောအားဖြင့် နိရောဓ သာမညတမျိုး (၎င်းသည်........ **နိရောဓသာမည်၍ နိရောဓသစ္စာမည်-ဟုမှတ်**)။

၂။ နိဗ္ဗာန်-ဟု ဆိုအပ်သော (နိရောဓသစ္စာ) တမျိုးအားဖြင့် နှစ်မျိုးပြား၏။ (၎င်းနိရောဓသစ္စာကား....**နိရောဓလည်းမည် နိရောဓသစ္စာလည်းမည်**၏ ဟု မှတ်ပါ)။

နိရောဓသာမည, နိရောဓသစ္စာမှ တပါး သစ္စာသုံးပါး၊ သစ္စာဝိမုတ်တရား အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ်, ပညတ်တို့ကား....**နိရောဓ နိရောဓသစ္စာ** နှစ်ပါးလုံးမပည်သောတရားများ ဟု မှတ်ပါ။

မှတ်ချက် = နှစ်ပါးစုံမမည်သောတရားများကို(ပစ္စနိက် နှစ်ဘက် ရ)အမြဲထုတ်လတ္တံ့။

မဂ္ဂ အပြားကား

၁။ သဟိတ်ကာမာဝစရဝိပါက်, ကြိယာ, မဟဂ္ဂုတ်စိတ်၌ ရှိသော
.... ပဉ္စင်္ဂိကမဂ်။
မဟာကုသိုလ်စိတ်၌ ရှိသော.... .... အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ်။
ဖိုလ်စိတ်လေးခု၌ ရှိသော.... .... အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ်။
မိစ္ဆာမဂ်, ဇာဃ်မဂ်, သကဋ္ဌမဂ်, အစရှိသော.... မဂ္ဂသာမည တမျိုး (၎င်းသည်-မဂ္ဂသာမည်၍ မဂ္ဂသစ္စာမမည်သောတရား ဟုမှတ်)။

၂။ မဂ်စိတ်လေးခု၌ ရှိသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟု ဆိုအပ်သော မဂ္ဂ သစ္စာ တမျိုးအားဖြင့် နှစ်မျိုးပြား၏။ (၎င်းကား....မဂ္ဂ, မဂ္ဂသစ္စာ နှစ်ပါးစုံမည်သောတရား-ဟုမှတ်)။

............☆............

ပဋ္ဌင်္ဂိကမဂ်စသည် ခေါ်ဆိုပုံ

အထူး....သဟိတ်ကာမာဝစရဝိပါက်, ကြိယာ, မဟဂ္ဂုတ်စိတ်တို့၌ (ဝိရတီ စေတသိက် သုံးလုံး မယှဉ်သောကြောင့်) မဂ္ဂင် တရားကိုယ် ရှစ်ပါးတို့တွင် ဝိရတီစေတသိက်မှ တပါးသော မဂ္ဂင်တရားကိုယ် ငါးပါးကို "ပဉ္စင်္ဂိကမဂ်"ဟု ခေါ်၏။

မဟာကုသိုလ်စိတ် ရှစ်ခု၊ ဖိုလ်စိတ်လေးခု၌ရှိသော မဂ္ဂင် တရားကိုယ် ရှစ်ပါးကို "အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ်"ဟု ခေါ်၏။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ, မိစ္ဆာဝါယမ, မိစ္ဆာသမာဓိတို့ကို "မိစ္ဆာမဂ်"ဟုခေါ်၏။

ခြေကြောင်းလမ်းခရီးအစဉ်ကို "ဇင်္ဃမဂ်"ဟု ခေါ်၏။
လှည်းကြောင်းလမ်းခရီးအစဉ်ကို "သကဋမဂ်"ဟု ခေါ်၏။

မဂ္ဂသာမညာ မဂ္ဂသစ္စာမှတပါးသော သစ္စာသုံးပါး၊သစ္စာ ဝိမုတ်တရား အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ် ပညတ်တို့ကား .... နှစ်ပါးစုံ မဖြည့်သောတရားတို့ဟု မှတ် (ပစ္စနိက် အကြွင်းတည်း)။

........☆......

အထူးမှတ်ချက်

အထက်ပါ ခွဲပြခဲ့သော တရားတို့တွင် (နိရောဓ အပြား မဂ္ဂ အပြား)တို့ကို စာမေးပွဲများ၌ အထူးသီးခြားထုတ်၍ အဓိပ္ပါယ် မေးနိုင်သည်ကို အထူးသတိချပ်၍ မှတ်သားကြပါကုန်။

———o———

တောင်းပန်သွာ

ကျွန်ုပ်တွေးဆ၊ ရေးပြရာတွင်။
အငှင့်စိတ်ထဲ၊ ဝေခွဲမမြင်။
မသက်ဝင်ဘဲ၊ ရှောင်လွဲပါလျှင်။
ပြစ်တင်မှု၊ ခွင့်ပြုပါစေချင်။ ။

.....................o.....................

သစ္စယမိုက် ပဏ္ဏတ္တိဝါရနိဒ္ဒေသ
ပဒသောဓနဝါရ အနုလုံပါဠိတော်
ဒုက္ခသစ္စယမက

အနု.... .... အာမန္တာ။

ပဋိ ⊲ ကာယိကံ ဒုက္ခံ စေတသိကံ ဒုက္ခံ ထပေတွာ အဝသေသံ ဒုက္ခသစ္စံ န ဒုက္ခံ။ ကာယိကံ ဒုက္ခံ စေတသိကံ ဒုက္ခံ ဒုက္ခဉ္စေဝ ဒုက္ခသစ္စဉ္စ။

သမုဒယသစ္စယမက

အနု ⊲ သမုဒယသစ္စံ ထပေတွာ အဝသေသော သမုဒယော န သမုဒယသစ္စံ။ သမုဒယသစ္စံ သမုဒယော စေဝ သမုဒယသစ္စဉ္စ။

ပဋိ .... အာမန္တာ။

နိရောဓသစ္စယမက

အနု ⊲ နိရောဓသစ္စံ ထပေတွာ အဝသေသော နိရောဓော န နိရောဓသစ္စံ။ နိရောဓသစ္စံ နိရောဓော စေဝ နိရောဓသစ္စဉ္စ။

ပဋိ .... အာမန္တာ။

မဂ္ဂသစ္စယမက

အနု ⊲ မဂ္ဂသစ္စံ ထပေတွာ အဝသေသော မဂ္ဂေါ န မဂ္ဂသစ္စံ။ မဂ္ဂသစ္စံ မဂ္ဂေါ စေဝ မဂ္ဂသစ္စဉ္စ။

ပဋိ .... အာမန္တာ။

******

ပဒသောဓနေဝါရ ပစ္စနိက်ပါဠိတော်

= ကာယိကံဒုက္ခံ စေတသိကံဒုက္ခံ ထပေတွာ အဝသေသံ ဒုက္ခ
သစ္စံ နဒုက္ခံ ဒုက္ခသစ္စံ။ ဒုက္ခဉ္စ ဒုက္ခသစ္စဉ္စ ထပေတွာ အဝ
သေသာ နစေဝဒုက္ခံ နစ ဒုက္ခသစ္စံ။

= .... အာမန္တာ။

= .... အာမန္တာ။

= သမုဒယသစ္စံ ထပေတွာ အဝသေသော သမုဒယော န
သမုဒယသစ္စံ သမုဒယော။ သမုဒယဉ္စ သမုဒယသစ္စဉ္စ ထ
ပေတွာ -လ-န စေဝ သမုဒယသစ္စံ နစ သမုဒယော။

= .... အာမန္တာ။

= နိရောဓသစ္စံ ထပေတွာ အဝသေသော နိရောဓော နနိရော
ဓသစ္စံ နိရောဓော။နိရောဓဉ္စ နိရောဓသစ္စဉ္စ ထပေတွာ အဝ
သေသော န စေဝ နိရောဓသစ္စံ နစ နိရောဓော။

= .... အာမန္တာ။

= မဂ္ဂသစ္စံထပေတွာ အဝသေသော မဂ္ဂေါ နမဂ္ဂသစ္စံ မဂ္ဂေါ။
မဂ္ဂဉ္စ မဂ္ဂသစ္စဉ္စ ထပေတွာ အဝသေသော န စေဝ မဂ္ဂသစ္စံ
နစ မဂ္ဂေါ။

(အနုလုံပစ္စနိက် တွဲဟောရန် လက်ပဲ လက်ျာဖော်ပြထားလိုက်၏)

ပဒသောဓနေသါရေအကျဉ်း အကောက်နည်း

ဒုက္ခ-အကောက်, အနုလုံ-အနုလောမ, နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရကား.... ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ်၌ ရှိသော ဝေဒနာဟု ဆိုအပ်သောကာယိကဒုက္ခ,ဒေါသမူ ဒွေ၌ရှိသော ဝေဒနာဟုဆိုအပ်သော စေတသိကဒုက္ခရ၏။

ပဋိလောမတဘက်ရကား.... လောကီ ၈၁- တဏှာ၊ကာယိက ဒုက္ခ၊ စေတသိကဒုက္ခမှတပါး စေတသိက် ၄၇ ပညာသ ရူပိန္ဒြိယ ဗဒ္ဓရုပ်နှစ်ဆယ့်ရှစ်ခုရ၏။

ပစ္စနိက်နှစ်ပုဒ်လုံး၏အရကား....ကာယိကဒုက္ခ၊ စေတသိကဒုက္ခမှ တပါး သစ္စာသုံးပါး သစ္စဝိမုတ်ဖြစ်သော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၉၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်-၃၇၊ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓဖြစ်သော ဥတုဇရုပ်ကလာပ်-၂-ခု၊ ပညတ်ရ၏။

မှတ်ချက် = အထက်ပါ သစ္စဝိမုတ် တရားများနှင့် အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓ ဖြစ်သော ဥတုဇ ရုပ်ကလာပ်-၂-ခု၊ ပညတ်တို့ကို ယမက လေးပါးလုံး၌ ပစ္စနိက်အရ အမြဲကောက်ပါလေ။ သတိပြု။

သမုဒယအကောက် - အနုတဘက်ရကား....တဏှာမှ တပါးသော ကိလေသာကိုးပါး, ထို ကိလေသာကိုးပါးနှင့်တကွ ဖြစ်သော အကုသိုလ် ဒွါဒသစိတ္တုပ္ပါဒ်၏ အာရုံ ဖြစ်သော လောကီကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ဟု ဆိုအပ်သော သမုဒယ သာမညရ၏။

နှစ်ပုဒ်လုံး၏အရကား.... တဏှာဟု ဆိုအပ်သော သမုဒယသစ္စာ ရ၏။

ပစ္စနိက်ကား....သမုဒယသာမည,သမုဒယသစ္စာမှတပါး သစ္စာသုံးပါး သစ္စဝိမုတ်-လ-ပညတ်ရ၏။

နိရောဓအကောက်-အနုတဘက်ရကား....ကာမကုသိုလ်သည် ပယ်အပ်သောကိလေသာ၏ အဘာဝဟုဆိုအပ်သော တဒင်္ဂနိရောဓ, မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်သည် ပယ်အပ်သော နိဝရဏ၏ -လ-ဝိက္ခမ္ဘန နိရောဓ, မဂ်သည် ပယ်အပ်သောကိလေသာ၏ -လ-သမုစ္ဆေဒ နိရောဓ, ဖိုလ်သည် ပယ်အပ်သော ကိလေသာ၏ -လ-ပဋိပဿဒ္ဓိ နိရောဓ, စိတ် စေတသိက်တို့၏ ဘင် ဟုဆိုအပ်သော ခဏနိရောဓ,အစရှိသော နိရောဓသာမညရ၏။

နှစ်ပုဒ်လုံး၏အရကား....နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော နိရောဓသစ္စာရ၏။
(ပစ္စနိက်ကောက်မြဲ)

မဂ္ဂအကောက်-အနုတဘက်ရကား.... သဟိတ် ကာမာဝစရဝိပါက် ကြိယာ, မဟဂ္ဂုတ်စိတ်၌ရှိသော ပဉ္စင်္ဂိကမဂ်, မဟာကုသိုလ်ရှစ်ပါး၌ရှိသော အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ်, မိစ္ဆာမဂ်, ဈာန်မဂ်, သကဋ္ဌမဂ် အစရှိသော မဂ္ဂသာမညရ၏။

နှစ်ပုဒ်လုံး၏အရကား.... မဂ်ခဲ့တ်လေးခု၌ရှိသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟု ဆိုအပ်သော မဂ္ဂသစ္စာရ၏။ (ပစ္စနိက်ကောက်မြဲ)။

ပဒသောဓနေ မူလစက္ကဝါရ စသည်လည်ယ်ပြီ။

———o———

သစ္စယမိုက် ပဏ္ဏတ္တိဝါရ၌
ခက်ဆစ်အဓိပ္ပါယ်များ

“လောကိစိတ် ကေသိတိ။ တဏှာ့, ကာယိကဒုက္ခ စေတသိက ဒုက္ခမှ တပါးသော စေတသိက် ကေပညာသ” ဟူသော အနုလောမအရကောက်၌ အဘယ့်ကြောင့် တဏှာနှင့်, **ကာယိက ဒုက္ခ စေတသိကဒုက္ခတို့ကို** ကြဉ်ရသနည်း ဟု ဆိုလျှင်....

* တဏှာကို သမုဒယသစ္စာသီးခြားဖြစ်သောကြောင့် ကြဉ်ရသည် ဟု မှတ်။

* ကာယိကဒုက္ခ စေတသိကဒုက္ခတို့ကား (ဒုက္ခသစ္စာပင် မည်သော်လည်း အနုလောမ ပဋိလောမ နှစ်ဘက်ရ အရ သီးခြားကောက်ယူလတ္တံ့ ဖြစ်သောကြောင့်) ကြဉ်ရသည် ဟု မှတ်သားပါ။

ဒုက္ခံ,ဒုက္ခသစ္စံ၌ လိုအပ်သောဒုက္ခ

ဒုက္ခံ ဟူသောသန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်အရ “**ကာယိကဒုက္ခ, စေတသိက ဒုက္ခ**” ကိုသာ လိုအပ်သည် (ဝါ) အရကောက်ရသည် ... ဟူလို။

အကြောင်းကား.... မုချအားဖြင့် ဒုက္ခသဘောရှိသောကြောင့် **အ** ရကောက်ရသည်။

တနည်း = သင်္ခါရစသောပုဒ်တပါးကို ငဲ့ခြင်းကင်းသော ဒုက္ခဟူသောပုဒ်ကိုယူ၍ အမည်ပညတ်ကိုသုံးသင့်သောကြောင့် (သင်္ခါရ ဒုက္ခ စသည်တို့ကိုမယူဘဲ) “ဒုက္ခ ဒုက္ခ” ကိုသာ ကောက်ယူရပါ **သည်**။

အခိပ္ပါယ်-ရှင်းလင်းချက်။ ဒုက္ခသဒ္ဒါသည် သင်္ခါရ စသောဒုက္ခ, ဇာတိစသော ဒုက္ခများစွာတို့နှင့် ဆက်ဆံ ပါသော်လည်း သင်္ခါရ ဒုက္ခဇာတိ ဒုက္ခ, တို့၌ပါသော ဒုက္ခသဒ္ဒါကား....!

သင်္ခါရသဒ္ဒါ, ဇာတိသဒ္ဒါတို့နှင့် လွတ်ကင်း၍ မဖြစ်နိုင်ချေ။ ဤသစ္စယမိုက် ပဏ္ဏတ္တိဝါရ၌ကား ပုဒ်တပါးကို မငဲ့မူ၍ ပုဒ်တပါးနှင့်ကင်း၍ နေသော သီးခြားဖြစ်သောဒုက္ခ ပုဒ်ကို ယူ၍သာ အမည်ပညတ်ကို သုမ်သင်သောကြောင့် ဒုက္ခဒုက္ခကိုသာ ယူရပါသည် ဟု မှတ်။

ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်လျှင် အနိစ္စ- ဒုက္ခ- အနတ္တတို့၌ လာသော ဒုက္ခလည်း ပုဒ်တပါးကို ငဲ့ခြင်းကင်းသောကြောင့် ၎င်းဒုက္ခကိုလည်း ယူသင့်သည် မဟုတ်ပါလော....ဟူမူ

* ပုဒ်တပါးကို ငဲ့ခြင်းကင်းမသော်လည်း ခံစားခြင်း သဘောမရှိသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တတို့၌ လာသော ဒုက္ခကို မယူရခြင်း ဟု ဖြေလေ။

ဆိုလိုရင်းမှာ ပုဒ်တပါးကို ငဲ့ခြင်းလည်းကင်း မုချခံစားခြင်း သဘောလည်းရှိသော ဒုက္ခမျိုးကိုသာ (ဒုက္ခံ) ဟူသော ပုဒ်၌ ယူရသည် ဟု မှတ်ပါ။

ဒုက္ခ ဒုက္ခခေါ်ပုံ ၎င်းကာယိကဒုက္ခ စေတသိက ဒုက္ခကိုပင် သဘောအားဖြင့်ရင်း, အမည်နာမ (ပညတ်)အားဖြင့်ရင်း, ဒုက္ခ သဘော၏ အဖြစ်ကြောင့်(ဒုက္ခ ဒုက္ခ) ဟု ခေါ်ရလေသည်။

အဝသေသံ ဒုက္ခသစ္စံ နဒုက္ခံဟု ဟောတော်မူကြောင်း

(ဒုက္ခံ-ဒုက္ခသစ္စန္တိ အာမန္တာ)၌ဒုက္ခသဒ္ဒါကား မုချဒုက္ခသဘောရှိသဖြင့် ဒုက္ခဒုက္ခ၌ ဖြစ်ရကား....ပုဒ်တပါးကို မငဲ့သောဒုက္ခပုဒ်ကိုယူ၍ အမည်ပညတ်ကို သုမ်သင်သောကြောင့် (အဝသေသံ ဒုက္ခသစ္စံ နဒုက္ခံ)ဟု ဟောတော်မူပါသည်။

"အဝသေသံ ဒုက္ခသစ္စံ"၌ အနိဋ္ဌိယ ဗဒ္ဓရုပ်ကို ကောက်သင့် မကောက်သင့်

* ဒုက္ခဝေဒနာ, တဏှာတို့မှ လွတ်သော တေဘူမက တရားတို့မှာ ဒုက္ခလည်းမည် သစ္စာလည်း မည်သောကြောင့် ကောက်သင့်သည်ဟု မှတ်။

အဝသေသံ ဒုက္ခသစ္စန္တိ ဒုက္ခဝေဒနာယစေဝ တဏှာယစ ဝိနိမုတ္တာ တေဘူမကာဓမ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗာ ကိုယောက်

(ဤကား အရကောက်သရာတော် ကောက်ထားသည်ကို ထောက်၍ ပြောဆိုကြသော စကားတည်း)

ဒုက္ခသစ္စံ အရ ဣန္ဒြိယ ဗဒ္ဓရုပ်ကို သီးခြား ကောက်ခဲ့သောကြောင့် ကောက်ဟန်တူသည်။ အကယ်၍သာ ဒုက္ခသစ္စံအရ ဣန္ဒြိယ ဗဒ္ဓရုပ်ကို မကောက်ဘဲ(ရုပ်အဋ္ဌဝိသ)ဟုဆို၍ ကောက်ကရင်း (အဝသေသံ ဒုက္ခ သစ္စံ)၌ အနိဋ္ဌိယ ဗဒ္ဓရုပ်ကို ထည့်ဘို့မလိုပေ။ ယို့ကြောင့် မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ စသော ပါဠိကိုထောက်က မကောက်သင့်ဟု မှတ်ပါ။

ဘာကြောင့်သစ္စာဝိမုတ် ထုတ်ရသနည်း

မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်-၂၉,ခု-ပိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်-၃၇,ခု- တို့ကို (မဂ္ဂင်မဟုတ်သောကြောင့်) သစ္စာဝိမုတ် ထုတ်ရပါသည်။

* ထိုသို့ မဂ္ဂင်မဟုတ်လျှင် လောကီ တရားများလည်း မဂ္ဂင်မဟုတ်၍ သစ္စာဝိမုတ် ထုတ်သင့်သည် မဟုတ်ပါလော....ဟူမူ

* ၎င်း လောကီတရားတို့ကား (ယထာရဟ ဒုက္ခသစ္စာ, သမုဒယသစ္စာ ဖွဲ့ထိုက်သော တရားများ ဖြစ်ကြလေသောကြောင့် သစ္စာဝိမုတ် မထုတ်ရပါ) ဟု ဖြေပါလေ။

မာတိကာ အရကောက်ကျမ်း၌ ရုပ်တရား ဟူသမျှတို့ကို ဒုက္ခသစ္စာ ဖွဲ့အပ်လျက် ဤသစ္စယမိုက် အရကောက်ကျမ်း၌ကား (အနိန္ဒြိယ ဗဒ္ဓရုပ်ကို အဘယ်ကြောင့် သစ္စာဝိမုတ် ထုတ်ထားရပါသနည်း ဟု ဆိုလျှင်....

* အနိန္ဒြိယ ဗဒ္ဓရုပ်ကို ဒုက္ခဟု ဆိုသင့်သော်လည်း ၎င်း အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ်သည် (ကံ ကိလေသာတို့ကြောင့် မဖြစ်သောကြောင့်) ဒုက္ခသစ္စာဟု မဆိုဘဲ သစ္စာဝိမုတ် ထုတ်ထားရပါသည် ဟု ဖြေပါ။

ပညတ်တရားများကိုလည်း ဒုက္ခလည်းမမည် ဒုက္ခသစ္စာလည်း မမည်သောကြောင့် သစ္စာဝိမုတ် ထုတ်ထားရပါသည်။

နိရောသစ္စံ၌ ကောက်သင့်သော နိရောဓ

နိရောဓသဒ္ဒါကား.... ချုပ်ခြင်းအနက်ကို ဟောသောကြောင့် နိရောဓအရ "နိရောဓသာမည- နှင့်- နိဗ္ဗာန်"ကို ကောက်ရပါသည်။

နိရောဓသစ္စံ၌ လိုအပ်သော နိရောဓကား

"နိဿရဏ နိရောဓ" ကိုသာ နိရောဓအရာ၌ လိုအပ်ပါသည်။ အဓိပ္ပါယ်ကား........ တဏှာ၏အဆုံးစွန်မှ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် ကောင်းစွာ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း ကိစ္စကိုသာလျှင် "နိဿရဏနိရောဓ" ဟု ခေါ်၏။

မဂ္ဂသစ္စံ၌ ကောက်သင့်သော မဂ္ဂ

မဂ္ဂသဒ္ဒါသည်- ခြေကြောင်းခရီး လှည်းကြောင်းခရီး အစရှိသော မဂ္ဂသာမည မဂ္ဂသစ္စာကို ဟောသောကြောင့် မဂ္ဂ အရ "မဂ္ဂသာမည နှင့် မဂ္ဂသစ္စာ"ကို ကောက်ရပါသည်။

——o——

မဂ္ဂသစ္စာ၌
လိုအပ်သော မဂ္ဂကား

အရိယာမဂ်ကိုသာ မဂ္ဂသစ္စာအရာ၌ လိုအပ်ပါသည်(လောကီမဂ်ကို မလိုအပ်ပါ)။

အဝိပ္ပါယ်ကား....တဏှာ၏ တဖန်ပြန်မဖြစ်နိုင်သည့် ချုပ်ငြိမ်းမှု အကျိုးငှါ ဖြစ်သော(အရိယာမဂ်)သည် သာလျှင် **မဂ္ဂသစ္စာ** မည်၏”။

တို့ကြောင့်.... (**မဂ္ဂသစ္စံ ထပေတွာ အဝသေသော မဂ္ဂေါ** န **မဂ္ဂသစ္စံ** ဟု” ဘုရားရှင် ဟောတော်မူပေသည်။

မဂ္ဂသဒ္ဒါနှင့်ရ ထူးခြားပုံ

ပဒသောဓနဝါရလာ မဂ္ဂသဒ္ဒါကား.......ခြေကြောင်းခရီး လှည်းကြောင်းခရီး အစရှိသော မဂ္ဂသာမည မဂ္ဂသစ္စာကို ဟောပါသည်။ **သုဒ္ဓသစ္စဝါရလာ မဂ္ဂသဒ္ဒါကား**........သစ္စာထိုက်သော တရားကိုသာ ဟောပါသည်။ သစ္စာမထိုက်သည့် ဖိုလ်၌ရှိသော အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ်ကို မဟော။ ဤကား အထူး။

အဘယ့်ကြောင့် သုဒ္ဓသစ္စဝါရ၌ ပရမတ္ထ သစ္စာထိုက်သော တရားကိုသာ ကောက်ရသနည်း။

အမှန်အမြတ်စသောအားဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသော **သဘော**ရှိသော တရားတို့ကိုသာ ဟောတော်မူသောကြောင့် ပရမတ္ထသစ္စာထိုက်သော တရားတို့ကိုသာ ကောက်ရပါသည်။

သုတ္တသစ္စဝါရ
အနုလုံပါဠိတော်
"ဒုက္ခယမက"

အနု .... အာမန္တာ

ပဋိ ⊲ * ဒုက္ခသစ္စံ သစ္စဥ္စေဝ ဒုက္ခသစ္စဥ္စ
= အဝသေသာ သစ္စာ န ဒုက္ခသစ္စံ။

သမုဒယ ယမက

အနု .... အာမန္တာ

ပဋိ ⊲ * သမုဒယသစ္စံ သစ္စဥ္စေဝ သမုဒယ သစ္စဥ္စ။
= အဝသေသာ သစ္စာ န သမုဒယသစ္စံ။

နိရောဓ ယမက

အနု .... အာမန္တာ

ပဋိ ⊲ * နိရောဓသစ္စံ သစ္စဥ္စေဝ နိရောဓ သစ္စဥ္စ။
= အဝသေသာ သစ္စာ န နိရောဓသစ္စံ။

မဂ္ဂ ယမက

အနု .... အာမန္တာ

ပဋိ ⊲ * မဂ္ဂသစ္စံ သစ္စဥ္စေဝ မဂ္ဂသစ္စဥ္စ၊
= အဝသေသာ သစ္စာ န မဂ္ဂသစ္စံ။

——o——

ပစ္စနိက်ပါဠိတော်

အနု | ဒုက္ခံထပေတွာ အဝသေသာ သစ္စာ နဒုက္ခံ သစ္စာ။
= | ဒုက္ခဉ္စ သစ္စဉ္စ ထပေတွာ အဝသေသာ နစေဝဒုက္ခံ နစ သစ္စာ။

ပဋိ .... အာမန္တာ

အနု | သမုဒယံထပေတွာ အဝသေသာ သစ္စာ န သမုဒယော သစ္စာ
= | သမုဒယဉ္စ သစ္စဉ္စ ထပေတွာ အဝသေသာ န စေဝ သမုဒယော နစ သစ္စာ။

ပဋိ အာမန္တာ

အနု | နိရောဓံ ထပေတွာ အဝသေသာ သစ္စာ န နိရောဓော သစ္စာ။
= | နိရောဓဉ္စ သစ္စဉ္စ ထပေတွာ အဝသေသာ န စေဝ နိရောဓော နစ သစ္စာ။

ပဋိ .... အာမန္တာ

အနု | မဂ္ဂံထပေတွာ အဝသေသာ သစ္စာ န မဂ္ဂေါ သစ္စာ။
| မဂ္ဂဉ္စ သစ္စဉ္စ ထပေတွာ အဝသေသာ နစေဝ မဂ္ဂေါ နစ သစ္စာ။

ပဋိ .... အာမန္တာ

အကောက်လွယ်ပြီ။

ပဝတ္တိဝါရ၌ ရှေးဦးစွာ မှတ်သားရမည့် အခေါ်ပုဂ္ဂိုလ်များ

သစ္စယမိုက် ပဝတ္တိဝါရ၌ ဟောနိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်များ--
ပုထုဇဉ် ၄ ယောက်။ အရိယာ ၈ ယောက်။
ပေါင်း တကျိပ်နှစ်ယောက်ကို ဟောပါသည်။

သစ္စယမိုက် ပဝတ္တိဝါရ၌ ဟောသော သစ္စာကား

ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာ တို့ကိုသာ၊ ဟောပါသည်။ (နိရောဓသစ္စာကို မဟောဟု မှတ်)။

ဘာ့ကြောင့် နိရောဓသစ္စာကို မဟောရသနည်း

သစ္စယမိုက် ပဝတ္တိဝါရ၌ နိရောဓသစ္စာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်ကား ဥပါဒ်- ဋ္ဌီ- ဘင် မရှိသောကြောင့်ရင်း။ (ဝါ) ဖြစ်ခြင်း, ချုပ်ခြင်းမရှိသောကြောင့် မဟောပါ။

သစ္စယမိုက် ပဝတ္တိဝါရ၌ ဆိုအပ်သော ကာလကား

ဤသစ္စယမိုက်၌ စုတိ, ပဋိသန္ဓေ, ပဝတ္တိ ဟူသော ကာလသုံးပါးကို လိုအပ်ပါသည်။

အထောက်ကား .... ဤသစ္စယမိုက် ပဝတ္တိဝါရ၌ သမုဒယသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို ဟောသည်ကို ထောက်၍ ရင်း "**သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ**"စသည်ဖြင့် ပါဌ်ဘင်း ထုတ်၍ ဟောသည်ကို ထောက်၍ရင်း။ **ကာလ သုံးပါးလုံးကို လိုအပ်သည်ဟုမှတ်။**

အဘယ်ယမိုက်မျိုး၌ အဘယ်ကာလဖြင့် မှတ်၍ ဟောပါသနည်း

ယမိုက်ဆယ်ကျမ်းတို့တွင် ခန္ဓ,အာယတန,ဓာတု ယမိုက်ပဝတ္တိဝါရတို့၌ " ပဋိသန္ဓေ စုတိ, ကာလ နှစ်ပါး " တို့ဖြင့် မှတ်၍ဟောသည်။

သစ္စ, သင်္ခါရ, ဣန္ဒြိယ, ယမိုက် ပဝတ္တိဝါရတို့၌ကား "ပဋိသန္ဓေ,စုတိ, ပဝတ္တိကာလသုံးပါး" တို့ဖြင့် မှတ်၍ ဟောပါသည်။

မူလ, အနုသယ, စိတ္တ,ဓမ္မယမိုက်တို့၌ ပဋိသန္ဓေ စုတိ ပဝတ္တိ အားဖြင့် မမှတ်မူ၍ သာမညာ ဟောတော်မူသည်ဟု မှတ်။

(စာမေးပွဲများ၌ ဤင်းအဓိပ္ပာယ်ကို ရေးက မေးဘူးပြီ)

ဤသစ္စယမိုက်၌ ပဝတ္တိဝါရကို ထည့်သွင်း၍ ဟောရခြင်း အကြောင်း

ပဝတ္တိအခါ၌ ဒုက္ခစသော သစ္စာတို့၏ ဖြစ်ခြင်းမှာ ဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟက ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ဉာဏ်၌ အလွန်ပင် ထင်ရှားသောကြောင့် ၎င်း။ အချို့သောသစ္စာတို့၏ ပဝတ္တိအခါ၌သာ ဖြစ်နိုင်သောကြောင့်၎င်း။ (ဤသစ္စာယမိုက်၌ ပဝတ္တိဝါရကို ထည့်သွင်း၍ ဟောပါသည်)။

*****

သစ္စာသုံးပါး နှင့် ကာလ သုံးပါး ဝေဘန်ပုံ

သစ္စာလေးပါးတို့တွင်-

ပဝတ္တိအခါ၌သာ ရကောင်းသော သစ္စာကား "သမုဒယ သစ္စာ, မဂ္ဂသစ္စာ" ၂-ပါးတည်း။

စုတိ, ပဋိသန္ဓေ, ပဝတ္တိ, (ကာလသုံးပါး) ရကောင်းသော သစ္စာကား "ဒုက္ခသစ္စာ" တည်း။

သစ္စာလေးပါး နှင့် ဘုံ ဝေဘန်ပုံ

အသညသတ်ဘုံ၌ .... ဒုက္ခသစ္စာ

အပါယ်လေးဘုံ၌ .... ဒုက္ခသစ္စာ, သမုဒယသစ္စာ

အပါယ်ကြဉ်သော
စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ▷ ဒုက္ခ, သမုဒယ, မဂ္ဂ, သစ္စာတည်း။

(အမှာ) အထက်ပါ သစ္စာလေးပါးနှင့် ဘုံ ဝေဘန်ပုံကို အထပ်ထပ်ခွဲဝေပါ။ သို့မှသာ ဩကာသဝါရ၌ ပဘင်းထုတ်ပုံ, ကောက်ပုံ, လွယ်ကူပေမည်။

သစ္စာလေးပါး နှင့် ပုဂ္ဂိုလ် ဝေဘန်ပုံ

ရဟန္တာ၌ .... ဒုက္ခသစ္စာသာ

မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်၌ ဒုက္ခသစ္စာ နှင့် မဂ္ဂသစ္စာ

ပုထုဇဉ် လေးယောက်နှင့်
အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်၌ ▷ ဒုက္ခ, သမုဒယ, မဂ္ဂ ဖြစ်ပါသည်။

"သစ္စယမိုက် ပဝတ္တိဝါရ"

ပစ္စုပ္ပန္န ပုဂ္ဂလဝါရ ခွဲဝေပုံ

ရှေးဦးစွာ ဘုံစိတ်ရကို နားလည်မှသာ သစ္စယမိုက် ပဝတ္တိဝါရ အရကောက်ကို အမြင်သန်နိုင်ပေမည်။

ပဉ္စဝေါကာရ ဘုံစိတ်ရကား

စိတ် ၈၉-ပါးတို့တွင် အရူပ ဝိပါက်လေးခုမှ တပါးသော စိတ် ၈၅-ပါးတို့သည် ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်ကောင်းသော စိတ်တို့တည်း။

* **စတုဝေါကာရဘုံစိတ်ရကား....** လောဘမူစိတ်-၈, မောဟမူဒွေ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ၊ အရူပစိတ်-၁၂, သောတာပတ္တိမဂ်ကြဉ် လောကုတ္တရာစိတ်-၇,ခု၊ ပေါင်း(၄၆)ပါး တို့တည်း။

ဤခွဲဝေနည်းကား.... အထူးသန်းမဟုတ် "လော, မော, ဆယ်ဖြာ၊ မနောဒွါ၊ မဟာကု ကြိရှစ်၊ ကု, ကြိ ရှစ်ဖြာ၊ အရူပါ၊ ကုတ်မှာထက်ခုနစ်" ဟူသော လင်္ကာ အရကွင် "အရူပ ဝိပါက်လေးခု" ထပ်ထည့်ရခြင်းမျှသာ ထူးသည်။

............o............

ဒုက္ခသစ္စာ မှ သမုဒယသစ္စာ မှုလ်အတွက် ခွဲဝေချက်

ယခင်ပြခဲ့သောစိတ်(၈၅)ခုတို့တွင် လောဘမူမှ တပါးသော စိတ်(၇၇)ခုတို့သည် တဏှာနှင့်မယှဉ်သောကြောင့် "ပဥ္စဝေါကာရ တဏှာ ဝိပ္ပယုတ္တစိတ်"ဟုခေါ်၏။ဒုက္ခသစ္စာသာ ဖြစ်ဆဲအရတွင် ကောက်လတ္တံ့ ။

လောဘမူစိတ် (၈)ခုကိုကား တဏှာနှင့်ယှဉ်၍ "တဏှာသမ္ပယုတ္တစိတ်"ဟုခေါ်၏။တဏှာယ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ- အရ၊ဒု၊ သမု၊ နှစ်ပါး ဖြစ်ဆဲအရ ဖြစ်လတ္တံ့ ။

* စတုဝေါကာရ ဘုံရစိတ်(၄၆)ပါးတို့တွင် လောဘမူမှ တပါး မောဟမူ-၂၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ မဟာကု၊ ကြိ-၁၆၊ အရူပ-၁၂, တို့ကား"စတုဝေါကာရ ပဝတ္တိ တဏှာဝိပ္ပယုတ္တစိတ်" ဟုခေါ်၏။

(တဏှာဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တ အရတည်း) ။

* လောဘမူစိတ် ရှစ်ခုကိုကား "စတုဝေါကာရ တဏှာသမ္ပယုတ္တစိတ်" ဟု ခေါ်၏။တဏှာယ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ အရတည်း။

ဒုက္ခသစ္စာမှ - မဂ္ဂသစ္စာ မှုလ်အတွက် ခွဲဝေချက်

* ပဥ္စဝေါကာရ ဘုံရစိတ်(၈၅)ပါးတို့တွင် မဂ်စိတ်လေးခုမှ တပါးသော စိတ်-၈၁, ပါးတို့ကို "မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တစိတ်" ဟုခေါ်၏။

* မဂ်စိတ်လေးခုကိုကား "ပဥ္စဝေါကာရ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တစိတ်" ဟု ခေါ်၏။

* စတုဝေါကာရ ဘုံရှိတ်-၄၆, ပါးတို့တွင် အထက်မဂ်သုံးခုမှ တပါးသော (၄၃)ပါးသော စိတ်တို့ကို **"စတုဝေါကာရ မဂ္ဂဝိပ္ပယုတ္တစိတ်"** ဟုခေါ်၏။

* အထက် မဂ်သုံးခုတို့ကို **"စတုဝေါကာရ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တစိတ်"** ဟု ခေါ်၏။

ဒုက္ခမူ သမုဒယ မူလ၁ အတွက် "အရကောက် ဆောင်ရန်"

အနုလုံ အနုလောမ တဘက်ရ။

ဝိဘင်းကား — သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံတည်း....ပဋိသန္ဓေစိတ်-၁၉၊ စေ-၃၅, ကမ္မဇကလာပ် -၃-၇-၄- စီး အစဉ်ရှိသော ဇီဝိတ နဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုတု-၄, အောက်ဖလ-၃-ယောက် (**ပဉ္စဝေါကာရ ၂၆၊ အသညသတ်-၁၊ စတုဝေါကာရ-၄-ဘုံ**)ရ၏။ **ပဝတ္တေတဏှာ ဝိပ္ပယုတ္တ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံတည်း။**

ပဉ္စဝေါကာရ ပဝတ္တိအခါ အရူပဝိပါက်လေးခုမှ တပါး တဏှာကင်းသောစိတ်-၈၇-ခု၊လောဘဒိဋ္ဌိမာနကြဉ်သော စေ-၄၉,စိတ္တဇ ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သော ပုထု-၄, အရိ-၈-ယောက်(**အသညသတ် ကြဉ်-၂၆-ဘုံ** ရ၏။)

စတုဝေါကာရ ပဝတ္တိအခါ မော မနော မဟာကု ကြိ၊ အရူပစိတ် ၁၂။ လော-ဒိ-မာ ဒေါစတုက် ထိ မိ-ဝိရတိ-အပ္ပမညာ ကြဉ်သောစေ-(၃၈)တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ-သော၊ တိ-၁၊ ဖလ - ၄ - ယောက်(**စတုဝေါကာရ-၄-ဘုံ**)ရ၏။

ဝိဘင်းကား-တဏှာယဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံတည်း။ နှစ်ပုဒ်လုံး **၏အရကား**-ပဥ္စဝေါကာရ ဘုံ၌ လောဘမူ-ဂ-စေ -၂၂- စိတ္တဇရုပ် တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ....ပုထု-၄၊ အောက်ဖလ-၃-(ပဥ္စဝေါ-၂၆-ဘုံ).... စတုဝေါကာရဘုံ၌ လောဘမူ-ဂ၊ စေ-၂၂။ စိတ္တဇရုပ်တို့၏(လ) ဟုဆိုအပ်သော၊ တိ-၁၊ အောက်ဖလ-၃-- ယောက်- (**စတုဝေါ ကာရ-၄-ဘုံ**)ရ၏။

(ဤကဲ့သို့ စတုဝေါကာရ ပဥ္စဝေါကာရ ခွဲ၍ကောက်ရသည် ကို သတိပြုပါ။)

ပဋိလောမတဘက်ရ(မရှိ)

အထက်ပါ တဏှာယဥပ္ပါဒက္ခဏ အရကိုပင် " **အာပန္တာ** " ဝိဘင်းထုတ်၍ အရကောက်လေ။

ပစ္စနိက်အကြွင်း

ဝိဘင်းကား သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ-ကား.... ၁န္ဒယမိုက်နှင့်တူပြီ။

ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ....

ပဝတ္တိအခါ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရ တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ ဟုဆိုအပ်သော ပုတု ၄။ အရိ-ဂ--ယောက် (ပဥ္စဝေါ-၂၆- ဘုံ-စတုဝေါ-၄-ဘုံ ။)ရ၏။

အရူပေ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ-တေသံ တည်း။

အရူပဘုံ၌ အထက်မဂ်သုံး၄၊ ပုလ်လေး၃၊ စေ-၃၆-တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက် ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်-၄-ယောက် (**စတုဝေါကာရ-၄-ဘုံ**)ရ၏။

အမှာ.... ပုဂ္ဂလောကာသအတွက်ဟောရာ၌ ဘုံသတ်ရုံသာတူး သည့်အတွက် လက်သည်းကွင်း နှင့် "ဘုံ" များကို ဖော်ပြလိုက် ပါသည်။

ဒုက္ခမူ-မဂ္ဂ-မူလီအတွက် အရဆောင်ရန်

အနုလုံ အနုလောမ တဘုက်ရ

ဝိဘင်းကား....သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ (ကောက်မြဲ)
ပဝတ္တေ မဂ္ဂဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တာသံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံတည်း။ ။ ပဋ္ဌ
ဝေါကာရ ပဝတ္တိအခါ မဂ်ကင်းသောစိတ် (၈၁) ။ စေ-၅၂။
စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ........ပုထု-၄။ ဖလဋ္ဌာန်-၄ - ယောက်
(ပဋ္ဌဝေါကာရ-၂၆-ဘုံ) ။

စတုဝေါကာရပဝတ္တိအခါ လောဘမူ မောဟမူ မနောဒွါရာ
ဝဇ္ဇန်းမဟာကုသိုလ်ကြိ၊ အရူပ-၁၂။ဒေါစတုတ်-၄။ ဝိရတိ,အပ္ပမညာ
ကြဉ်သောစေ-၄၇-ပို၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ........တိ-၁။ ဖလဋ္ဌာန် - ၄-
ယောက်။ (စတုဝေါကာရ-၄-ဘုံ)ရ၏။

အနုလုံ နှစ်ဘက်ရ

ဝိဘင်းကား........ ပဋ္ဌဝေါကာရေ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ
တည်း။

နှစ်ပုဒ်လုံး၏အရကား ပဋ္ဌဝေါကာရဘုံ၌ မဂ်စိတ်လေးခု,
စေတသိက်-၃၆၊ စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ မဂ္ဂဋ္ဌာန်လေး
ယောက်။ (အပါယ်ကြဉ် ပဋ္ဌဝေါကာရ-၂၆-ဘုံ) ရ၏။

အနုလုံ ပဋိလောမ တဘက်ရ

ဝိဘင်းကား........အရူပေ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံတည်း။
အရူပဘုံ၌ အထက်မဂ်သုံးခု စေတသိက်-၃၆၊တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခ
ဏ အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက် (စတုဝေါကာရ-၄-ဘုံ)ရ၏

ပစ္စနိက် အကြောင်းကား

ဝိဘင်းကား သမ္ဗေသံ စဝန္တာနံ ကား (သိသာပြီ)

ပဝတ္တေ စိတ္တသာ ဘဂ်က္ခဏော

ပဝတ္တိအခါ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီ ပုထု-၄။ အရိ-ဂ။

(ပဥ္စဝေါကာရ -၂၆-ဘုံ၊ စတုဝေါ-၄-ဘုံ)။

အရူပေ ဖလသာ ဥပ္ပါဒက္ခဏော တေသံတည်း။

အရူပဘုံ၌ ဖိုလ်-၄-ခု၊ စေ-၃၆-တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီ ဖလဋ္ဌာန်-၄-ယောက်။ (စတုဝေါကာရ-၄-ဘုံ) ရှိ၏။

သတိပြု။ ။ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂလ, ပုဂ္ဂလောကာသ ယှဉ်တွဲ၍ ဖေါ်ပြလိုက်ပါ၏။ ပုဂ္ဂလောကာသကို တမင်လာ မကျက်ကြရဘဲ ပုဂ္ဂလပို့ချမှုနှင့် တချက်ခုတ် နှစ်ချက်ပြတ် ပြီးမြောက်နိုင်ပေမည်။

ပုဂ္ဂလပြီးဆုံးသည့်နောက်တနေ့တွင် ပုဂ္ဂလောကာသကို ဘုံသတ်ပြရှိသာ ထူးခြားချက်ဆက်လက်၍ နှုတ်တက်ပို့ချတော်မူကြပါကုန်။

............☆............

သမုဒယ နု မဂ္ဂ နုသီအတွက် အရ ဆောင်ရန်

အနုလုံ အနုလောမ ဝိဘင်းကား " နော " တည်း။

သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကား လောဘမူ-၈၊ စေ-၂၂။တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ ပုထု-၄ ။အောက်ဖလဋ္ဌာန်-၃-ယောက် ။ (ပဉ္စဝေါ-၂၆ ဘုံ) ရ၏။ သံသယပုဒ်အရ မရှိ။

အနုလုံ ပဋိလောမဝိဘင်းလည်း " နော "ပင်တည်း။ မဂ်စိတ်- ၄- ခု၊ စေ- ၃၆- တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ မဂ္ဂဋ္ဌာန်- ၄- ယောက်။ အပါယ်ကြဉ် ပဉ္စဝေါကာရ- -၂၂- -ဘုံ စတုဝေါကာရ -၄-ဘုံ ရ၏။ သံသယပုဒ် အရ မရှိ။

ပစ္စနိက် အကြောင်း

ဝိဘင်းကား-- သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ,

ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီ ပုထုဇဉ် ၄ ယောက်။ အရိယာ ၈ ယောက်။

တဏှာဝိပ္ပယုတ္တ မဂ္ဂ ဝိပ္ပယုတ္တ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ,

တဏှာ, မဂ်နှင့်ကင်းသော- စိတ်- ၇၇- လော- ဒိ- မာ- ကြဉ်စေ ၄၉- တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီ ပု-ထု ၄-- ဖလဋ္ဌာန်- ၄-ယောက်။ **ပဉ္စဝေါ ၂၆-။ စတုဝေါ- ၄-ဘုံ**

နိရောဓ သမာပန္နာနံ,

နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားဆိုက်သော အနာဂါမ် ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်။

အသညသတ္တာနံ တေသ တည်း။

အသညသတ် ဥပ- စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိ ပုထု ပုဂ္ဂိုလ်။ **အသညသတ်ဘုံ** ရ၏။

မှတ်ချက်.... ပုဂ္ဂလောကာသကို ဟောရာ၌ ဒါထက်ပါ နိရောဓ သမာပန္န ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်များလို ဘုံသီးခြား မရကောင်းသောကြောင့် ထည့်သွင်း အရကောက်ရန်မလို (ဝါ) မဟောရသည်ကိုသတိ ပြုပါ။

အရကောက် ရှင်းလင်းချက်များ

တဏှာဝိပ္ပယုတ္တ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ.... .... ရှင်းလင်းချက်

ပဥ္စဝေါကာရဘုံ၌ အရူပဝိပါက် ကြဉ်သော ဝိတ် (၈၅) ၌တွင် လောဘမူကိုနှုတ်၍ တဏှာကင်းသောစိတ် ၇၇-၊ လော- ဒိ- မာ- ကြဉ် စေ- ၄၉-၊ စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟု ဆိုလိုသည်။ (ဤ၌ ပါသော မဂ်- ဖိုလ် တို့ကား ပဥ္စဝေါကာရ မဂ်- ဖိုလ် များတည်း)။

စတုဝေါကာရ ဘုံ၌ ၄၆- ပါးသော စိတ်တို့တွင် အထက် လောကုတ္တရာစိတ်- ၇-- ခုကို ကြဉ်၍ လောဘမူ (လ) အရူပစိတ် ဒွါဒသ (စိတ် ၃၉) လော- ဒိ- မာ- ဒေါ စတုတ်- ယိန်-မိဒ္ဓ ဝိရတီ အပ္ပမညာကြဉ်သော စေ ၃၀- တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီ ဟု ဆို လိုသည်။ (ဤကဲ့သို့ ပွဲကောက်ရသည်ကို သတိပြုပါ)။

ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ.... ရှင်းလင်းချက်

"ပဋိသန္ဓေနောင် ပထမ ဘဝင်မှစ၍ ဝုတိ တိုင်အောင်" ဟု ကောက်ရသည်ကား "**သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ**" ဟူသော ဝိဘင်း အရတွင် ပဋိသန္ဓေကို ယူပြီးသား ဖြစ်သောကြောင့် ဤကဲ့သို့ ဆို၍ ကောက်ရသည် ဟု မှတ်ပါ။

ပဝတ္တေ စိတ္တသ ဘင်္ဂက္ခဏေ အရမှာလည်း။

"ာပ္ပေသံ စဝန္တာနံ" ဟူသော ဝိဘင်းအရ စုတိကို ယူပြီးဖြစ်၍ "**စုတိ၏ အနန္တရ တိုင်အောင်**" ဟု ဆိုရကြောင်းကိုလည်း သိရှိတော်မူကြပါလေ။

မဂ္ဂဝိပ္ပယုတ္တ စိတ္တသ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ အရ....

ပဥ္စဝေါကာရ ဘုံ၌ စိတ်- ၈၅- ပါးတို့တွင် မဂ် လေးခုကို နှုတ်၍ "**မဂ် ကင်းသောစိတ် -၈၁-ခု**" ဟု ဆိုလိုသည်။

မှတ်ချက် ... ဤ၌ ထိုထို အရကောက် ကျမ်းများဝယ် (ပုထု ၄ အောက် ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် - ၃ - ယောက်) ဟု မှားရှင်းနေပါသည်။ **ပုထု ၄၊ ဖလဋ္ဌာန် -၄- ယောက်** ဟု အရကောက် မှန်စွာ ကောက်တော်မူကြပါ။ (မဂ်ကင်းသော ဟု ဆိုသောကြောင့် မဂ် ပုဂ္ဂိုလ် များကို မလို)။

အရကောက်ဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ

ဒုက္ခမူ သမုဒယမူလီ အနုလောမ တဘက်ရ၌ အဘယ့်ကြောင့် ပဥ္စဝေါကာရ မဂ်- ဖိုလ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်ရပါသနည်း။

ၑင်း ပဥ္စဝေါကာရ ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်ဆဲ မဟုတ်ပါ။ ၎င်း မဂ် ဖိုလ်တို့နှင့် အတူ ဥပါဒ်သော စိတ္တဇရုပ်ကား ဒုက္ခသစ္စာ ဖြစ်ဆဲ ရသောကြောင့် (ဝါ) မဂ် ဖိုလ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ၌ စိတ္တဇရုပ်ကို ဖြစ်စေသောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ ဖြစ်ဆဲရ၏ ဟု မှတ်။

(ပဋ္ဌဝေါကာရေ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ-၌လည်း ဤနည်းနှင်နှင် မှတ်ပါလေ)။

အရူပဘုံရှိ မဂ် -ဖိုလ် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အဘဲကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ မရသနည်း။

အရူပဘုံရှိ မဂ် ဖိုလ်များကား ၎င်းတို့နှင့် အတူ ဥပါဒ်သော စိတ္တဇရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ ဖြစ်ဆဲမရ ဟု မှတ်ပါလေ။

(ထို့ကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ ဖြစ်ဆဲ ဟူသမျှမှာ အရူပ ဘုံရှိ * မဂ်- ဖိုလ်များကို မကောက်ဘဲ ထားရလေသည်)။

ဒုက္ခသစ္စာ-မှု-မဂ္ဂသစ္စာ-မှုလီ- အရကောက်၌ မှတ်သားဘွယ်ရာကား

အချို့သော ဆရာတို့သည် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ မဂ္ဂသစ္စာ ဖြစ်ဆဲ အရကောက်တော်မူကြပြီး မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်-၂၉၊ နှင့် စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မကောက်ကြပါ။

* မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးနှင့် မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် စိတ္တဇရုပ်တို့မှာ ပုဂ္ဂိုလ်တဦးတည်းမှာပင် ဖြစ်သောကြောင့် (မဂ္ဂင်, မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်, စိတ္တဇရုပ် အားလုံးကို) ကောက်ကြ၏။ (ဤနည်းကား အသင့်ဆုံးဟု မှတ်ပါ)။

"ကေစိ ဆရာတို့အလို ခွဲ၍ကောက်လျှင် အဘယ်အပြစ် ရောက်သင့်သနည်း" ဟု ဆိုလျှင်....

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကိုသာ ခွဲ၍ ကောက်လျှင် ၎င်းမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှ တပါး မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်-၂၉-ခု၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အလွတ်ဖြစ်ဘွယ်ရှိ၏။

သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ အရူပေ ဖလဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ- ဟု ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ ခပ်သိမ်းသော ဘင်္ဂက္ခဏ အရူပ ဘုံ၌ ဖိုလ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ ပုဂ္ဂိုလ်များကိုသာ ပစ္စနိက် အကြွင်းထား၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် ၎င်းမဂ် စိတ္တုပ္ပါဒ်နှင့် စိတ္တဇရုပ်တို့ကို အနုလုံ ပစ္စနိက် နှစ်ပါးလုံး၌ မပါ ဝင်သည်ဖြစ်၍ အပြစ်သင့်ရောက်၏ဟု မှတ်။

ပဝတ္တိအခါ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို မကောက်သင့်ပုံ

ပဝတ္တိအခါ၌ဖြစ်သော ကမ္မဇ, ဥတုဇ, အာဟာရဇ ရုပ်တို့ကို ဤသစ္စာယမိုက်၌ ဟောတော်မမူသောကြောင့် အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်ကို မကောက်သင့်ဟု မှတ်။

ဤဝါဒကို (နိရောဓသမာပန္နာနံ)ဟု ဝိဘင်းသီးခြားထုတ်၍ ကမ္မဇ, ဥတုဇ, အာဟာရဇရုပ်သာဖြစ်သော နိရောဓသမာ ပတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဟောတော်မူလတ္တံ့ဖြစ်သည်ကို ထောက်ဆ၍ အားလုံးသော ဆရာတော်ကြီးများ နှစ်သက် တော်မမူကြပေ။

တနည်း....ပဝတ္တိအခါ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်မှ အထူးဖြစ်သောကြောင့် ပဝတ္တိ အခါ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို မကောက်ဟု....မှတ်ပါလေ။

ပုဂ္ဂလဝါရ ဒုက္ခမူ သမုဒယမူလ် မဂ္ဂမူလ်တို့၌ နိရောဓသမာပတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကောက်သင့် မကောက်သင့်

* နိရောဓသမာပတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကောက်သင့်ပါသည်။

အထောက်သာဓက- ကား....သမုဒယမူ မဂ္ဂမူလ်၌ "နိရောဓသမာပန္နာနံ"ဟု ဝိဘင်းထုတ်၍ ဟောတော်မူသည်ကိုထောက်လေ။

ကောက်သင့်လျက် ဝိဘင်းသီးခြားထုတ်၍ မဟောခြင်း အကြောင်း

"ဥပပဇ္ဇန္တာနံ စဝန္တာနံ"စသော ထိုထိုဝိဘင်းပါဠိတော်တို့၌ ယထာရဟ အတွင်းဝင်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဝိဘင်းသီးခြားထုတ်၍ ဟောတော်မမူပါ။

အထောက်သာဓက

သမုဒယမူ မဂ္ဂမူလ် ပစ္စနိက်၌"နိရောဓသမာပန္နာနံ"ဟု ဝိဘင်း သီးခြားထုတ်၍ ဟောထားသည်ကို ထောက်၍ နိရောဓ သမာပတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဒုက္ခသစ္စာ ဖြစ်ဆဲ, ချုပ်ဆဲ, ကို သိရလေသည်။

(အတွင်းမဝင်သင့်သော အရာဌာနတို့၌ ဝိဘင်းသီးခြား ထုတ်၍ ဟောတော်မူ၏ဟု အမြဲမှတ်)။

——o——

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌ "နိရောဓသမာပတ်" ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဝိဘင်း သီးခြားထုတ်၍ မဟောရခြင်း အကြောင်း

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌ကား အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကဲ့သို့ ဘုံ သီးခြား မရကောင်းသောကြောင့် မဟောခြင်းဖြစ်ပါသည် ဟု မှတ်။ မူလဋီကာ။

တနည်း...နိရောဓသမာပတ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အနာဂါမ်, ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ပင်ဖြစ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်သီးခြား မဟုတ်ခြင်း "သဗ္ဗေသံ စိတ္တာသ ဘင်္ဂက္ခဏေ" ဝိဘင်းအရ ဘုံသတ်ရာသို့ ပါဝင်ခြင်းကြောင့် ဤ ပုဂ္ဂလောကာသ ဝါရ၌ ဝိဘင်း သီးခြားထုတ်၍ ဟောတော်မ မူပါ။

တနည်း....ပဥ္စဝေါကာရဘုံသည် ခန္ဓာငါးပါးသာ ဖြစ်ရာ၏ နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားဝိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရူပက္ခန္ဓာတပါး သာရှိ၏ ခန္ဓာငါးပါးလုံး မပြည့်စုံ။ **ထိုသို့ခန္ဓာငါးပါးလုံး မပြည့် စုံသောကြောင့်** ပုဂ္ဂလောကာသ ဝါရ၌ ဝိဘင်း သီးခြားထုတ်၍ ဟောတော်မမူဟူ၍လည်း မှတ်။

နောက်ပေါ်ပြပါနည်းနှစ်ပါးကား အဘိဓမ္မာဆယ်စောင် တွဲမှလာသော နည်းများပေတည်း ကြိုက်နှစ်သက်ရာယူကြလေ။

———o———

ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ ဟု ဒုက္ခသစ္စာ မဖြစ်ခြင်းကို ဟောတော်မူရခြင်းအကြောင်း

ပဝတ္တိအခါ စိတ်၏ဘင်ခဏ၌ ကမ္မဇစသော ရုပ်တို့ဖြစ်ဆဲဖြစ်ကုန်သော်လည်း စိတ်နှင့်စပ်၍ဖြစ်ခြင်း ရှိသောစိတ္တဇ ရုပ်ကိုသာလျှင် ဤယမိုက်ကျမ်း၌ ယူရမည်။ ကမ္မဇ စသော ရုပ်တို့သည် စိတ်နှင့်စပ်၍ ဖြစ်ခြင်းမရှိသောကြောင့်၊ ၎င်းကမ္မဇရုပ်စသည်ကို မယူရ၍ ဒုက္ခသစ္စာ မဖြစ်ခြင်းဟု ဟောတော်မူသည်။

(မူလဋီကာ)

(မူလဋီကာ, အနုဋီကာ အလိုဝါဒတွေကို ဤ၌ ဂန္ထဂရုကြောင့် အကျယ်မရေးတော့ပြီ....)

"ပစ္စုပ္ပန္နဝါရ အရကောက်အဝိပ္ပါယ် ပြီးပါပြီ"

............o............

အတီတဝါရ ဥပ္ပါဒ-ပုဂ္ဂလဝါရ ဒုက္ခမူ-သမုဒယမူလ

"အနုလုံ" .... "ပစ္စနိက်"

* အနု / ပဋိ = အာမန္တာ။ = နတ္ထိ။

ဒုက္ခမူ-မဂ္ဂမူလ

အနု — အနဘိသမေတာဝီနံ တေသံ / အဘိသမေတာဝီနံ။ = နတ္ထိ။

ပဋိ — အာမန္တာ။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ။ . ။

* သမုဒယမူ မဂ္ဂမူလီကား ဒုက္ခမူ မဂ္ဂမူလီအတိုင်း ဟောလေ အလုံးစုံတည်း၏
* ဒုက္ခမူ သမုဒယမူလီ အရကောက်ရန် နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရကား ခပ်သိမ်းသော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်, အရိယာရှစ်ယောက် ရ၏။ (အခြားသော အတီတဝါရ ပုဂ္ဂလနှင့် အကောက်မတူသည်ကို သတိပြုပါ ။

ငင်းပုဂ္ဂိုလ်များကား ဒုက္ခ,သမုဒယ နှစ်ပါးလုံး ဖြစ်ဘူးပြီဟု မှတ်။

ဒုက္ခမူ,မဂ္ဂမူလီ အရကောက်ရန်

အနဘိသမေတာဝီပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရိုး, အနု တဘက်ရကား အစမထင် သံသရာမှစ၍ သောတာပတ္တိမဂ်တိုင်အောင် သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို သိဘူးပြီးသော အဖြစ်သို့ မရောက်ကုန်သေးသော "ပုထုဇဉ်လေးယောက်" "သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်" ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။

ငင်းပုဂ္ဂိုလ်ငါးယောက်ကား ဒုက္ခ,သမုဒယ သစ္စာနှစ်ပါးသာ ဖြစ်ဘူးပြီ မဂ္ဂသစ္စာ ဖြစ်ဘူးပြီမဟုတ်ဟု မှတ်။

အဘိသမေ တာဝီ ပုဂ္ဂိုလ် ဆိုရိုး

နှစ်ပုဒ်လုံး၏အရကား သောတာပတ္တိ မဂ္ဂါ နန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်တိုင်အောင် သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို သိဘူးပြီးသော အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်ပြီးသော "အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်, ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်" ရ၏။ ။

ငင်းပုဂ္ဂိုလ်-၇-ယောက်ကား ဒုက္ခ, သမုဒယ, မဂ္ဂ, သစ္စာသုံးပါးလုံး ဖြစ်ဘူးပြီးဟု မှတ်။ ။

အနာဂါမိသမေ တာဝိန် ပေါ်လွင်အောင် အနက်ပေးပုံ

အနာဂါမိသမေ တာဝိနံ.... သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို သိဘူးပြီးသောအဖြစ်သို့ မရောက်ကုန်သေးသော "ပုထုဇဉ်လေးယောက်, သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်" ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားဟု အနက်ပေးလေ။ ။

အဘာဂါမိသမေ တာဝိနံ-အနက်ပေးပုံ

အဘိသမေ တာဝိနံ သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို သိဘူးပြီးသော အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်ပြီးသော "အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်, ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက်" တို့အားဟု အနက်ပေးလေ။

သြကာသဝါရ လွယ်ပြီ။

အတီတ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ ခွဲဝေပုံ

ရှေးဦးစွာ ဝိထိကို မြင်သိမှသာလျှင် ဤအတိတ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရကို အမြင်သန်ကြပေလိမ့်မည်။

ထို့ကြောင့် ညဝါအရကောက် အမြင်သန်လိုက အောက်ပါ ဝိထိကို သပ်ပြုကြည့်ရှုပါလေ သောတုဆွေ။

—— ၀ ——

ပဋိသန္ဓေ ဝီထိအကျဉ်းပုံ

ပ ဘဝင်* ဘဝင်*+၁၆+ချက် မ ဇ* ဇ* ဇ* ဇ ဇ ဇ ဇ စုတိ*။

ရှင်းလင်းချက် အဓိပ္ပါယ်

အထက်ပါဝီထိ၌ (၁)* အမှတ်ပြပထမဘဝင် စိတ်ကို "မုချ **ဒုတိယစိတ်**," (၂)* ဒုတိယ အမှတ်ပြဘဝင် စိတ်မှ * အမှတ်ပြ ပထမဇောတိုင်အောင် စိတ်တို့ကို "**တံသဒိသဒုတိယစိတ်**" ဟုမှတ်။ (၃)* ဒုတိယဇောမှ စုတိတိုင်အောင် တပိုင်းအားဖြင့် သုံးပိုင်းခွဲဝေထားရမည်။

၎င်းနောက် ပဋိသန္ဓေနောင် ပထမဘဝင်ကစ၍ ဘဝနိကန္တိက ပထမဇောတိုင်အောင်ကား (**ဒုက္ခသစ္စာသာ** ဖြစ်ဘူးပြီ **သမုဒယသစ္စာ** ဖြစ်ဘူးမရ) ဟုမှတ်။

သုဒ္ဓါဝါသဘုံဝယ် ဘဝနိကန္တိက ဒုတိယဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်, သုဒ္ဓါဝါသမှကြွင်းသော စတုဝေါကာရ, ပဉ္စဝေါကာရ ဖြစ်အံ့ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်တို့ကား (**ဒုက္ခသစ္စာ,သမုဒယသစ္စာ နှစ်ပါးလုံးဖြစ်ဘူးပြီ**) အနုလုံ အနု,ပဋိ,နှစ်ဘက်အရ ကောက်လတ္တံ့။

အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ, စဝန္တပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်း (**ဒုက္ခသစ္စာသာဖြစ်ဘူးပြီ သမုဒယသစ္စာဖြစ်ဘူးမရ**) အနုလုံ တဘက်ရသို့ သွင်းကောက်လေ။

သုဒ္ဓါဝါသ ဥပပဇ္ဇန္တ ပဋိသန္ဓေစိတ်တပိုင်း, (**၎င်းကား ဒုက္ခ, သမုဒယ,မဂ္ဂသစ္စာ သုံးပါးလုံးဖြစ်ဘူးပြီးမရ**) ပစ္စနိက်နှစ်ဘက်အရ ကောက်လတ္တံ့။ ။

ဒုက္ခမူ သမုဒယမူလံ

အနုလုံ ပါဠိတော်	ပစ္စနိက် ပါဠိတော်
အနု — သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ။ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ ဣတရေသံ စတု ဝေါကာရာနံ ပဉ္စ ဝေါကာရာနံ။	= အာမန္တာ
ပဋိ .... အာမန္တာ ။	(တဘက်ရ ထုတ်မြဲ) = သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။

ဒုက္ခမူ သမုဒယမူလံ အကောက်

အနုတဘက်ရကား.... သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေ၍ ပဌမ ဘဝင်ဟုဆိုအပ်သော " **ပဌမဒုတိယစိတ်** " ထိုစိတ်နှင့် မဂ္ဂသစ္စာ ဖြစ် ဘူးပြီးသည်ကို အတိတ်၌ မရကောင်းသောအဖြစ်ဖြင့် တူသော ကြောင့် " **တံ သဒိသ ဒုတိယစိတ်** " ဟုဆိုအပ်သော ဘဝင်တဆဲ့ ငါးချက် မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဘဝနိကန္တိက ပထမဇော၊ ဤ တဆဲ့ရှစ်ချက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယ သမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော အ နာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ၊ စဝန္တဖြစ်သော သဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသည သတ်ဘုံ ရ၏။ (**ဝိထိကိုကြည့်၍ နှုတ်တက်ရွရွဆောင်ပါ**)။

နှစ်ပုဒ်လုံး၏အရကား........ သုဒ္ဓါဝါသ ဖြစ်အံ့ " **ဘဝနိကန္တိက ဒုတိယဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်** " ကြွင်းသောစတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဖြစ်အံ့ " **ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်** "ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်, အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ, ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆယ့်ခြောက်ဘုံရ၏။

ပစ္စနိက် အနုလုတဘက်ရကား........ ပဋိလောမတဘက်ရကို လဲလှယ်၍ ကောက်လေ။

ပစ္စနိက် နှစ်ဘက်ရကား....ရူပါဝစရပဋိသန္ဓေတခု စေတသိက်တိုသတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံရ၏။

ဒုက္ခမူ မဂ္ဂမူလ် ခွဲဝေပုံ

(၁)ပဋိသန္ဓေနောင် ပထမဘဝင်မှစ၍ အရဟတ္တ မဂ်ကိုမရသသူဖြစ်အံ့ စုတိတိုင်အောင်တပိုင်း, ရသသူဖြစ်အံ့ အရဟတ္တမဂ်တိုင်အောင် တပိုင်း၊ ဝိဘင်းကား........(**သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ** ဟု ထုတ်လတ္တံ့)အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် တပိုင်း, ဝိဘင်းကား........ **အနဘိ သမေတာဝီနံ** ဟု အနုလုံနှစ်ဘက်ရထုတ်လတ္တံ့)။

သုဒ္ဓါဝါသမှတပါးသော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရပုဂ္ဂိုလ်သည် (၁) မဂ်ကိုမရဘူးသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တမျိုး, (၂)မိမိဖြစ်ခိုက်ဘုံ၌ ရှေးဘဝက ရဘူးသော ပုဂ္ဂိုလ်တမျိုး,(၃)တပါးဘုံက ရဘူးသော ပုဂ္ဂိုလ်တမျိုးဟု ရှေးဦးစွာ သုံးမျိုးခွဲဝေရ၏။

၎င်း ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် မဂ်ကိုမရဘူးသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာလည်း (၁) ဤဘဝ၌ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့ တယောက် (၂) ရလတ္တံ့ တယောက် ဟု နှစ်မျိုးထပ်၍၊၊

ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်တို့တွင် မဂ်ကို မရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် တပိုင်း တမျိုးသာ၎င်း။

ဝိဘင်းကား.... အနုဘိ သမေတာဝိနံ ဟု ထုတ်လတ္တံ့။ ဤကား အစစ်။

ရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ သောတာပတ္တိမဂ်တိုင်အောင် တပိုင်း ဝိဘင်းကား... အနုဘိသမေတာဝိနံ ပင် ထုတ်လတ္တံ့။ ဤကား အစစ်ပင်။

သောတာပတ္တိ မဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် တပိုင်း **ဝိဘင်းကား........အဘိသမေတာဝိနံ** ဟု နှစ်ဘက်ရ ထုတ်လတ္တံ့။

ရှေးဘဝက မဂ်ကိုရဘူးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကား ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်တပိုင်းသာ **ဝိဘင်းကား... ....အဘိသမေတာဝိနံ** ပင် ထုတ်လတ္တံ့။

တပါးဘုံက မဂ်ကို ရဘူးသောပုဂ္ဂိုလ် မျိုးကား ဤဘဝ အရဟတ္တမဂ်ကို မရလတ္တံ့သောသူ တမျိုး, ရလတ္တံ့သောသူ တမျိုးဟု နှစ်ယောက်ရှိ၏။

ထိုနှစ်ယောက်တို့တွင် ထိုဘဝမဂ်ကိုမရလတ္တံ့ သူဖြစ်အံ့ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် တပိုင်း၊ ရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ရစသောမဂ်တိုင်အောင် တပိုင်း (**ဝိဘင်းကား အနုဘိသမေတာဝိနံ** ဟု ထုတ်လတ္တံ့။ ဤကား အတု)။

ရစသောမဂ္ဂါ နန္တရ ဖိုလ်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်တပိုင်း **ဝိဘင်းကား အဘိသမေတာဝိနံ** ဟု ထုတ်လတ္တံ့။

အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကား ပိုင်းရန်မလို(**ဝိဘင်းကားအနုလုံအနုလောမဌ် အသညသတ္တာနံ**ဟု ထုတ်၍ကောက်ပါလေ)။

သုဒ္ဓါဝါသပဋိသန္ဓေစိတ် တပိုင်း (**ဝိဘင်းကားသုဒ္ဓါဝါသာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ** ဟု ပစ္စနိက် နှစ်ဘက်ရ ထုတ်လေ)။ဒုက္ခမူ - မဂ္ဂမူလီ ခွဲဝေပုံ ပြီး၏။

သမုဒယနှု - မဂ္ဂမူလ ခွဲဝေပုံ

ဒုက္ခနှင့် မဂ္ဂထက် ထူးခြားသည်ကိုသာ ဖေါ်ပြပါအံ့--

အ့ရဟတ္တမဂ်ကို မရသသူဖြစ်အံ့- ဒုတိယဇောမှ စ၍ စုတိတိုင်အောင် တပိုင်း, ရသသူဖြစ်အံ့- အရဟတ္တ မဂ်တိုင်အောင်တပိုင်း (**ဝိဘင်းကား-- သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ အကုသလေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ** ဟု ထုတ်လေ)။

အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် တပိုင်း(**ဝိဘင်းကား-- အဘိသမေတာဝိနံ** ဟု နှစ်ဘက်ရထုတ်လေ)။

သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပထမဘဝင် ဟု ဆိုအပ်သော မုချ ဒုတိယ အကုသိုလ် စိတ်, (ဝါ) သုဒ္ဓါဝါသ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပထမဇောတိုင်အောင် တပိုင်း,**ဝိဘင်းကား- သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေစိတ္တေဝတ္တမာနေ** ဟု ပစ္စနိက် နှစ်ဘက်ရထုတ်လေ။ ဒွ ; အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း **အသညသတ္တာနံ** ဟု ၎င်း နှစ်ဘက်ရ၎င် ထုတ်လေ)။

အကောက်ကို ကျယ်ဝန်းမည်စိုး၍ မဖေါ်ပြတော့ပေ။

ဒုက္ခမူ-မဂ္ဂမူလ

အနုလုံ ပါဠိတော်	ပစ္စနိက် ပါဠိတော်

အနု
သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ
အကုသလေ စိတ္တေ ဝတ္တ
မာနေအနဘိသမေတာဝီနံ, = အာမန္တာ
အသညသတ္တာနံ တေသံ
တတ္ထအဘိသမေတာဝီနံ
တေသံ တတ္ထ

ပဋိ (အာမန္တာ)

(တဘက်ရ ထုတ်မြဲ)
သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဥပ
ပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ

သမုဒယမူ – မဂ္ဂမူလ

အနု
သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ
အကုသလေ စိတ္တေ။
ဝတ္တ(မာနေအနဘိ သမေ = အာမန္တာ
တာဝီနံ တေသံ တတ္ထ။
= အဘိသမေတာဝီနံ
တေသံ တတ္ထ။

ပဋိ အာမန္တာ =

(တဘက်ရ ထုတ်မြဲ)
သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ
စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ အသည
သတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။

အထူးမှတ်ချက် = ပုဂ္ဂိုလ်(၁၂)ယောက်တို့တွင်--သောတာပတ္တိမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်,မှ စ၍ ပစ္ဆိမစိတ်,တိုင်အောင် သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို သိဘူးပြီးသော အထက် - မဂ္ဂဋ္ဌာန်-ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်-ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်၊ ဤ-ပုဂ္ဂိုလ် ၇- ယောက်,တို့ကို "**အဘိသမေတာဝိ**" ပုဂ္ဂိုလ်တို့-ဟု မှတ်။

အစမထံင် သံသရာမှ စ၍ သောတာပတ္တိမဂ်တိုင်အောင် သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို မသိဘူးသေးသော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်, သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ် (၅) ယောက်တို့ကို "**အန ဘိသမေ တာဝိ**" ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဟု မှတ်။ ။

"**ပစ္ဆိမစိတ်**"ဟု ခေါ်ဆိုကြသည်ကား ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စုတိစိတ်ကို ဘုံသုံးပါးတို့၌ နောက်ဆုံးစိတ် ဖြစ်လေသောကြောင့် "**ပစ္ဆိမစိတ်**"ဟု ခေါ်ဆိုကြသည်။ ။

မုချ **ဒုတိယစိတ်** ဆိုသည်ကား ပဋိသန္ဓေကိုယောက်၍ ပထမ ဘဝင်စိတ်ကို ဒုတိယမြောက် စိတ်ဖြစ်သောကြောင့် "**မုချ ဒုတိယစိတ်**" ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ ဒုတိယ ဘဝင်စိတ်မှ ပထမဇော တိုင်အောင် (၁၇)ချက်သော စိတ်တို့ကို မုချ ဒုတိယစိတ်နှင့် သမုဒယ သစ္စာ ဖြစ်ဘူးပြီးသည်ကို အတိတ်၌ မရကောင်းသော အဖြစ်ဖြင့် တူသောကြောင့် "**တ သဒိသ ဒုတိယစိတ်**"ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ ။

အတိတဝါရ ပြီးဆုံးပါပြီ။

........☆.....

ဥပ္ပါဒ အနာဂတ ပုဂ္ဂလဝါရ
အနုလုံ ပါဠိတော်များ
ဒုက္ခမူ သမုဒယမူလီ

အနု { အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီနံ အရဟန္တာနံ, ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ
အဂ္ဂ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ = ဣတရေသံ တေသံ,

ပဋိ .... အာမန္တာ

ဒုက္ခမူ -မဂ္ဂမူလီ

အနု { အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီနံ အရဟန္တာနံ ယေစ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ န ပဋိ
လဘိဿန္တိ တေသံ။ = ယဿ စိတ္တဿ- လ- ပဋိလဘိဿန္တိ,
ယေစညေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ။

ပဋိ .... အာမန္တာ။

သမုဒယမူ- မဂ္ဂမူလီ

အနု ▷ ယေစ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ န ပဋိ လဘိဿန္တိ တေသံ
= ယေ စညေ မဂ္ဂံ ပဋိ လဘိဿန္တိ ဟေသံ။

ပဋိ ▷ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိ လဘိဿန္တိ တေသံ
= ယေစညေ မဂ္ဂံ ပဋိ လဘိဿန္တိ တေသံ။

ပစ္စနိက် ပါဠိတော်များ

အနု .... အာမန္တာ။

ပဋိ (အနုလုံ အနုလောမ တဘက်ရ ပါဠိပြန်မဲ့)
= ပစ္ဆိမ စိတ္တ သမင်္ဂိနံ တေသံ။

အနု .... အာမန္တာ။

ပဋိ (အနုလုံ အနုလောမ တဘက်ရ ပါဠိပြန်မဲ့)
= ပစ္ဆိမ စိတ္တ သမင်္ဂိနံ တေသံ။

အနု (အနုလုံ ပဋိလောမ တဘက်ရ ပါဠိပြန်မဲ့)
= အဂ္ဂမဂ္ဂ သမင်္ဂိနံ အရဟန္တာနံ တေသံ။

ပဋိ (အနုလုံ အနုလောမ တဘက်ရ ပါဠိပြန်မဲ့)
= အဂ္ဂ မဂ္ဂ သမင်္ဂိနံ အရဟန္တာနံ တေသံ။

အဟော လွယ်စေရန် အနုလုံ ပစ္စနိက် လက်ဝဲ၊ လက်ျာ ဟပ်ပြလိုက်ပါသည်။

အနာဂတ ပုဂ္ဂလဝါရ

ဝိဘင်း ပါဠိတော် အနက်ပေးပုံ

အဂ္ဂမဂ္ဂ သမင်္ဂီနံ၊ အရဟတ္တ မဂ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားငှင်း။ အရဟန္တာနံ၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားငှင်း။ ယဿ စိတ္တဿ၊ အကြင်ဝေါဒါန်စိတ်၏။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌။ အဂ္ဂမဂ္ဂံ၊ အရဟတ္တမဂ်ကို။ ပဋိလဘိဿန္တိ၊ ရကုန်လိမ့်လတ္တံ့။ တေနဝ၊ ထိုဝေါဒါန်စိတ်နှင့်။ သမင်္ဂီနံ၊ ပြည့်စုံကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အားငှင်း....ဟု အနက်ပေးလေ။

ဋီကာဆရာသံ၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာမှ စ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရ တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယ သမင်္ဂီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ တပါးကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဟု ပေါ်လွင်စွာ အနက် ယောဇနာလေ။

ယေ စညေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ-- အညေ၊ ဝေါဒါန်စိတ်၏ ခဏတ္တယ သမင်္ဂီ ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးကုန်သော။ ယေစ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်ကို။ ပဋိလဘိဿန္တိ၊ ရကုန်လိမ့်လတ္တံ့....ဟု ယောဇနာပါလေ။

………………ဝ………………

ဒုက္ခမူ-သမုဒယမူလ ဂွဲဝေပုံ

၁။ ဒုက္ခသစ္စာသာဖြစ်လတ္တံ့သောပုဂ္ဂိုလ်များကား,

အဂ္ဂ မဂ္ဂ သမင်္ဂီ ပုဂ္ဂိုလ်, အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်မှ စ၍ ပစ္ဆိမ စိတ်၏ အနန္တရ တိုင်အောင်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရ တိုင်အောင် သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။

ဝိဘင်းကား အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီနံ အရဟန္တာနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ ဟု ထုတ်ခဲ့၏။

၂။ **သမုဒယသစ္စာသာဖြစ်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကား....(မရှိ)။**

၃။ နှစ်ပါးစုံ ဖြစ်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်များကား

အစမထင် သံသရာမှ စ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရ တိုင်အောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။

မှတ်ချက်.... မဂ်ကို မရလတ္တံ့သော သူဖြင်အံ့-အစ မထင် သံသရာ မှ စုတိပိုင်အောင် တပိုင်း၊ မဂ်ကို ရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့- အစ မထင် သံသရာမှ စ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရတိုင် အောင် တပိုင်းအားဖြင့် နှစ်ပိုင်း ပိုင်းထားရသည်။

ဝိဘင်းကား.... ဣတရေသံ တေသံ တည်း။

၄။ နှစ်ပါးစုံ မဖြစ်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကား

ပစ္ဆိမ စိတ္တသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ **ဝိဘင်းကား** ပစ္ဆိမ စိတ္တ သမင်္ဂီနံ တေသံ ဟု ထုတ်ခဲ့၏။

ဒုက္ခမူ--မဂ္ဂမူလ ခွဲဝေပုံ

၁။ ဒုက္ခသစ္စာသာ ဖြစ်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်များကား
အဂ္ဂမဂ္ဂ သမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်၊ အရဟတ္တ မဂ္ဂါနန္တရ-- လ-- အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ မင်္ဂကို မရလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့ အစမထင် သံသရာမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း ။
ဝိဘင်းကား အဂ္ဂ မဂ္ဂ သမင်္ဂီနံ အရဟန္တာနံ ယေစ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ န ပဋိလာဘိဿန္တိ တေသံ ဟု ထုတ်ခဲ့၏။

၂။ **မဂ္ဂ သစ္စာသာ ဖြစ်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်များကား.... မရှိ။**

၃။ **နှစ်ပါးစုံ ဖြစ်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်များကား**
မင်္ဂကို ရလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့ အစ မထင် သံသရာမှ စ၍ အရဟတ္တ မင်္ဂ၏ ရှေး ဝေါဒါန် တိုင်အောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။ **ဝိဘင်းကား** ယဿ စိတ္တဿ --လ-- ပဋိလာဘိဿန္တိ ယေစညေ မဂ္ဂံ ပဋိလာဘိဿန္တိ တေသံ ဟု ထုတ်ခဲ့၏။

၄။ **နှစ်ပါးစုံ မဖြစ်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကား**
ပစ္ဆိမ စိတ္တ သမင်္ဂီ ပုဂ္ဂိုလ် တည်း။
ဝိဘင်းကား ပစ္ဆိ စိတ္တ သမင်္ဂီနံ တေသံ ဟု ထုတ်ခဲ့၏။

******

သမုဒယာနုမဂ္ဂမူလ ခွဲ ဝေပုံ

၁။ သမုဒယသစ္စာသာ ဖြစ်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်များကား မဂ်ကို မရလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့- အစမထင် သံသရာမှ စ၍ စုတိတိုင်အောင် မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။

ဝိဘင်းကား.... ယေ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ န ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံဟု ထုတ်ခဲ့၏။

၂။ မဂ္ဂသစ္စာသာ ဖြစ်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်များကား အဆုံးစွန်သော တဏှာမှ စ၍ အရဟတ္တ မဂ်၏ ရှေး ဝေါဒါန် တိုင်အောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။

ဝိဘင်းကား.... ယဿ စိတ္တဿ-- လ-- ယေ စဒေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ ဟု ထုတ်ခဲ့၏။

၃။ နှစ်ပါးစုံ ဖြစ်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကား မဂ်ကို ရလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့- အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏အနန္တရတိုင်အောင်သော ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။

ဝိဘင်းကား.... ယေမဂ္ဂံ ပဋိ လဘိဿန္တိ တေသံ ဟု ထုတ်ခဲ့၏။

၄။ နှစ်ပါးစုံ မဖြစ်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကား အရဟတ္တ မဂ် ဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမ စိတ် တိုင်အောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။ **ဝိဘင်းကား** အဂ္ဂ မဂ္ဂ သမင်္ဂီနံ အရဟန္တာနံ တေသံ ဟု ထုတ်။

မှတ်ချက်.... အနာဂတ ပုဂ္ဂလောကာသ ကား ကျယ်ဝန်း၍ ဥပေက္ခာ ရှုလိုက်ရလေပြီ။

သစ္စယမိုက် ပရိညာဝါရ အဖိပ္ပါယ်

ဤ ပရိညာဝါရ၌ ဒုက္ခမူ သမုဒယမူလိတပါးကိုသာ ဟော၍ ဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယသစ္စာ တို့ကိုသာ ဟောတော်မူ၏။ နိရောဓသစ္စာနှင့် မဂ္ဂသစ္စာကို မဟောပါ။

မဟောခြင်းအကြောင်းကား........ လောကုတ္တရာတရားများ၌ ပရိညာကိစ္စ မရှိသောကြောင့် မဟောပါ။

* ဒုက္ခသစ္စံ ပရိဇာနာတိ ၌ လိုအပ်သောပရိညာ

"ညာတပရိညာ ,တီရဏပရိညာ "နှစ်ပါးကို လိုအပ်ပါသည်။

* သမုဒယသစ္စံ ပဇဟတိ ၌ လိုအပ်သောပရိညာ....

"ညာတပရိညာ, ပဟာနပရိညာ "နှစ်ပါးကို လိုအပ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် သစ္စယမိုက် ပရိညာဝါရ၌ ပရိညာသုံးပါးစလုံးကို ရသည်ဟု မှတ်လေ။

ဒုက္ခသစ္စာ၌ "ပဟာနပရိညာ "ကို သမုဒယသစ္စာ၌ "တီရဏပရိညာ "ကို မယူရပုံ

ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်း၊ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်း၊ မြတ်စွာဘုရားအထံတော်၌ မြတ်သောအကျင့်ကို သုံး၏ ဟူသော ပါဠိတော်စကားအရ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း, ပယ်ခြင်းကို သစ္စာတို့၌ ပြခြင်း၊ ဒုက္ခသစ္စာ၌ ပဟာနပရိညာ, သမုဒယသစ္စာ၌ တီရဏပရိညာကို မရပါ။

သစ္စာနှစ်ပါးလုံး၌ ဉာတပရိညာကို ရခြင်း အကြောင်း

မဂ်ဉာဏ်သည် ဒုက္ခသစ္စာ, သမုဒယသစ္စာ နှစ်ပါးလုံးကို ထင်ရှားပြတတ်သောကြောင့် "ဉာတပရိညာ"ကို သစ္စာနှစ်ပါး လုံးမှာပင် ရပါသည်။

အဘယ့်ကြောင့် ဒုက္ခသစ္စံ ပရိဇာနာတိ သမုဒယသစ္စံ ပဇဟာတိ ဟု ဟောရပါသနည်း

ပရိညာသည်- ဉာတ, တီရဏ, ပဟာနဟု သုံးပါးရှိသော ကြောင့်ရင်း, ဒုက္ခသစ္စာကား ပရိညေယျတရား, သမုဒယသစ္စာ ကား ပဟာတဗ္ဗတရား ဖြစ်သောကြောင့်ရင်း, ဒုက္ခသစ္စာ၌ ဉာ တ, တီရဏ, ပရိညာနှစ်ပါး, သမုဒယသစ္စာ၌ ဉာတ, ပဟာန ပရိညာနှစ်ပါးကို ပြလို၍ "ယော ဒုက္ခသစ္စံ ပရိဇာနာတိ သော သမုဒယသစ္စံ ပဇဟာတိ"ဟု ဟောတော်မူပါသည်။

ပရိညာသုံးပါးနှင့် သစ္စာနှစ်ပါး ယှဉ်တွဲမှု

တီရဏပရိညာကား ....ဒုက္ခသစ္စာ၌သာ,
ပဟာနပရိညာကား ....သမုဒယသစ္စာ၌သာ,
ဉာတပရိညာကား ....ဒုက္ခ, သမုဒယသစ္စာ
နှစ်ပါးလုံး၌ ရအပ်၏။

ဤတွင် သစ္စယမိုက် ပြီးဆုံးပါပြီ။

............☆............

မူလ,ယမိုက် နောက်ဆက်တွဲ။

မူလနယ

အရကောက် အကျဉ်းချုပ်

* မူလနယ, ကုသလ ပဒ, မူလ ယမက

အနု — ယေကေစိကုသလာဓမ္မာ.... ကု-၂၂၊စေ-၃၅၊ကု-မူ-၃-ခု။
သဗ္ဗေတေ ကုသလ မူလာတိ....ကု-မူ-၃- ခု။

ပဋိ — ယေဝါပန ကုသလ မူလာ.... ကုသလမူ-၃- ခု။
သဗ္ဗေ တေဓမ္မာ ကုသလာတိ....ကုသလမူ-၃- ခု။

* မူလနယ,ကုသလ ပဒ, ကေမူလ ယမက

အနုံ — ယေကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ.... ကု- ၂၁- စေ ၃၈။
သဗ္ဗေ တေကုသလမူလေန ကေမူလာတိ ကု-၂၁-စေ-၃၈

ပဋိ — ယေဝါပန ကုသလမူလေန ကေမူလာ....* စိတ္တဇရုပ်,
ကု- ၂၁၊ စေ- ၃၈။
သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာကုသလာတိ........ ကု- ၂၁၊ စေ- ၃၈။

* မူလနယ, ကုသလပဒ, အညမညမူလ ယမက

အနု — ယေကေစိ ကုသလမူလေန ကေမူလာ ဓမ္မာ.... စိတ္တဇ
ရုပ် ကု- ၂၁- ကုမူကြည် စေ-၃၅- ကုမူ-၃-၃။
သဗ္ဗေ တေကုသလမူလေန အညမညမူလာတိ ကုမူ-၃-၃၊

ပဋိ — ယေဝါပန ကုသလမူလေန အညမညမူလာ ကုမူ-၃-၃၊
သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာကုသလာတိ....ကုမူ- ၃- ၃။

——o——

မူလနယ ဝိဘင်းပါဠိတော်များ

မူလနယ ကုသလပဒ မူလယမက

* တီဏေဝ ကုသလမူလာနိ,
အဝသေသာ ကုသလာဓမ္မာ န ကုသလမူလာတိ။
= အာမန္တာ,

"ကေမူလ ယမက"

* အာမန္တာ

ကုသလသမုဋ္ဌာနံ ရုပံ ကုသလမူလေန ကေမူလံ န ကုသလံ
ကုသလံ ကုသလမူလေန ကေမူလဉ္စေဝ ကုသလဉ္စ။

"အညမညမူလ ယမက"

* မူလာနိ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ကုသလမူလာနိ ကေမူလာနိ
စေဝ အညမညမူလာနိစ အဝသေသာ ကုသလမူလ သဟဇာတာ
ဓမ္မာ ကုသလမူလေန ကေမူလာ န စ အညမညမူလာ။
= အာမန္တာ

အမှာ........ အထက်ပါ ပါဠိတော်အရကောက်ကို အကျယ်ချဲ့၍ ဆိုရိုးကျ ပို့ချတော်မူကြပါကုန်။ ကုသလပဒ ဝိဘင်းပါဠိတော် ရလျှင် ကြွင်းသော အကုသလပဒစသည်တို့၏ ဝိဘင်းပါဠိတော်ကို လွယ်ကူစွာရနိုင်၏။

——o——

မူလကနယ ကုသလပဒ ပါဠိတော် အရကောက်
"မူလက နယ ကုသလ ပဒ မူလက ယမက"

ပုစ္ဆာပါဠိတော်	ဝိဘင်းပါဠိတော်

အနု
ယေကေစိ ကုသလာဓမ္မာ....
သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလကာတိ.... အာမန္တာ။

ပဋိ
ယေဝါပန ကုသလမူလကာ........
သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာတိ........ကုသလသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ ကုသလမူလကံ န ကုသလံ ကုသလံ ကုသလမူလကဉ္စေဝ ကုသလဉ္စ။

"ကေမူလက ယမက"

အနု
ယေကေစိ ကုသလာဓမ္မာ
သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလေန ကေမူလကာတိ.... အာမန္တာ

ပဋိ
ယေဝါပန ကုသလမူလေန ကေမူလကာ........
သဗ္ဗေ တေဓမ္မာ ကုသလာတိ....ကုသလသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ ကုသလမူလေန ကေမူလကံ န ကုသလံ ကုသလံ။ ကုသလမူလေန ကေမူလကဉ္စေဝ ကုသလဉ္စ။ ။

"အညမညမူလက ယမက"

အနု —
ယေကေစိ ကုသလမူလေန ကေမူလကာဓမ္မာ။
သဗ္ဗေ တေကုသလမူလေန အညမညမူလကာတိ.......မူ
လာနိယာနိ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ကုသလမူလာနိ-လ -
နစ အညမညမူလကာ။

ပဋိ —
ယေဝါပန ကုသလမူလေန အညမညမူလကာ၊
သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာတိ.......အာမန္တာ။

အမှာ........အထက်ပါ မူလက ယမက ကေမူလက ယမကတို့၏ အရကောက်မှာ မူလနယ ကေမူလ ယမက အရကောက်နှင့် တူပြီ။

အညမညမူလက ယမက၏ အရကောက်မှာလည်း မူလနယ အညမညမူလ ယမကအတိုင်း ကောက်ရလေသည်။ သတိပြု။

******

“ မူလ နယ အကုသလ ပဒ မူလ ယမက”

အနု
ယေကေစိ အကုသလာ ဓမ္မာ........ အကု-၁၂ - စေ-၂၄၊
အကုမူ ၃- ခု။
သဗ္ဗေ တေ အကုသလမူလာတိ........အကုမူ-၃- ခု။

ပဋိ
ယေဝါပန အကုသလမူလာ...........အကုမူ- ၃- ခု။
သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ အကုသလာတိ.... အကုမူ- ၃- ခု။

“ မူလ နယ အကုသလ ပဒ ကေမူလ ယမက ”

အနု
ယေကေစိ အကုသလာဓမ္မာ....မောင်္ဒ္ဒ မောဟ၊ အကု-၁၂-
မောကြဉ် စေ-၂၇။
သဗ္ဗေ တေ အကုသလမူလေန ကေမူလာတိ.... အကု-၁၂-
မောကြဉ် စေ- ၂၇။

ပဋိ
ယေဝါပန အကုသလမူလေန ကေမူလာ........*စိတ္တဇရုပ်
အကု-၁၂၊-မောကြဉ် စေ-၂၇။
သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ အကုသလာတိ ....အကု-၁၂၊ မောကြဉ်
စေ- ၂၇။

“မူလနယ အကုသလ ပဒ အညမည မူလ ယမက”

အနု
ယေကေစိ အကုသလမူလေန ကေမူလာ ဓမ္မာ....* အကု
၁၂- စေ ၂၄- စိတ္တဇရုပ်။
သဗ္ဗေ တေ အကုသလမူလေန အညမညမူလာတိ....မောင်္ဒ္ဒ
မောကြဉ် အကုမူ ၃-ခု။

ပဋိ
ယေဝါပန အကုသလမူလေန အညမညမူလာ........
သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ အကုသလာတိ....မောင်္ဒ္ဒ မောကြဉ် အကု
မူ- ၃- ခု ရ၏။

မူလ နယ အကုသလ ပဒ ဝိဘင်းပါဠိတော်
“မူလ ယမက”

* တီဏေဝ အကုသလမူလာနိ၊အဝသေသာ အကုသလာဓမ္မာ န အကုသလမူလာ။

= အာမန္တာ။

“ ကေမူလ ယမက ”

* အဟေတုကံ အကုသလံ အကုသလမူလေန န ကေမူလံ၊ သဟေတုကံ အကုသလံ အကုသလမူလေန ကေမူလဉ္စေဝ အကုသလဉ္စ။

= အကုသလသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ အကုသလမူလေန ကေမူလံ န အ အကုသလံ။
အကုသလံ အကုသလမူလေန ကေမူလဉ္စေဝ အကုသလဉ္စ။

“အညမညမူလ ယမက”

* မူလာနိ ယာနိ ဧကတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အကုသလမူလာနိ ကေမူလာနိစေဝ၊ အညမညမူလာနိစ။ အဝသေသာ အကုသလမူလ သဟဇာတာ ဓမ္မာ အကုသလမူလေန ကေမူလာ နစ အညမညမူလာ။

= .... အာမန္တာ။

မူလကနယ အကုသလပဒ ဝိဘင်း ပါဠိတော် အရကောက်

“အကုသလ ပဒ မူလက ယမက”

အနု — ယေကေစိ အကုသလာ ဓမ္မာ....
သဗ္ဗေ တေ အကုသလ မူလကာတိ........ အဟေတုကံ အကုသလံ န အကုသလ မူလကံ။ သဟေတုကံ အကုသလံ အကုသလမူလကံ။

ပဋိ — ယေဝါပန အကုသလ မူလကာ....
သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ အကုသလာတိ.... အကုသလ သမုဋ္ဌာနံ ရူပံ အကုသလ မူလကံ န အကုသလံ။ အကုသလံ အကုသလ မူလကဉ္စေဝ အကုသလဉ္စ။

“အကုသလ ပဒကေ မူလက ယမက”

အနု — ယေကေစိ အကုသလာ ဓမ္မာ ....
သဗ္ဗေ တေ အကုသလမူလေန ကေမူလကာတိ ....
အဟေတုကံ အကုသလံ အကုသလမူလေန န ကေမူလကံ။ သဟေတုကံ အကုသလံ အကုသလမူလေန ကေမူလကဉ္စေဝ အကုသလဉ္စ။

ပဋိ — ယေဝါပန အကုသလမူလေန ကေမူလကာ....
သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ အကုသလာတိ....အကုသလ သမုဋ္ဌာနံ ရူပံ အကုသလမူလေန ကေမူလကံ န အကုသလံ။ အကုသလံ အကုသလ မူလေန ကေမူလကဉ္စေဝ အကုသလဉ္စ။

“အကုသလ ပဒ အညမည မူလက ယမက”

အနု | ယေကေစိ အကုသလမူလေန ကေမူလကာ ဓမ္မာ....
| သဗ္ဗေ တေ အကုသလမူလေန အညံမညမူလကာတိ ....
မူလာနိ ယာနိ -လ- အညမည မူလကာနိ စေဝ။ အဝသေသာ - လ - န စ အညမည မူလကာ။

ပဋိ ယေဝါပန -လ- အကုသလာတိ.... ... အာမန္တာ။

အမှာ = အရကောက်ရန်မှာ ပြဆိုခဲ့သော ကေမူလ ယမက် အညမညမူလ ယမကတို့နှင့် အတူကောက်လေ။

“မူလနယ အဗျာကတပဒ မူလ ယမက”

အနု | ယေကေစိ အဗျာကတာ ဓမ္မာ....
| သဗ္ဗေတေ အဗျာကတ မူလာတိ.... တိဏ္ဏေဝ အဗျာကတ မူလာနိ၊ အဝသေသာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ န အဗျာကတ မူလာ။

ပဋိ ယေဝါပန-လ- အဗျာကတာတိ.... အာမန္တာ .... အဗျာကတ တရား အဗျာကတမူ-၃-ခု။

“မူလ နယ အဗျာကတ ပဒ ကေမူလ ယမက”

အနု | ယေကေစိ အဗျာကတာ ဓမ္မာ....
| သဗ္ဗေတေ အဗျာကတ မူလေန ကေမူလာတိ....အဟေတုကံ အဗျာကတံ အဗျာကတ မူလေန နကေမူလံ၊ သဟေတုကံ အဗျာကတံ အဗျာကတ မူလေန ကေမူလံ။

ပဋိ ယေဝါပန-လ- အဗျာကတာတိ.... အာမန္တာ။

သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကား = အဟိတ် အဗျာကတ တရားများကို ဆိုရိုးကျကောက်လေ။

အနု-ပဋိ၊ နှစ်ပုဒ်လုံး၏အရကား = သဟိတ် အဗျာကတ တရားများကို ဆိုရိုးကျ ကောက်လေ။

"မူလနယ အဗျာကတပဒ အညပည မူလ ယမက"

အနု | ယေကေစိ အဗျာကတ မူလေန ကေမူလာ ဓမ္မာ
| သဗ္ဗေတေ အဗျာကတ မူလေန အညမည မူလာတိ.......
မူလာနိ ယာနိ-လ- နစ အညမညမူလာ (ဖေါ်ဆို)။

ပဋိ ယေဝါပန-လ- အဗျာကတာတိ.... .... အာမန္တာ။

တဘက်ရကား.... သဟိတ် အဗျာကတ တရားကို ခွဲဝေ၍ကောက်။

နှစ်ဘက်ရကား....အဗျာကတမူ -၃-ခုကို ကောက်လေ။
(ဆိုရိုးကို နောက်၌ ဖေါ်ပြထားပါသည်)

"မူလက နယ အဗျာကတ ပဒ မူလက ယမက"

အနု ယေကေစိ-လ- အဗျာကတ မူလကာတိ.... အဟေတုကံ အဗျာကတံ န အဗျာကတ မူလကံ၊ သဟေတုကံ အဗျာကတံအဗျာကတ မူလကံ။

ပဋိ ယေဝါပန-လ- အဗျာကတာတိ .... အာမန္တာ။

"ကေမူလက ယမက"

အနု **ယေကေစိ-လ- ကေ မူလကာတိ** အဟေတုကံ အဗျာကတံ အဗျာကတ မူလေန န ကေမူလကံ၊ သဟေတုကံ အဗျာကတံ အဗျာကတ မူလေန ကေ မူလကံ။

ပဋိ **ယေဝါပန-လ- အဗျာကတာတိ**.... .... အာမန္တာ။

"အညမည မူလက ယမက"

အနု **ယေကေစိ-လ-အညမည မူလကာတိ**.... မူလာနိယာနိ-လ-နစ အညမည မူလကာ။

ပဋိ **ယေဝါပန-လ- အဗျာကတာတိ**.... .... အာမန္တာ။

အရကောက်ထူးခြားချက်။

အဟေတုကံ အဗျာကတံ – ဝိဘင်း အရ ဆိုရိုးကျကား

အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသ,ဆန္ဒကြဉ်သော အညသမာန်း စေတသိက် ဒွါဒသ, ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ ဒွေပဉ္စ ဝိညာဏ်တဆယ် ကြဉ်သော ကုသိုလ်,အကုသိုလ်, အဟိတ်ဝိပါက်, အဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်, အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ နှစ်ဘုံနှင့် ယထာရဟ အတူ ဥပါဒ်သော အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်, ဗာဟိရရုပ်, အာဟာရဇရုပ်, ဥတုဇရုပ်, အသညသတ် ကမ္မဇရုပ်, ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်, နိဗ္ဗာန်ရ၏။

သဟေတုကံ အဗျာကတံ = ဝိဘင်းအရ ဆိုရိုးကျကား,

သဟိတ်ဝိပါက် ကေဝီသ, သဟိတ်ကြိယာ သတ္တရသ, အဗျာကတမူ-၃-ခုမှ တပါး စေတသိက် ပဉ္စတိံသ၊ ပဉ္စ ဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပ ဝိပါက်လေးခု၊ ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ်ကြဉ်

သော သဟိတ်ဝိပါက်,သဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟာ ပြုအပ်သော သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်, သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ တေရသတို့နှင့် ယထာရဟာ အတူဥပါဒ်သော သဟိတ်ကမ္မဇရုပ် ရ၏။

မူလာနိယာနိ-လ- နစ အညမညမူလာ၊ ဝိဘင်းအရ သဟိတ် အဗျာကတ တရားတို့ကို ခွဲကောက်ပုံ သဟိတ်ဝိပါက် ကေဝိသ, သဟိတ်ကြိယာ သတ္တရသ, အဗျာကတမူ သုံးခုမှ တပါး စေတသိက် ပဉ္စတိံသ၊ ပဋိသန္ဓေဝေါကာရ ဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပ ဝိပါက်လေးခု၊ ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ်သည် ကြဉ်သော သဟိတ်ဝိပါက် သဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟာ ပြုအပ်သော သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်, သဟိတ် ပဋိသန္ဓေဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ တေရသတို့နှင့် ယထာရဟာ အတူ ဥပါဒ်သော သဟိတ် ကမ္မဇရုပ်ရ၏။

"မူလနယ နာမပဒ မူလ ယမက"

အနု
ယေကေစိ နာမာဝမ္ပာ
သဗ္ဗေ တေ နာမမူလာတိ.... စိတ်-ဂ၉၊ နာမမူ-၉၊ ကြဉ်စေ-၄၆၊ နိဗ္ဗာန်၊ နာမမူ-၉-ခု။ ။နာမမူ-၉-ခု။

ပဋိ ယေဝါပန-လ- နာမာဝမ္ပာတိ........နာမမူ-၉-ခု။ ။

"ကေမူလ ယမက"

အနု
ယေကေစိ နာမာဝမ္ပာ
သဗ္ဗေတေ နာမမူလေန ကေမူလာတိ.... အဟိတ်စိတ်-၁၈၊ ဆန္ဒကြဉ်စေ-၁၂၊ မောဟ၊ နိဗ္ဗာန်။ ။သဟိတ်စိတ်-၇၁၊ မောကြဉ်စေ-၅၂။ ။

ပဋိ ◁ ယေဝါပန နာမ မူလေန ကေမူလာ
သဗ္ဗေတေ ဓမ္မာ နာမာတိ.... ပဋ္ဌဝေါ- သဟိတ်,စိတ္တဇရုပ်၊ ကမ္မဇရုပ်။ ။သဟိတ်စိတ်-၇၁၊ မေကြဉ်စေ-၅၂။

"အညမည မူလ ယမက"

အနု◁ ယေကေစိ နာမမူလေန ကေ မူလာဓမ္မာ....
သဗ္ဗေတေ နာမ မူလေန အညမည မူလာတိ.... သဟိတ် စိတ်-၇၁၊ နာမမူကြဉ်စေ-၄၆၊ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ် ကမ္မဇရုပ်၊ မော၌မောကြဉ် နာမမူ-၉-ခု။ ။

ပဋိ ယေဝါပန-လ- နာမာတိ.... မော၌မောကြဉ် နာမမူ-၉-ခု။

မူလ ယမက ဝိဘင်း ပါဠိတော်

* နဝေဝ နာမမူလာနိ၊ အဝသေသာ နာမာဓမ္မာ န နာမ မူလာ။ ။

.... အာမန္တာ။

ကေ မူလ ယမက ဝိဘင်း ပါဠိတော်

* အဟေတုကံ နာမံ နာမ မူလေန န ကေမူလံ၊
သဟေတုကံ နာမံ နာမ မူလေန ကေမူလံ။
* နာမ သမုဋ္ဌာနံ ရူပံ နာမမူလေန ကေမူလံ န နာမံ။
နာမံ နာမ မူလေန ကေ မူလကဉ္စေဝ နာမဉ္စ။ ။

အညမည မူလ ယမက ဝိဘင်း ပါဠိတော်

* မူလာနိယာနိ၊လ၊ကေမူလာနိစေဝ အညမည မူလာနိစ။
= အဝသေသာ နာမ မူလ သဟဇာတာ ဓမ္မာ နာမမူလေန ကေမူလာ နစ အညမည မူလာ။

.... အာမန္တာ။

"မူလကနယ နာမပဒ မူလက ယမက"

အနု { ယေကေစိ နာမာ ဓမ္မာ....
သဗ္ဗေ တေ နာမမူလကာတိ....
အဟေတုကံ နာမံ န နာမမူလကံ။ သဟေတုကံ နာမံနာမမူလကဉ္စေဝ နာမဉ္စ။

ပဋိ { ယေဝါပန နာမမူလကာ....
သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ နာမာတိ....
နာမသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ နာမမူလကံ န နာမံ။ နာမံ နာမမူလကဉ္စေဝ နာမဉ္စ။

"ကေ မူလက ယမက"

အနု { ယေကေစိ နာမာ ဓမ္မာ....
သဗ္ဗေ တေ နာမမူလေန ကေမူလကာတိ....
အဟေတုကံ နာမံ နာမမူလေန နကေမူလကံ။ သဟေတုကံ နာမံ နာမမူလေန ကေမူလကဉ္စေဝ နာမဉ္စ။

ပဋိ- ယေဝါပန-- လ-- နာမာတိ....
နာမ သမုဋ္ဌာနံ ရူပံ နာမမူလေန န ကေမူလကံ။ နာမံ နာမ မူလေန ကေမူလကဉ္စေဝ နာမဉ္စ။

"အညမည မူလက ယမက"

အနု { ယေကေစိ နာမ မူလေန ကေမူလကာ ဓမ္မာ....
သဗ္ဗေတေ နာမ မူလေန အညမည မူလကာတိ....
မူလာနိ ယာနိ--လ-နစ အညမည မူလကာ။

ပဋိ- ယေဝါပန-- လ- နာမာတိ.... အာမန္တာ။

အရကောက် ထူးခြားချက်.... အဟေတုကံ နာမ် ဝိဘင်း အရ ဆိုရိုးကျကား အဟိတ် စိတ်အဌာရသ၊ ဆန္ဒကြဉ်သော အညသမာန်းစေတသိက် ဒွါဒသ၊ မောဟမူ ဒွေဌ မောဟ နိဗ္ဗာန်ရ၏။ (အ ဟိတ်နာမ်တရားလည်းဟူလို)။

သဟေတုကံ နာမ် ဝိဘင်းအရ ဆိုရိုးကျကား သ ဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ၊ မောဟမူဒွေဌ မောဟ ကြဉ်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ ရ၏။ (သဟိတ် နာမ်တရားလည်းဟူလို)။

နာမ သမုဋ္ဌာန်ရုပ်--ဝိဘင်းအရ ဆိုရိုး ကျကား ပဋ္ဌဝေါကာ ရ ဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပ ဝိပါက်လေးခု၊ ရဟန္တာတို့၏ စုတိ စိတ်သည် ကြဉ်အပ်သော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ သ ဟိတ်ဝိပါက်၊ သဟိတ် ကြိယာ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော သ ဟိတ် စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ် ပဋ္ဌဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ၊ တေရသ တို့နှင့် ယထာရဟ အတူဥပါဒ်သော သဟိတ် ကမ္မဇရုပ် ရ၏။

မူလာနိ ယာနိ -လ- နစ အညမည မူလကာ ဝိဘင်း အရ-သဟိတ် နာမ်တရားတို့ကို ခွဲကောက်ပုံ-- သ ဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ၊ နာမမူကိုးခု ကြဉ်သော စေတသိက် ဆ စတ္တာလိသ၊ ပဋ္ဌဝေါကာရ -လ-သ ဟိတ် စိတ္တဇရုပ်၊ သ ဟိတ် ပဋ္ဌဝေါကာရ-လ- သ ဟိတ်ကမ္မဇရုပ် ရ၏။ (တဘာက်ရတည်း)။ နှမ်ဘာက်ရကား မောဟမူ ဒွေဌ မောဟ ကြဉ်သော နာမမူကိုးခု ရ၏။ (ပြဆိုခဲ့သော အရကောက်များကို နှုတ်တက် ရွရွ ဆောင်ထားပါက အရကောက် လွယ်ကူနိုင်ပေသည်)။

............၀............

ခန္ဓယမိုက် နောက်ဆက်တွဲ

....

ပစ္စုပ္ပန္န- ဥပ္ပါဒ ပုဂ္ဂလဝါရ

ရူပက္ခန္ဓမူ· ဝေဒနာက္ခန္ဓ မူလိ

	အနုလုံပါဠိတော်	ပစ္စနိက် ပါဠိတော်
အနု၎	အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ = ပဉ္စဝေါကာရံ။	အရူပံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ = သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ။
ပဋိ	အရူပံ = ပဉ္စဝေါကာရံ	အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ = သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ

ဝေဒနာက္ခန္ဓမူ သညာက္ခန္ဓ မူလိ

= အာမန္တာ = အာမန္တာ။

မှတ်ချက်.... ဩကာသဝါရဖြစ်လျှင် အသညသတ္တေ တတ္တ စသည်၊ ပုဂ္ဂလောကာသ ဝါရဖြစ်လျှင်လည်း အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္တ စသည် ပြောင်းလဲ၍ ဆိုရုံသာ ထူး၏ဟု မှတ်ပါ။ အထက်ပါ ညွှန်ပြထားသော အရာတို့၌ ဝါရ အလိုက် ဖြစ်ထိုက်သလို ပုစ္ဆာ တပ်ကာ အကျယ်ချဲ့၍ ဆိုရိုးကျ သံပြိုင် ဆိုတော်မူကြပါ။ အနုလုံ ပစ္စနိက် တွဲဘက်၍ ပို့ချက ပို၍ သောတုဆွေတို့အား လွယ်ကူစေပါသည်။

အထက်ပါ ပါဠိတော်ကို ကြည့်၍ **အကျဉ်းချုပ်ကောက်ပုံ** အနုလုံ-အနုလောမ တဘက်ရကား အစစ္စာသော ဇီဝိတ နဝက, ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီ ဟု ဆိုအပ်သော အသည သတ် ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိ အ ဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် (**အ သညသတ်ဘုံ**) ရ၏။

သန္နိဋ္ဌာန်, သံသယ နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရကား ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိ သန္ဓေ ပန္နရသ, စေ-၃၅၊ ကမ္မဇကလာပ်- ၃-စည်း၊ ၇-စည်း ၄- စည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟု ဆိုအပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထု- ၄၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် -- ၃-- ယောက် (**ပဉ္စဝေါကာရ- ၂၆- ဘုံ** ရ၏)။

အနုလုံ ပဋိလောမ တဘက် ရကား- အရူပ ပဋိသန္ဓေလေးခု စေ- ၃၀- တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟု ဆိုအပ်သော အရူပ ဥပ ပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်- အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံး ယောက် (**အရူပ လေးဘုံ- ဝါ- စတုဝေါကာရ လေးဘုံ**) ရ၏။

ပဋိလောမ နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရကို အထက်ပါ ပဉ္စဝေါကာရ ကိုပင် ကောက်ရ၏ ဟု အမြဲမှတ်။

ပစ္စနိက် အနုလောမ တဘက်ရကို အနုလုံ ပဋိလောမ တ ဘက်ရကို ပြန်ကောက်၍ ပစ္စနိက် ပဋိလောမ တဘက်ရကိုလည်း အနုလုံ- အနုလောမ ပြန်လှန်ကောက်ရသည်ကို သတိပြုပါ။

ပစ္စနိက်- အနု ပဋိ နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရကား စုတိစိတ်- ၁၉- စေ- ၃၅- အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်၊ ဇီဝိတ နဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီ ဟု ဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်းသော စဝန္တဖြစ် သော ပုထု- ၄- ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်- ၄- ယောက်၊ (**စတု-၄- ဘုံ၊ ပဉ္စဝေါ- ၂၆- ဘုံ၊ အသညသတ်ဘုံ**) ရ၏။ ဤကားပစ္စနိက် အကျင်းတည်း။

ဝေဒနာက္ခန္ဓမူ-- သညာက္ခန္ဓမူလိ

အနု- အာမန္တာ....နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရကား ပဋိသန္ဓေစိတ်- ၁၉၊ စေ- ၃၅၊ ကမ္မဇ ကလာပ် (၃- ၇- ၄- စည်း)တို့၏ ဉပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီ ဟု ဆိုအပ်သော စတုဝေါကာရ, ပဉ္စဝေါကာရ ဉပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထု- ၄၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် -၃- ယောက် (စတုဝေါ- ၄- ဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ- ၂၆- ဘုံ)ရ၏။

ပစ္စနိက် အာမန္တာ .... နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရကား စုတိစိတ်- ၁၉၊ စေ - ၃၅၊ အဆုံးစွန်သော ဇီဝိတ နဝက ကလာပ် ရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီ ဟု ဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်းသော စဝန္တဖြစ်သော ပုထု - ၄၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် - ၄၊ ယောက် (စတုဝေါ- ၄ ၊ ပဉ္စဝေါကာရ- ၂၆-ဘုံ) အစစ္စာသော ဇီဝိတ နဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဉပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီ ဟု ဆိုအပ်သော သုဂတိ အဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် (အသညသတ်ဘုံ) ရ၏။

ပှတ်ချက် .... ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အရကောက်များ၌ ဘုံများကို စာလုံး မဲဖြင့် ပြဆိုထားခြင်းသည် ပုဂ္ဂလောကာသ အရကောက် အတွက် သိသာစေရန် ဖေါ်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

"အတိတ - ဉပ္ပါဒ - ပုဂ္ဂလဝါရ"
ရူပက္ခန္ဓမူ - ဝေဒနာက္ခန္ဓပူလိ

အနုလုံ ပါဠိတော်		ပစ္စနိက် ပါဠိတော်
အနု =	အာမန္တာ	= နတ္ထိ
ပဋိ =	အာမန္တာ	= နတ္ထိ

* အနုလုံ - အရကောက် ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်-၄၊ ဖလဋ္ဌာန်-၄- ယောက်ရ၏။ ပစ္စနိက် အရကောက် မရှိ။

"အတီတ - ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ"

ရူပက္ခန္ဓမူ -ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလိ

အနု	အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ	=	အရူပါနံ
	ပဉ္စဝေါကာရာနံ	=	သုဒ္ဓါဝါသာနံ
ပဋိ	အရူပါနံ	=	အ သညသတ္တာနံ
	ပဉ္စဝေါကာရာနံ	=	သုဒ္ဓါဝါသာနံ

အရကောက်အကျဉ်းချုပ်

၁။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ, စဝန္တဖြစ်သော **သုဂတိ** အ ဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။' **အနုလုံ - အနုလောမ** **တဘက်**ရတည်း။

၂။ အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ, စဝန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ် ဖလဋ္ဌာန် - ၄ - ယောက်တို့အား အရူပ လေးဘုံ ရ၏။ **အနုလုံ - ပဋိ တဘက်ရတည်း**။

၃။ ပဉ္စဝေါကာရ - ဥပ ပဇ္ဇန္တ, စဝန္တဖြစ်သော ပုထု - ၄- ယောက် ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်-၄- ယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ - ၂၁ - ဘုံ ရ၏။ **(အနုလုံ-နှစ်ဘက်ရတည်း)** ။

ပစ္စနိက် နှစ်ပုဒ်လုံး၏ **အရကား** သုဒ္ဓါဝါသ ဥပပဇ္ဇန္တ ,စဝန္တ ဖြစ်သော အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်, အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ (တနည်း) ဥပပဇ္ဇန္တ, စဝန္တ ဖြစ်သော အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်, စဝန္တဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ ရ၏။

အနာဂတာ ဥပ္ပါဒ ပုဂ္ဂလဝါရ ရူပက္ခန္ဓမူ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလ

အနုလုံ ပစ္စနိက်

အနု အာမန္တာ .... = ယေအရူပံဥပပဇ္ဇိတွာ

ပဋိ < ယေအရူပံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာ = ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ
ယိဿန္တိ·
= ဣတရေသံ တေသံ.... .... = အာမန္တာ

ဝေဒနာခန္ဓမူ သညာက္ခန္ဓ မူလ

အနု,ပဋိ အာမန္တာ .... = အာမန္တာ။ ။

ရူပမူဝေမူလ အကောက် ယေအရူပံ ဝိဘင်းအရ ပဋိ တဘက် ရကား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ သဘာကိုဏှတိုင်အောင်သော ရူပါ ဝစရ ကိုးဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု လတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ် ဥပပဇ္ဇန္တ, စဝန္တဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌ ၁န် သုံးယောက်, အ ရူ, ဘုံ ချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်ရ၏။ ,

(ဤပုဂ္ဂိုလ်များကား နာမက္ခန္ဓာလေးပါးလုံး ဖြစ်လတ္တံ့တည်း)

အနုလောမ နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရကား ....ပဉ္စဝေါကာရ ဘုံ၌ နောင်ဖြင်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ, စဝန္တ,ဖြစ် သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်, အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်

သုံးယောက်, အသညသတ်, အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ, စ၀န္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။

(ဤပုဂ္ဂိုလ်များကား ခန္ဓာငါးပါးလုံး ဖြစ်လတ္တံ့တည်း)

ပစ္စနိက် အနု၊ပဋိ နှစ်ဘက်ရကား ပစ္ဆိမဘဝိက စတုဝေါကာရ, ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်, စ၀န္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။

(ဤပုဂ္ဂိုလ်များကား ခန္ဓာငါးပါးလုံး မဖြစ်လတ္တံ့တည်း)

ဝေမူ သညာမူလ အနုလံ နှစ်ပုဒ်လုံး၏အရကား ပစ္ဆိမဘဝိကမှတပါး ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ, စ၀န္တ,ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်, အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်ရ၏။ **ပစ္စနိက် နှစ်ပုဒ်လုံး အရကား** ပစ္ဆိမဘဝိက စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ,ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် စ၀န္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။**အနာဂတ ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီးပါပြီ။** ။

............၄............

အနာဂတ ဥပ္ပါဒ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ ရူပက္ခန္ဓမူ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလ

	အနုလုံ		ပစ္စနိက်
အနု	အသညသတ္တာနံ တေသံတတ္ထ၊		အရူပါနံ........
	= ပဉ္စဝေါကာရာနံ	။	= ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ....
ပဋိ	အရူပါနံ	။	အသည သတ္တာနံ....
	= ပဉ္စဝေါကာရာနံ.... ။		= ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ။ ။

ဝေဒနာက္ခန္ဓမူ သညာက္ခန္ဓမူလီ

အနုပဋိ = အာမန္တာ .... = အာမန္တာ။ ။

............o............

အရေအတွက်ရေ အကျဉ်းချုပ်

အနုလုံဘက်ဆိုင်ရာ

※ အသညသတ်ဘုံ၌ ဖြစ်ပြန်ကောင်း အသညသတ် ၃-စ သုဂတိ-၁၊ အသညသတ် ဘုံရ၏။

= မိမိဖြစ်ခိုက်ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်ပြန်ကောင်း ပဉ္စဝေါ၃-စ-ပုထု-၄-အောက်ဖလဋ္ဌာန်-၃- သုဒ္ဓါဝါသ်-ပဉ္စဝေါကာရ-၂၁-ဘုံ၊

※ မိမိဖြစ်ခိုက်စတုဝေါ ဖြစ်ပြန်ကောင်း စတုဝေါ ၃-စ-တိ ပုထု-၁ အောက်ဖလဋ္ဌာန်-၃-ယောက် စတုဝေါကာရ-၄-ဘုံရ၏။

....................o....................

ပစ္စနိက်ဘက်ဆိုင်ရာ

ပစ္ဆိမဘဝိက စတုဝေါ-ပဥ္စဝေါ-ဥပ-တိဟိတ်ပုထု-၁ ဥပ၊ စဝန္တ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် အပါယ်ကြဉ်-ပဉ္စဝေါ-၂၂-ဘုံ (အစစ်) မိမိဖြစ်ခိုက်ဘုံ၌ မဖြစ်ပြန်ကောင်း။ ဥ-စ ပုထု-၄၊အောက်ဖလဋ္ဌာန်-၃၊စတု-၄၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်-ပဉ္စဝေါ-၂၅-ဘုံ။ အသညသတ်ဘုံ၌ မဖြစ်ပြန်ကောင်း အသညသတ်-ဥ-စ၊သုဂတိ-၁၊ အသညသတ်ဘုံရ၏။ (အတု)။

ဝေမူသညာမူလိ၌ အနုလုံ၌ နှစ်ပုဒ်လုံးအရကား မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဖြစ်ပြန်ကောင်း စတု, ပဉ္စ- ဥ-စ၊ဖြစ်သောပုထု- ၄၊ အောက်ဖလ-၃၊ စတု-၄၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ-၂၁၊ ဘုံရ၏။

ပစ္စနိက်၌ နှစ်ပုဒ်သုံး၏အရကား ပစ္ဆိမဘဝိက စတုဝေါ,ပဉ္စဝေါ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထု-အောက်ဖလဋ္ဌာန်-၃၊၃၊ စဝန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် စတုဝေါ--၄၊အပါယ်ကြဉ် ပဉ္စဝေါကာရ-၂၂-ဘုံ၊ (အစစ်)။

မိမိဖြစ်ခိုက်ဘုံ၌ မဖြစ်ပြန်ကောင်းစတု--ပဉ္စဝေါကာရ ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ၊(အတု)။

အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ, စဝန္တ,ဖြစ်သောသုဂတိ-၁၊အသညသတ်ဘုံရ၏။

အနာဂတ ဥပ္ပါဒ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ ပြီးပါပြီ

........o........

ဝိဘင်း {၆} မျိုး ကောဋ္ဌာသ တင်နည်း နိသျည်း

သရုပ ဒနသာ ဝိဘင်းလိမ်
ကောဋ္ဌာသ တင်နည်း

ပုံစံ < | ယေကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ တိကောဝ ကုသလ မူ
| သဗ္ဗေ တေ ကုသလ မူလာတိ လာနိ။ အဝသေသာ
ကုသလာ ဓမ္မာ န ကုသလမူလာ။

ထိုသို့ ရသောကြောင့် ခပ်သိမ်းကုန်သော ကုသိုလ် မည်ကုန်သော တရားတို့သည်၊ ကုသိုလ် ဟု ဆိုအပ်သော မူလမည်ကုန်သလော ဟု မြွက်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယသည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျာသယ အားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေး လေးပါးတို့တွင် "ပုရေပဉ္စာ, ပစ္ဆာပဉ္စာ" နှစ်ပါးတို့၏ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော "ပရိပုဏ္ဏပဉ္စာ" ဖြင့် မေးတော်မူသည်အား လျှောက်ပတ်စွာ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသာဖြစ်၍၊ သံသယပုဒ်၏ အရ မဖြစ်ကောင်းသော ကုသိုလ်စိတ် ကေဝီသ ကုသလမူ သုံးခုမှ တပါး စေတသိက် ပဥ္စတိံသ ကို "ပုရိမ ကောဋ္ဌာသ" တင်တော်မူ၍ သံသယကို ပဋိသိမ်မြစ်၍၊ သန္နိဋ္ဌာန်, သံသယ နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရဖြစ်သော ကုသလမူ သုံးခုကို "ပစ္ဆိမ ကောဋ္ဌာသ"

တင်တော်မူ၍၊ သံသယကို ပဋိသိဓ် မပြစ်မူ၍ ဖြေတော်မူအပ် လျက် မဖြေမူ၍၊ အ၀ဿေသာ - ဟူသော ပါဠ်ဖြင့် အကြွင်းကို သိလွယ်စိမ့်သောငှါ သန္နိဋ္ဌာန်, သံသယ နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရဖြစ် သော ကုသလမူ သုံးခုကို "**တိဏ္ဏေ၀ ကုသလမူလာနိ**" ဟု ပုရိမ ကောဋ္ဌာသ တင်တော်မူ၍ သံသယကို ပဋိသိဓ် မပြစ်မူ၍၊ သန္နိဋ္ဌာန် ပုဒ်၏ အရသာဖြစ်၍ သံသယပုဒ် အရ မဖြစ်ကောင်း သော ကုသိုလ်စိတ် စေဝိသ, ကုသလမူသုံးပါမှ တပါး စေတ သိက် ပဉ္စတိံသ ကို "**အ၀ဿေသာ ကုသလာ ဓမ္မာ န ကုသလမူ လာ**" ဟု "**ပစ္ဆိမ ကောဋ္ဌာသ**" တင်တော်မူ၍ သံသယ ကို ပဋိသိဓ်ပြစ်၍၊ အဖြေငါးပါးတို့တွင် ပုရိမ ကောဋ္ဌာသ၊ ပစ္ဆိမ ကောဋ္ဌာသ နှစ်ပါး၏ သရုပ်ကို ပြတော်မူသောအားဖြင့် "**သရူပ ဒဿန ဝိဿဇ္ဇနာ**" ဖြင့် ဖြေဆိုတော်မူ၏။

အမှာ = ဝိဘင်းလိမ် ကောဋ္ဌာသ တင်ပုံ တင်နည်းကို အထက်ပါ ပုံစံ တခုကို ကြေပြွန်အောင် အရဆောင်ပြီး ဝိဘင်းလိမ် တွေ့တိုင်း ဤနည်းနှင့်နှင့် ကောဋ္ဌာသ တင်တတ်ကြပါစေ။

အာမန္တာဝိဘင်း ကောဋ္ဌာသ တင်နည်း

ပုံစံ ◁ ယေဝါပန ကုသလမူလာ
သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာတိ — အာမန္တာ

ထိုသို့ရသောကြောင့် အကြင်သို့ သဘောရှိကုန်သော ကုသိုလ် ဟု ဆိုအပ်သော မူလမည်ကုန်သော တရားတို့သည် ကုသိုလ် မည် ကုန်သလော....ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယသည်

မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျပုဂ္ဂိုလ်ဇ္ဈာသယအားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေးလေးပါးတို့တွင် "ပဋ္ဌမကောဋ္ဌာသ"၏ အရနှင့်တူသော "ပစ္စာပဥ္ဇာ"ဖြင့် မေးတော်မူသည်အားလျော်ကပ်ပတ်စွာ ကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော မူလမည်ကုန်သော တရားတို့သည် ကုသိုလ်မည်ကုန်သည်သာလျှင် ဖြစ်သောကြောင့် သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကို ဝန်ခံတော်မူသောအားဖြင့် အဖြေငါးပါးတို့တွင် "အာမန္တာ" ဟု "ပဋိဝစန ဝိဿဇ္ဇနာ"ဖြင့် ဖြေဆိုတော်မူ၏။

" သရူပဒဿန ဝိဘင်းဖြောင့် ကောဋ္ဌာသ တင်နည်း "

ပုံစံ < ယေဝါပန ကုသလမူလေန ဧကမူလာ....ကုသလသမုဋ္ဌာ
သဗ္ဗေ တေဓမ္မာ ကုသလာတိ.... နံ -လ- ကုသလဥ္စ။

ထိုသို့ရသောကြောင့် အကြင်သို့ သဘော ရှိကုန်သော ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော မူလနှင့် (၀ါ) မူလအားဖြင့် တူသော မူလရှိကုန်သော တရားတို့သည် ကုသိုလ်မည်ကုန်သလော........ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယသည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျပုဂ္ဂိုလ်ဇ္ဈာသယအားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေးလေးပါးတို့တွင် "ပုရေပဥ္ဇာ - ပစ္စာပဥ္ဇာ" နှစ်ပါး၏ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော "ပရိပုဏ္ဏပဥ္ဇာ"ဖြင့် မေးတော်မူသည်အားလျော်ကပ်ပတ်စွာ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသာဖြစ်၍ သံသယပုဒ်၏အရ မဖြစ်ကောင်းသော "ပဥ္စဝေါကာရဘုံ"၌ ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ်စိတ် စေတသိက် အဌတိံသ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်ကို "ကုသလသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ ကုသလမူလေန ဧကမူလံ န ကုသလံ" ဟု ပရိမကောဋ္ဌာသ တင်တော်မူ၍ သံသယကို ဂဋ္ဌိသိဓိမြစ်၍ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယနှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရဖြစ်သော

ကုသိုလ်စိတ် စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ တို့ကို " ကုသလံ ကုသလမူလေန ကေမူလၶ္စေ ကုသလဋ္ဌ "ဟု ပစ္ဆိမကောဋ္ဌာသ တင်တော်မူ၍ သံသယကို ပဋိသိမ်မြစ်မူ၍ အဖြေငါးပါးတို့တွင် ပုရိမကောဋ္ဌာသ, ပစ္ဆိမကောဋ္ဌာသ နှစ်ပါး၏ သရုပ်ကို ပြတော်မူသောအားဖြင့် "သရူပ ဒဿနဝိဿဇ္ဇနာ" ဖြင့် ဖြေဆိုတော်မူ၏။

ပါဠိ ဂတိ ဝိဘင်း ကောဋ္ဌာသ တင်နည်း

ပုံစံ { ယတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇတိ....
တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇတိတိ.... } ဥပ္ပဇ္ဇတိ

ထို အရူပဘုံသည် – ရူပက္ခန္ဓာ၏ ဖြစ်ရာသော်ကား မဟုတ်၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၏သာ ဖြစ်ရာ ဖြစ်သောကြောင့်၊ "တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇတိ"ဟူသော သံသယပုဒ်၏အရ မရှိ၊ထိုသို့သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသာရှိ၍ သံသယပုဒ်၏ အရမရှိသောကြောင့်၊ အကြင်ဘုံ၌ ရူပက္ခန္ဓာဖြစ်ဆဲမဟုတ်၊ ထိုရူပက္ခန္ဓာ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်သောဘုံ၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဖြစ်ဆဲမဟုတ်သလောဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယသည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျဇ္ဈာသယအားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍၊ အမေးလေးပါးတို့တွင် ပုရိမကောဋ္ဌာသနှင့် အရတူသော "ပုရေပဉှာ"ဖြင့် မေးတော်မူသည်အား လျှောက်ပတ်စွာ၊ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသို့ လိုက်၍"နုပ္ပဇ္ဇတိ" ဟူသော ပုစ္ဆာပါဠိ၌"န"အက္ခရာကိုပယ်တော်မူ၍ အနုလုံပါဠိအားဖြင့်"ဥပ္ပဇ္ဇတိ" ဟု "ပါဠိဂတိ ဝိဿဇ္ဇနာ"ဖြင့် ဖြေဆိုတော်မူ၏။ ။

နုတ္ထိဝိဘင်း ကောဋ္ဌာသ တင်နည်း

ပုံစံ { ယဿ ရူပက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇိတ္ထ
တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇိတ္ထာတိ.... } နတ္ထိ

ဘဝများစွာ သံသရာ၌ ရူပက္ခန္ဓာ မဖြစ်ဘူးသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်မရှိ၊ ဖြစ်ဘူးသောသူသာရှိသောကြောင့် "ယဿ ရူပက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇိတ္ထ" ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရ မရှိ၊ထိုသို့ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရ မရှိလျှင်"တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇိတ္ထ" ဟူသော သံသယပုဒ်၏ အရလည်းမရှိ၊ ထိုသို့ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရမရှိသောကြောင့် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ရူပက္ခန္ဓာ မဖြစ်ဘူးလေ။ထိုရူပက္ခန္ဓာ မဖြစ်ဘူးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မဖြစ်ဘူးလေလော ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယသည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျဇ္ဈာသယအားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေးလေးပါးတို့တွင် "မောဃပဉ္ဇာ" ဖြင့် မေးတော်မူသည်အား လျောက်ပတ်စွာ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကို ပယ်တော်မူသောအားဖြင့် အဖြေငါးပါးတို့တွင်"နတ္ထိ"ဟု "ပဋိက္ခေပ ဝိဿဇ္ဇနာ"ဖြင့် ဖြေဆိုတော်မူ၏။

နောဝိဘင်း ကောဋ္ဌာသ တင်နည်း

ပုံစံ { ယဿ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ....
တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈတီတိ.... } နော

ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရူပက္ခန္ဓာသော်ကား ဖြစ်ဆဲဟုတ်၏။ဝေဒနာက္ခန္ဓာချုပ်ဆဲ မဟုတ်သောကြောင့် "တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈတိ" ဟူသော သံသယ ပုဒ်၏အရမငြ်၊ ထိုသို့ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရ

သာ ရှိ၍၊သံသယ ပုဒ်၏အရ မရှိသောကြောင့် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ရူပက္ခန္ဓာဖြစ်ဆဲ၊ ထိုရူပက္ခန္ဓာဖြစ်ဆဲသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ချုပ်ဆဲလောဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယ မရှိငြားသော်လည်း၊ ဝေနေယျဇ္ဈာသယအားဖြင့် မေးတော်မူ ဦး၍ အမေးလေးပါးတို့တွင်"မောဃပဉှာ"အားဖြင့် မေးတော်မူ သည်အား လျှောက်ပတ်စွာ၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြစ်ဆဲသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဝေဒနာက္ခန္ဓာချုပ်ဆဲမဟုတ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သောကြောင့် သံသယပုဒ်၏ အရကို မြစ်တော်မူသောအားဖြင့် အဖြေငါးပါးတို့ တွင်"နော"ဟု"ပဋိသေဓ ဝိဿဇ္ဇနာ"ဖြင့် ဖြေဆိုတော်မူ၏။ ။

အမှာ = ကောဋ္ဌာသ တင်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အထက်ပါ ပြဆိုခဲ့သော ကောဋ္ဌာသ တင်နည်းမျိုးကို နှုတ်တက် ဆောင်ရွက် ၍ ကြွင်းသော ကောဋ္ဌာသတင် ဟူသမျှတို့၌လည်း နည်းမှီး၍ ကောဋ္ဌာသ တင်တတ်ကြပါစေ။

ကောဋ္ဌာသတင်နှင့်ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းဖေါ် ပြပါဦးအံ့။

"ပုရေပဉှာ, ပစ္ဆာပဉှာနှစ်ပါး၏ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ပရိပုဏ္ဏပဉှာဖြင့် မေးတော်မူသည်အားလျှောက်ပတ်စွာ"ဟူသော စကားရပ်ဝယ် "ပုရေပဉှာ၏ လက္ခဏာ"ဟူသည်ကား သန္နိဋ္ဌာန် ပုဒ်၏ တဘက် အရကောက်သာ ရှိခြင်းမျိုးသည် ပုရေပဉှာ၏ လက္ခဏာမည်၏။

"ပစ္ဆာပဉှာ၏ လက္ခဏာ"ဟူသည်မှာ သန္နိဋ္ဌာန်,သံသယနှစ်ပုဒ် လုံး၏ နှစ်ဘက်အရကောက်ရှိခြင်းမျိုးသည် ပစ္ဆာပဉှာ၏ လက္ခဏာမည်၏။

တဘာက်အရကောက်, နှစ်ဘာက်အရကောက် နှစ်ပါးစုံတို့နှင့် ပြည့်စုံသည်ကို ဆိုလိုသည်။

"ပုရိမကောဋ္ဌာသတင်,ပစ္ဆိမကောဋ္ဌာသတင်" ဆိုသည်ကား "**တိကောဝ ကုသလမူလာနိ၊ အဝသေသာ ကုသလာဝမ္မာ န ကုသလမူလာ**" ဟူသော ဝိဘင်းပါဠိတော်၌ "**တိကောဝကုသလမူလာနိ**"ကို ပုရိမကောဋ္ဌာသ (ရှေ့ တဘို့တစု)ဟု ခေါ်ဆို၍ "**အဝသေသာ ကုသလာဝမ္မာ န ကုသလမူလာ**"ကို ပစ္ဆိမကောဋ္ဌာသ (နောက် တဘို့တစု)ဟု ခေါ်ဆို၏။

ရှင်းလင်းပါဦးအံ့.... ကု-၂၁၊ စေ-၃၈၊ တို့တွင် ကုမူ-၃-ခုကို တိကောဝ ကုသလမူလာနိ ဟု ရှေ့ တဘို့တစုထားပြီး ဟောကြားထားတော်မူသည်ကိုပင် ပုရိမကောဋ္ဌာသ တင်တော်မူ၏ဟု ခေါ်၏။

ကြွင်းသော ကု-၂၁၊ကုမူ ၃-ခုမှ တပါးသော စေ- ၃၅-ပါးတို့ကို အကြွင်းထား၍ "**အဝသေသာ ကုသလာ ဓမ္မာ န ကုသလမူလာ**" ဟု နောက် တဘို့ တစုထားပြီး ဟောကြားထားတော် မူသည်ကို ပင် ပစ္ဆိမ ကောဋ္ဌာသ တင်တော်မူ၏ ဟု ခေါ်၏။

"**သံသယကို ပဋိသိဝ်ပြစ်၍**" ဆိုသည်ကား ယေကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလာ.... ဟူသော ပုစ္ဆာပါဠိ၌ သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလာ- ဟူသော သံသယ ပါဠိတော်ဝယ် ကုသလမူလာ ဟူသော ပါဠိတော်ကို ပဋိသေဓ "န" သဒ္ဒါတပ်၍ ယင်းပါဠိကို "န ကုသလမူလာ" ဟု တားမြစ်၍ ဟောကြား

ဖြေဆိုထားသည်ကိုပင် "သံသယကို ပဋိသိဝ်ပြစ်၍" ဟုခေါ် ဆိုပါသည်။

ကောဋ္ဌသ တင်နည်း နိသျည်း ပြီးပြီ။

....

" ဆရာ ဒံ မေ ပုညာံ နိဗ္ဗာနဿ ပစ္စယော ဟောတု "

******

ဘောဓိ ပဏ္ဍိုင်

ကျွန်ုပ်တွေးဆ၊ ရေးပြရာတွင်၊
အရှင့်စိတ်ထဲ၊ ဝေခွဲမပြင်။
မသက်ဝင်ဘဲ၊ ရှောင်လွဲပါလျှင်။
ပြစ်တင်ပူ၊ ခွင့်ပြုပါစေချင်။ ။

...........☆...........

ဆုတောင်းပဌနာ "မြန်မာဂါထာ"

—o—

ဤကျမ်းစာပျား၊ ရေးသားရပေ၊
ဘေးရန်မသန်း၊ ဖြောင့်တန်းမသွေ။
မင်္ဂလာဖေါင်ကြီး၊ တက်စီးကာလေ၊
နိဗ္ဗာန်ပြည်၊ မချိ့ရောက်ပါစေ။ ။

ဤကျမ်းရေးရ၊ ကုသလတွေ၊
အကျိုးတရား၊ ပွားများလို့လေ။
အန္တရာယ်ကင်း၊ ဘေးရှင်းရန်ပြေ၊
ကပ်သုံးပါး၊ ကျော်လွှားနိုင်ပါစေ။ ။

နိဗ္ဗာန်ပရ၊ ဘဝထွေထွေ၊
ကျင်လည်ရသား၊ မပွားမသွေ။
အောက်ကျနောက်ကျ၊ ဘဝပနေ၊
အပျိုးပြတ်၊ ချည်းကပ်နိုင်ပါစေ။ ။

အပျိုးကောင်းသား၊ ဖြစ်ငြားကာပေ၊
လျှင်မြန်သွက်လက်၊ ထက်မြက်ဉာဏ်ရေ။
ပညာနှင့်ပ၊ ပြည့်ဝထွေထွေ၊
ပေးခွန်းတိုင်း၊ ပဆိုင်းပြေပါစေ။
(စာပွဲသုံး၊ ရှင်ပြုံးအောင်ပါစေ)။ ။

ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ၊ နှစ်ဝပ်ကာလေ၊
ဘေးရန်ပ၊ အောပြကာပေ။
မျက်နှာပြင်က၊ ချစ်ကြဗိုလ်ခြေ၊
အသကြား၊ သနားနိုင်ပါစေ။ ။

—o—

ပွဲတိုင်းမရှောင် နွဲတိုင်းအောင်ရန်

အရှင်ဝိစာရ၏ ဒုတိယတင်ဆက်မည့်

ယမကာနိတိကျမ်း

ဒုတိယတွဲ

ထွက်ပါတော့မည်....ဆက်လက်မျှော်ပါ

စာအုပ်ရနိုင်သည့်ဌာနများ

ပျဉ်းမနားမြို့ မဟာဝိသုတာရာမ ဈေးကုန်းကျောင်းတိုက်

အရှင်ကဝိသာရ ပါဠိမဟာစရိယ

မန္တလေးမြို့ ဈေးချို စီရုံ အမှတ် ၈-၉-

ဦးထွန်းရှင် ဒေါ်ကြည်ရှင်

မန္တလေးမြို့ **ကိုအာသိန်း-မညွန့်ရီ-** သင်္ကန်း ပရိက္ခရာဆိုင်

ဘုရားကြီး ၄၅-တာမြောက်ဘက်

ရန်ကုန်မြို့ အမှတ် ၂၅-၂၆- ရွှေတိဂုံဘုရားကြီးဈေး

ဦးတင်*ဒေါ်နုရင်-

မန္တလေးတောင် ပိဋကတ်တော် လျှပ်စစ်ပုံနှိပ်တိုက်